

Notulen Statenvergadering van 20 en 21 juni 2013

provinciaal blad 2013/64

INHOUDSOPGAVE
Notulen 20 en 21 juni 2013

	Presentielijst	Pagina 5
1	Opening	Pagina 7
2	Vaststelling van de agenda voor deze vergadering	Pagina 7
3	Mededelingen	Pagina 8
4	Spreekrecht externen (conform artikel 18 Reglement van Orde)	Pagina 8
5	Vragenuur	Pagina 8
6	Notulen	Pagina 10
7	Statenvoorstellen	Pagina 10
7.1	Hamerstukken	Pagina 10
7.1.1	G-13-014 Statenvoorstel samenwerkingsovereenkomst IBA-Parkstad	Pagina 10
7.1.1.1	Informerend stuk: IBA boek 1.1	Pagina 10
7.1.2	G-13-015 Statenvoorstel toetreden tot bestuur Stichting LED en bestuur Stichting Keyport 2020 op schriftelijke uitnodiging van de besturen van beide stichtingen	Pagina 10
7.1.3	G-13-009 Statenvoorstel Omgevingsverordening Limburg; aanpassing strafbepaling	Pagina 10
7.2	Behandelstukken	Pagina 11
7.2.1	I-13-004 Gewijzigd Initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta'	Pagina 11
7.2.1.1	Reactie op initiatiefvoorstel 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta', brief van Gedeputeerde Staten d.d. 11 juni 2013	Pagina 11
7.2.2	G-13-017 Statenvoorstel Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport	Pagina 27
7.2.2.1	Een duurzame toekomst voor Maastricht Aachen Airport, memo van Gedeputeerde Staten d.d. 12 juni 2013	Pagina 27

7.2.2.2	Besluitvorming Maastricht Aachen Airport, brief van de Stichting Maastricht Maintenance Boulevard d.d. 18 juni 2013	Pagina 27
7.2.2.3	Financiële steun Maastricht Aachen Airport, brief van de heer Bergsma d.d. 18 juni 2013	Pagina 27
7.2.2.4	Maastricht Airlines/Faillissement positie MAA, e-mail van Paulussen Advocaten NV d.d. 20 juni 2013	Pagina 27
8	Schorsing tot 21 juni 2013	Pagina 53
9	Heropening	Pagina 53
9.1	Stemmingen	Pagina 53
9.1.1	Stemming met betrekking tot I-13-004 Gewijzigd initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta	Pagina 53
9.1.2	Stemming met betrekking tot G-13-017 Statenvoorstel Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport	Pagina 54
10	Spreekrecht externen (conform artikel 18 Reglement van Orde)	Pagina 54
11	Statenvoorstellen	Pagina 54
11.1	Behandelstukken	Pagina 54
11.1.1	G-13-012 Statenvoorstel Natuurbeleid: Natuurlijk eenvoudig, programma Natuur- en landschapsbeleid 2013-2020	Pagina 54
11.1.1.1	Uitvoering toezeggingen aan de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën bij de behandeling van de nota van Provinciale Staten 'Natuurbeleid: Natuurlijk eenvoudig, programma Natuur- en landschapsbeleid 2013-2020	Pagina 54
11.1.2	G-13-011 Statenvoorstel verordening Wonen Zuid-Limburg	Pagina 69
11.1.2.1	Mededelingen portefeuillehouder inzake de verordening Wonen Zuid-Limburg, brief van gedeputeerde Koppe d.d. 18 juni 2013	Pagina 70
11.1.3	G-13-013 Statenvoorstel strategische kadernotitie Arbeidsmigratie	Pagina 87
11.1.4	G-13-007 2de Gewijzigd Statenvoorstel uitvoeringskader Sturing in samenwerking	Pagina 96
12	Vorraadagenda	Pagina 102
13	Moties vreemd aan de orde van de dag	Pagina 102

Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van 20 en 21 juni 2013

Voorzitter

Bovens, drs. Th.J.F.M. (20 juni 2013)

Bilsen, L.G.P. van (21 juni 2013)

Aasted-Madsen-van Stiphout, mevrouw J.D.M.P. (21 juni 2013 agendapunt 11.1.1)

Statengriffier

Braam, mevrouw drs. J.J.

Leden	Partij	Lid sinds	20 juni	21 juni
Aasted-Madsen-van Stiphout, mevrouw J.D.M.P., Kerkrade	CDA	10.03.2011		
Akker, LLM MA J.P. van den, Maastricht; fractievoorzitter	VVD	10.03.2011		
Beer, M.E.E. de, Heerlen	VVD	29.06.2012		
Beuken-van den Roeven, A.L.H., Neeritter	CDA	13.05.2011		
Bilsen, L.G.P. van, Roermond	VVD	26.03.2010		
Bosch, J.G.G., Kerkrade	PvdA	10.03.2011	Afwezig	Afwezig
Bosch, M.T., Heerlen	PVV	10.03.2011		
Bosman, C.G.L., Roermond; fractievoorzitter	PVLD	10.03.2011		Afwezig
Brugman-Rustenburg, mevrouw C., Blitterswijk	GL	10.03.2011	Afwezig	
Bus, drs. E.H.J., Heerlen	SP	13.04.1999		
Dierks, W.A.E., Sittard	PVV	12.09.2011		
Fijnje, D.F., Tegelen	PVV	13.05.2011		
Frische, drs. G.H.C., Maasbracht	CDA	20.03.2003		
Heemels, M.J.T., Herkenbosch; fractievoorzitter	PVV	10.03.2011		Afwezig
Helvert, drs. M.J.F. van, Susteren; fractievoorzitter	CDA	10.03.2011		
Hermans, L.J., Elsloo	PVV	10.03.2011		
Janssen, mr. P.G., Venlo	CDA	10.03.2011		
Janssen, drs. R., Ottersum	SP	22.02.2013		
Kirkels, A.W.P., Weert	VVD	10.03.2011	Afwezig	
Kockelkoren, L., Nuth	PvdA	29.06.2012		
Krabbendam, mr. G., Itteren	GL	10.03.2011		
Kuntzelaers, J.J.M., Venlo	PvdA	14.12.2012	Afwezig	
Leers-Poelmans, mevrouw drs. G.H.G., Maastricht	CDA	15.03.2007		
Leppers, dr. A.C.A., Melick; fractievoorzitter	50Plus	10.03.2011		
Linden, J.H.C. van der, Eys	CDA	13.05.2011		
Mackus, H.J.H., Nederweert	CDA	10.03.2011		
Medendorp, mevrouw drs. W., Maastricht; fractievoorzitter	PvdA	15.03.2007	Afwezig	
Meerts, C.M.J.E.P., Beegden	VVD	13.05.2011	Afwezig	
Pennings, R., Geleen	PvdA	29.06.2012		
Prevoo, D.M.M.T., Sittard; fractievoorzitter	SP	15.03.2007		
Rewinkel, B.A.L., Landgraaf	SP	10.03.2011		
Rijnsbergen, mevrouw M. van, Sittard	SP	10.03.2011	Afwezig	
Roefs, drs. mevrouw C.W.J.M., Bergen	PvdA	10.03.2011		
Soest, K.J.P. van, Venlo	PVV	10.03.2011	Afwezig	Afwezig
Stassen, mevrouw L.J.A.J., Echt;	PVV	10.03.2011		
Steen, P. van der, Born	VVD	10.03.2011		
Sturtz, F.F.P.J.G., Schinveld	PVV	13.05.2011		
Titulaer, ir. M.J.J., Mheer	CDA	20.03.2003		
Tulder, mevrouw dr. M.A.T.M. van, Venlo; fractievoorzitter	GL	15.03.2007		
Uringa, H.M.E.L., Bunde; fractievoorzitter	OSL	10.03.2011		

Velden, mevrouw mr. J.L.S. van der, Venlo	VVD	10.03.2011
Verhoijzen, ing. M.L.M., Beringe	CDA	10.03.2011
Voncken, M.M.W., Amstenrade	SP	10.03.2011
Wageningen, ir. J. van, Maastricht; fractievoorzitter	D66	10.03.2011
Wernink, mevrouw mr. R.C.M., Ospel	VVD	22.02.2013
Wijnands, ing. L.J.H., Maastricht	50Plus	10.03.2011
Zijp, mevrouw M.F., Roermond	D66	10.03.2011

Het college van Gedeputeerde Staten

Beurskens, A.G.M., Venlo	
Broeck, P. van der, Venray	Afwezig
Dijk, drs. P.H. van, Heerlen	
Kersten, drs. H.M., Venray	
Koppe, E.J., Brunssum	
Lebens, N.M.J.G., Sittard	
Bovens, drs. Th.J.F.M.	Afwezig

Notulist

J.P.P.A. Wijnen (Notuleerservice Nederland)	Sinds 24.10.2008
---	---------------------

PROVINCIALE STATEN VAN LIMBURG VERGADERING VAN 20 JUNI 2013

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 18.00 uur.

De voorzitter: Ik open deze vergadering.

Aan het begin van deze vergadering, waarin wij samenkomen om de belangen van de provincie Limburg en haar inwoners te dienen, spreken wij de hoop uit dat onze arbeid vrucht zal dragen. Mogen wij kracht en inspiratie putten uit onze geloofs- en levensovertuiging met een juiste waardering voor elkaars mening. Dat is onze bede aan God of elkaar.

Voor vandaag zijn afmeldingen ontvangen van mevrouw Brugman van GroenLinks, mevrouw Medendorp van de PvdA, mevrouw Van Rijnsbergen van de SP, de heer Bosch van de PvdA, de heer Kirkels van de VVD, de heer Kuntzelaers van de PvdA, de heer Van Soest van de PVV, de heer Meerts van de VVD en van gedeputeerde Van der Broeck. De heer Heemels, de heer Van Helvert en de heer Van der Linden komen later.

Voor morgen zijn afmeldingen ontvangen van de heer Bosman van de Partij voor Leefbaarheid en Democratie en van de heren Hemels en Van Soest van de PVV.

2. Vaststelling van de agenda voor deze vergadering

De voorzitter: De agenda is gewijzigd omdat de volgende stukken zijn toegevoegd:

- Agendapunt 5. Vragenuur. Mondelinge vragen door de heer De Beer, VVD inzake Componenta.
- Agendapunt 7.1.2. Conceptdeelverslag Statencommissie Economie, Bestuur en Duurzaamheid inzake G-13-015 Statenvoorstel toetreden tot bestuur Stichting LED van bestuur Stichting Keyport 2020 op schriftelijke uitnodiging van de besturen van beide stichtingen.
- Agendapunt 7.1.3. Conceptdeelverslag Statencommissie Economie, Bestuur en Duurzaamheid inzake G-13-009 Statenvoorstel

Omgevingsverordening Limburg; aanpassing strafbepaling.

- Agendapunt 7.2.1. Conceptdeelverslag Statencommissie Economie, Bestuur en Duurzaamheid inzake I-13-004 Gewijzigd initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta'.
 - Agendapunt 7.2.1.1. Reactie op initiatiefvoorstel 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta', brief van Gedeputeerde Staten d.d. 11 juni 2013.
 - Agendapunt 7.2.2. Statenvoorstel G-13-017-1 Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport.
 - Agendapunt 7.2.2.1. Een duurzame toekomst voor Maastricht Aachen Airport, memo van Gedeputeerde Staten d.d. 12 juni 2013.
 - Agendapunt 7.2.2.2. Besluitvorming Maastricht Aachen Airport, brief van de Stichting Maastricht Maintenance Boulevard d.d. 18 juni 2013.
 - Agendapunt 7.2.2.3. Financiële steun Maastricht Aachen Airport, brief van de heer Bergsma d.d. 18 juni 2013.
 - Agendapunt 7.2.2.4. Maastricht Airlines, faillissementspositie MAA, e-mail van Paulussen Advocaten NV d.d. 20 juni 2013.
 - Agendapunt 11.1.1.1. Uitvoering toezeggingen aan de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën bij de behandeling van de nota van Provinciale Staten 'Natuurbeleid: natuurlijk eenvoudig', brief van Gedeputeerde Staten d.d. 11 juni 2013.
 - Agendapunt 11.1.2.1. Mededelingen portefeuillehouder inzake de verordening Wonen Zuid-Limburg, brief van gedeputeerde Koppe d.d. 18 juni 2013.
 - Agendapunt 11.1.3. Gewijzigd ontwerpbesluit Aanpassing tweede beslispunt.
 - Agendapunt 11.1.4. Tweede gewijzigd Statenvoorstel uitvoeringskader Sturing in samenwerking.
 - Agendapunt 11.1.4. Tweede conceptdeelverslag Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën d.d. 7 juni 2013 inzake G-13-007 Gewijzigd Statenvoorstel uitvoeringskader Sturing in samenwerking.
- Ik stel de gewijzigde agenda hierbij vast.

U treft op uw tafel aan:

- de agenda waarin de hiervoor genoemde aanvullingen zijn verwerkt;

- de plattegrond van de Statenzaal;
- het spreektijdenvoorstel;
- diverse nagekomen ingekomen stukken.

Ik vraag de gedeputeerden en de woordvoerders namens de gremia van Provinciale Staten om duidelijk aan te geven als er een toezegging wordt gedaan. Als er twijfel over bestaat, zal ik expliciet vragen of het om een toezegging gaat, zodat deze dan ook als toezegging zal worden genoteerd en zal worden opgenomen in de besluitenlijst

De stemming van de behandelvoorstellen vindt normaliter aansluitend aan de behandeling plaats, maar er ligt een verzoek uit de Staten om alle stemmingen morgen, dus op 21 juni, te laten plaatsvinden. Ik kijk even rond of dat nog steeds de wens van de Staten is. Ik constateer dat er een meerderheid is om de stemmingen morgen te houden. Dat betekent dat het Statenvoorstel I-13-004 Gewijzigd initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta' en het Statenvoorstel G-13-017 'Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport' morgenvroeg bij aanvang van de vergadering in stemming worden gebracht.

Indien een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt ingediend, zal ik door middel van loting bepalen bij welke persoon op de presentielijst de stemming zal starten. Ik trek nu het nummer. De hoofdelijke stemming zal beginnen bij nummer 34.

Mevrouw Braam: Dat is de heer Van Soest, maar hij is afwezig. De eerstvolgende op de lijst is mevrouw Stassen.

De voorzitter: Dan begint de stemming morgen bij mevrouw Stassen, als een hoofdelijke stemming aan de orde is.

3. Mededelingen

De voorzitter: Er zijn geen mededelingen, behalve dat de heer Kirkels volgende week jarig is. Hij is er niet dus kunnen we vandaag niet voor hem zingen. Via de notulen kunnen wij hem wel feliciteren.

4. Spreekrecht externen (conform artikel 18 Reglement van Orde)

De voorzitter: Er zijn voor vandaag geen sprekers aangemeld.

5. Vragenuur

De voorzitter: Er zijn mondelinge vragen ingediend door het Statenlid De Beer van de VVD inzake Componenta. De vragensteller krijgt straks het woord om de vragen te stellen en een korte toelichting op zijn vragen te geven. De vragen van elke vragensteller worden vervolgens beantwoord door degene aan wie de vragen zijn gesteld en dat zal in dit geval het college van Gedeputeerde Staten zijn in de persoon van gedeputeerde Van Dijk. Hierna krijgt de vragensteller en krijgen de andere Statenleden desgewenst het woord om aanvullende vragen te stellen. Er kunnen bij het vragenuur geen moties worden ingediend over de onderwerpen van het vragenuur.

Ik geef het woord graag aan de heer De Beer voor het stellen van de vragen en het geven van een korte toelichting. De heer De Beer.

De heer De Beer: Voorzitter, heel kort. De inleiding staat op papier. Het gaat om Componenta, een dossier dat niet onbekend is in deze Staten, voor deze Provincie. Het betreft een ijzergieterij in Heerlen die veel stankoverlast veroorzaakt voor de omgeving. De Provincie is daar toezichthouder en handhaver en zij heeft de ijzergieterij een aantal keren gemaand om de geuroverlast terug te dringen en zij heeft daarvoor nieuwe normen opgelegd. Het bedrijf is daartegen in verweer gekomen en er is recent een gerechtelijke uitspraak geweest.

Mijn vragen zijn:

1. Hoe gaat het college van Gedeputeerde Staten verder om met de gerechtelijke uitspraak inzake de aangescherpte geurnormen?
2. Op welke termijn denkt het college van Gedeputeerde Staten dat Componenta daadwerkelijk kan voldoen aan de aangescherpte geurnormen?
3. Hoe vergewist het college van Gedeputeerde Staten zich van de financiële draagkracht van het bedrijf voor de benodigde investee-

ringen? Er zijn in het verleden discussies geweest over welke investeringen gedaan moesten worden en de vraag is hoe het college daar nu tegenaan kijkt.

4. In hoeverre zijn deze investeringen naar het oordeel van het college van Gedeputeerde Staten een bedreiging voor de werkgelegenheid c.q. de continuïteit van de bedrijfslocatie van Componenta?
5. In hoeverre spelen deze overwegingen mee bij de financiële compensatie van de Provincie? De Provincie heeft ooit een aanzet gedaan tot compensatie en de vraag is wat de inzet is na de recente uitspraak.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer. Het woord is aan de heer Van Dijk.

Gedeputeerde Van Dijk: Voorzitter, dank u wel. Even vooraf. Over de gerechtelijke uitspraak zullen wij op zeer korte termijn in het college een eerste oriënterende bespreking hebben om op een rij te zetten wat dat betekent voor onze positie. Wat dat betreft bent u ons net een stap voor met uw vragen. Ik kan, denk ik, een aantal achtergronden belichten naar aanleiding van de vijf vragen die u hebt gesteld.

Het is zo dat in het in december 2011 genomen besluit tot aanscherping van de geurnorm, aan Componenta een termijn is gesteld tot 31 december 2012 om aan die geurnorm te voldoen. Daarbij moet Componenta nog een vergunningprocedure doorlopen. Die termijn kan tot zes maanden duren en die kan dus nog bij de eerdere termijn komen. De kern van de uitspraak van de rechtbank is dat de rechtbank de door ons gestelde termijn waarbinnen aan die aangescherpte geurnorm dient te zijn voldaan redelijk vindt. Dus een jaar eventueel verlengd met de genoemde termijn van de vergunningprocedure. Dat is een aspect.

De in het besluit tot aanscherping opgenomen eindtermijn was 31 december 2012 en die is natuurlijk verstreken, die is niet meer realiseerbaar. Omdat wij tijdens de zitting in januari gezegd hebben dat het alleszins redelijk is om de uitvoeringstermijn pas te laten ingaan vanaf het moment van de uitspraak, betekent dit concreet dat Componenta uiterlijk medio juni 2014 moet voldoen aan de aangescherpte geurnorm met,

zoals gezegd, een eventuele verlenging van die termijn voor de vergunningprocedure. Daarna kan het college eventueel handhavend optreden. We hebben dus eerst het vergunningtraject en daarna het eventuele handhavingstraject.

Dat is de stand van zaken wat de termijnen betreft. Het is ook van belang om daarbij op te merken dat Componenta en de stichting van bewoners uit de buurt, Lotbroek, nog tot 26 juli de mogelijkheid hebben om beroep aan te tekenen bij de Raad van State en daarbij schorsing te vragen van de uitspraak van de rechtbank. Dat als eerste en ook als antwoord op uw eerste vraag en als achtergrond van het verhaal.

Uw tweede vraag is: op welke termijn denkt het college van Gedeputeerde Staten dat Componenta daadwerkelijk kan voldoen aan de aangescherpte geurnormen?

Er is nu dus duidelijkheid over de geurnorm en over de uitvoeringstermijn en daarmee zijn we een stap verder. Wij verwachten dat Componenta de gehele termijn nodig zal hebben om aan die vastgestelde geurnorm te voldoen in praktische zin, dus om die te realiseren.

Vraag 3 luidt: hoe vergewist het college van Gedeputeerde Staten zich van de financiële draagkracht van het bedrijf voor de benodigde investeringen?

Als Componenta in aanmerking wil komen voor een financiële compensatie in het kader van de Circulaire schadevergoedingen – die geldt hiervoor en die kan gebruikt worden bij bovenwettelijke maatregelen die van een bedrijf worden gevraagd – moet Componenta een schadeverzoek bij ons college indienen. Daarbij hoort een onderbouwing van de kosten en dan zal dus ook inzicht moeten worden gegeven in de financiële situatie van het bedrijf waarom men al dan niet aan die eisen kan voldoen en men die kosten kan betalen.

Vraag 4: in hoeverre zijn deze investeringen naar het oordeel van het college van Gedeputeerde Staten een bedreiging voor de werkgelegenheid c.q. de continuïteit van de bedrijfslocatie?

In 2009 is al door een onafhankelijke instantie, de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken, SAOZ, een schadevergoedingspercentage vastgesteld van 70%. Dat is ook altijd gecommuniceerd met Componenta. Daarmee is een deel

van de schadevergoeding op basis van de circulaire al afgedekt. Als er dus bedragen worden vergoed, mag dat alleen betrekking hebben op de bovenwettelijke maatregelen en niet op argumenten als behoud van werkgelegenheid of de continuïteit van het bedrijf. Daarbij is het van belang te vermelden dat het niet doen van investeringen door Componenta ook een bedreiging kan zijn voor de continuïteit van het bedrijf op die locatie en daarmee ook van de werkgelegenheid. Het is toch een dubbele situatie naar onze mening.

Tot slot vraag 5: in hoeverre spelen deze overwegingen mee bij de financiële compensatie van de Provincie? Wat is uw inzet na de gerechtelijke uitspraak?

Onze inzet zal niet anders zijn dan voor die uitspraak van de rechtbank, al is er – zoals ik al zei – met die uitspraak wel wat meer duidelijkheid gekomen, ook richting Componenta. Zodra duidelijk is welke vervolgstappen Componenta dan wel de stichting – maar voornamelijk Componenta – neemt, eventueel in beroep gaan, schorsing vragen, wordt het dossier meer in de diepte in het college besproken en dan zullen we bekijken wat we in die situatie verder kunnen doen.

Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dijk. Ik kijk dan naar de heer De Beer of hij nog vervolgvragen heeft.

De heer De Beer: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de beantwoording helder was en we wachten de schriftelijke informatie af in het kader van dit dossier. Ik heb geen aanvullende vragen.

De voorzitter: U hebt geen aanvullende vragen. Ik kijk dan naar de leden van de Staten of daar aanvullende vragen zijn. Die zijn er niet. Dan is daarmee dit agendapunt, vragenuur, behandeld.

6. Notulen

6.1 Conceptnotulen vergadering Provinciale Staten op 17 mei 2013

De voorzitter: Er zijn geen wijzigingsvoorstellen ingediend. Ik stel hierbij de notulen van de vergadering op 17 mei 2013 ongewijzigd vast.

7. Statenvoorstellen

7.1 Hamerstukken

7.1.1 G-13-014 Statenvoorstel samenwerkingsovereenkomst IBA-Parkstad

7.1.1.1 Informerend stuk: IBA boek 1.1

De voorzitter: Het voorstel is behandeld in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën op 24 mei 2013. Bij dit Statenvoorstel hebt u het IBA-boek kunnen inzien op de website van Provinciale Staten. Er is een stemverklaring aangekondigd van de PVV. Ik constateer dat die niet doorgaat. Ik hamer het ontwerpbesluit bij dezen af. Bij dezen besloten.

7.1.2 G-13-015 Statenvoorstel toetreden tot bestuur Stichting LED en bestuur Stichting Keyport 2020 op schriftelijke uitnodiging van de besturen van beide stichtingen

De voorzitter: Het voorstel is behandeld in de Statencommissie Economie, Bestuur en Duurzaamheid op 31 mei 2013. Ik hamer het ontwerpbesluit af. Bij dezen besloten.

7.1.3 G-13-009 Statenvoorstel Omgevingsverordening Limburg; aanpassing strafbepaling

De voorzitter: Het voorstel is behandeld in de Statencommissie Economie, Bestuur en Duurzaamheid op 31 mei 2013. In deze Statencommissie zijn wensen en bedenkingen besproken met betrekking tot het ontwerpbesluit tot deelneming in het bestuur van de Stichting LED en in het bestuur van de Stichting Keyport 2020 in de persoon van de portefeuillehouder Economische Zaken. Besloten is de volgende wens in het ontwerpbesluit op te nemen: voorkomen dat sub-regionalisatie leidt tot sub-optimalisatie en dit kenbaar te maken aan het college van Gedeputeerde Staten van Limburg. Het gewijzigd

ontwerpbesluit G-13-009 ligt voor. Ik stel voor aldus te besluiten.
Aldus besloten.

7.2 Behandelstukken

7.2.1 I- 13-004 Gewijzigd initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta'

7.2.1.1 Reactie op initiatiefvoorstel 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta', brief van Gedeputeerde Staten d.d. 11 juni 2013

De voorzitter: Dit voorstel is behandeld in de Statencommissie Economie, Bestuur en Duurzaamheid op 31 mei 2013. Ik stel voor om brief 34285, de reactie op het initiatiefvoorstel 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta', een brief Gedeputeerde Staten van 11 juni bij de behandeling te betrekken.

U hebt kennis kunnen nemen van het behandelde in deze commissie via de bij de stukken meegezonden deelverslagen. Naar aanleiding van de behandeling heeft de initiatiefnemer zijn voorstel op onderdelen aangepast. De wijzigingen zijn onderstreept weergegeven in het voorliggend gewijzigd initiatiefvoorstel. De belangrijkste aanpassingen zijn gericht op de termijn waarbinnen het omscholingsprogramma uitgewerkt zou moeten zijn, te weten uiterlijk 1 oktober a.s. en de vraag naar de dekking van het een en ander. Deze wijzigingen zijn ook onderdeel van het ontwerpbesluit. De overige aanpassingen in het document betreffen tekstuele wijzigingen of zijn bedoeld als nadere toelichting of nadere uitleg.

Ik wil namens het presidium een oproep doen aan de woordvoerders, om wat u al in de commissie hebt ingebracht niet te herhalen en uw boodschap kernachtig te formuleren.

Ik verzoek de heer Pennings om zitting te nemen achter de tafel van Gedeputeerde Staten. Daarbij lijkt mij de plaats van gedeputeerde Van der Broeck het handigste, want die is er vanavond niet. U zit dan middenin het college.

Ik open de eerste termijn en geef het woord aan de heer Fijnje van de fractie van de Partij Voor de Vrijheid.

De heer Fijnje: Dank u, voorzitter. Allereerst wil ik namens de PVV mijn waardering uitspreken voor de initiatiefnemer voor het maken van een voorstel om de arbeidsmarkt een stimulans te geven. Ik realiseer mij dat het veel werk is en dat nog bovenop het groot aantal punten dat voor deze vergadering is geagendeerd.

Toch wil ik beginnen met te stellen dat dit voorstel niet de goedkeuring kan wegdragen van de PVV. Hoewel het een sympathiek stuk is, vindt de PVV dat het initiatief niet levensvatbaar is. Ik werd getriggerd door de SP toen zij stelde dat vorige pogingen om jongeren met een bètastudie te volgen niet succesvol waren. Naar aanleiding hiervan heb ik onderzoek gedaan en ben ik tot de volgende conclusie gekomen: er is geen bètatekort.

Dit wordt ondersteund door diverse opiniestukken en rapporten die op internet staan. Het meest opvallende daarbij is het stuk van het Centraal Planbureau, dat verscheidene malen – in de vette jaren voor de kredietcrisis – heeft vastgesteld dat er, ondanks geschreeuw hierover, in ons land geen sprake is van een bètatekort. De werkgevers deden niets bijzonders om de bèta's te vinden en om ze vast te houden, bijvoorbeeld door hen een hoger salaris aan te bieden. Dezelfde werkgevers – en alle organisaties die geld verdienen aan het bètatekort – riep om het hardst dat het CPB ernaast zat, maar het CPB bleef bij zijn conclusie: als er echt veel te weinig bèta's zijn, dan verwacht je een lage werkloosheid, talloze vacatures, hoger salaris, leasebakken als lokkertjes en bergen overwerk. In de praktijk blijken de bèta's echter op al deze punten beneden het gemiddelde te scoren voor de hoger opgeleide beroepsbevolking. Aldus het CPB.

Wat me verder opvalt, is dat het gehele voorstel en de reactie van Gedeputeerde Staten doorspekt zijn met tegenstrijdigheden. 'Zowel verwachte tekorten als een betere aansluiting tussen het onderwijsaanbod en de vraag van het bedrijfsleven staan centraal.' Het voorstel 'is in zoverre anders dat het voornamelijk vraaggedreven is en het bedrijfsleven zich moet committeren aan' enzovoort. Verder is er 'sprake van

een aantal gevoeligheden bij het bedrijfsleven en de gedeputeerde wil proberen daar de vinger achter te krijgen. Wanneer door een voorstel de vraag vanuit het bedrijfsleven leidend is zal het echter vervelend zijn wanneer de relatie van het bedrijfsleven wordt verstoord.' Aldus de heer Kersten. Dit lijkt de PVV een vreemde conclusie, maar vervolgens wel bereid is om een miljoentje te investeren in een project zonder dat hij verwacht dat het kans van slagen heeft. Ik herinner de heer Kersten er nogmaals aan dat de PVV hem persoonlijk verantwoordelijk stelt voor het slagen van dit project.

Hoewel de PVV tegen dit project is omdat het project voor de Bühne lijkt en verder geen kans van slagen heeft, ga ik er toch van uit dat het een prestigevoorstel is en dat het project door de coalitie zal worden gesteund. Ongeacht of dit al dan niet een zinvol project is. Ik vraag me dan ook hardop af: Joost mag weten waarom de coalitie hierin meegaat.

Er is nog een andere reden dat de PVV niet meegaat met dit slechte idee, namelijk omdat de Provincie geen wettelijke taak heeft op het gebied van onderwijs en arbeidsbeleid. Ook hiervan zal de coalitie zich niets aantrekken en zal zij vervolgens toch weer akkoord gaan omdat het binnen de partijen is afgesproken.

Ik heb nog een opmerking voor de heer Pennings. Ronald Plasterk, bioloog, zegt en ik citeer: "In de exacte wetenschappen zijn jonge mensen, de echte knappe koppen, de besten van het jaar, alles met hoge cijfers gedaan, school, studie, promotie, tot ver in hun dertigste niet zeker van een vaste baan." Ook hij had al zijn bedenkingen. Denk daaraan voordat u het project van start laat gaan.

Voorzitter, de eindconclusie kan alleen zijn: er komt geen tekort aan bèta, dus heeft het voorstel verder geen toegevoegde waarde en is het niet levensvatbaar. Ik kan afsluiten met: de overheid, de Provincie, weet dat. Het bedrijfsleven weet het. Je kunt spreken van misleiding. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: De heer Wijnands heeft een vraag.

De heer Wijnands: Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Fijnje. Wat verstaat u nu precies onder bèta? Alleen de hogere opgeleide bèta's of verstaat u daaronder ook de jongens en meisjes die techniek gestudeerd hebben en dat met hun handen bedrijven?

De voorzitter: De heer Fijnje.

De heer Fijnje: Beide.

De heer Wijnands: Als u daar beide onder verstaat, hoe kunt u dat dan rijmen met de hartenkreet van de industrie dat ze nu juist die laatste groep, die met de handen techniek bedrijft, niet kunnen krijgen?

De heer Fijnje: Als het waar is wat u zegt, dan hadden de organisaties die het in feite gaan organiseren nu in de rij gestaan om dit project goed te kunnen financieren. Als je daarentegen de heer Kersten hoort, dan heeft hij daarvan geen hoge pet op. Ik weet niet precies wat u ermee bedoelt, maar mijn conclusie is juist dat bèta het hier niet gaat redden.

De voorzitter: De heer Wijnands.

De heer Wijnands: Voorzitter, ik ben aanwezig geweest bij een discussie tussen de onderwijsmarkt en de bedrijven. Daar werd heel hard geschreeuwd om die mensen op te leiden die zij nodig hebben en dat zijn juist degenen die met hun handen techniek bedrijven.

De voorzitter: Dat was geen vraag, maar een stelling.

De heer Fijnje: Als het bij schreeuwen blijft, dan heb ik weer een keer gelijk gekregen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fijnje. Ik geef het woord aan de heer Leppers van de partij 50PLUS. U ziet af van uw bijdrage? Dan ga ik naar de Partij voor Leefbaarheid en Democratie, de heer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Ik voldoe graag aan uw verzoek om het kort en krachtig te houden. Voor ons ligt wat de Partij voor Leefbaarheid en Democratie betreft een goed voorstel. Het is helder en concreet. Een compliment aan de heer Pennings is dan ook op zijn plaats. De opmerkingen die in de commis-

sievergadering zijn gemaakt, zijn heel concreet verwerkt in dit voorstel.

Toch heb ik nog een paar kleine vragen en die hebben dan vooral betrekking op punt 7. Daarin wordt gesteld dat een aantal kosten gedekt zal worden vanuit de provinciale bijdrage. Dat mag van mij, daar heb ik geen enkel probleem mee. Ik zou wel graag van de heer Pennings willen horen – en dan ook een toezegging willen hebben – dat Gedeputeerde Staten worden opgedragen de kosten in relatie te houden tot de provinciale bijdrage. Het kan niet zo zijn dat er voor bijvoorbeeld 500.000 euro reclame wordt gemaakt terwijl het totale budget bijvoorbeeld maar 1 miljoen euro bedraagt. Dat is een voorwaarde die ik daaraan wil verbinden.

Verder wordt erover gesproken dat het bedrijfsleven een bijdrage moet leveren in de vorm van het ter beschikking stellen van bijvoorbeeld docenten etc. Ik wil daaraan graag toevoegen de huur van de fysieke ruimte op de Chemelotcampus. Dat kan met gesloten beurzen. Ik vind dat wij als Provincie, met een bijdrage van 43,5 miljoen euro aan de ontwikkeling van de Chemelotcampus, mogen vragen dat men – buiten de andere zaken om – de fysieke ruimte ter beschikking stelt. Graag daar ook even naar kijken, mijnheer Pennings.

Tot slot. Uit welk budget moet de 1 miljoen euro gehaald worden? Ik zou willen voorstellen om dit te halen uit het budget Humancapitalgelden en techniekgelden. Waarom? Om de collega's van 50PLUS het bedrag toe te kennen dat destijds bij motie aan hen is toegezegd, zodat ze vanuit hun partij met voorstellen kunnen komen en de beschikking hebben over voldoende financiële middelen.

Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Het woord is aan de heer Van Wageningen van Democraten 66.

De heer Van Wageningen: Voorzitter, dit voorstel van de heer Pennings namens de PvdA, bevalt D66 heel goed. Het bevalt ons vooral goed omdat het vraaggericht is. Het gaat uit van een vraag van het bedrijfsleven. Wat ons ook goed bevalt, is dat er een realitycheck in zit. Is die vraag er wel echt; wil het bedrijfsleven wel

echt meewerken, alleen dan gaat het verhaal door.

Bij wijze van vraag stel ik de heer Pennings nog wel graag in de gelegenheid om dat aspect nader toe te lichten. Hoe zit die realitycheck in elkaar? Is, als het niet waar blijkt te zijn, dan nog wat over van die 1 miljoen euro die we hiervoor reserveren?

De heer Pennings heeft eerder in de commissie heel goed uitgelegd waarom dit voorstel gericht is op 40+'ers en waarom dit een aparte doelgroep is. Wat dat betreft dus geen probleem met dit voorstel. Het laat wel het veld open voor een vergelijkbaar voorstel, gericht op mensen die jonger zijn. Die hebben namelijk hetzelfde probleem. Een slechte aansluiting op de arbeidsmarkt vanwege een opleiding waarnaar in het bedrijfsleven weinig vraag is. Ik koppel daaraan een vraag aan het college. Ziet het college kans om een even goed voorstel te doen gericht op de doelgroepen die niet door dit voorstel worden bediend?

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Het woord is aan de heer Uringa van de Onafhankelijke Statenfractie Limburg.

De heer Uringa: Dank u wel, voorzitter. In de commissievergadering heb ik al lovende woorden gesproken over dit initiatiefvoorstel van collega Pennings. Het is een prima voorstel dat uitgaat van vraagsturing, aansluit bij het economische beleid van de provincie Limburg en een concrete bijdrage levert aan het invullen van de vraag naar bètamedewerkers. Geen vaag en ongevraagd aanbodverhaal, maar een concrete match van vraag en aanbod. Dat schiet op.

Tot slot nog twee adviezen van mijn kant in zoverre ze niet al heel duidelijk in het voorstel staan.

Betrek nadrukkelijk het bedrijfsleven, in dit geval in het bijzonder Chemelot, bij het vorm- en inhoud geven van dit voorstel. Commitment van het bedrijfsleven is een must voor het slagen van dit project.

Gebruik dit instrument ook om geschikte mensen van buiten Limburg naar Limburg te halen. Wanneer de vergrijzing echt toeslaat en de economie opleeft, hebben we hier hoofden en handen te kort, zeker in de technische functies.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uringa. Het woord is aan de heer De Beer van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

De heer De Beer: Dank u wel, voorzitter. We hebben het er vaak over gehad de laatste tijd. De werkloosheid in Limburg loopt op en op korte termijn hangen er donkere wolken boven de Limburgse arbeidsmarkt. Aan de andere kant zien we op de langere termijn juist tekorten onder andere in de chemische sector waar een vervangingsvraag van ongeveer zevenhonderd werknemers is tot 2016. Met andere woorden: we moeten iets doen. We hebben dat ook al gedaan onder andere met de ontwikkeling van de humancapitalagenda's, een omscholingsfonds onder andere op initiatief van de VVD en de andere coalitiepartijen. Vandaag gebeurt dat met een initiatief van de heer Pennings inzake het omscholingsfonds voor alfa's en 40+'ers. Op zich een initiatief dat we als VVD kunnen steunen om drie redenen. Omdat het een reactie is op de oplopende werkloosheid; het is een reactie op de grote vervangingsvraag in de chemie en het is een reactie die vraaggericht wordt uitgewerkt. Dat laatste punt, dat vraaggericht uitwerken, is voor de VVD cruciaal. We kunnen wel mooie ideeën uitdenken op onze studeerkamer onder een bureaulamp – om het maar even zo te zeggen – maar dat wil niet zeggen dat het op een kansrijke uitvoering uitloopt. Meer principieel wil de VVD daarom ook niet dat de doelgroep bij voorbaat wordt vastgelegd. Dat is eigenlijk ook een reactie op de heer Van Wageningen die zei dat je ook jongeren een kans moet geven. Met andere woorden, dit initiatiefvoorstel biedt een bepaalde richting en dat is prima, maar we willen het graag verbreden. Met andere woorden: wat de VVD betreft zijn het niet Provinciale Staten die hier de doelgroep gaan bepalen of Gedeputeerde Staten die de doelgroep gaan bepalen, maar dat moet in overleg met het bedrijfsleven zelf gebeuren.

Voorzitter, de fractie van de VVD kan het initiatief steunen, mits er maximale vrijheid bestaat voor Gedeputeerde Staten om het voorstel nader uit te werken – dat staat er min of meer ook al in – inclusief het bepalen van de precieze doelgroep, samen met marktpartijen en dus ook samen met de kennisinstellingen. Daarvoor zal ik met de andere coalitiepartijen een aanvullende motie indienen.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer. Het woord is aan de heer Krabbendam van GroenLinks.

De heer Krabbendam: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag een uitzondering maken op wat ik al in de commissie heb gezegd, namelijk dat het toe te juichen is en aan te moedigen valt als Provinciale Statenleden een initiatiefvoorstel indienen en dat ook ik graag de heer Pennings daarmee wil feliciteren.

Ik kom dan meteen to the point, naar de inhoud van het stuk. Ik moet zeggen dat Gedeputeerde Staten een zeer goede reactie hebben geschreven. Er is een aantal punten waarvan ik in ieder geval zeg dat daarmee iets zou moeten gebeuren. Wat de baangarantie betreft hebben Gedeputeerde Staten een punt gemaakt dat ze dat moeilijk vinden. Zoals ik in de commissie al aangaf zien we dat als GroenLinks net iets anders. We vinden die baangarantie heel erg belangrijk, juist omdat we willen voorkomen dat het gaat om tijdelijke banen die ophouden te bestaan zodra de subsidie wegvalt. We hebben dat betiteld als draaieurwerkgelegenheid. Dat zou heel jammer zijn.

In dat kader zien we de aanpassing die u hebt gedaan in het stuk, mijnheer Pennings, naar een minimaal percentage van 70%. Wij vragen ons af waar die 70% vandaan komt. Aan de andere kant hebben we zorgen daarover omdat het de vraag is hoe meetbaar en handhaafbaar dat is gedurende het traject. Eigenlijk zien we dat gedurende het traject niet te controleren valt of dat percentage haalbaar is als er meerdere werkgevers zijn. Hoe gaan we dat controleren? Eigenlijk kun je alleen maar achteraf zeggen dat er 70% is binnengehaald en niet gedurende het traject. Hoe bepaal je anders wie wat doet? Vandaar dat ik daarop nog een antwoord wil zien.

De voorzitter: De heer Leppers.

De heer Leppers: Mijnheer Krabbendam, u spreekt over draaieurwerkgelegenheid en dergelijke en tussen de regels door, zonder expliciet te worden, hebt u het eigenlijk over perspectief op een vaste job. Dat klopt toch?

De heer Krabbendam: Ja.

De heer Leppers: Hoe kan dit verhaal zich dan verhouden tot algemene stromingen op arbeidsvoorwaardenbeleid om te komen tot flexibilisering van werk waarin tijdelijke contracten worden aangeboden met een zekere limiet aan die tijdelijkheid? De huidige markt is zo en zal nooit meer worden zoals vroeger toen we wel vaste banen hadden. Dat is de economische zekerheid die je nu hebt. Bent u nu bezig met donquichotterie, wat is het werkelijkheidsgehalte van uw betoog?

De heer Krabbendam: Voorzitter, daar wil ik later in mijn betoog op terugkomen. Ik kom juist nog terug op de actualiteit en de realiteit van de huidige situatie.

De heer Leppers: Houdt u de vraag dan vast.

De heer Krabbendam: Ik houd de vraag zeker vast.

Voorzitter, het college geeft ook heel duidelijk het punt aan van werkzoekenden met een technische achtergrond. Eigenlijk stelt het college voor om die ook te betrekken in de doelgroep. Ik wil graag van de heer Pennings weten hoe hij daarover denkt. Ik vind het geen gek voorstel, zeker omdat dit het succes van deze regeling eventueel ten goede kan komen.

Verder heeft het college ook voorgesteld om de termijn voor het plan van aanpak te verplaatsen naar 1 december. Ook daarvan wil ik van de heer Pennings weten hoe hij daarover denkt.

Dan kom ik nu bij de heer Leppers. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de OESO, heeft vandaag een rapport aangeboden aan minister Blok van Wonen. Daarin wordt gesteld dat krimpregio's zoals Limburg het versterken van arbeidsmarkt en economie integraal moeten aanpakken, dus ook een integrale visie daarop moeten bedenken. Dat betekent dat we meer moeten doen aan levenslang leren, aan het beter laten aansluiten van onderwijs op de arbeidsmarkt, het stimuleren van innovatie en het creëren van een goede leefomgeving.

Ik kom dan bij het kritiekpunt dat wij als Groen-Links in de commissie al hadden, namelijk dat wat zo jammer is aan het initiatiefvoorstel, dat juist die integrale aanpak een contradictie in

terminis is. Dit is een puzzelstukje in het geheel. Dat is nu juist zo jammer. Ik moet ook zeggen dat ik het antwoord van de heer Pennings in de commissie in die zin ook niet helemaal bevredigend vond, want hij zei: 'Ik heb er vertrouwen in dat het college dat wel goed gaat doen.' Daarmee doet u denk ik uw initiatiefvoorstel tekort. In die zin zou ik graag van de heer Pennings willen weten hoe hij nu denkt over zijn initiatiefvoorstel met die conclusie in het rapport van de OESO en in welk licht hij dat nu plaatst. Ik heb het gevoel dat, juist met de punten die het college heeft en ook met de bespreking die we in de commissie hebben gehad, het misschien nog wat ontijdig is om dit initiatiefvoorstel nu al als gereed te beschouwen. Ik denk dat daarvoor misschien nog een extra ronde nodig is. Ik zou daarover graag uw mening willen hebben. Als initiatiefnemer zult u misschien denken dat het al af is, maar toch wil u vragen: neem in overweging om het nog een keer mee terug te nemen en er nog eens goed naar te kijken en ook te bekijken hoe uw initiatiefvoorstel in een integrale aanpak kan landen en laat het niet zomaar open voor het college. Dat is jammer. Tegelijkertijd wil ik ook aan het college de vraag stellen – en daarmee rond ik af – hoe het college omgaat met het OESO-rapport en hoe het college denkt dat het initiatiefvoorstel in een integraal beleid van de provincie Limburg zou moeten landen. Het is misschien een heel moeilijke vraag maar, als het een moeilijke vraag is die misschien ook moeilijk is te beantwoorden, maakt dat nu juist duidelijk hoe moeilijk het thema is en hoe belangrijk die integrale aanpak is waarvoor we in de commissie hebben gepleit. Dat is mijn vraag aan het college.

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Krabbendam. Het woord is aan de heer Janssen van de Socialistische Partij.

De heer Janssen: Voorzitter, dank u. Met dit initiatiefvoorstel ligt een netjes en zorgvuldig uitgewerkt stuk voor dat uitgaat van een bepaalde visie. Ik spreek daarvoor mijn waardering uit. Het uitgangspunt, een stapje terug om twee stappen vooruit te zetten, is interessant. Soms moet je dat doen in het leven, nietwaar? Echter, hoe groot en hoe hard is de garantie dat die stappen vooruit ook kunnen worden gezet? Dat is een belangrijke vraag in de ogen van mijn fractie. Nog een vraag. Ik citeer nu Gedeputeer-

de Staten in de reactie van 11 juni: "Er zijn vraagtekens te plaatsen bij het gevraagde commitment van de bedrijven op de Chemelotcampus." Hoe ziet de initiatiefnemer dat? Moeten we niet wachten tot die Chemelotbedrijven met hun gevraagde inzicht, hun gevraagde cijfers komen? Dat was vraag 2.

In diezelfde lijn zijn er volgens ons ook vraagtekens te plaatsen bij het commitment van de doelgroep. Ik heb dat in de commissie ook gevraagd: heeft de initiatiefnemer dit gepeild bij degenen voor wie het initiatiefvoorstel bedoeld is? De initiatiefnemer zei toen: Ja, ik heb wel met een paar mensen gesproken. Ik vind dat een beetje mager. Misschien heeft de initiatiefnemer ondertussen met meer mensen gesproken en dan hoor ik dat graag. Ik bedoel, wij kunnen hier heel gemakkelijk over praten, maar je vraagt nogal wat van de mensen. Namelijk een stapje terug, in concrete zin van hbo naar mbo, vooralsnog zonder baangarantie.

Stel die vraag bij de Koninklijke Landmacht aan een generaal van de cavalerie: laat u zich maar omscholen tot sergeant bij de aan- en afvoertroepen en dan kunt u misschien daar terecht. Wat is dan de motivatie van die generaal om een dergelijk traject te doen zonder dat hij weet of hij überhaupt die baan voor langere tijd krijgt? In welke loonschaal komt hij terecht? Nog iets: kunnen soldaten, korporaals enzovoort ook in aanmerking komen voor die functie van sergeant? Dat brengt me op het volgende punt. Wat is de afweging geweest om te focussen op de lijn hbo – mbo en het ogenschijnlijk niet open te stellen voor bijvoorbeeld lbo-vmbo → mbo-bèta? Voor wie is de regeling precies bestemd? Alleen voor Limburgers of ook voor pendelaars uit België, mensen uit Oost-Europa en noem maar op?

Voorzitter, kortom. Wij vinden de gedachte van een stapje terug om twee vooruit te zetten helemaal niet abject of zo, maar in dit voorstel staat op dit moment nog te weinig concreets, te weinig tastbaars daar tegenover. Om daar dan nu al 1 miljoen euro in te stoppen, vinden wij vooralsnog te vroeg. Als de bedrijven op de Chemelotcampus dat uitstekend vinden en dat nog niet te vroeg vinden, dan doen ze dat maar zou ik zeggen, maar wat ons betreft doen wij als provinciale overheid dat nu nog niet.

Voorzitter, ik sluit af. Ik zou tegen de initiatiefnemer willen zeggen wat de voorgaande spre-

ker, de heer Krabbendam van GroenLinks ook zei. Ik zie u heel graag terug, welgemeend, in de extra ronde waarvoor GroenLinks zojuist min of meer pleitte. Met andere woorden: het is nog te vroeg om nu hiervoor 1 miljoen euro uit te trekken.

Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Janssen. Het woord is aan mevrouw Roefs van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Roefs: Voorzitter, u zegt het goed: de Partij van de Arbeid. Die A van arbeid schrijven we ook nog met een hoofdletter A. Het mag ook duidelijk zijn dat, als er een initiatiefvoorstel voorligt dat gaat over banen, over arbeid, wij daar dan voor zijn. Tegen een initiatiefvoorstel van iemand van onze eigen partij zullen we natuurlijk sowieso niet heel gauw nee zeggen. De belangrijkste reden om hierover heel positief te zijn, is dat het een heel concreet voorstel is. Ik snap de opmerking van de heer Krabbendam, maar naarmate je concreter bent, kun je het ook minder integraal maken. Ieder nadeel heeft zo zijn voordeel of andersom natuurlijk. Het is ook niet zomaar een plannetje van de heer Penning. Zo van: de Provincie heeft geld zat en ik wil ook even een balletje opwerpen. Het is een plan dat samen met heel veel mensen uit het veld is gemaakt. Vakbondsleden hebben bijvoorbeeld ook daaraan meegeholpen. De PvdA heeft een denktank arbeidsmarkt en die komt met nog veel meer van dit soort vernieuwende voorstellen. U hoort dus nog meer van ons. Het belangrijkste is dat alleen geld wordt uitgegeven als er ook daadwerkelijk vraag is en als er ook daadwerkelijk werkgelegenheid wordt geschapen. Het is dus voor wat hoort wat. Dat is denk ik heel belangrijk in deze situatie. Iedereen klopt aan bij de Provincie, want er is veel geld dus dit zou kunnen en dat zou kunnen. Dit komt echter uit de praktijk, is concreet en het geld wordt alleen maar uitgegeven als er ook boter bij de vis is.

We vinden dat er creatief is nagedacht over het vreemde fenomeen dat we niet in de vingers krijgen hier in Nederland, namelijk dat de werkloosheid toeneemt terwijl er in feite een schrikbarend tekort aan technici zou zijn. Ik hoop dat het een schot in de roos is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Het woord is aan de heer Janssen van het ChristenDemocratisch Appèl.

De heer Janssen: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het een zeer sympathiek voorstel is en ik wil eerst alle lof geven aan de indiener van dit voorstel. Over de inhoud is al het nodige gezegd. Ik beperk me eigenlijk tot twee ontwikkelingen.

Een paar jaar geleden is License to Operate ingesteld, waarvoor 3 à 4 miljoen euro is uitgetrokken om duizend operators in drie tot vier jaar op te leiden. Inmiddels weten we allemaal dat Sabic vierhonderd personen ontslagen heeft. Het CDA kreeg een déjà-vuegevoel toen we in de krant lasen dat DSM zeventig mensen op de HRM-afdeling ontslaat en alles naar Spanje verplaatst. Het kan onzes inziens niet de bedoeling zijn dat de Provincie met belastinggeld vervolgens dit HRM-gat gaat dichten. Onzes inziens kan en mag dit met dit voorstel nu niet meer gebeuren. Daarom dienen we ook met de coalitie een motie in die het een en ander breder trekt wat de techniek betreft en het ook meer duurzaam verankert.

Tot zover.

De voorzitter: Daarmee hebt u ook meteen een vraag van mij beantwoord, want de motie was al uitgedeeld, maar ik vroeg me af of die ook werd ingediend. Bij dezen is de motie ingediend en maakt die dus deel uit van de beraadslagingen.

Het is gebruikelijk dat eerst de indiener van het voorstel, dus de heer Pennings, de beantwoording begint. Het is daarna mogelijk dat ook het college reageert in de persoon van gedeputeerde Kersten. Het zou ook andersom mogen van mij, maar daarvoor kijk ik beide heren even aan. We gaan toch bij de indiener beginnen, de heer Pennings.

De heer Pennings: Dank u wel, voorzitter. Geachte collega's. Ik moet allereerst zeggen dat ik zeer blij ben met de overwegend positieve reacties op het voorstel dat inderdaad is ontwikkeld vanuit een denkgroep waarin ik heb kunnen bijdragen. Wat dat betreft geeft het mij een positief gevoel dat we ook met elkaar, tenminste dat hoop ik als er morgen gestemd wordt, ook aan onze burgers kunnen laten zien dat plannen maken en implementatie hand in hand gaan en dat we dat ook heel snel kunnen doen.

Ik wil nu eerst kort ingaan op de opmerkingen die door verschillende partijen zijn gemaakt. Ik hoop dat dit of verheldering biedt of dat wij op bepaalde punten nog verdere toenadering tot elkaar kunnen vinden.

Laat ik de volgorde hanteren en dan begin ik bij de PVV. Ik ben blij dat u zegt dat u waardering hebt voor dit stuk. Dat klonk al heel anders dan de vorige keer. Ik vind het echter jammer dat u zegt: 'Wij gaan dit niet steunen want het is niet levensvatbaar, vooral omdat er helemaal geen bètatekort is.' Ergens snap ik wel wat u bedoelt, maar dat neemt niet weg dat van alle kanten – of dat nu van de bedrijven zelf is of van brancheverenigingen of van de heer De Krom die de nationaal techniekcoördinator is – wordt aangegeven dat er vele tienduizenden vacatures komen doordat mensen die nu in de techniek zitten eruit stappen vanwege leeftijd of anderszins. Het is verbazingwekkend, maar u zegt dat u uw research hebt gedaan en dat geloof ik, maar er is toch wel heel veel research dat aangeeft dat er wel degelijk een tekort is. Als het gaat om banen hier in Limburg te houden en vooral de bedrijven hier te houden die banen moeten genereren, dan denk ik niet dat je het daar op zou mogen laten springen.

Wat ik daarmee bedoel – en daarmee neem ik meteen aan paar andere punten mee – is dat dit voorstel eigenlijk een lakmoesproef is voor wat u beweert. Het voorstel werkt alleen, zoals mevrouw Roefs zojuist zei, als die vraag concreet vanuit de bedrijven komt. Zij moeten met functies en functiespecificaties aangeven: dit is de vervangingsvraag over twee jaar; deze persoon gaat straks weg en daarvoor hebben wij een nieuwe persoon nodig. Als het dus is zoals u zegt, mijnheer Fijnje, dan zouden we die vraag dus niet krijgen. Met andere woorden: als we die vraag niet krijgen, dan is het misschien allemaal voor de Bühne van deze bedrijven – laat ik het dan maar even plat zeggen – want dan proberen ze alleen maar geld te tanken met algemeenheden en als het erop aankomt, doen ze niets. Laat dit dan maar eens bewijzen of het inderdaad boter bij de vis is of niet. In dat opzicht hoop ik eigenlijk toch op uw ondersteuning straks, want hiermee gaat u straks aantonen of u gelijk hebt of dat de heer De Krom gelijk heeft. Ik hoop dat de heer De Krom gelijk heeft uiteindelijk, maar op dat moment denk ik dat u ook blij zult zijn want dan hebben we waarschijnlijk veel

mensen toch weer aan het werk geholpen. Wat dat betreft is de vraaggerichtheid van dit voorstel juist bedoeld te testen wat u hier ter discussie stelt.

De heer Fijnje: Dank u, voorzitter. De heer Pennings nodigt me toch uit om te reageren als hij het heeft over een lakmoesproef. Mag ik dan de vraag stellen: bent u bereid een proef te doen ten kosten van 1 miljoen euro om te bekijken of u gelijk hebt?

De voorzitter: De heer Pennings.

De heer Pennings: Voorzitter, we hebben het niet afgesproken, maar het is precies zoals mevrouw Roefs zojuist zei. Je geeft dat geld pas uit op het moment dat de bedrijven hier zeggen: we hebben hier een concrete lijst met functies en functiespecificaties die wij over twee jaar gevuld willen hebben. Wij garanderen hier, als het aan mij ligt, dat 70% van deze functies wordt gevuld. Op dat moment is de gehele vraaggerichtheid en dus die garantie op een baan straks een gegeven, omdat het een vervangingsvraag vervult. Ik hoop dat dit uw vraag beantwoordt want dit is het punt van dit voorstel geweest.

De voorzitter: De heer Fijnje.

De heer Fijnje: Niet helemaal. Ik heb de heer Kersten in de commissievergadering ook goed beluisterd en daar gaf hij duidelijk aan dat hij daar niet al te veel hoop in zag. Als u vindt dat het 1 miljoen euro waard is, dan houd ik u eraan.

De voorzitter: Mijnheer Pennings, u kunt verdergaan.

De heer Pennings: Het is dus alleen 1 miljoen euro waard omdat het mensen zijn die daadwerkelijk worden opgeleid. We geven het geld uit alleen als die mensen worden opgeleid en ze worden alleen opgeleid op het moment dat het bedrijf zegt dat het een baan heeft voor die persoon. Anders moeten we het niet doen. In dat geval moeten we ook heel snel besluiten om dat geld terug te laten komen, maar je hebt wel een budget nodig om plannen te kunnen maken en daarvoor is dat miljoen bedoeld.

Verder zei u dat het geen wettelijke taak zou zijn. Daarover denken we absoluut verschillend.

We hebben wel een verantwoordelijkheid voor de economie van Limburg. We hebben wel een verantwoordelijkheid voor werkenden, maar ook voor werklozen in Limburg, namelijk dat ze, als ze hier willen blijven, zich hier prettig voelen, dat ze een sociale omgeving hebben en ook een goede werkomgeving. Als dit daartoe kan bijdragen, dan denk ik dat wij onze taak hier in de Provincie juist erg goed doen. Ik zou niet het feit of het formeel wel of niet een wettelijke taak zou zijn als argument willen nemen om te zeggen dat we het niet gaan doen. Ik denk dat we dat niet kunnen maken naar de mensen die nu werkloos zijn.

Dan de heer Bosman. Ik ben blij dat ook u positief stond ten opzichte van het voorstel. U gaf aan dat de provinciale bijdrage wel in verhouding moet staan ten opzichte van de kosten. Daarover ben ik het volstrekt met u eens. Daarom moeten Gedeputeerde Staten ook met een goed voorstel komen over hoe zij die balans daarin houden. Het mag niet zo zijn dat we alles aan marketing uitgeven en dat we straks vijf mensen een opleiding hebben gegeven die ook een baan hebben en dat dit alles bij elkaar 1 miljoen euro heeft gekost. Nee, dat is dus niet de bedoeling. Dat wil ik niet en als straks het voorstel terugkomt van Gedeputeerde Staten – mits wij dit voorstel natuurlijk positief beoordelen – moeten Gedeputeerde Staten garanties geven over hoe ze dat gaan doen.

U maakte nog een opmerking dat de huur op de campus gratis zou moeten zijn. Een prima idee wat mij betreft. CHILL zit daar al en volgens mij hebben we net 43 miljoen euro uitgegeven aan die campus om de transformatie van de oude gebouwen te kunnen uitvoeren. Laat die trainingen daar plaatsvinden. Als aandeelhouder in die campus zou de Provincie daarvoor niet ook nog eens huur moeten betalen. Ik verwacht dat zo iets, dat hoop ik, terugkomt in wat Gedeputeerde Staten aan ons gaan voorstellen.

D66, de heer Van Wageningen sprak over de realitycheck. De realitycheck bestaat uit een paar dingen. Ten eerste is het zo dat er zonder een lijst met functies en functiespecificaties geen project is. Heel simpelweg is het zo dat, als men aan de bedrijvenkant blijft volhouden dat er een groot tekort gaat komen en men is niet bereid dit te benoemen, dan kijken we elkaar allemaal aan en dan zeggen we: aha, dan weten we dat vanaf nu ook. Want dan is het zo

dat bij een volgende keer dat iemand komt en zegt 'Ik verwacht een groot tekort, mag ik even vangen' ik in ieder geval iets sceptischer zal zijn als men deze kans niet te baat had genomen. De realitycheck zit erin dat de bedrijven concreet moeten zeggen wat ze willen en waar de vraag ligt.

De realitycheck bestaat er ook uit dat je bij de opleiding zelf de poort aan het begin weliswaar vrij ver openzet – omdat je mensen wilt binnenhalen – maar dat er ook een duidelijke toets moet zijn waaruit blijkt dat deze mensen daadwerkelijk die bètacapaciteit hebben die nodig is voor die bedrijven.

De realitycheck bestaat er ook uit dat dit programma alleen maar werkt als er een schriftelijk commitment is van de bedrijven dat ze daarna deze mensen ook opnemen in een leerwerktraject.

Tot slot bestaat die realitycheck er ook nog uit – dat ben ik in ieder geval zelf van mening – dat wij absoluut mogen eisen dat 70% van de mensen die afstuderen een baangarantie moet hebben. We praten altijd over social return en we vragen aan iedereen social return en we hopen dat we wat social return terugkrijgen. Ik denk dat bij de bedragen die wij investeren in de Chemelotcampus, maar ook in andere campussen, het zo zou moeten zijn – daarmee neem ik een voorschot op de reactie die Gedeputeerde Staten hebben gegeven – dat wij mogen zeggen: luister eens even, bij dit soort geld moet 70% haalbaar zijn, kom maar op.

In de overige 30% – dan beantwoord ik de vraag van de heer Krabbendam – zit feitelijk dat je over een bepaalde periode altijd efficiencyvergroting krijgt. Je zult functies altijd anders inrichten en sommige functies vervallen ook. Daardoor krijg je mogelijkwerwijs niet de een-op-een vervangingsrelatie over een periode van twee jaar die je hebt voorzien. Als je nu vaststelt dat je dit aantal nodig zult hebben, kan dat aan het einde van het traject heel anders zijn omdat je door voortgaande technologieontwikkelingen etc. minder mensen nodig hebt. Ik wilde dat realisme in dit voorstel brengen en daarom heb ik voorgesteld: laten we de baangarantie stellen op 70% in plaats van op 100%. Dat is mijn voorstel om het realisme en misschien ook de aanvaardbaarheid bij de bedrijven te vergroten. Ik hoor graag wat u daarvan vindt.

De voorzitter: De heer Krabbendam.

De heer Krabbendam: Voorzitter, de vraag die ik ook al eerder heb gesteld is dan: hoe denkt u dan over de handhaafbaarheid? Onze zorg is dat het pas achteraf te controleren valt of 70% van die banen ook werkelijk vervuld is of niet.

De voorzitter: De heer Pennings.

De heer Pennings: Daar kom ik nog op. Ook daarin zit een aantal realitychecks. Ten eerste heb je aan het begin van dit traject een schriftelijk commitment van bedrijven dat zij 70% van de afstudeerders zullen opnemen in die bedrijven voor een periode van twee jaar. Dat is het voorstel. Je weet hoeveel afstudeerders er zijn en je weet hoeveel mensen er dus een baan moeten vinden op Chemelot. Dat meet je weliswaar achteraf, maar we bekijken de voortgang van dit project per jaar. We hebben ook afgesproken met elkaar dat we een jaarlijkse rapportage krijgen. Met u zal ik de eerste of de tweede zijn om vast te stellen dat, als dit niet gehaald wordt, er iets mis is. Dan moet er of een bijstelling gebeuren of we stoppen ermee. Als uiteindelijk blijkt dat niet 70% gehaald wordt na de eerste ronde, maar slechts 30% of 10% of helemaal niets, dan moeten we op dat moment zeggen: we gaan dit niet voortzetten want het is zonde van dat miljoen euro als we dat geld op die manier verder uitgeven. Ik hoop dat ik u op dit punt toch het realisme van dit voorstel heb aangetoond.

De heer Van Wageningen maakte nog een vergelijking met andere initiatieven voor jongeren. Het antwoord is, dat ik u hierin volledig zal ondersteunen, mijnheer Van Wageningen. Ik zou dit voorstel en deze casus willen gebruiken om uit te testen of vraaggestuurde begeleiding van werkloosheid naar werk – primair van alfa's naar bèta's, maar ook van anderen – werkt. Ik heb in het voorstel al aangegeven dat er nog veel meer andere campussen, plekken en sectoren zijn waar je dit moet kunnen doen en natuurlijk moet je dan per keer ook gaan kijken naar andere doelgroepen. Dat is absoluut zo. Dit is een test-case met een herhalingspotentieel. Ik ga dan volledig met u mee dat we het eventueel ook voor jongeren op deze manier opzetten etc. Ik zeg daarbij wel dat er al een aantal initiatieven is waar heel specifiek jongeren zijn opgeroepen. License to Operate is al genoemd. Ik kan me de posters langs de Urmonderbaan in Geleen nog

goed herinneren waarop met gigantische letters stond: Jongeren gezocht in de techniek. Het punt is: komen ze? Nee, want de terugloop is nog steeds aan de gang. Met andere woorden, je kunt dat nog tien keer roepen en je kunt nog tien programma's opstellen, maar daarmee heb je ze nog niet.

Ik ga vlug verder, want anders neem ik te veel tijd in beslag.

De heer Uringa. Dank dat u het concreet vond. U vroeg om Chemelot bij het voorstel te betrekken. Het antwoord is ja. Ik heb zelfs heel goed geluisterd naar de commissie, want daar werd onder andere door de VVD gezegd: 'Dit lijkt wel helemaal dichtgetimmerd in een strak keurslijf zoals u dat wilt hebben, mijnheer Pennings.' Volgens mij heb ik in de herziene tekst opgenomen dat dit de richting aangeeft en dat ik verwacht dat Gedeputeerde Staten met de Chemelotbedrijven samen, maar ook met de onderwijsinstellingen en met CHILL tot een pakket komen dat uitvoerbaar is. Daarbij staat de vraag van de bedrijven centraal. Het moeten hun mensen zijn. Zij moeten het gevoel hebben dat, als die persoon na twee jaar van de opleiding afkomt, zij hem hier zo kunnen inzetten. Anders werkt het niet en dan dagdromen we weer over hoe we hier mensen naar werk kunnen leiden. Dat werkt niet.

U vroeg ook nog of we het kunnen gebruiken om bijvoorbeeld mensen naar Limburg te halen. Wat mij betreft is het open. Ik ben niet zo gesloten dat het alleen maar Limburgse werklozen mogen zijn. Ik denk dat het belangrijk is dat veel Limburgse werklozen deze kans gebruiken, maar als mensen van elders komen en zich als gevolg daarvan vestigen in Limburg – bij voorkeur – of aan de rand van Limburg aan de Belgische of aan de Duitse kant, dan heb ik daar geen probleem mee. Uiteindelijk zorg je er wel voor dat die bedrijven hier blijven omdat je aan hun tekorten voldoet. Dat is volgens mij waar het ons om te doen is.

Dan de VVD die aangaf dat eigenlijk het bedrijfsleven moet bepalen wat de doelgroep is. Het bedrijfsleven heeft volgens mij een vraag. De vraag is: een vervanger voor iemand die het werk op dit moment uitvoert. Als we het aan het bedrijfsleven overlaten – echt alleen aan het bedrijfsleven overlaten – wie het wil hebben, dan denk ik dat ik het antwoord al weet. Dan zal het

bedrijfsleven heel snel roepen: doe mij alleen die heel jongere maar, want die heeft straks het laagste salaris. Volgens mij moeten wij een signaal afgeven vanuit de politiek dat mensen van 40 jaar en ouder ertoe doen en dat zij waardevol zijn. Die mensen moeten nog 20, 25, 27 jaar de kans hebben om te kunnen blijven werken. Ik denk dat wij hier eigenlijk wel iets strikter, misschien is dat het verkeerde woord, iets meer directief mogen zijn en zeggen: beste bedrijven, ga niet alleen maar voor het gemakkelijkste, voor het goedkoopste, door te zeggen dat jongeren goedkoper zijn dan ouderen. Daarnaast wil ik nog zeggen dat die andere doelgroepen al via License to Operate en andere programma's worden benaderd, maar dat je daarmee de vacatures die er zijn niet vult. Dat is het punt, want er nemen steeds minder jongere mensen deel in techniekopleidingen.

De heer Krabbendam sprak over de baangarantie en ik dacht dat ik dit zojuist heb toegelicht. Als u vindt dat dit niet voldoende is, wil ik het nog wel een keer proberen. Wat mij betreft mag er inderdaad absoluut geen draaideurwerkende ontstaan. Het gaat er hier om dat die mensen een baan krijgen en dat die baangarantie voor ten minste twee jaar is. Ik ga ervan uit dat iemand die een techniekopleiding heeft in een land dat schreeuwt om technici desnoods ook ergens anders een baan kan vinden, als het na die twee jaar niet zou lukken. Hij is in ieder geval weer geëquipeerd met een stuk werkervaring, een stuk nieuwe kennis die hij dan ergens anders kan inzetten. In dat opzicht hoop ik dat die persoon daarna veel beter in zijn schoenen staat.

Moet de doelgroep groter worden? Ik heb zojuist aangegeven dat het mijn voorkeur zou zijn om dat niet te doen, los van de andere programma's. Ik heb de argumenten al een keer genoemd en ik wil vermijden dat er onmiddellijk wordt afgegleden naar iets wat we altijd roepen, namelijk de jongeren. De jongeren worden dan vooral gebruikt vanwege de goedkoopheid van hun uurloon en dat lijkt me niet de juiste benadering. Ik zou het als een experiment willen beschouwen, maar wel een experiment dat ook laat zien aan de markt en aan de maatschappij waar we voor staan.

De start op 1 december in plaats van op 1 oktober. In het voorstel stond oorspronkelijk 1 december. Ik heb dat veranderd in 1 oktober.

Gedeputeerde Staten geven in hun reactie aan dat ze toch liever op 1 december willen starten. Ik kan me er iets bij voorstellen, maar collega's, er is haast geboden. Volgens mij hebben we op dit moment 8,3% werklozen en het percentage stijgt nog steeds. We moeten niet al te lang in plannenmakerij verzanden. Volgens mij is het voorstel niet zo gecompliceerd en volgens mij is het aantal spelers niet zo groot dat je niet in staat zou zijn om hiervoor een programma te maken in de zomerperiode tot 1 oktober, dat je daarna hier aanbiedt. De uitrol van een dergelijk programma begint toch pas twee maanden later en dan zit je al in december. Als we de planontwikkeling pas op 1 december starten, dan praat je over de start van de uitvoering waarschijnlijk ergens in het voorjaar volgend jaar of nog later. Ik vind niet dat we dit kunnen maken en om die reden probeer ik in ieder geval Gedeputeerde Staten te pushen dat ze sneller op dat punt komen.

De integrale aanpak. Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Roefs. Dit is geen beleid, dit is een heel praktische benadering van een probleem. Moet het ingebed worden in iets groter? Ja, dat hoop ik ook en ik ga ervan uit dat de gedeputeerde dit inbedt in zijn arbeidsmarktbeleid en het daar ook een goede plaats geeft. Dit was een voorbeeld, dit was een idee dat ik uitgewerkt heb dat daarin een plaats moet krijgen. Ik heb niet de pretentie om op dit moment te zeggen: ik ga hiervan nu een groot integraal arbeidsmarktplan maken. Ten eerste ga ik dan op de plaats zitten van de gedeputeerde. Op de tweede plaats heb ik daar de capaciteit niet voor. Op de derde plaats laten we de planvorming dan weer zo lang lopen dat we de doelgroep daar echt geen plezier mee doen.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Het laatste wat u zei, is nu juist de kracht van uw voorstel en de charme ervan. Wat mij betreft hoe concreter hoe beter en dan zien we ook concrete resultaten of, als het niet lukt, weten we waarom het niet lukt. U bent mede-indiener van de motie en die gaat helemaal de andere kant op. Die motie is zo vaag en algemeen, wat moeten we hier eigenlijk mee? Die motie vraagt in het algemeen om vraaggericht te werken, maar niet concreet hoe. 'De wenselijkheid te onderzoeken om in dit kader ook aansluiting te zoeken bij initiatieven

zoals Limburg Werkt en andere.' Aansluiting zoeken bij en andere? Ik begrijp niet waar we precies heen willen met deze motie.

De voorzitter: De heer Pennings.

De heer Pennings: Voorzitter, ik moet even zeggen dat ik de motie net onder ogen kreeg en ik zag dat daar mijn naam onder staat. Ik was daar zelf verbaasd over. Dat gezegd hebbende, gaat de motie nog steeds uit van een vraaggerichte aanpak en vraagt vooral of dit project aansluiting kan zoeken bij initiatieven zoals Limburg Werkt. Vanuit dat perspectief zou u deze motie ondersteunen. Ik heb daar geen probleem mee. Ik denk niet dat deze motie iets afdoet aan de concreetheid van het voorstel.

De voorzitter: De heer Krabbendam.

De heer Krabbendam: Voorzitter, er was zojuist een soort discussie tussen de heer Pennings en de heer De Beer over bijvoorbeeld de jongeren op de werkvloer en op de arbeidsmarkt. Dat was nu juist een illustratie van waarom GroenLinks zegt: laten we dit nu integraal aanpakken. Op het moment dat je stimuleert dat jongeren met een technische opleiding aan het werk komen, zorg je ervoor dat de ouderen wellicht moeilijker op de banenmarkt kunnen komen. Maar op het moment dat je dit bij de ouderen stimuleert, heeft dat weer invloed op de jongeren. Het heeft ook invloed op de leefomgeving en al die andere zaken die men in het OESO-rapport – waaraan ik refereerde – juist zo belangrijk vindt en waarvan men zegt dat we dat integraal moeten aanpakken.

Juist alle voorbeelden die genoemd worden en alle redenen die u noemt dat u het ene er niet bij betreft en het andere wel, zijn argumenten om dat er allemaal juist wel bij te betrekken en er een groter geheel van te maken. Misschien niet in dit initiatief op zich, maar wel in het complete beleid. Zolang we dit met kleine initiatieven doen – de heer Van Wageningen liep daar ook al op vooruit door te zeggen dat we dan misschien ook maar een initiatief voor de jongeren moeten doen – blijven we iedere keer rommelen in de marge. Dat is onze stelling.

De voorzitter: Dat was geen vraag. Mijnheer Pennings, graat u verder met de beantwoording.

De heer Pennings: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Krabbendam, het punt is nu juist dat op alle mogelijke manieren al geprobeerd wordt om jongeren te stimuleren om technische opleidingen te volgen. Dat gebeurt overal, marketing-technisch, op universiteiten, met voorlichtingsdagen, met open dagen, de meisjesdagen bij de technische bedrijven en desondanks daalt het aantal leerlingen voor technische opleidingen. Natuurlijk moeten we die jongeren stimuleren om die banen te nemen, maar daarmee wordt de vervangingsvraag niet gedekt. Dat is het probleem. Dat is een tendens die zich ontwikkelt en die ik niet pretendeer op te lossen. Ik denk niet dat we dat provinciaal kunnen, dat zou hooguit landelijk kunnen. Ik denk dat we onder tussen een praktisch probleem moeten oplossen en dat is een vervangingsvraag die heel concreet is en die ervoor zorgt dat, als wij daaraan een bijdrage kunnen leveren, de bedrijven niet kunnen zeggen: wij gaan weg uit Limburg omdat we hier de mensen niet kunnen vinden. Ik snap precies wat u bedoelt en als u het volgende initiatief maakt, dan wil ik daar graag aan bijdragen, maar ik moet u eerlijk zeggen dat ik denk dat dit zo ver gaat als het kan gaan. Het moeten Gedeputeerde Staten zijn die vervolgens zeggen: laat nog maar tien van dat soort ideeën komen en wij maken daar een integraal pakket van. Ik pretendeer dat niet, want ik vrees dat ik dan verzand in plannenmakerij die het doel voorbijschiet en dat doel is mensen werk bezorgen.

Ik ben bijna klaar, voorzitter.

De SP had nog de vraag: is het alleen gericht op hbo of ook op anderen? De titel is in dat opzicht misschien een klein beetje fout, maar ik vond het zo leuk klinken dat ik niets anders meer kon vinden. In de tekst staat letterlijk: het gaat om van hbo-alfa naar mbo-bèta, het gaat ook van mbo-alfa naar mbo-bèta, het is net zo goed ook voor lbo-niveau bedoeld, zolang het maar die vraag vult. Ik denk dat bij die vraag veel mbo en ook lager onderwijs aan bod komt en dat moeten we in dit kader ook absoluut ondersteunen.

Komen mensen met dit project vooruit? Ik denk het wel, want ze krijgen een baan, ze krijgen werkervaring, ze krijgen een opleiding en de mensen die veertig jaar en ouder zijn krijgen vooral weer een stuk sociale zekerheid en zelfvertrouwen omdat ze inderdaad werkelijk een baan hebben. Ik vind het dus jammer dat u zegt:

‘Het is ons te vroeg.’ Ik zou die zorgen willen wegnemen door te zeggen dat we niet eerst dat geld uitgeven en dan maar hopen dat het goed komt. Nee, boter bij de vis. Eerst die functiebeschrijvingen op tafel, eerst het commitment van de baangarantie, dan een uitvoeringsplan, dan de mensen erbij betrekken en vervolgens hebben die mensen een baan. Als je het geld op die manier trapsgewijs uitgeeft, dan heb je een heel goede besteding. Als je het geld van tevoren op tafel legt, dan doe je het verkeerd, want dan zeg je tegen die bedrijven: ik heb geld te veel. Daar houd ik helemaal niet van.

Tot slot het CDA. License to Operate. U hebt gelijk. Ik heb het ook in mijn tekst genoemd. Er zijn ook nog andere initiatieven die allemaal hierop zoeken en allemaal hierop werken. Het punt is dat er nog steeds een gat ligt van zevenhonderd vacatures op dit moment. We moeten een manier vinden om die vacatures te vullen en dit zou een manier kunnen zijn.

Wat we zeker niet moeten creëren, en daarin ondersteun ik u volledig, is dat we hier mensen opleiden voor functies terwijl de mensen die de functies nu vervullen vervolgens uit het bedrijf worden gezet of naar elders worden verplaatst. Dan zijn we verkeerd bezig. Dat mag nooit gebeuren. Dan is het ook geen vervangingsvraag, dan is het een verdringingsvraag en dat is dit voorstel niet.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Pennings. Het woord is aan de heer Kersten.

Gedeputeerde Kersten: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het voorstel al heel duidelijk is weggezet en van onze kant wil ik er zeker onze waardering voor uitspreken. Ik was vanmorgen bij de start van een project waarbij veertig ondernemers waren. Ik heb toen nog eens gezegd: u draagt een grote verantwoordelijkheid. Het bedrijfsleven moet meedoen om de problemen die we met ons allen zien, een tekort aan technische mensen, op te vangen. Ik meen dat gisteren in de krant stond dat heel veel mbo-studenten geen examen kunnen doen omdat er geen stageplaatsen zijn. Aan de andere kant heb je het bedrijfsleven dat roept: we hebben zorgen over een tekort aan technische mensen. Het bedrijfsleven moet dan ook bij zichzelf te rade gaan en de schouders eronder zetten. Dat zie je langzamerhand steeds meer gebeuren.

Wij doen dat in Limburg en in Zuidoost Brabant, ik heb toevallig het verslag bij me van Brainport 2020, in de people-agenda zoals we dat noemen: hoe krijgen we de goede mensen – op hoger niveau en op lager niveau, dat laatste is zeker zo belangrijk – aan tafel en in onze bedrijven? Daarvoor is een breed offensief ingezet en ik ben het eens met de heer Krabbendam die zegt: het is meer dan een stukje, je moet het totaal zien. Van buurtalonderwijs tot doorlopende leerlijnen, de techniekbevordering in haar algemeenheid, social return on investment, instroom bevorderen maar ook via steuntjes in de rug mensen daartoe verleiden en daar hebben we onze fondsen voor.

De OESO is hier een aantal maanden geleden op bezoek geweest en we hebben ook met hen daarover gesproken. Ik deel dus de mening dat je die aanval op een heel breed front moet doen. Ik denk ook dat we inmiddels in onze provincie een groot aantal bouwstenen klaar hebben staan. We hebben op 24 juni, dat is volgende week maandag, een grote bijeenkomst rondom het techniekpark en dat leidt ertoe dat we waarschijnlijk twee techniekparken krijgen, een voor Noord- en Midden Limburg onder leiding van Leo Scholl van de Gilde Opleidingen en in het zuiden ook een techniekpark onder leiding van Ger Wagemans uit het bedrijfsleven. Alles wat ik doe, heb ik eigenlijk steeds gedaan vanuit de vraagkant. Dat is ook waar de VVD om vraagt. Het heeft geen zin om vanuit de aanbodkant allerlei clubs die – goedbedoeld – van alles voor de arbeidsmarkt willen doen, zaken te laten uitvoeren. Dat wordt iedere keer bewezen. Niet dat dit alleen maar zwart-wit en slecht is, maar je moet het vooral vanuit die vraagkant doen. U ziet ook dat we bij onze fondsen altijd zeggen: het moet om banen gaan waar de markt om vraagt. In die zin vind ik de motie prima en sluit die goed aan denk ik bij het beleid. Een ding staat vast – en dat ben ik dus niet eens met de PVV – er komt een groot tekort. Het techniekpark is überhaupt in het leven geroepen vanwege die reden. Alle landelijke studies laten de schatting zien dat er in Nederland over drie jaar, als de economie een beetje aantrekt, een tekort is aan 135.000 mensen in de techniek, waarvan – luister goed – 65.000 in het gebied van Brainport. Dat is nogal wat. Alles wat we doen, doen we in de bestaande structuren van Brainport, LED, Keyport en Greenport en daarmee krijgen

we langzamerhand grip op het verhaal, wordt duidelijk waar de verantwoordelijkheden liggen en hoe we dat moeten aanpakken.

Het initiatiefvoorstel is een van de voorstellen die we uitvoeren. U weet dat we humancapitalagenda's hebben gemaakt voor vier topsectoren. Op dit moment zijn er twee dames en een heer op pad die langs bedrijven gaan om te bekijken hoe we hun gesignaleerde problemen kunnen vertalen naar uitvoeringsprogramma's. Het is dus helemaal vanuit de vraagkant opgezet. In het najaar zullen wij naast dit project tal van andere projecten uitvoeren die inspelen op de problemen die we zien en die dus uitgaan van de vraagkant. Er komen iedere dag – ik overdrijf echt niet – aanbiedingen binnen van mensen die projecten willen doen, die ideeën hebben. Het eerste punt waardoor ze altijd afvalen, is dat, als het niet vanuit de vraagkant is opgezet, concreet vanuit het bedrijfsleven is opgezet, er eigenlijk niet echt zaken met ons kan worden gedaan.

Gaan we die 1 miljoen euro dan zomaar uitgeven? Wat mij betreft niet. We doen dat stapsgewijs. De heer Pennings wees daar ook al op. We beginnen er natuurlijk mee om te bekijken of het aanslaat, dan gaan we dat verder uitrollen en wat mij betreft mag dat breder zijn dan alleen maar van A naar B, zoals u dat zelf typeerde. Die breedte mag er in komen.

Waar ik de meeste zorgen over heb – en ik niet alleen – is natuurlijk de jeugdwerkloosheid. Mevrouw Sterk is op pad om samen met minister Asscher aan de slag te gaan, die vandaag 600 miljoen euro – en 600 miljoen euro uit het bedrijfsleven – wil inzetten om in het bijzonder jeugdwerkloosheid aan te pakken. We gaan zeker aansluiting zoeken bij die financiële mogelijkheden, naast onze eigen inzet. Het is natuurlijk een gesel als je hoort dat in Spanje de helft van de jongeren werkloos is. Dan weet je dat dit een hoop ellende gaat geven en dat dit helemaal uit de hand gaat lopen. Ik vind dat je mensen daarmee een geweldig perspectief ontleemt, want dat is een van de ergste dingen die je in een samenleving kunt hebben dat jongeren, vaak talentvolle jongeren, op geen enkele manier aan de bak komen. We moeten daar echt met ons allen de schouders onder zetten.

De baangarantie. Daarover heb ik met de heer Pennings een discussie gehad. Vanuit mijn hart en vanuit mijn gevoel wil ik niets anders. Ik zal er ook best hard in optreden, maar we moeten wel de dialoog met het bedrijfsleven zoeken. Veel mensen uit het bedrijfsleven zeggen: 'We snappen dat van jullie kant, maar wij weten ook niet hoe ons bedrijf er over een of twee jaar voorstaat.' Zo werd bijvoorbeeld Sabic genoemd. Een paar jaar geleden dacht men nog dat de productie geweldig zou groeien. Door de opkomst van schaliegas in Amerika heeft men het nu moeilijk. Niemand heeft dat voorzien. Daarom zegt men: vraag mij nu niet om dat heel ruimhartig toe te zeggen. Waarop ik zal inzetten, vooral omdat we hier beginnen op Chemelot, is met een aantal bedrijven in een soort poule afspraken te maken en te bekijken of ons dat lukt.

Ik kom dan terug bij het begin van mijn betoog. Ook de bedrijven hebben verantwoordelijkheden. Voor stageplaatsen, om docenten naar scholen te brengen, door op bedrijven acties te organiseren. Nogmaals, op 24 juni presenteren wij onze gehele techniek aanpak die erin voorziet dat we vanaf het basisonderwijs tot de eerste jaren van het voortgezet onderwijs techniek meer onder de aandacht van kinderen gaan brengen, naast de zij-instromers waarin dit project voorziet en naast de uitval. Het is natuurlijk treurig als je ziet dat in Nederland van de honderd mensen die techniek studeren maar vijftig in de techniek gaan werken. Je bent al meteen de helft kwijt. Die volgen die opleiding en gaan dan toch iets anders doen. Dat heeft ook met beloning te maken en de markt zal daarin ook wel weer zelfcorrigerend optreden. Dat is in brede lijnen het verhaal. Ik sluit dus aan bij de heer Krabbendam. We zijn op een breed front bezig. Een aantal zaken is wat verder dan de andere, maar straks – aan het eind van het jaar – denk ik dat we al die zaken in samenhang uitvoeren.

Ik wil best toezeggen om mijn best te doen deze zaak zo snel mogelijk af te ronden. Ik denk dat het dan niet erom gaat elkaar aan een vaste datum op te hangen, maar vooral om de geloofwaardigheid van de inzet om verder te komen. Daarvoor zullen wij onze best doen.

Voorzitter, ik dacht dat ik, maar misschien vergis ik me en dan hoor ik dat wel, daarmee de vra-

gen van de heer Pennings aanvullend heb beantwoord.

De voorzitter: Volgens mij wel. Ik ga met u naar de tweede termijn. Ik bekijk even of er behoefte aan is. Ik begin bij de heer Fijnje.

De heer Fijnje: Voorzitter, bedankt. Ik heb een punt ook voor de heer Kersten en misschien is het wel eens fijn om dat te lezen. Dat is op internet te vinden en dat heet: het sprookje bètatekort. Ik zal er een klein stukje uit citeren. Het kwam er eigenlijk op neer dat een hbo-opleiding in de techniek nog niet erg genoeg was als eenzelfde hbo-opleiding in de kunst. Oftewel ze vergeleken het eigenlijk met de hbo'ers die afgestudeerd waren en anderhalf jaar later nog niet aan het werk waren. Dat wilde ik even meegeven.

Wat de reactie van de heer Pennings betreft, nogmaals, ik vind het een heel sympathiek stuk. Ik vind ook dat we echt wat moeten doen aan deze situatie en dat de werkloosheid explosief stijgt, maar ik denk niet dat dit de manier is. Met uw opmerking dat het een taak van de Provincie is, ben ik het niet helemaal eens. Als u het wel een taak van de Provincie vindt, spreekt u zichzelf een beetje tegen. Want toen wij de vorige keer bij de voorjaarsnota met een motie kwamen om de stille reserves in de zorg in te zetten, hebt u tegengestemd.

Wat het bedrijfsleven betreft kan ik nog maar een ding zeggen: put your money where your mouth is. Oftewel: als het echt zo is dat het bedrijfsleven hierom staat te springen, dan kan ik me niet voorstellen – de ondernemers een beetje kennende, de heer Bosman is er onder andere een – dat het bedrijfsleven niet bereid zou zijn om daarin flink te investeren. Nogmaals, ik hoop voor u dat het goed terechtkomt. Ik denk zelf, dat heb ik in het begin al aangegeven, dat het niet tot de juiste resultaten zal leiden.

Wat die motie betreft kunt u zich wel voorstellen dat we die natuurlijk niet steunen. Ik kom daar morgen misschien nog wel even op terug. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Morgen is alleen nog een stemverklaring mogelijk.

De heer Fijnje: Ik moet nog even met mijn fractie overleggen.

De voorzitter: Het is niet zo dat er morgen nog een debat over gevoerd wordt, dan kan alleen nog een stemverklaring. Dank u wel.

Dan de heer Bosman. Hij ziet af van de tweede termijn. De heer Van Wageningen voor de tweede termijn? Geen tweede termijn. De heer Uringa? Geen tweede termijn. De heer De Beer? Geen tweede termijn. De heer Krabben-dam? Ook geen tweede termijn. De heer Janssen van de SP.

De heer Janssen: Voorzitter, ik snap iets niet. Ik hoor de initiatiefnemer, de heer Pennings, zojuist richting de VVD zeggen: het moet niet zo zijn dat het bedrijfsleven de doelgroep bepaalt. Ik heb een motie op mijn tafeltje gekregen en daar staat onder roepen Gedeputeerde Staten op als punt 1: de doelgroep voor het omscholingsprogramma vraaggericht af te stemmen met het bedrijfsleven. Daar staat toch dat het bedrijfsleven de doelgroep bepaalt? Het was toch: het bedrijfsleven geeft de behoefte aan of gaat de behoefte aangeven. Volgens mij klopt er iets niet. Ik heb daar heel graag opheldering over.

Verder is het een beetje jammer dat de titel van het initiatiefvoorstel eigenlijk niet klopt. De heer Pennings heeft het uitgelegd, maar ik wil toch echt even helderheid hebben over de motie. Wat me dan ook nog bevreemdt, is dat initiatiefnemer verrast is dat zijn eigen naam onder die motie staat. Dan zou het eigenlijk weer wel kloppen. Graag even opheldering hierover. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Janssen. Ik kijk even naar mevrouw Roefs voor de tweede termijn. Geen tweede termijn. De heer Janssen van het CDA? Ook geen tweede termijn. Dan is voor de tweede termijn het woord aan de heer Pennings voor de beantwoording.

De heer Pennings: Dank u wel, voorzitter. Een paar punten. De heer Fijnje noemde een paar aspecten. Op de eerste plaats noemde u de voorjaarsnota en de reserves in de zorg. In mijn voorstel staat dat dit voorstel weliswaar gaat over de chemie, maar omdat in de zorg zeer veel bètamensen moeten werken – het gaat daar vaak om heel specialistische zorg – is daar ook een tekort. Ik kan me heel goed voorstellen

dat, als dit project slaagt op de Chemelotcampus, je juist in de zorg en straks bij NedCar of in Noord-Limburg bij de logistiek bijvoorbeeld, wel degelijk dezelfde soort activiteiten kunt ontplooiën. Ik zou er zelf een groot voorstander van zijn dat, mocht dit slagen, een eerstvolgend project in de zorg zou plaatsvinden.

Wat uw opmerking betreft dat, als het dringend genoeg was, de ondernemers het wel zelf zouden doen. Het punt is dat ze dit in dit voorstel doen. In dit voorstel doen ze het omdat ze in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor een leerwerktraject van achttien maanden. Na de eerste zes maanden waarin wij een rol spelen, moeten zij het doen. Zij moeten die personen begeleiden. Daar moeten docenten bij uit het bedrijfsleven, mensen die dus een gewone werktaak hebben en die daarnaast deze nieuwe mensen moeten blijven begeleiden. Je moet de werkplek organiseren en regelen. Dat zijn allemaal kosten die dan voor rekening van dat bedrijf komen. Op dat moment heeft het bedrijf dus twee mensen. Het heeft de werknemer die nog niet weg is en degene die hem gaat opvolgen. Ik denk dat dit wel degelijk een stukje commitment laat zien, los van het feit dat die werkgever, als hij in dit project meedoet, na het slagen aan 70% van die mensen een baangarantie voor ten minste twee jaar geeft. Als je dat nu durft te zeggen over iets wat pas over twee jaar gaat plaatsvinden, dan vind ik dat je daarmee wel degelijk laat zien dat je ook verantwoordelijkheid neemt en ook risico hiervoor durft te dragen. In dat opzicht deel ik uw zorgen niet.

Dan de vraag van de heer Janssen. Ik kan me voorstellen dat u leest dat we hier eigenlijk een vrijbrief geven dat het bedrijfsleven zelf kan bepalen wie de doelgroep zou moeten zijn. Ik lees het iets anders, moet ik u zeggen. Ik wil dat dan ook hier heel duidelijk uitspreken. Ik verwacht dat Gedeputeerde Staten straks naar ons terugkomen en zeggen: Wij hebben met het bedrijfsleven gesproken, we hebben ook hun vraag en hun doelgroep gehoord, maar dat gehoord hebbende, snappen wij heel goed wat Provinciale Staten besloten hebben, namelijk dat ze die 40+’ers hier een nieuwe kans willen geven. De inzet die ik verwacht van Gedeputeerde Staten is dat ze luisteren naar de voorkeur van het bedrijfsleven, maar dat zij vooral niet vergeten wat wij hier als Provinciale Staten graag willen in termen van doelgroep. Ik hoop dat ik u daarmee

een beetje tegemoet kan komen, want hierin zit geen verschil tussen ons.

De voorzitter: De heer Krabbendam.

De heer Krabbendam: Voorzitter, nog even aanvullend de vraag: hoe verhoudt zich volgens de heer Pennings overweging 5 van de motie met wat u eerder gezegd hebt over de doelgroep?

De voorzitter: Overweging 5 over de leeftijds categorie 40+ en alfa's.

De heer Pennings: Het punt is, dat klinkt vervelend, dat ik ook dit anders heb gelezen. Ik lees hierin dat de doelgroep niet beperkt moet zijn tot alfa's in de leeftijdsgroep van 40+, maar ook bèta's in de leeftijdsgroep van 40+. Dat staat letterlijk in de tekst op pagina 5 van het voorstel. Daar staat letterlijk: 'Uiteraard moeten ook werklozen met een bèta-achtergrond en een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan dit scholingsprogramma kunnen deelnemen.' De manier waarop ik die overweging 5 lees, heeft niet zozeer betrekking op het wel of niet een 40+'er zijn, maar op het feit dat je niet alleen alfa's hieraan moet laten deelnemen. Er zijn ongetwijfeld ook bèta's met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en die moeten ook hieraan kunnen deelnemen. Dat is een opmerking die voortkwam uit de commissievergadering als een van de punten die de commissie er graag in wilde hebben en daarom staat dit er ook in.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Misschien kan het college ons uit de brand helpen wat de motie betreft. Gaat het college iets anders doen als deze motie wordt aangenomen, dan als de motie niet zou zijn ingediend?

De voorzitter: Die vraag gaat de heer Kersten zo dadelijk beantwoorden. De heer Janssen nog een keer?

De heer Janssen: Voorzitter, nog heel over de vraag die ik zojuist stelde. Ik vind het fijn dat de heer Pennings begrip heeft voor de manier waarop ik punt 1 in het dictum heb opgevat of heb willen opvatten, maar kan hij dan het ant-

woord verwerken in een herziening van punt 1? Dan lezen we hopelijk allemaal hetzelfde.

De voorzitter: Dat was een vraag aan de heer Pennings. De heer Pennings.

De heer Pennings: Mijnheer Janssen, ik heb me natuurlijk verraden door te zeggen: ik zie deze motie ook voor het eerst en toch staat er mijn naam onder. Dat is ook letterlijk het feit. Ik denk dat ik de opsteller van de motie moet vragen om dat te wijzigen. Het zou mijn voorkeur hebben dat de motie ten aanzien van punt 1 iets wordt gewijzigd, maar ik wil ook het antwoord van de gedeputeerde afwachten. Volgens mij bedoelen we allemaal eigenlijk hetzelfde, maar ik denk dat hier per ongeluk een misverstand of miscommunicatie is ontstaan die ik in ieder geval niet bedoeld heb.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat de ondertekenaars van de motie daarover nog even ruggespraak hebben en bekijken of er morgen een andere tekst ligt en anders ligt deze tekst voor. We gaan eerst nog luisteren naar de gedeputeerde. De heer Kersten.

Gedeputeerde Kersten: Voorzitter, ik vind het prima dat er nog even naar die tekst wordt gekeken, maar ik denk dat ik uitvoerig heb aangegeven dat het college echt die vraagkant als leidend ziet. Niet zozeer omdat we het bedrijfsleven een plezier willen doen, maar ook omdat de praktijk leert dat de andere aanpak niet werkt. Alle partijen moeten er baat bij hebben en er de zin van inzien en ook een inbreng leveren, zoals ik al zei. In die zin kunt u ervan overtuigd zijn dat we het bedrijfsleven sturend zien om aan te geven of het banen zijn waaraan het behoefte heeft, want er zijn geen banen waaraan geen behoefte is. Dat staat ook in andere subsidievoorwaarden rondom de fondsen waarin we zeggen dat het banen moeten zijn waaraan op dit moment in de markt behoefte is. Bedrijven moeten daarvoor een onderbouwing kunnen geven maar zij moeten er ook aan mee willen doen. In die zin denk ik dat die zorgen niet groot hoeven te zijn.

Je kunt er lang over twisten of er een tekort komt aan technische mensen, maar als ik u zeg – dat bedoel ik echt niet flauw – wie er in dat techniekpark meedoen, dan zijn dat drie ministeries, VNO-NCW, MKB-Nederland, FME, de Me-

taalunie, de topsectoren, FNV, CNV, de Primair Onderwijsraad, de Voortgezet Onderwijsraad, de technische universiteiten, de hogescholen en zo zijn er nog een stuk of tien instanties. Dan denk ik: die kunnen zich toch niet allemaal vergissen? Het zit vooral in die grote vervangingsvraag, mensen die uitstromen, daardoor ontstaan er grote tekorten.

Een ander voorbeeld. Ook de heer Marc Hendrikse, CEO van de NTS-Group in Eindhoven zegt: 'Het tekort aan hooggeschoold talent en vakmensen is de achilleshiel voor Zuidoost Nederland. Daar zit onze zorg. Kennis hebben we wel, maar de goede mensen die moeten we ook hebben.' Ik denk dat we echt baat hebben bij een offensief om mensen richting techniek te krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil daarmee de beraadslagingen afsluiten. Dat betekent dat morgen bij agendapunt 9, dus meteen morgenvroeg, de stemming over het initiatiefvoorstel zal plaatsvinden en daarna ook de stemming over de motie. Ik geef de indieners van de motie nog de gelegenheid om morgen te bekijken of punt 1 van het dictum gehandhaafd blijft of dat er nog een kleine wijziging in dat dictum tot stand komt. Als wij niets horen, dan is het zoals het op dit moment is ingediend bij motie 367.

Daarmee wil ik de beraadslagingen op dit agendapunt opschorten. Ik dank de heer Pennings voor zijn verdediging van zijn voorstel.

De heer Leppers: Voorzitter, een punt van orde graag. Onder normale omstandigheden gaat er altijd een presidiumvergadering vooraf aan de Statenvergadering en daarin wordt onder andere het spreektijdenoverzicht desgewenst aangepast. Dat is nu niet gebeurd.

De voorzitter: Nee.

De heer Leppers: Ik geef nu aan dat ik voor mijn betoog graag een tijdsduur wil reserveren van tien minuten.

De voorzitter: Ik heb mij laten vertellen dat het gebruikelijk is dat u een tijd vraagt bij de vaststelling ...

De heer Leppers: Dat heb ik niet gedaan.

De voorzitter: Nee, maar in principe is het gebruikelijk dat iedere fractie maximaal tien minu-

ten heeft en anders hadden we het moeten vaststellen. We zijn clement.

De heer Leppers: Oké.

De voorzitter: Tot tien minuten dan, dat zeg ik er even bij.

7.2.2 G-013-017 Statenvoorstel Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport

7.2.2.1 Een duurzame toekomst voor Maastricht Aachen Airport, memo van Gedeputeerde Staten d.d. 12 juni 2013

7.2.2.2 Besluitvorming Maastricht Aachen Airport, brief van de Stichting Maastricht Maintenance Boulevard d.d. 18 juni 2013

7.2.2.3 Financiële steun Maastricht Aachen Airport, brief van de heer Bergsma d.d. 18 juni 2013

7.2.2.4 Maastricht Airlines/Faillissement positie MAA, e-mail van Paulussen Advocaten NV d.d. 20 juni 2013

De voorzitter: Het Statenvoorstel is niet behandeld in de Statencommissie en ik stel voor om brief 33951, Een duurzame toekomst voor Maastricht Aachen Airport, memo van Gedeputeerde Staten van 12 juni 2013 en de brief 35778, besluitvorming Maastricht Aachen Airport, brief van de Stichting Maastricht Maintenance Boulevard van 18 juni 2013 en brief 35976, financiële steun Maastricht Aachen Airport van de heer Bergsma en de e-mail van Paulussen Advocaten NV inzake Maastricht Airlines/Faillissement positie Maastricht Aachen Airport van 20 juni te betrekken bij de behandeling. Tevens stel ik voor om de toezegging van gedeputeerde Beurskens inzake de relatie tussen bedrijventerrein Land Development Aviation Valley Maastricht en de Luchthaven Maastricht Aachen Airport te betrekken bij het debat over de luchthaven. Dat betreft dan toezegging 1433 die gedaan is tijdens de Provinciale Statenvergadering van 13 juni jl. Als u niet meer weet hoe die toezegging luidde, lees ik die nog even voor: Gedeputeerde Beurskens zegt toe de relatie tussen het bedrijventerrein Land Development

Aviation Valley Maastricht en de Luchthaven Maastricht Aachen Airport te betrekken bij het debat over de luchthaven op donderdag 20 juni.

Dat gezegd zijnde, ga ik de eerste termijn van de beraadslagingen openen. Het woord is aan mevrouw Stassen van de PVV.

Mevrouw Stassen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het besluit over 4,5 miljoen euro noodfinanciering voor Maastricht Aachen Airport is, gezien de sociaaleconomische belangen in Limburg en de achthonderd banen en andere banen die indirect op het spel staan, een noodzakelijk besluit. Tegelijkertijd moeten we er echter wel voor waken dat de Provincie straks niet tot in lengte der dagen Maastricht Aachen Airport overeind houdt met grote sommen gemeenschapsgeld. De transitieperiode moet simpelweg worden gebruikt om van de luchthaven een rendabele en levensvatbare onderneming te maken. Er liggen nu drie scenario's voor. Ik wil duidelijk stellen dat de PVV zich bij voorbaat niet aan een van die scenario's bindt. Het gaat erom dat er een haalbare en betaalbare oplossing wordt gevonden.

Scenario 1, de sluiting van de luchthaven, is voor de PVV geen optie.

Scenario 2 gaat uit van een bijdrage van de regio voor de kosten van een niet-economische dienst van algemeen belang, zoals beveiliging, brandweer, douane etc.

Scenario 3 plaatst de overheid in de positie van eigenaar van de luchthaveninfrastructuur.

Hierbij moeten twee vragen worden beantwoord.

1. Wat betekenen de opties voor de levensvatbaarheid van Maastricht Aachen Airport? Wordt er met de scenario's die nu op tafel liggen genoeg gedaan om de toekomst van Maastricht Aachen Airport veilig te stellen? Welke optie biedt de meeste zekerheid? Wat zijn de risico's?
2. Wat zijn de kosten die met de opties gemoeid zijn? Daarover is op dit moment nog onvoldoende duidelijkheid. Uiteraard heeft het de voorkeur om de kosten voor de Provincie zo laag mogelijk te houden. De kosten voor douane, veiligheid en brandweer bij scenario 2 worden geschat op jaarlijks 2 miljoen euro. Hoe nauwkeurig zijn die schattingen en hoe ver kunnen deze kosten nog oplopen? Wat is het maximale bedrag dat de Provincie hiervoor kan opbrengen?

Wat zijn de kosten van scenario 3 waarbij de overheid optreedt als eigenaar van de infrastructuur?

Dit zijn centrale vragen waarop we antwoord moeten krijgen voordat we een beslissing kunnen nemen. De focus moet er in ieder geval op liggen om naar een oplossing toe te werken waarmee Maastricht Aachen Airport op eigen benen kan staan en waarbij de kosten voor de Provincie, oftewel voor de belastingbetaler, zo laag mogelijk blijven.

Tot slot, voorzitter. Het is belangrijk dat er in de komende maanden meer duidelijkheid wordt verschaft over de scenario's die voorliggen en eventuele andere alternatieven. We moeten exact weten om hoeveel geld het gaat en welke risico's de Provincie neemt, voordat er überhaupt een definitief besluit kan worden genomen. Het gaat niet alleen om de toekomst van Maastricht Aachen Airport. Er is heel veel gemeenschapsgeld mee gemoeid, dus moeten we zorgvuldig te werk gaan. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Stassen. Het woord is aan de heer Leppers van de fractie 50PLUS.

De heer Leppers: Voorzitter, wanneer de vraag aan de orde is wat te doen met een langdurig verlieslijdend vliegveld, kan deze vraag vanuit een tweetal posities worden benaderd. De optie die zich het eerst aandient, kan men beschouwen als een stop-lossbenadering, in goed Nederlands: beëindig de bedrijfsactiviteiten en kies de weg van het faillissement. Dat is pijnlijk, vooral voor de werknemers van het bedrijf, hoewel de schattingen van het aantal werknemers dat direct en indirect betrokken is bij een dergelijke bedrijfsbeëindiging uiteenlopen van ca. 300, zoals door de rechtstreeks betrokken bedrijven aangegeven wordt, tot wel 2500 arbeidsplaatsen als je het betoog zou volgen van de gemeente Beek. Dan kan men maar een conclusie trekken en wel dat dit een catastrofale ramp zou inhouden voor Limburg en in het bijzonder voor de zuidelijke regio daarvan. Daarenboven worden veel in de afgelopen jaren gedane investeringen teniet gedaan en dat zal een substantiële kapitaalsvernietiging inhouden waarbij het nog maar de vraag is hoe onze provincie de gevolgen van zulk een financieel debacle zou kunnen opvan-

gen. Het weerstandsvermogen krijgt immers een forse klap in de vorm van directe en vervolgschade op financieel vlak en die zouden wel eens een forse dominowerking kunnen hebben.

Los van deze puur zakelijke overwegingen, is er nog een ander wellicht nog klemmender probleem aan de orde, namelijk dat van de imagoschade die vooral onze provincie als geheel zal treffen. In de context van al onze ambities op sociaaleconomisch terrein wordt het investeringsklimaat voor bestaande en nieuw aan te trekken bedrijven nadelig beïnvloed wanneer wij ons vliegveld nu al een harde of zachte dood zouden laten sterven. Hoewel de directe gevolgen voor de toekomstige economische bedrijvigheid in onze provincie niet onmiddellijk te kwantificeren zijn, moet men daarbij ernstig rekening houden met substantiële schade aan onze economische ambities en investeringen en de daaraan onlosmakelijk verbonden kapitaalverliezen.

Voorzitter, de toekomst voor Maastricht Aachen Airport staat op het spel, dat zal duidelijk zijn. Hoe die toekomst eruit zal zien, is vooralsnog onduidelijk. Daarvoor ontbreken thans nog betrouwbare gegevens.

50PLUS is er in ieder geval op tegen om nu al de stekker uit het geheel te trekken. Maastricht Aachen Airport verdient naar ons oordeel een faire en wellicht een laatste kans. Wat ons betreft geldt dat de door de gedeputeerde gekozen weg die blijkt uit het projectvoorstel, bij uitstek een deskundige en begaanbare weg is. Het perspectief van een op termijn renderend vliegveld wordt in de betrokken rapportage niet voor geheel onmogelijk gehouden. Zeker, het traject dat in het komend jaar moet worden gevolgd, is niet zonder risico's, ook dat zal duidelijk zijn. Er zullen in dit verband soms ook pijnlijke besluiten moeten worden genomen. Het zij zo. Met stevige hand dienen de voorkomende zaken en problemen te worden aangepakt. Immers, ook hier geldt: zachte heelmeeesters maken stinkende wonden.

Tot slot, voorzitter. 50PLUS zal instemmen met de voorgestelde aanpak om via een diepgaand bedrijfseconomisch onderzoek te komen tot een aantal scenario's voor de luchthaven Maastricht Aachen Airport en daarbij gaan wij ervan uit dat een solide bedrijfsplan, op zijn Limburgs: sluitende businesscase, kan worden gepresenteerd.

Wij hebben daarbij de verwachting dat Provinciale Staten over een jaar beter en meer verantwoord dan thans het geval is een finale keuze kunnen maken voor het meest geijkte scenario, aan de hand van de dan voorliggende rapportage. De weg naar de finale oplossing van de problemen van deze luchthaven zal nog lang zijn en de zich hierbij voordoende complicaties zullen talrijk zijn. Behoedzaamheid is daarbij natuurlijk geboden. Ook hier geldt, passo a passo si vanno lontano. Anders gezegd: stap voor stap komt men verder.

Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Leppers. Het woord is aan de heer Bosman van de Partij voor Leefbaarheid en Democratie.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Maastricht Aachen Airport, de kranten hebben er de laatste weken vol van gestaan. In 2001 is besloten om de Luchthaven Maastricht te privatiseren. Iedereen weet dat een luchthaven zonder externe overheidssteun, lees subsidies, een zeer geringe overlevingskans heeft. Dat is nu dus ook gebleken. Anno 2013 hebben we te maken met een luchthaven die op sterven na dood is en er zal nu toch wel eerste hulp moeten worden toegepast. Dat kan. Eerste hulp is voorhanden. Wij als Provincie kunnen daaraan onze bijdrage leveren. Er zijn heel veel argumenten te noemen waarom wij die eerste hulp ook zouden moeten bieden. Als ik alleen al kijk naar de 800 directe arbeidsplaatsen, de ongeveer 1200 indirecte arbeidsplaatsen en de kapitaalvernietiging als je niets zou doen, rechtvaardigt wat er dan zou gebeuren, iedere financiële injectie in Maastricht Aachen Airport. De Provincie erkent dit en zij is zeer voortvarend te werk gegaan en heeft de hulp van een alom gerespecteerde deskundige op dit gebied, in de persoon van de heer Moorman van het bedrijf InterVISTAS op deze case gezet. De heer Moorman is niet de eerste de beste, kijkt u maar naar zijn CV op internet. De heer Moorman is een deskundige op het gebied van regionale en zelfs internationale luchthavens in de markt zetten. Het bedrijf InterVISTAS heeft een rapport opgesteld dat ook voorligt in het Statenvoorstel en daarin staat dat er op termijn een perspectief is op een duurzame toekomst voor Maastricht Aachen Airport, mits. Er worden drie argumenten genoemd wat dat mits inhoudt.

Het eerste argument is, dat er een ingrijpende herstructurering van de organisatie plaatsvindt. Het tweede argument is dat de focus komt te liggen op het passagiersvervoer. Het derde argument, heel belangrijk, betreft een bijdrage van de overheid in de zogenaamde NEDAB-kosten en dan niet voor eventjes, nee voor jaren.

Ik heb dan meteen de eerste vraag aan de gedeputeerde. In hetzelfde stuk staat dat de exacte hoogte en de duur van die bijdrage in die NEDAB-kosten op dit moment nog niet kunnen worden vastgesteld. De vraag is: wanneer kan dat wel?

Als ik het stuk verder doorneem, dan staat er ook dat het staatssteunproof zijn voor de komende tien jaar gegarandeerd is. Dat geeft mij een kleine indicatie dat wordt voorgesorteerd op minimaal een structurele bijdrage voor de duur van tien jaar. Graag een antwoord van de gedeputeerde of mijn conclusie in dezen juist is.

Vervolgens wordt er een conclusie getrokken in punt 1.5. Daarin staat dat het beheer moet worden verscherpt. Dat staat wat mij betreft in zeer fel contrast met het gestelde in scenario 2, namelijk dat de Provincie zoals te doen gebruikelijk op afstand wordt geplaatst. Ik kan dat niet met elkaar rijmen. We hebben het laatste jaar diverse situaties meegemaakt waarbij de Provincie ervoor heeft gekozen om de Provincie op afstand te zetten, met allerhande desastreuze gevolgen van dien. In dit geval, waarbij een langdurig financieel commitment wordt aangegaan, opteert men er weer voor om de Provincie op afstand te zetten. Ik kan dit niet rijmen, op geen enkele wijze.

In datzelfde rapport staat ook dat de oorzaak van de huidige situatie deels te wijten is aan het beleid in het verleden. Dan nog opteert men ervoor om de Provincie in een nieuwe situatie weer op afstand te zetten. Alsof de ezel zich niet een keer, niet twee keer, niet drie keer, maar heel vaak aan dezelfde steen moet stoten voordat men beseft dat er een moment komt dat je ook als Provincie zelf de vinger aan de pols moet houden als je de beurs trekt.

In de drie scenario's die vervolgens worden voorgelegd, stellen Gedeputeerde Staten dat er twee sturende criteria zijn. Het eerste criterium is: niet tegen elke prijs. De vraag aan de gedeputeerde is dan: waar ligt de bovengrens? Wat

is het prijskaartje dat u als Gedeputeerde Staten daaraan hangt? Hebben we, om maar even een voorbeeld te noemen, te maken met haute couture of hebben we nu te maken met een salesaanbieding van H&M?

Het tweede criterium is dat meer dan een partner bereid moet zijn om in deze nieuwe constructie te participeren. Volgens het financieel rapport van Deloitte dat daaronder hangt, wordt gesteld dat er tot 1 juli 2014 acuut een bedrag van ongeveer 4,5 miljoen euro nodig is. Als ik het goed bekijk, dan is daarvan ongeveer 2 miljoen euro nodig voor de zogenaamde NEDAB-kosten zoals zojuist werd gezegd, voor de beveiliging en dat soort zaken. Dan blijft er 2,5 miljoen euro over waarvan ik uitga dat dit voor de reguliere bedrijfsvoering is. Ik wil graag een antwoord van de gedeputeerde hebben op de vraag of die 2,5 miljoen euro voldoende is voor de dekking van de reguliere bedrijfsvoering voor de duur van een jaar.

Scenario 1 stelt voor de luchthaven te sluiten. Als er niets gedaan wordt, dan is er op zeer korte termijn een liquiditeitstekort te verwachten waardoor surseance van betaling aan de orde zal zijn. Op dat moment krijg je ook te maken met een curator. Op het moment dat er een curator in het spel is, betekent dit dat je zelf geen enkele zeggenschap meer hebt over het geheel en dat we dan als Provincie in feite in eerste instantie op het strafbankje komen te zitten. Tenzij we bijvoorbeeld overgaan naar scenario 3 waarin de Provincie zegt: wij nemen dan maar noodgedwongen het gehele vlieggebieden over.

Wat het ook wordt, de Partij voor Leefbaarheid en Democratie vindt dat er een realistische businesscase ten grondslag moet liggen waarin een plan voor de langere termijn vooropstaat, met een duurzame bedrijfsvoering. Niet voor 1 jaar, niet voor 2 jaar, maar voor de komende 20, 30, 40 jaar. Zoals ik in het begin heb gezegd: als de Partij voor Leefbaarheid en Democratie akkoord gaat met dit voorstel, dan is het in eerste instantie om de werkgelegenheid van 800 werknemers te garanderen, dan is het ook om de indirecte werkgelegenheid te garanderen van 1200 mensen, maar dan is het ook om de economie voor Limburg veilig te stellen. Daarvoor is 4,5 miljoen euro voor een termijn van een jaar wat mij betreft geen enkel probleem. Hebben we daar geen dekking voor? We heb-

ben vorige week hier met ons allen gesproken over de Voorjaarsnota 2013 en daarbij zijn we in alle wijsheid met elkaar overeengekomen dat we maximaal 15% van ons belegd kapitaal mogen wegzetten als er maar een maatschappelijk rendement aan hangt. We hebben dan nog 165 miljoen euro te besteden en dan zeg ik dat 800 directe en 1200 indirecte arbeidsplaatsen voor mij meer dan voldoende maatschappelijk rendement opleveren om die 4,5 miljoen euro ter beschikking te stellen. Ik verwacht dan wel dat er in de genoemde termijn zo spoedig mogelijk een zeer realistische businesscase is die laat zien dat er perspectief is op een doorgroei en dat op zeer korte termijn – dan praat ik over een periode tussen nu en drie jaar – het break-evenpunt wordt bereikt. Als een startende onderneming binnen drie jaar het break-evenpunt behaalt, kan worden gezegd dat de onderneming verder kan gaan richting toekomst. Als wij zien dat we binnen drie jaar geen break-even behalen, dan denk ik dat we ons met ons allen nog een keer moeten beraden op de toekomst van Maastricht Aachen Airport. Daar wil het in de eerste termijn even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Het woord is aan de heer Van Wageningen van de fractie van D66.

De heer Van Wageningen: Voorzitter, de financiële situatie bij Maastricht Aachen Airport is voor D66 pijnlijk, vooral omdat er veel werkgelegenheid gemoeid is met de luchthaven. Het spreekt voor ons niet vanzelf dat de Provincie daarvoor verantwoordelijkheid neemt. Er zijn veel grote en kleinere bedrijven in de problemen. De afgelopen tijd sprak ik met ondernemers en met werknemers en die vragen terecht: 'Waarom Maastricht Aachen Airport wel en mijn bedrijf niet?' D66 vindt dat de Provincie in principe kapitaal kan verschaffen aan kansrijke economische ontwikkelingen in Limburg, maar Maastricht Aachen Airport heeft zijn waarde in het verleden onvoldoende bewezen en er is ook te weinig perspectief voor de toekomst. Daarbij spelen voor ons de volgende overwegingen mee. Binnen een straal van 130 km zijn er nog zeven regionale luchthavens waarmee Maastricht Aachen Airport moet concurreren. Dat zegt al iets over de levensvatbaarheid, maar dat zegt

ook: Maastricht Aachen Airport is niet onmisbaar.

Maastricht Aachen Airport is vooral aantrekkelijk voor mensen die een goedkope vakantievlucht zoeken, maar daarop kun je geen toekomst bouwen.

De laatste en niet onbelangrijke overweging: luchtverkeer is meer vervuilend en minder duurzaam dan alternatieve vormen van mobiliteit. Als we iets steunen, waarom dan juist de meest vervuilende en de minst duurzame vorm van mobiliteit?

Is het dan afgelopen met de luchthaven? Dat is aan het bedrijfsleven. Er zijn ongetwijfeld deelactiviteiten die rendabel zijn en onze adviseur ziet in de verte ook mogelijkheden voor de toekomst. Wat ons betreft is het aan het bedrijfsleven en niet aan de Provincie om die belofte waar te maken. D66 gunt iedereen zijn goedkope vakantie, maar we moeten er geen belastinggeld aan besteden.

Eigenlijk past het D66 niet zo goed om te benadrukken waar we tegen zijn. We geven liever aan wat we wel willen, namelijk snelle treinverbindingen met Aken en Luik en via die steden verbinding met het hogesnelheidsnet van Europa. Daarmee zouden we de Randstad met Schiphol en de falende Fyra aan de duurzame kant inhalen. Daarmee zou Zuid-Limburg een goede verbinding krijgen met Londen, Parijs en München en dat is economisch interessanter dan Trapani en Dalaman.

Mede-Statenleden, laten we daarop onze politieke prioriteiten, onze lobby en ook ons geld inzetten. Laten we gaan voor ontwikkeling, niet voor behoud, niet voor de glijvlucht of een harde landing van Maastricht Aachen Airport. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Het woord is aan de heer Uringa van de Onafhankelijke Statenfractie Limburg.

De heer Uringa: Dank u wel, voorzitter. Het Statenvoorstel heeft de titel 'Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport'. Voor de Onafhankelijke Statenfractie Limburg is er alleen maar een perspectief voor MAA – ik kort het maar even af – als dat aantoonbaar duurzaam is. Na vele jaren van aanmodderen met MAA is voor mij nu het punt bereikt dat we een

keuze moeten maken en de betrokken partijen en werknemers geen illusies moeten geven die er mogelijk niet zijn. Om een verstandige keuze te kunnen maken, vraagt het college van Gedeputeerde Staten tijd en geld. Dat begrijp ik, want er moet nog veel gebeuren voordat wij scherp hebben wat het perspectief voor MAA is en, als er een duurzaam perspectief is, hoe dat kan worden ingevuld. Daarom gaat de Onafhankelijke Statenfractie Limburg akkoord met het Statenvoorstel voor een transitieperiode van een jaar en de daarbij voorgestelde kortetermijnfinanciering van 4,5 miljoen euro om – indien mogelijk – een duurzame toekomst voor MAA te realiseren.

Ik wil ook alvast een voorschot nemen op de mogelijke opties na 1 juli 2014. De Onafhankelijke Statenfractie Limburg is er geen voorstander van dat de Provincie eigenaar wordt van de luchthaveninfrastructuur en ook niet van een verdere financiële bijdrage door de Provincie aan MAA. Als dat zakelijk nodig zou blijken te zijn, dan is dat voor mij het bewijs dat er geen echt duurzaam perspectief is voor MAA.

Verder ben ik ook van mening dat de Provincie niet de rol van eigenaar van alle problematische onroerende goederen in Limburg moet krijgen. De gegadigden staan voor de poort van het Gouvernement: Villa Flora, de spoorinfrastructuur van ZLSM, de luchthaveninfrastructuur van MAA en ongetwijfeld zullen er nog velen volgen in deze moeilijke economische tijden. De overheid – en in ons geval de Provincie – is voor mij niet het vangnet voor alle problemen in de vrije markt. Moeilijke economische tijden hebben ook een louterende werking, namelijk dat alles wat alleen maar in economische toptijden kan overleven, omvalt. Dat natuurlijke proces moet de overheid mijns inziens niet frustreren, want anders komt het nooit meer goed.

De Onafhankelijke Statenfractie Limburg ziet voor MAA alleen een perspectief als binnen een jaar een nieuwe serieuze commerciële koper voor en exploitant van MAA wordt gevonden. Als dat lukt, dan is voor mij het bewijs van een duurzaam perspectief voor MAA geleverd. Ik wens het college veel succes met zijn reddingsactie en zoektocht naar een geschikte overnamekandidaat.

Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uringa. Het woord is aan mevrouw Van Tulder van GroenLinks.

Mevrouw Van Tulder: Dank u wel, voorzitter. Ik moet zeggen dat ik wel meevoel met de directie van MAA. Het is een behoorlijk vervelende situatie waarin ze zit, maar toch. Vliegen is iets van deze tijd, maar vliegen is iets wat je volgens GroenLinks waar mogelijk moet beperken. Zoals D66 zojuist al zei, is vliegen een van de meest vervuilende manieren van transport. De infrastructuur om te kunnen vliegen hoeft dan ook niet zo uitgebreid te zijn dat iedereen binnen een halfuur van zijn woonplaats een vliegveld tegenkomt. We hebben voldoende vliegvelden in de omgeving van Maastricht. Dat zegt het Statenvoorstel ook, er zijn er genoeg, maar er wonen ook heel veel mensen staat er dan nog bij. Tegelijkertijd wordt een aantal drogredenen gegeven zoals de TEFAF, dat mensen die daarvoor komen gebruik van het vliegveld moeten kunnen maken alsof, wanneer je uit China komt vliegen of uit Rusland, een kwartiertje extra naar Maastricht rijden dan zulk een groot verschil zal maken. Laten we eerlijk zijn. Maastricht Aachen Airport is toch gewoon een dertien-in-een-dozijn-vliegveld?

Vliegen is vervuilend. Het levert een heleboel CO₂-uitstoot op en talrijke andere schadelijke stoffen. Bovendien is er geluidshinder. De huidige geluidshinder van het, zoals we gelezen hebben in het Statenvoorstel, redelijk rustige vliegveld levert toch al vijfduizend klachten per jaar op. Voor GroenLinks reden genoeg om vanuit dat perspectief te zeggen: wij willen helemaal geen vliegveld hier in Limburg; het is niet nodig en we investeren liever in goede treinverbindingen. We ondersteunen wat dat betreft volledig het voorstel van D66.

De werkgelegenheid is natuurlijk een punt. Het is mijn fractie niet helemaal duidelijk hoe het nu precies zit met die werkgelegenheid. Voor Maastricht Aachen Airport werken direct, dus op het vliegveld, 144 mensen die ontslagen worden als het vliegveld failliet gaat. Wij krijgen informatie aangeleverd waarin het gaat om 500 tot 650 banen bij andere bedrijven. Is dat directe werkgelegenheid? Inderdaad, als je kunt aantonen dat ook zij direct worden ontslagen, dan is dat directe werkgelegenheid. Mijn fractie wil wat dat betreft toch graag cijfers zien die onafhanke-

lijk worden aangeleverd en niet door Maastricht Aachen Airport zelf. MAA heeft er natuurlijk belang bij om dat aantal flink omhoog te trekken. Dus graag onafhankelijke cijfers op dat terrein.

Dan wordt in het Statenvoorstel gesteld dat niet is doorgemeten wat het effect van een groeiend aantal vluchten vanuit Maastricht Aachen Airport zal zijn op de omgeving. Ik kan me voorstellen dat mensen die op vakantie gaan in het heuvelland, iets wat we enorm stimuleren om daar de toeristische aantrekkingskracht te vergroten, helemaal niet blij zijn met een vliegtuig boven hun hoofd en om de haverklap een hoop herrie. GroenLinks vraagt zich dus af hoe het zit met de effecten van de werkgelegenheid in de toeristische sector in het heuvelland. Het lijkt ons van belang om dat eerst uit te zoeken zodat het belangrijke argument van werkgelegenheid op een goede manier kan worden afgewogen hier in de Staten.

Dan de businesscase. We gaan 4,5 miljoen euro bijdragen en dat doen we via een beetje boekhoudkundige truc want we gaan de kosten van niet-commerciële activiteiten betalen. Dat mag, dan hebben we geen problemen met Europa. In het stuk staat dat die niet-commerciële activiteiten ongeveer 2 miljoen euro per jaar kosten. We gaan dat dus met terugwerkende kracht doen. Daarmee betalen wij dus wat Den Haag net geweigerd heeft om te betalen en ik dacht toch echt dat we dat niet zouden doen. Het zal ongeveer anderhalf jaar kosten om die verschillende scenario's goed door te rekenen. Dat betekent dus, als ik het voorstel goed begrijp, dat we met 4,5 miljoen euro die we nu bijdragen in ieder geval niet genoeg hebben, want dat is voor een jaar. Daar komt dus, als ik het goed begrijp en als dat niet goed klopt dan hoor ik het graag van de gedeputeerde, in ieder geval ongeveer nog een keer de helft bij.

Dan, voorzitter, 500.000 passagiers, waarvan een kwart zakenmensen. Dat zijn mensen die met een low-budgetmaatschappij voor 50 euro naar Antalya vliegen, voor 60 euro naar Malaga en voor 70 euro naar Lissabon. Is het nu echt nodig om 4,5 miljoen euro gemeenschapsgeld – en zeer waarschijnlijk nog veel meer – te investeren, wanneer met een tientje per passagier extra Maastricht Aachen Airport dat geld zelf rechtstreeks uit zijn activiteiten kan genereren?

De voorzitter: De heer Uringa.

De heer Uringa: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van Tulder legt een relatie tussen het vliegveld en de last die toeristen in het heuvelland daarvan zouden hebben. Ik vind dat wel erg ver gaan. Ik ben minstens twee keer per week in het heuvelland van Eijsden tot Vaals en ik heb daar nog nooit last gehad van vliegtuigen van Maastricht Aachen Airport. Dit begrijp ik helemaal niet. Als je op vakantie zou gaan in Meerssen-West, dan kan ik me daarbij iets voorstellen want daar kun je nauwelijks in de tuin zitten. Het heuvelland is wel erg ver weg en daar hebben ze er echt geen last van. U moet wel zuiver blijven argumenteren.

De voorzitter: Wilt u daar de volgende keer een vraag van maken, mijnheer Uringa? Dank u wel.

Mevrouw Van Tulder: Het zou heel goed kunnen zijn dat u dat nooit gemerkt hebt vanwege de niet zo enorme aantallen vliegbewegingen op dit moment, maar het college schrijft zelf in het Statenvoorstel dat het mogelijk een probleem is en dat het invloed zou kunnen hebben. Ik ben wel eens op vakantie geweest vlakbij een vliegveld en als je een beetje pech hebt en er pakweg ieder uur een vliegtuig laag over komt, dan heb je daar na een halve dag echt last van. Voorzitter, dat was het. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Tulder. Het woord is aan de heer De Beer van de VVD.

De heer De Beer: Dank u wel, voorzitter. De vorige keer heeft de VVD aangegeven dat Maastricht Aachen Airport geen doel op zich is, maar een middel. Een middel in de economische ontwikkeling van Limburg. Zo kijken we daar nog steeds naar en dus ook naar dit voorstel.

Het gaat, als het aan de VVD ligt, om de werkgelegenheid van bijna achthonderd werknemers en indirect om de toekomst van bijna duizend gezinnen. Het gaat ook om het economisch vestigingsklimaat, onder andere Maintenance Valley, maar ook het vestigingsklimaat ver daarbuiten. In mindere mate gaat het ook om de bereikbaarheid. Dus is het logisch dat wij als Provincie proberen om Maastricht Aachen Airport bijna letterlijk in de lucht te houden. Een ding is zeker, als MAA eenmaal omvalt, dan is

het weg en dan blijft het weg. Dan rijd je op de A2 langs een geasfalteerde steppe.

Voorzitter, laat ik duidelijk zijn. Natuurlijk baalt de VVD. Natuurlijk had de bal moeten liggen bij de marktpartijen en natuurlijk had de rol van de Provincie een rol op afstand moeten zijn. Het is de bekende situatie die we de laatste tijd vaker tegenkomen: we staan met de rug tegen de muur. We moeten nu helpen, want anders is het te laat en als we nu niet helpen, dan is het voor altijd weg. Dan gaat onze fractie zaken afwegen. Dan gaan we risico's afwegen. Is er sprake van een moreel risico, moral hazard? Krijgen we niet te gemakkelijk de risico's over de schutting gegooit? Dat is ook meteen een vraag aan de gedeputeerde. Heeft de luchthaven in het verleden niet op het verkeerde paard gewed, op de vracht en het vastgoed? Met de kennis van nu is het antwoord op die vraag misschien ja. Met de kennis van toen is het antwoord misschien nee. Met de kennis van toen, in een periode dat het economisch gezien heel goed ging en waarin de vastgoedprijzen nog behoorlijk in de lift zaten. Voorzitter, de VVD vraagt zich ook af wat het publiek belang is van de luchthaven. Is het publiek belang groot genoeg? Is het complex? Heeft het uitstralingseffecten naar de rest van Limburg en is het de markt niet gegeven om deze problemen alleen op te lossen? Daarop antwoordt mijn fractie positief in die zin dat de markt het niet alleen kan oplossen op dit moment en dat er grote uitstralingseffecten zijn en dat het van groot belang is. Graag horen we ook de redenering van het college daarin.

Met andere woorden, voorzitter, gaat het om een groter belang dan het individuele belang. Ik kijk dan ook even naar de heer van Wageningen die het had over de reiziger die heel goedkoop met zijn toestel op vakantie wil gaan. Het gaat niet alleen om die individuele reiziger, maar het gaat ook om het bredere belang voor Limburg. Het is logisch dat, als je investeert in de toekomst van de economie in Limburg, je ook kijkt naar initiatieven en kijkt naar de infrastructuur die we hebben en die we graag willen behouden.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Voorzitter, ik zou graag willen weten wat het bredere belang van het vliegveld is voor Limburg. Daar gaat het over en

het gaat dus niet over de reiziger, maar over een breder belang.

De voorzitter: De heer De Beer.

De heer De Beer: Dat zijn twee getallen, die ik zojuist heb genoemd. Achthonderd arbeidsplaatsen direct en in de toekomst indirect meer dan duizend gezinnen.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Dat is dus het bredere belang voor Limburg. Dat is het belang van een aantal mensen. Mag ik nog een tweede vraag stellen, voorzitter?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Van Tulder: Ik ben de vraag heel even kwijt.

De voorzitter: Dan mag de heer Uringa een vraag stellen.

De heer Uringa: Voorzitter, met alle respect, mijnheer De Beer, voor uw sympathie voor arbeidsplaatsen – die sympathie heb ik overigens ook – als u heel consequent bent, dan zou u ieder bedrijf dat omvalt moeten redden. Daar zijn vele kleintjes bij en als ik die optel, dan kom ik gemakkelijk aan 800 arbeidsplaatsen per week. Ik weet niet wat het verschil is tussen 800 arbeidsplaatsen bij het vliegveld – misschien zijn het maar 150 arbeidsplaatsen – en 50 arbeidsplaatsen bij een technisch bureau in Heerlen dat deze week is omgevallen en 20 arbeidsplaatsen bij een taxibedrijf in Landgraaf dat is omgevallen en het faillissement van mevrouw Van Tulder in Tegelen waar misschien ook 20 mensen hun baan verliezen. Wat is het verschil? Wij reageren hier constant op grote getallen en dat schijnt een politieke meerwaarde te hebben. Dat vind ik erg vreemd. Verder heeft iedereen de mond vol over het belang van een vliegveld voor Limburg, maar dat is voor mij een loze kreet. Als u mij een lijst kunt aanleveren van bedrijven die morgen vertrekken uit Limburg als er geen vliegveld meer is, dan ben ik overtuigd. Het liefst nog met een lijst van duizenden inwoners die ook Limburg verlaten omdat ze niet zonder vliegveld kunnen leven.

De voorzitter: De heer De Beer.

De heer De Beer: De vraag is heel duidelijk. Wat is het belang van het vliegveld en waarom is dat anders dan bijvoorbeeld een bakkerij op de hoek of een ander bedrijf dat omvalt? Waarom helpen we wel de luchthaven en waarom helpen we geen individueel bedrijf? Het antwoord is vrij simpel, denk ik, namelijk dat, als de luchthaven omvalt, dit een uitstralingseffect heeft naar de rest van Limburg. Economen noemen dat externe effecten. De baten van het hebben van een dergelijke luchthaven zijn groter voor de omgeving dan wanneer bijvoorbeeld een bakkerij omvalt, want dan ligt er om de hoek wellicht nog een andere bakkerij. Met andere woorden: je hebt maar één luchthaven en het vestigingsklimaat van de bedrijven rond die luchthaven is afhankelijk van die luchthaven. Dat is heel iets anders dan het individuele bedrijf dat omvalt en dat nauwelijks uitstralingseffecten heeft op de rest van Limburg.

De heer Uringa: Heel even nog kort, mijnheer De Beer. Om de hoek hebben wij nog twintig vliegvelden.

De voorzitter: Dat was een opmerking, geen vraag. Is bij mevrouw Van Tulder inmiddels de tweede vraag binnengeschooten?

De heer De Beer: Er was nog een andere vraag gesteld door de heer Uringa, maar die ben ik ook even kwijt eerlijk gezegd.

De voorzitter: Daar komt de heer Uringa anders zelf op terug. Eerst mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Mijn vraag ging erover dat de VVD heeft gesteld dat er altijd partners zouden moeten zijn, willen we verdergaan met het vliegveld. Nu constateert u met uw betoog dat de markt het niet alleen kan. Als ik het voorstel goed heb gelezen, dan doet de markt niets en gaat de Provincie het alleen doen. Ik begrijp dus niet hoe uw gedachtegang dan is, kijkend naar uw eerdere stellingname.

De heer De Beer: Ik heb mijn betoog nog niet helemaal afgerond en ik kom op dat punt dadelijk terug.

De voorzitter: Daar komt u nog op terug. De heer Prevoo.

De heer Prevoo: Voorzitter, ik luister met enige verbazing. Mijnheer De Beer, u bent lid van de VVD, dat is toch echt een liberale partij die de vrije markteconomie omarmt. Waarom maakt u nu wel die vergelijking en zegt u: bakkers zijn er genoeg? De heer Uringa merkt terecht op dat er nog meer vliegvelden zijn en ook redelijk om de hoek. Uw argumentatie waarom de bakker niet en een luchthaven wel, gaat in dezen mank. Wat is nu de beweegreden voor de VVD om te zeggen: die luchthaven gaan we wel steunen? U begint uw betoog sterk met de welbekende economische redenen van de VVD. U betreft daarbij gelukkig ook de werkgelegenheid. Kunt u als VVD-fractie mij dan hier uitleggen waarom u niet kiest – en dan hebben we het even niet over de bakker – voor andere bedrijven die ook een uitstraling naar buiten hebben? Dat zijn voor mijn part de aannemers of de bouwvakkers die de gehele provincie doorkruisen en die brood halen bij de lokale bakker om dat vervolgens ergens anders in de provincie op te eten. De optelsom van die werknemers en het bestaansrecht van die bedrijven leveren per saldo en naar rato een even groot aantal banen op. Kunt u aangeven waar u dan dat onderscheid maakt, want dat is echt ...?

De voorzitter: De vraag is al een keer gesteld, maar u mag de vraag nog een keer beantwoorden.

De heer De Beer: Ik maak het onderscheid bij de externe effecten die van een luchthaven uitstralen en natuurlijk is het zo dat een groot bouwbedrijf met heel veel werknemers ook heel veel externe effecten genereert, in de zin dat daaraan ook consumpties van de werknemers vastzitten. Dat is ook de reden dat wij als VVD de motie-Kirkels – ik noem die maar weer even – hebben ingediend om onder andere de bouwsector te stimuleren. Het is zeker niet zo dat wij hier selectief zijn in het helpen van één onderneming. Het is wel een bijzondere onderneming omdat juist die uitstralingseffecten vele malen groter zijn dan bij elk ander willekeurig bedrijf. Dat is het onderscheid in deze casus.

De voorzitter: U mag uw betoog verder voortzetten c.q. afronden.

De heer De Beer: Voorzitter, dan kom ik op de provinciale rol. Daarover werd zojuist ook een vraag gesteld. Waarom kiest de VVD dan inder-

daad voor een participatie of in dit geval voor een subsidie? Natuurlijk zijn we daar niet blij mee. Dat heb ik zojuist al gezegd. We vinden eigenlijk dat de markt het zou moeten oppakken. Met andere woorden: we steunen dit voorstel wel, maar niet tegen elke prijs. Dat is ook het adagium van het college. Bovendien moet het uiteindelijk resulteren in een heel goed plan. Een plan waarmee deze luchthaven duurzaam voor Limburg kan worden behouden. Als we dus de scenario's bekijken, de opties die we hebben, dan kiezen wij liever voor het tijdelijk subsidiëren. Dus liefst niet structureel en het liefst ook niet in het investeren in het vastgoed. In vastgoed ligt een onderpand onder en dat is nu juist iets wat je goed aan de markt zou kunnen overlaten.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Voorzitter, ik constateer de zojuist dat ik in het Statenvoorstel zie dat het met die 4,5 miljoen euro zeker niet afgelopen zal zijn. Wat is voor u het maximum wat betreft een bijdrage, een subsidie? Of wat is de maximale tijd dat we dit willen ondersteunen? Het liefst heb ik een antwoord op beide vragen.

De heer De Beer: Ik keer het even om in die zin dat we zeggen: een minimum is het beste. Dus een minimale bijdrage van de Provincie en een maximale bijdrage van de markt.

Mevrouw Van Tulder: De minimale bijdrage wordt in het Statenvoorstel genoemd. Dat is 4,5 miljoen euro. Daarvan hebt u al gezegd dat u daarmee akkoord gaat. Je mag aannemen dat dit niet minder wordt. Dus blijft de vraag: niet tegen elke prijs, wat is dan de maximale prijs?

De heer De Beer: Ik heb zojuist antwoord gegeven in die zin dat tijdelijk subsidiëren wat ons betreft acceptabel is en dat is die 4,5 miljoen euro. Daarmee kopen wel alleen maar tijd, een jaar lang.

Daarmee kom ik op het volgende punt, namelijk dat het college moet gaan zoeken naar commitment vanuit de markt. Er zijn ook signalen in de media dat er interesse bestaat. Daarover de vraag aan de gedeputeerde: hoe staat het daarmee? Ik hoef geen namen van partijen te horen die geïnteresseerd zijn, maar wellicht kan hij een doorkijk geven of er inderdaad marktinte-

resse bestaat, hoe groot die is en hoe groot hij die schat.

De voorzitter: Ik constateer dat u de vraag beantwoordt met 'zo weinig mogelijk geld' en dat u dit niet nader wilt preciseren. Dat is namelijk de vraag die werd gesteld.

De heer De Beer: Dat ligt natuurlijk helemaal aan de uitwerking van de scenario's waarmee het college komt. Ik kan nu wel 1,1 miljard euro zeggen, maar dat lijkt me niet aan de orde.

De voorzitter: Ik denk dat dit het maximale is, dat lijkt me duidelijk.

De heer De Beer: Of was het 85% van die 1,1 miljard euro?

Mevrouw Van Tulder: Misschien kan ik u een beetje helpen. De heer Uringa heeft zojuist gezegd: die 4,5 miljoen euro is voor een jaar. Is dat iets waarbij u zich kunt aansluiten?

De heer De Beer: Die 4,5 miljoen euro? Ik gaf zojuist aan dat we het voorstel kunnen steunen om tijd te winnen, om in ieder geval de luchthaven in de lucht te houden en dat jaar te gebruiken om te onderzoeken of er nog commitment vanuit de markt te organiseren is en om een goed businessplan te ontwikkelen. Die 4,5 miljoen euro is inderdaad op dit moment het minimum, maar tegelijkertijd ook voor nu het maximum, althans in afwachting van de nieuwe planvorming.

Voorzitter, ik heb zojuist de vraag gesteld over het commitment vanuit de markt: hoe staat het daarmee? Als we dat commitment kunnen organiseren, dan is dat inderdaad – volgens mij gaf de heer Uringa dat ook aan – het bewijs dat er wel nog toekomst zit in deze luchthaven. Nogmaals, voorzitter, het redden van deze luchthaven is geen doel op zich, maar het is wel goed voor de werkgelegenheid, het is goed voor het vestigingsklimaat en het is dus ook goed voor Limburg.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer. Het woord is aan de heer Prevo van de SP.

De heer Prevoo: Voorzitter, ik zag dat ik voor vijftien minuten op de lijst sta, maar misschien is dat wel voor twee termijnen.

De voorzitter: Daar houd ik u aan.

De heer Prevoo: Oké. Voorzitter, een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport, maar dat moet nog blijken. De afgelopen weken zijn we letter gebombardeed met informatie over de financiële situatie van de luchthaven Maastricht Aachen Airport. De SP betreurt deze gang van zaken en in het bijzonder de rol van Gedeputeerde Staten in dezen. Het afgelopen jaar stemden Provinciale Staten in met het verlengen van het herstelplan om de luchthaven langer in de gelegenheid te stellen de zogenaamde luchtzijdige investeringen te plegen. Een meerderheid van Provinciale Staten stemde ook in met het verlenen van een subsidie aan Maastricht Airlines omdat het in het kader van de economieversterking en de mobiliteit een toegevoegde waarde zou hebben voor de luchthaven. Eerder stemde een meerderheid in met het ophogen van de lening van 16 miljoen euro voor grondaankopen voor het bedrijventerrein. Het feit dat het college van Gedeputeerde Staten stilzwijgend, dus zonder de instemming van Provinciale Staten, heeft ingestemd met het gebruik van 3,75 miljoen euro voor de exploitatie – die dus eigenlijk bedoeld was voor de luchtzijdige investeringen – keurt de SP nog steeds af.

Wij begrijpen dat dit een complex dossier is geworden, waar veel partijen iets van vinden. Deze luchthaven kan immers rekenen op een historie van voor- en tegenstanders. Dit college heeft echter in de ogen van de SP niet echt eraan meegewerkt om tijdig aan de bel te trekken en te voorkomen dat er zich een complex dossier zou vormen. Mede daardoor zijn wij als Staten nu gedwongen om op heel korte termijn een besluit te nemen, wat de zorgvuldigheid niet echt ten goede komt. Nu staan we immers voor een voldongen feit om een Salomonsoordeel te vellen. Met het voorliggende voorstel heeft de Provincie noch de luchthaven voordeel. Er is geen sprake van enige spitsvondigheid in de aangedragen oplossing en het is vooral een risicovol voorstel wat de financiële bijdrage met gemeenschapsgeld betreft. Het gaat namelijk niet alleen om een gift van 4,5 miljoen euro om een faillissement voor 1 juli af te wenden – deze Provincie pikt als het ware de rekening van een

bedrijf op – maar het gaat om veel meer, namelijk 3,75 miljoen euro van de in het geheim toegezegde steun en een lening van 16 miljoen euro voor de grondaankopen. Dat bij elkaar brengt het risicovolle saldo voor onze samenleving en deze provincie op bijna 24 miljoen euro. Is dat een goede rekenom? Ik vind van wel. Als Maastricht Aachen Airport nu geen steun krijgt, dan is dat geld simpelweg verdampt, weg. Wat je ervoor terug zou krijgen, is een hopeloos bedrijventerrein met een papieren waarde, maar geen reële bedrijven en banen.

Boven luchthaven Maastricht Aachen Airport hangt al tien jaar het zwaard van Damocles. De luchthaven leeft immers al vele jaren onder een continue dreiging van een faillissement. Ook in tijden van voorspoed, voor deze crisis, wist het management geen solide basis te bouwen en lijken de inkomsten en de kosten onbeheersbaar. Daarom vraagt de SP zich af of het einde van de luchthaven daadwerkelijk afwendbaar is.

Voorzitter, dit alles plaatst de Socialistische Partij voor een duivels dilemma. Want wie heeft er nu voordeel bij om de luchthaven te redden? De SP is er geen voorstander van en zal nooit een voorstander ervan worden om beleggingspartijen die zich bewust in de vrije markt storten vanuit winstbejag, te steunen als het misgaat en vooral niet als je daar ook nog willekeurig mee omgaat. Waarom NedCar en de luchthaven wel en waarom de kleine ondernemers niet?

Voorzitter, ook ik kreeg de afgelopen week telefoontjes, net zoals de heer Van Wageningen van D66. Een vraag van een stille vennoot van een rijopleiding voor vrachtwagenchauffeurs die chauffeurs opleidt en verplichte opfriscursussen geeft. De ironie hiervan is, dat het bedrijf negen werknemers heeft en de vrachtladingen die aankomen bij Maastricht Aachen Airport transporteert. Deze man krijgt bij een bank geen krediet. Zijn bedrijf draait wel en hij is ook niet failliet en er dreigt ook geen faillissement, maar hij heeft problemen op zijn liquiditeitsrekening omdat afnemers de rekeningen niet op tijd betalen. Deze man maakt zich ernstige zorgen over zijn bedrijf. Zijn boekhouder ligt er wakker van want hij kan in feite de lopende rekeningen niet betalen. Het bedrijf kan in principe overleven als het een steuntje in de rug zou krijgen, maar de banken weigeren dat. Ik kan deze man niet uitlegen – en ik denk de heer Van Wageningen ook

niet aan de mensen waarmee hij in contact is geweest – waarom wij initiatieven nemen bij NedCar, de luchthaven, de Chemelotcampus en daar miljoenen euro's rondstrooien, maar dat de kleine ondernemers – die ook goed zijn voor tien werknemers, plus tien plus tien plus tien en zo komen we ook wel aan achthonderd werknemers – het inderdaad maar zelf moeten bekijken.

Daarin gaat het voorstel dat de VVD steunt volledig mank. Hoe zit het nu met die vrije markt? Als je het niet redt, dan red je het niet. Dat is toch het marktdenken? De heer De Beer lukt het niet om dit uit te leggen. Wellicht dat u als gedeputeerde daartoe een poging kunt doen. Ik wil namelijk heel graag van Gedeputeerde Staten en van de gedeputeerde weten waarom deze man geen antwoord krijgt van de Provincie. Hij heeft zich gewend tot de Provincie. Ik heb geen antwoord voor hem, maar u weet dat waarschijnlijk wel. Ik vraag ook aan de gedeputeerde om eens eerlijk antwoord te geven op de vraag: wanneer en waarom verleent u nu steun aan een noodlijdend bedrijf en waarom niet? Waar ligt het onderscheid? Is het de bedrijfsgrootte, de hoeveelheid banen of omdat het een specifieke sector betreft? Voorzitter, dit college van de VVD, het CDA en zelfs de PvdA is een groot voorstander van de vrije markteconomie en het omarmt het neoliberale gedachtegoed. Waarom laat u die vrije markt dan nu niet haar werk doen?

Voorzitter, de SP staat dus voor een duivels dilemma. We hebben altijd onze bedenkingen bij steun aan private partijen die misschien wel minder toevoegen aan het maatschappelijke en het economische belang dan ons wordt voorgehouden. Ze hebben in het verleden ook altijd in dit dossier gezeten. Maar tijden veranderen en we kijken naar het verleden, leren, overwegen en we kijken naar de toekomst. Als ik naar de toekomst kijk van Maastricht Aachen Airport, dan heb ik die nu in mijn handen. Dat is namelijk in de ene hand het vestje dat u allemaal kent van het grondpersoneel en in de andere hand de antwoorden van de gedeputeerde waarin staat om hoeveel banen het daadwerkelijk gaat. Dan hebben we het over 772 banen die direct in gevaar komen. De SP plaatst het probleem rondom de luchthaven dan ook met name in het perspectief van de werkgelegenheid en de SP zal dan ook heel kritisch afwachten wat de op-

lossingen zijn. Die moeten leiden tot een aantoonbare en gegarandeerde redding van de luchthaven met behoud van en met groeimogelijkheden voor de werkgelegenheid. De SP beseft dat we met een bedrag van 4,5 miljoen euro alleen maar tijd kopen en geen garanties.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Dank u wel. Ik wil de heer Prevoo eigenlijk dezelfde vraag stellen als ik zojuist aan de heer De Beer heb gesteld. U hebt het nu over 772 banen.

De heer Prevoo: 772 fte, dat kunnen meer banen zijn.

Mevrouw Van Tulder: 772 fte. Wat is voor u de grens? Steunen we dit nu nog wel, want we hebben al geconstateerd dat de kleintjes met 10 banen en 20 banen niet worden gesteund en we horen dadelijk wel wat precies de overwegingen daarbij zijn. De SP besluit dus op basis van dat aantal dat we dit moeilijk niet kunnen steunen. Waar ligt de grens?

De heer Prevoo: De grens ligt bij het volgende. We beseffen heel goed dat we nu een besluit moeten nemen om in feite ervoor te zorgen dat de mensen die er nu werken vóór 1 juli hun salaris uitbetaald krijgen en ook voor de rest van het jaar. Dat is in principe de eerste keuze die wij maken. Wij beseffen ook heel goed dat we hiermee tijd kopen en aan de hand van onderzoeken die al gedaan zijn, aan de hand van de presentatie van InterVISTAS en het rapport van Deloitte, willen we het nog meemaken of het bestaan van de luchthaven – en daarmee ook de werkgelegenheid – duurzaam kan worden verlengd. We weten dat op dit moment niet. Mocht over een jaar en na al die onderzoeken blijken dat dit niet haalbaar is, stellen wij voor om dan op een fatsoenlijke manier te werken aan een afbouw. Niet het van vandaag op morgen failliet laten gaan van de luchthaven, maar heel goed bekijken hoe je die achthonderd werknemers – laat ik dat getal maar even afronden – dan wel tegemoet kunt komen. Misschien zijn de plannen van de heer Pennings dan niet eens zo slecht. Misschien moet je daar dan wel de 1 miljoen euro gebruiken om die mensen een opleiding aan te bieden. Dat zijn allemaal scenario's die we zelf ook nog willen overwegen in de komende tijd, maar ik wil in dezen Gedeputeer-

de Staten in de gelegenheid stellen om met een goed scenario te komen en ons ervan te overtuigen dat deze luchthaven te redden is.

Het is de SP vooral erom te doen dat wij ten minste duizend banen behouden. Dat is ons argument. Limburg heeft banen nodig. Om welke mensen gaat het? Het gaat om ongeschoolde arbeid, het gaat om de mensen met de hesjes, daar gaat het om. Het gaat om laagopgeleid technisch personeel, daar gaat het om. Als deze mensen per 1 juli op straat komen te staan, dan kost het de samenleving 39 miljoen euro per jaar, want je moet aan die mensen uitkeringen betalen. Wie garandeert mij dat die mensen überhaupt ooit nog een keer aan een baan komen? Wij als Provincie gaan terecht en ook met instemming van de SP op de langere termijn inzetten op de kennistechnologie. Maar tegelijkertijd moet je wel ervoor zorgen dat je ook in de productie- en in de maakindustrie voldoende banen hebt om ook die mensen nog een toekomst te bieden, ook al is dat maar voor tien of twintig jaar. Dat is waar wij als Staten voor moeten staan. Het is niet het een of het ander, maar je moet die zaken nog eens naast elkaar leggen en dat meenemen in je overwegingen.

Ik begrijp de argumenten van D66 en van GroenLinks. De luchthaven mag dicht en misschien zit er een alternatief in treinverbindingen. Natuurlijk, dat zouden wij ook steunen. Goede verbindingen met het buitenland, laat maar komen – maar dan zit hier de verkeerde gedeputeerde – ook dat zal werkgelegenheid opleveren. In die context, als het gaat om infrastructuur en openbaar vervoer, kun je de luchthaven ook zien als een toevoeging in de mobiliteit van en naar Limburg. Het zou prachtig zijn als we dat met treinverkeer zouden kunnen oplossen.

Voorzitter, mag ik verdergaan met mijn betoog?

De voorzitter: Jazeker, mijnheer Prevoo. U hebt overigens nog een minuut.

De heer Prevoo: Voorzitter, het zal u niet verbazen dat de SP bereid is om mee te gaan in deze noodreparatie, maar dat is eigenlijk om één reden en dat is het behoud van de banen die dringend nodig zijn. We kunnen die 800 werknemers – het zijn er vast meer, het betreft ongeveer 800 fte – niet laten vallen, niet in deze tijd.

Het is de SP niet te doen om het prestige van het hebben van een luchthaven. Het is de SP niet te doen om een landingsplaats voor de bezoekers van de TEFAF open te houden. De SP laat zich niet wijsmaken dat de miljoenen bezoekers van de culturele hoofdstad allemaal met het vliegtuig komen. De SP laat zich ook niets wijsmaken over hoeveel alles op papier waard kan zijn of hoeveel economisch rendement te verwachten is over twintig jaar. Bovendien zijn er, iedereen heeft het al genoemd, geduchte concurrenten op een en twee uur rijafstand. Ook dit, leden van het college, behoort tot de realiteit van een grensprovincie. De kansen worden niet altijd in Limburg gecreëerd en bedacht. Aan de andere kant van de grens zijn die kansen allang en met succes uitgevoerd.

Een van onze overwegingen is dat, indien de mensen die nu via de luchthaven een baan hebben hun baan verliezen, het onze samenleving – ik noemde dat zojuist al – jaarlijks ongeveer 39 miljoen euro gaat kosten.

Voorzitter, ik ga afronden. De SP is bereid om in te stemmen onder een aantal voorwaarden. Ik wil dan ook heel graag van de gedeputeerde horen op welke punten hij bereid is met de SP mee te gaan.

- De SP wil dat bij de uitwerking van de plannen uitdrukkelijk wordt ingezet op een duurzaam behoud van banen en een realistische groeipotentie van werkgelegenheid.
- De SP stelt als voorwaarde dat het interim-management gehouden is aan de door deze Provincie ondertekende graaiersregeling en dat niemand meer dan de maatschappelijke norm verdient.
- De SP wil dat Gedeputeerde Staten binnen het mandaat alles tijdig en compleet terugkoppelen aan Provinciale Staten en deze stap voor stap in de voorgestelde oplossing meenemen.

Daarbij, mevrouw Van Tulder, bedoel ik ook dat, als gaande de rit het komend jaar of eerder blijkt dat het niet haalbaar is, ik ervan overtuigd ben dat het college dit zal terugkoppelen. Dan kunnen we alsnog erover discussiëren of we aan een afbouw moeten werken. Want dan gaat het wat de SP betreft te snel om te zeggen: laat die vrije markt maar haar werk doen, we verklaren de luchthaven failliet, we sturen de mensen de straat op en wij vegen onze handen schoon. Zo

mag het niet gaan. Niet in deze tijd. Wat dat betreft wil ik Gedeputeerde Staten echt oproepen om ons stap voor stap mee te nemen.

- De SP wil voorstellen dat de Provincie onderzoekt of deprivatisering een oplossing biedt zodat de Provincie sturing kan geven aan de besteding van overheidsmiddelen, maar ook aan het maatschappelijk rendement. Een onderdeel daarvan is de werkgelegenheid.
- De SP wil een realistische voorstelling van zaken en bij belangrijke beslismomenten een onafhankelijk extern advies.

Voorzitter, hiermee beëindig ik mijn eerste termijn. Ik wil nog een gedachte meegeven en dat is: wellicht is het beter geen ex-bewindvoerders of ex-gedeputeerden een luchthaven te laten runnen of exploiteren en misschien moet dit college maar eens met de heer Eurlings gaan praten om de KLM naar Maastricht te halen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Prevoo. Het woord is aan de heer Pennings van de Partij van de Arbeid.

De heer Pennings: Dank u wel, voorzitter. Het voordeel van dat je zo laat in de rij bent, is dat je alle bespiegelingen voor en tegen uitgebreid hebt gehoord en dat je kunt bepalen in welke lijn je het meest meedenkt. Ik moet zeggen dat ik veel sympathie heb voor het verhaal van de heer Prevoo over de overwegingen die de SP heeft om voor dit voorstel te stemmen. Hij heeft het belangrijkste punt aangegeven op dit moment, namelijk het kunnen maken van keuzes om banen te behouden linksom of rechtsom en daar bedoel ik mee binnen of zelfs buiten de luchthaven in het geval van de SP.

Die overweging hebben wij namelijk ook. Die 4,5 miljoen euro waar Gedeputeerde Staten nu om vragen, zijn volgens ons nodig om überhaupt in staat te zijn keuzes te maken. De bespiegelingen die we tot nu toe gehoord hebben van mevrouw Van Tulder – maar ook van enkele andere Statenleden – over of we dat vliegveld niet beter kunnen sluiten, of kunnen we niet zus of kunnen we niet zo, beantwoord ik met: op dit moment weten we het niet. Ik las een stukje van de heer Van Wageningen op L1 waarin staat dat al bij voorbaat helder was dat dit vliegveld nooit zou kunnen werken. Ik dacht meteen bij mezelf:

volgens mij is nu juist waar Gedeputeerde Staten om hebben gevraagd, dat eerst eens te gaan onderzoeken. Wat is de levensvatbaarheid en in het bijzonder wat is het nieuwe levensdoel dat deze luchthaven hier moet krijgen? Laten we nu in godsnaam voordat we nu zo radicaal zijn, mijnheer Van Wageningen en mevrouw Van Tulder, eerst eens even bekijken wat er mogelijk is en wat niet, tenzij het gaat om principiële redenen. Mevrouw Van Tulder zegt heel simpelweg: het vliegveld moet weg en bye bye banen. Dat hebben we de vorige keer al besproken en dat is nu blijkbaar nog steeds het geval. Dat is voor mij te kort door de bocht en daar werken wij in ieder geval niet aan mee, mevrouw Van Tulder.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Voorzitter, de heer Pennings probeert nog steeds te laten blijken dat GroenLinks geen enkele interesse heeft in werkgelegenheid, het vliegveld weg en bye bye banen. Ik hoor u geen enkele vraag stellen over de overhandigde cijfers die door Maastricht Aachen Airport, het bedrijf zelf, zijn aangeleverd en of het inderdaad daarover gaat. Ik hoor u ook niet ingaan op de alternatieven die wij in de vorige discussie hebben aangereikt en die we ook vandaag hebben aangereikt. Investeren in de hogesnelheidslijnen, investeren in ontwikkelingen van duurzame energie. Je hebt daar natuurlijk een geweldige plek om heel veel windmolens te plaatsen, om maar eens iets te noemen. Er zijn veel mogelijkheden om de Limburgse economie te stimuleren die duurzaam zijn en waarvoor we geen vervuילend vliegverkeer nodig hebben. GroenLinks geeft wel om werkgelegenheid, maar GroenLinks geeft om duurzame werkgelegenheid en niet om dit soort noodverbanden.

De voorzitter: De heer Van Wageningen meteen, want dan kan de heer Pennings beiden tegelijk beantwoorden.

De heer Van Wageningen: Waarom denkt u dat D66 voorbarig is met haar conclusie dat er weinig levensvatbaarheid zit in Maastricht Aachen Airport? Maastricht Aachen Airport is tenslotte bijna vier jaar geleden gered met een bruidsschat van de overheid en heeft voornamelijk die bruidsschat die ergens anders voor bedoeld was aan de exploitatie besteed. Dan is het nu toch niet meer voorbarig om, als de volgende

bruidsschat aan de orde is, de volgende subsidie van de Provincie van 4,5 miljoen euro, te zeggen: ho, stop?

De voorzitter: De heer Pennings voor beide vragen.

De heer Pennings: Dank u wel, voorzitter. Richting mevrouw Van Tulder. U was degene die de vorige keer zei: banen opgeven, dan moet dat maar. Dat was volgens mij toen uw reactie op een vraag van de heer Prevoo. Het is in de media precies op die manier opgepakt. Ik ben overigens blij te horen dat u zegt dat u wel meer wilt. U gaf ook zojuist in ieder geval in mijn optiek, en ik meende dat ook van andere fracties te horen, weer duidelijk aan dat, als het vliegveld nu dicht moet, dan moet het nu maar dicht.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Dat is ook de mening van GroenLinks. Dat hebt u heel erg goed gehoord. Ik vind het alleen bijzonder storend als u mij dan woorden in de mond legt van: nou ja, de werkgelegenheid dat maakt GroenLinks niet uit. Wij hebben alternatieven gegeven en ik vind dat u nu moet ophouden met te zeggen dat het ons niet uitmaakt. Dat hebben we niet gezegd, ik heb dat op geen enkel moment gezegd, nee, ik heb alternatieven aangedragen. Wat vindt u dan zelf van de banen waarvan wij zeggen dat die mogelijk verloren gaan in de toeristische industrie? Ik heb u daarover nog geen enkele vraag horen stellen, terwijl dat wel een serieuze bedreiging is.

De voorzitter: De heer Pennings.

De heer Pennings: Mevrouw Van Tulder, ik ga een paar cijfers noemen. Aan ons wordt nu gevraagd om 4,5 miljoen euro uit te geven zodat het vliegveld het een jaar uit kan zingen. Als ik het even uittel – en ik pak even die 772 fte die de heer Prevoo aangaf – tegen het bijstandsniveau van een gemiddeld gezin, dan komen we uit op iets meer dan 12 miljoen euro op jaarbasis die we dus uitgeven als deze mensen werkloos zijn. Als Partij van de Arbeid wegen wij dat af tegenover de 4,5 miljoen euro die nu gevraagd wordt om dat vliegveld te laten voortbestaan tot we weten wat we ermee gaan doen. Dat kan van alles zijn, mevrouw Van Tulder, van sluiten tot ophouden en ‘a new lease of life’ om die

term maar eens te gebruiken. Maar je kunt niet op dit moment zeggen: nu de stekker eruit, want dat is nu het momentum. Je praat namelijk erover dat we niet alleen deze mensen werkloos maken, maar ook nog een heel forse rekening neerleggen bij de gehele maatschappij die dan die uitkeringen moet betalen. Let wel, die 12 miljoen euro is op bijstandsniveau, dat is niet eens op WW-niveau en dan wordt de rekening nog een heel stuk hoger.

Terugkomend op mijn verhaal. Ik wil wel dat, op het moment dat we praten over een bijdrage aan het vliegveld, we natuurlijk zelf ook een stukje creativiteit moeten tonen. Je kunt nu heel gemakkelijk zeggen: laat ons 4,5 miljoen euro overmaken in stukjes of in zijn geheel en klaar is Kees. Ik meen me te herinneren dat we eigenlijk niet spraken over 4,5 miljoen euro. 4,5 miljoen euro was een extrapolatie om het over een heel jaar te tillen. Wat ik niet gehoord heb, is of het maken van die transitiebusinesscase niet in die maanden kon die daadwerkelijk berekend waren. Dat was naar ik meen een bedrag van 3,25 miljoen euro. Ik ben heel benieuwd, gedeputeerde, waarom we met die 4,5 miljoen euro rekenen. Is dat omdat het leuk is, en dan bedoel ik leuk in de zin dat het een jaar betreft en dat het u dan lekker ruim de tijd geeft? Of kunnen we dit ook doen in de tijd die daadwerkelijk berekend was waarvoor een exploitatiekapitaal nodig was om het vliegveld in de lucht te houden en kunnen wij niet in diezelfde tijd berekenen wat de mogelijkheden voor dit vliegveld in de toekomst zijn?

De voorzitter: De heer Prevoo.

De heer Prevoo: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Pennings, nu u het toch over geld hebt, heb ik ook een vraag aan u. Misschien komt u in uw betoog daar nog aan toe. Het gaat eigenlijk om het voorstel van de SP. Het gaat natuurlijk al heel veel geld kosten en er is ook al sprake van het instellen van een interim-management, maar ik mag toch aannemen dat de PvdA het met de SP erover eens is dat je dan wel de hier afgesproken regeling in stand houdt en dat het niet ten koste van alles mag gaan. Als het gaat om het uitgavenpatroon, dus de kosten van het interim-management, daar wil ik u graag over horen.

De heer Pennings: Dan hebt u het over salarissen?

De heer Prevoo: Ja.

De heer Pennings: Laat het helder zijn dat, op het moment dat we als Provincie participeren en wij moeten ondersteunen – volgens mij doet het Rijk dat op dezelfde manier – we natuurlijk zeggen: je houdt je wel aan die norm. Volgens de PvdA is dat een zaak die volstrekt vanzelf spreekt.

Terugkomend op het punt hoe je nu kosten creatief kunt managen, wil ik u ook een overweging meegeven, beste gedeputeerde. Als we nu het komend jaar en misschien in de toekomst die QQ NEDAB-kosten zouden moeten overnemen – stel je voor dat dit kan of dat dit mag – dan wil ik u meegeven om te kijken naar mogelijkheden om met de brandweer van het vliegveld en de brandweer van Chemelot een synergie te bewerkstellingen. Ik kan me voorstellen dat bijvoorbeeld op onderhoud van brandweermateriaal, bij trainingen van de brandweer en betreffende het leidinggeven en de kennis, een enorme winst te behalen valt als je dit soort zaken bij elkaar voegt. In beide gevallen is heel specialistische kennis nodig, maar er zijn volgens mij ook heel veel overeenkomsten. Je zou dan bij wijze van spreken van het vliegveld een soort dependancebrandweer kunnen maken van een centrale brandweer die misschien op Chemelot staat. Ik geef u dat als een idee mee – het is niet eens mijn origineel idee zeg ik er ook meteen bij – maar misschien kun je op deze manier, terwijl u bezig bent het vliegveld te redden, ook kosten sparen. Ik denk dat dit in het belang is van ons allemaal.

Samengevat, de Partij van de Arbeid steunt het verzoek om 4,5 miljoen euro maar liefst minder, afhankelijk van het antwoord dat ik straks van u krijg, om het vliegveld qua exploitatie over te houden. Wij verwachten dat een transitieplan klaar is dat een nieuw levensdoel beschrijft, maar dat ook zorgt voor de juiste herstructurering en dan bedoel ik financieel en juridisch en economisch, maar ook in termen van ruimtelijke ordening voor zover dat mogelijk is. Dat moet heel helder zijn en dan kunnen wij een besluit nemen over: dit vliegveld is zo belangrijk voor ons of niet belangrijk voor ons etc. We hebben daar alle vertrouwen in, want wij steunen het vliegveld omdat wij denken dat het belangrijk is

voor deze regio, maar dan hebben we het ook op papier.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Pennings. Het woord is aan de heer Janssen van het CDA.

De heer Janssen: Dank u wel, voorzitter. Net zoals alle medeondertekenaars van motie 346 onderschrijft het CDA het belang van de luchthaven voor Limburg. In economisch perspectief als vestigingsplaatsfactor, in maatschappelijk perspectief voor alle reizigers, maar bovenal in werkgelegenheidsperspectief, direct en indirect voor ca. achthonderd personen. Maar, voorzitter, niet tegen elke prijs – u schreef het zelf al – en bij voorkeur met een of meerdere private partijen, met een adequaat interim-management dat eindverantwoordelijkheid draagt en uiteraard met een duurzame oplossing.

Ten aanzien van motie 346 zijn we door Gedeputeerde Staten per brief erover geïnformeerd dat gecorrespondeerd is met Den Haag. Onzes inziens mag die inspanning wel wat steviger worden ingezet vanuit Gedeputeerde Staten en zeker voor een luchthaven van nationaal belang. Wat ons betreft moet u zo snel mogelijk naar Den Haag om actief te lobbyen, ook om recht te doen aan motie 346. Wij wensen van u dan ook de toezegging dat u in oktober de daar behaalde resultaten rapporteert aan Provinciale Staten. Onder die condities is het CDA genegen om ja te zeggen tegen een overbruggingssubsidie voor deze transitieperiode. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Janssen. Dan gaan we voor de beantwoording in de eerste termijn naar de gedeputeerde de heer Beurskens.

Gedeputeerde Beurskens: Dank u wel, voorzitter en ik durf ook wel te zeggen dank u wel Staten. Iedereen heeft natuurlijk zijn eigen argumentatie, maar vanuit de breedte van de Staten proef ik in algemene zin toch dat u het belangrijk vindt en dat u het ook belangrijk vindt dat Gedeputeerde Staten de komende tijd ermee doorgaan om voor een duurzame oplossing te zorgen. Ook ik zeg daar steeds bij: niet ten koste van alles. Ik denk dat het heel zorgvuldig is dat we daarvoor de tijd nemen, want dat is wat nu

aan de orde is. Ik kan nu een heel betoog houden over nut en noodzaak en groot of klein, maar dat is nu feitelijk niet aan de orde. U bepaalt zelf de context. Wat aan de orde is, is dat je een infrastructuur hebt maar dat je ook heel veel mensen hebt die daarmee te maken hebben. Gedeputeerde Staten zijn van mening dat die mensen recht hebben op een zorgvuldige aanpak. Ik heb het gevoel dat dit bij de meerderheid de rode draad is in het geheel. Dank daarvoor.

Ik ga dan even de vragen af en ik begin bij de PVV.

Hoe nauwkeurig zijn de kosten? Ik denk dat we het draagvlak van de Staten vooral nodig hebben om, voor welk scenario we ook kiezen scenario 3, scenario 2 of in het noodlottige geval scenario 1 – ik mag het niet hopen – deze periode echt te gebruiken. U hebt de laatste tijd kunnen merken dat we er ontzettend hard aan trekken en zo veel mogelijk informatie op tafel willen hebben en dat we de zaken goed willen uitzoeken. Ik zou bijna zeggen met dank aan de heer Prevoo, bent u heel goed gevoed met heel veel informatie. Daar gaan we gewoon mee door. Het is ook belangrijk dat, als uiteindelijk een afweging gemaakt wordt tussen scenario 2 of scenario 3 of een combinatie daarvan, u dan alle informatie hebt.

Ik ga dan even door naar de partij van de heer Bosman, de Partij voor Leefbaarheid en Democratie. Hij heeft een aantal vragen gesteld dat daarna ook terug is gekomen, bijvoorbeeld over de hoogte van de bijdrage aan NEDAB en ook of die bijdrage structureel is, meer dan tien jaar. Wat is het prijskaartje? Meer dan een partner? Mijnheer Bosman, ik kan u zeggen dat dit allemaal zaken zijn die we nu juist in deze periode willen uitzoeken.

De centrale uitspraak van de heer De Beer in zijn betoog was: zo veel mogelijk markt en zo weinig mogelijk overheid. Wat weinig is, dat kan nihil zijn en het kan ook iets meer zijn. We proberen in ieder geval om zo veel mogelijk op het bordje van de markt te leggen. Gedurende het traject, daarover is eerder ook al een aantal keren door meerdere fracties gerept, zullen wij u ook zeer regelmatig informeren en als het noodzakelijk is de Staten ook in vergaderingen daarbij betrekken.

Hoe zit het dan met die kosten, hoe zijn die kosten van 4,5 miljoen euro opgebouwd? Dat zijn overwegend kosten voor de exploitatie en om de liquiditeit niet in gevaar te brengen. U hebt in een van de diverse bijlagen kunnen zien hoe dat ongeveer is opgebouwd. Het is een indicatie. U hebt ook gezien dat wij onder zeer streng toezicht successievelijk en gefaseerd geld uitgeven. Het is een gemiddelde en dan ligt de bewijslast toch steeds bij het vliegveld.

Uiteraard, mijnheer Bosman, zullen wij straks, als we kiezen voor een van de beide scenario's die richting een duurzame oplossing gaan, met een realistische businesscase komen die ook door deskundigen en door externe deskundigen is onderbouwd. Uiteraard krijgt u dan zelf ook alle gelegenheid om die onderbouwing te controleren.

De vragen van GroenLinks over de onafhankelijkheid van de cijfers. Ik kan u zeggen dat ik een zeer prettige ervaring heb met de constructieve wijze waarop mensen samenwerken, de boeken openmaken en echt ontzettend hun best doen om hiervan toch een succes te maken, ondanks de stress die er is. Of het nu het Leeuwenborgh college is dat daarvan rechtstreeks afhankelijk is, of de bedrijven daar ter plekke, maar zeer zeker ook de luchthaven en zelfs de aandeelhouders. We moeten uiteraard bij de presentatie van de oplossing de cijfers verifiëren en die leggen we ook geverifieerd aan u voor, maar ik heb geen enkele indicatie dat wij onjuiste informatie krijgen. Ik denk eerder dat het tegenovergestelde het geval is.

Over de termijn. Wat mij betreft, en dat is ook wat Gedeputeerde Staten betreft, streven we ernaar om binnen een jaar met een duurzame oplossing te komen. Je weet natuurlijk nooit wat er gebeurt, maar je moet een termijn stellen. Een halfjaar is te kort, maar hoe sneller hoe liever.

De vragen van de VVD. Het publieke belang. Uiteindelijk is dat ook een politieke afweging. Ik heb in de Tweede Kamer partijen horen zeggen dat je misschien moet nationaliseren. Anderen zeggen dat je het allemaal aan de markt moet overlaten. Dat is vooral een politieke afweging. Als bestuurder zeg ik dat dit een essentieel onderdeel is van onze infrastructuur, ik zou bijna zeggen van onze historie, van ons imago, en dat we eigenlijk alles ontzettend goed geregeld

hebben als een relatief kleine provincie in de internationale context. De Gouverneur kan er prachtige verhalen over vertellen dat wij ons steeds weer internationaal moeten focussen in plaats van – dat zeg ik ook met pijn in het hart – op Den Haag. Misschien is dat ook wel goed. In weg, rail en water wordt veel geïnvesteerd en vanuit die modaliteit is er ook heel goed voor gezorgd dat bedrijven daarvoor kiezen. Dat weet ik vanuit onze acquisitie in Echt-Susteren laatst, waarbij het zo was dat in het bijzonder een vestiging van Action te maken had met allerlei vestigingsfactoren en daar hoort ook bij dat de modaliteit in orde moet zijn. Dan wordt er toch niet gekozen voor België of Duitsland, maar wel voor onze mooie provincie. Het is dan heel vreemd dat, als je gigantisch investeert in weg, rail en water, je nu heel abrupt zegt: de lucht hoort daar niet bij. Het is natuurlijk zo, dat over vijf jaar van alles weer anders kan zijn. We moeten in elk geval de tijd nemen om dat zorgvuldig te beoordelen. Ik blijf echter inderdaad ook zeggen dat, als dit ten koste van te veel gaat, je in een andere situatie terechtkomt. Maar die afweging kunnen Gedeputeerde Staten niet maken, die moet u zelf maken.

De voorzitter: Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Voorzitter, ik hoor de gedeputeerde zeggen dat we ons niet alleen naar Den Haag moeten richten, we moeten internationaal kijken en we hebben de modaliteit luchtvervoer nodig. Dan kijken we dus over de grens en dan zien we dat daar heel veel vliegvelden liggen. In die modaliteit is dus uitstekend voorzien.

De voorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Beurskens: Ik heb bijna de neiging om de PVV het woord te geven, maar ... Ik ben door de Staten aangesteld voor de provincie Limburg. Ik gun iedereen het beste, ook onze collega's over de grens, maar ik weet dat ook wij een economische nota hebben vastgesteld, de nota Economie en concurrentiekracht. Die gaat toch heel erg over Limburg. We zijn echt niet de sterkste provincie op dit moment. Als je bekijkt wat er alleen al in Brabant gebeurt, dan moeten wij alles uit de kast halen om onze concurrentiekracht ten opzichte van het buitenland sterker te maken. Ik kan u vertellen dat, als we het hebben over het buitenland – niet zozeer

België maar vooral Duitsland – die voorzieningen cruciaal zijn. Wij leven bijna van onze uitstekende bereikbaarheid. Misschien zijn we wel overdreven goed bereikbaar, maar daardoor functioneren we ook goed. Ik ben er heilig van overtuigd dat infrastructuur essentieel is voor onze economie. Je kunt dan wel zeggen ga maar naar België of ga maar naar Duitsland, maar daar zit ik en daar zit ook het college van Gedeputeerde Staten toch iets anders in. Het is dus niet alleen een kwestie van de kortste weg van A naar B, het gaat echt om een heel belangrijke functie.

Dan de SP die – daar ben ik blij mee – heel veel werk van deze casus maakt, heel gedegen onderzoek doet, maar die ook terecht een aantal voorwaarden stelt. Het zijn ook logische voorwaarden en op een aantal van die zaken zullen we ook gedurende de verdere uitwerking, als we uw groen licht krijgen, natuurlijk ingaan. Uiteraard zullen wij onze uiterste best doen om niet alleen banen te behouden, maar ook te streven naar duurzame groei. De SP heeft ook gezien dat de luchthaven nog altijd groeit. Ook dit jaar is er weer een groei in het aantal passagiers. Hoe meer omzet je maakt, hoe meer banen er verhoudingsgewijs bijkomen. Ik heb al gezegd dat we de terugkoppeling uiteraard verzorgen. Deprivatisering is een politiek verhaal en daarop mag u uiteindelijk zelf een reactie geven, maar wij zullen alle opties binnen de genoemde scenario's bekijken.

Het is ook belangrijk te weten wat uiteindelijk de kosten zijn. Dat zullen we in beeld brengen in de voortgangsrapportages. We proberen ook sober en doelmatig met de kosten van het interim-management om te gaan. Ik zeg het maar even heel formeel, maar zeker voor de korte termijn is daar nog een marktpartij en die betaalt de salarissen. In formele zin gaan wij daar niet over. Volgens mij – maar daar gaan we het nu niet over hebben – vallen de salarissen nu al heel erg mee. Die indicatie hebben we althans.

Ik denk ook dat we, binnen de wettelijke voorschriften die daarvoor zijn, moeten streven naar de hoogst mogelijke kwaliteit. Ik denk dat wij alles uit de kast moeten halen – en dan geef ik ook meteen antwoord op de vraag van de heer De Beer – om niet alleen hoogwaardige marktpartijen aan te trekken. Die partijen zullen een deskundige advisering eisen – misschien beta-

len ze het wel zelf, dat zou helemaal ideaal zijn – om in ieder geval in de toekomst tot een goed scenario, een goede onderbouwing een en goede businesscase te komen. Nogmaals, dat doen we op dit moment ook in samenwerking met het huidige management en dat gaat prima. Hoewel het nog allemaal prematuur is, is er natuurlijk wel belangstelling uit de markt. Ik zeg daar echter ook heel eerlijk bij dat uw besluitvorming, in formele zin morgen, heel belangrijk is. Er zijn zeker serieuze partijen die informatie inwinnen, maar u weet hoe dat gaat. Niemand gaat op voorhand zeggen: dat doe ik even. Het is heel belangrijk, dat hebben we in de vorige vergadering ook kunnen uitleggen, dat wij als Staten een eerste stap zetten in dat proces.

Dan toch even naar de PvdA, de heer Pennings. Shared services tussen brandweerdiensten is een interessante optie om verder uit te zoeken. Wat dat betreft liggen er binnen onze provincie wellicht goede mogelijkheden.

Het CDA verzoekt om in oktober te rapporteren over de positie van Den Haag. Ik moet tegen de heer Janssen zeggen dat de motie-Janssen – breed ondersteund door de Staten – heel belangrijk is, ook richting de staatssecretaris maar zeker het ambtelijk apparaat, om steun te krijgen. Ook vandaag heb ik via de rapportage gehoord dat de heer Graus zelfs een Limburgse vlag op zijn tafel heeft gezet en ook dat diverse andere fracties hebben gezegd: steun Limburg met deze aanpak. Voorzitter, dit in eerste instantie.

De voorzitter: Dank u wel. Eerst nog een interruptie. De heer Pennings.

De heer Pennings: Voorzitter, ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag of het nu die 4,5 miljoen euro moet zijn omdat het hier gaat over een jaar, of die oorspronkelijke 3,25 miljoen euro die daadwerkelijk berekend was als exploitatienood.

De voorzitter: De heer Beurskens.

Gedeputeerde Beurskens: Dat is inclusief alle kosten. Het apparaat dat hier nu aan werkt, heeft natuurlijk een accountant nodig en allerlei andere zaken. Dat is dus inclusief de overhead die wij nodig hebben. Het grootste bedrag is om niet in de liquiditeitsproblemen te komen, maar

er zijn ook kosten van deskundigen die we moeten inhuren, het interim-management etc.

De voorzitter: De heer Pennings, want het gaat om de periode als ik het goed heb.

De heer Pennings: Ja, als ik even in herinnering mag roepen ...

Gedeputeerde Beurskens: De inschatting op basis van de prognoses die we nu hebben, is dat wij dat binnen een jaar zodanig duidelijk hebben dat wij als Gedeputeerde Staten en als Provinciale Staten weten waar wij aan toe zijn. Als Gedeputeerde Staten vinden wij een jaar een redelijke termijn. Nogmaals, het is een indicatie en ik kan het niet op de maand exact zeggen. De inschatting is dat we het binnen een jaar halen.

De voorzitter: De vraag is of als het sneller is, het dan goedkoper wordt.

Gedeputeerde Beurskens: Uiteraard.

De heer Pennings: Het was ook goedkoper. Uit de bespreking die we hebben gehad, kan ik me herinneren dat de auditor heeft berekend dat voor de kosten een bedrag nodig is van 3,25 miljoen euro geloof ik, of 3,75 miljoen euro. Dat bedrag is geëxtrapoleerd naar een jaar en toen kwam je op 4,5 miljoen euro uit. Waarom is die extrapolatie nodig? Is dat omdat wij als Provincie vinden dat wij een jaar nodig hebben? Of kunnen we in de termijn van die 3,75 miljoen euro ook met een plan komen en dan misschien wel over negen maanden in plaats van over een jaar?

Gedeputeerde Beurskens: Dat zou kunnen en daar streven we ook naar. Maar u weet zelf dat de zorgvuldigheid af en toe vereist dat je wat meer tijd nodig hebt. Dan kost dat meer geld, maar dan heb je ook wat.

De voorzitter: In de tweede termijn kunnen we nog even bekijken of we het helemaal precies krijgen. De heer Janssen.

De heer Janssen: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat de heer Beurskens het belang van de motie onderschrijft, maar ik heb hem niet horen zeggen dat hij in oktober terugkomt naar Provinciale Staten.

Gedeputeerde Beurskens: Ik oktober wordt u uitgebreid geïnformeerd, ook over de effecten van de motie en wat Den Haag ermee gedaan heeft. Zo heb ik het begrepen.

De voorzitter: Dat is een toezegging. De heer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de heer Beurskens nog niet horen antwoorden op mijn vraag over het op afstand zetten door de Provincie wat het toezicht betreft.

De voorzitter: De heer Beurskens.

Gedeputeerde Beurskens: Ik denk dat dit afhankelijk is van wat de Provincie uiteindelijk doet met de participatie. Laat ik het even simpel zeggen: hoe hoger de participatiegraad, hoe strenger het toezicht. Ik denk dat het ook logisch is dat we een lijn uitzetten waarbij in de toekomst sprake zal zijn van een streng toezicht. Dat is ook afhankelijk van de juridische vorm die wij kiezen en de regels die u als Staten zelf hebt vastgesteld. We zullen er dus naar streven dat, in ieder geval als er daadwerkelijk sprake is van participatie, dan ook daadwerkelijk sprake zal zijn van direct toezicht. Er zijn allerlei vormen denkbaar. Een leuk voorbeeld is dat in Twente het Rijk als aandeelhouder participant is van de luchthaven. Daar zit het Rijk dus zelfs aan tafel. Daarmee zal ik de staatssecretaris ook zeker confronteren.

De heer Bosman: Als u mij toestaat? Ik refereer aan het Statenvoorstel dat nu voorligt. In punt 1.5 staat dat het toezicht, het beheer, verscherpt moet worden. Er komt een moment dat er een beslissing moet worden genomen. Dit is voor mij een heel belangrijk punt. Hoe waarborg je op dit moment de investeringen die wij als Provincie willen doen? Dat is in ieder geval het voorstel. In het verlengde daarvan is een van de conclusies dat een verscherpt toezicht nodig is. Hoe waarborg je dat? Ik begrijp dat dit allemaal heel delicaat is en dat u nog niet het achterste van uw tong kunt laten zien, maar aan de andere kant vraagt u nog een keer aan Provinciale Staten met dit Statenvoorstel akkoord te gaan. Graag een concrete toezegging of een concrete richting en die moet dan ietsje verder gaan dan zeggen: hoe hoger het belang, hoe strakker het toezicht. We hebben in de afgelopen periode

zaken meegemaakt waarbij sprake was van een aanzienlijk belang en waar nul toezicht was door de Provincie.

De voorzitter: De heer Beurskens.

Gedeputeerde Beurskens: Ik knip het even in tweeën. Ten aanzien van deze subsidie gelden uw eigen subsidievoorschriften en ik kan u vertellen dat zeker in deze situatie sprake is van streng toezicht. Het hoeft niet eens streng te zijn, omdat de participanten waar de subsidie naartoe gaat zelf volledige openheid van zaken verschaffen en hun volledige medewerking verlenen. Wat dat betreft is het toezicht ook in de niet-formele sfeer maximaal en optimaal, zou ik zeggen. Naar de toekomst toe op basis van de scenario's gelden de regels voor toezicht die de Staten zelf hebben vastgesteld. Als u dat kader wilt veranderen, kan dat, daar gaat u zelf over. Ik kan me voorstellen dat u zegt: dit is wel een heel bijzondere zaak, we gaan zelf aan de knoppen draaien. We hebben dat met de Voorjaarsnota 2013 ook meegemaakt. Dat is aan de Staten, daar ga ik niet over.

De voorzitter: De heer Bosman.

De heer Bosman: Ik wil heel even refereren aan de Provinciale Statenvergadering van 17 mei waarin ik wederom gerefereerd heb aan de doelmatigheid en de doeltreffendheid. Vanuit deze Staten, vanuit mijn persoon in ieder geval, wordt er wel degelijk aan gerefereerd. Het zal nog wel heel even duren voordat het kwartje misschien ook valt bij de andere collega's, maar als we het hebben over het inzetten van provinciale middelen, dan hebben we het niet alleen over doelmatigheid, maar dan hebben we het ook over doeltreffendheid. Dat kun je alleen maar koppelen aan directe controle, anders dan het op afstand zetten van de Provincie. Dank u.

De voorzitter: Waarvan akte. Ik ga naar de tweede termijn van de beraadslagingen. Ik kijk in eerste instantie naar mevrouw Stassen. Geen tweede termijn? Dan ga ik naar de heer Lepers. Geen tweede termijn? Dan ga ik naar de heer Bosman.

De heer Bosman: Dank u, voorzitter. Een heel kleine vraag aan de gedeputeerde. In het Statenvoorstel staat: de luchthaven draagt bij aan

de grootstedelijke uitstraling van Zuid-Limburg. Kunt u mij uitleggen wat de grootstedelijke uitstraling van Zuid-Limburg is? Vooral omdat in datzelfde Statenvoorstel staat dat dit zich op een gespannen voet verhoudt tot de toeristische aantrekkingskracht van de regio c.q. het heuvel-land. Dus aan de ene kant zegt u over die luchthaven: we hebben een grootstedelijke uitstraling. Dat verhoudt zich wat mij betreft in ieder geval met gespannen voet met de toeristische aantrekkingskracht van de regio c.q. het heuvel-land. Met alle respect voor de Randstad, maar die heeft op mij in ieder geval geen enkele aantrekkingskracht.

De voorzitter: Dat laatste hebben wij gene- teerd. Dan gaan we naar de heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Voorzitter, het meest interessante en ook het meest teleurstel- lende van de bijdrage aan dit debat tot zover is de bijdrage van de VVD wat mij betreft. De VVD zegt: wij willen de luchthaven wel redden met belastinggeld vanwege de uitstraling. Dat is echt een vage term. Als je als liberale partij al voor het redden van bedrijven met belastinggeld bent, geef er dan een betere reden voor.

De voorzitter: De heer De Beer.

De heer De Beer: Voorzitter, in de vergadering van 17 mei is door heel veel partijen een motie ingediend die is gesteund door D66. De oproep was aan Den Haag om Maastricht Aachen Air- port te steunen en van de penibele situatie te redden. Hoe denkt de heer Van Wageningen dat Den Haag de luchthaven had kunnen helpen? Met welk geld zou dat zijn gebeurd? Ik neem toch aan met belastinggeld.

De heer Van Wageningen: Er stond niet dat dit met geld moest. D66 zoekt een toekomst voor de luchthaven Maastricht Aachen Airport, maar niet in ...

De heer De Beer: Voorzitter, waarmee wilde de heer Van Wageningen de luchthaven dan red- den als het niet om geld ging, met welk instru- ment had de luchthaven duurzaam voor Limburg gered kunnen worden? Dat was natuurlijk de inzet van de motie.

De voorzitter: Dank voor de vraag. De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Ik heb zojuist ge- zegd dat wij die motie niet zo hebben opgevat dat het een oproep is aan het Rijk om belasting- geld in Maastricht Aachen Airport te stoppen, integendeel.

De heer De Beer: De vraag is: hoe heeft D66 destijds die motie opgevat?

De voorzitter: Daarmee is dat de laatste keer dat we ons blijven herhalen. Mijnheer Van Wa- geningen, de vraag is: hoe hebt u de motie op- gevat?

De heer Van Wageningen: Je kunt op verschil- lende manieren naar de toekomst voor het be- drijfsleven zoeken. Dit biedt wel een mooie ge- legenheid om aan te geven waar voor D66 nu het verschil ligt tussen bijvoorbeeld de redding van NedCar en wat nu aan de orde is bij Maas- tricht Aachen Airport. De redding van NedCar werd voornamelijk door het bedrijfsleven gedra- gen, door de oude eigenaar, door de nieuwe eigenaar en door de toekomstige klant. Dat is voor ons belangrijk. De bijdrage van de Provin- cie was relatief bescheiden. Een ander groot verschil is dat NedCar een bedrijf met toekomst is. De toekomst van de automobieliindustrie zou wel eens flexibele productie kunnen zijn. Het bedrijf ontwerpt auto's en zoekt vervolgens een flexibele locatie om te produceren. Als we een dergelijk verhaal hadden gekregen over Maas- tricht Aachen Airport, dan was D66 misschien enthousiast geworden. Ik citeer de heer Prevoo, die zegt: in het voorstel dat nu voorligt, zit niets spitsvondigs. Het enige waar we de luchthaven op aanspreken, is: word efficiënter en ga je meer richten op personenvervoer. Dat is eigen- lijk meer van hetzelfde.

De voorzitter: Ik geef de heer De Beer nog de gelegenheid om hier voor de laatste keer op te reageren.

De heer De Beer: Voorzitter, we praten nu am- per een maand over Maastricht Aachen Airport. Het heeft maanden geduurd voordat we voor NedCar een oplossing hebben gevonden. Het college vraagt met dit voorstel om te zoeken naar een oplossing. U geeft het college die ruim- te niet, want u zegt: we gaan geen geld stoppen

in de luchthaven, dus kappen daarmee. Met andere woorden: de oplossing voor NedCar waaraan u refereert, gunt u luchthaven Maastricht Aachen Airport helemaal niet.

De heer Van Wageningen: Ik heb zojuist aangegeven waar het verschil ligt. U kiest de tegenaanval en dat is goed. Ik heb daar ook op geantwoord. De vraag aan de VVD was: waarom redt de VVD bedrijven met belastinggeld voor zoiets vaags als uitstraling? Dat was namelijk het enige dat overeind bleef toen mevrouw Van Tulder u zojuist daarover ondervroeg.

Ik heb zojuist eigenlijk al aangegeven wat het verschil met de VVD is en waarom D66 in dit geval er niet voor is om Maastricht Aachen Airport met belastinggeld overeind te houden. Een ander verschil met de VVD is, dat wat ons betreft de duurzaamheid van dat vervoer belangrijk is. Vliegen is afhankelijk van kerosine, is afhankelijk van aardolie en dat is een eindigende energiebron. Ik kan zo verdergaan.

Als we iets gaan ondersteunen qua mobiliteit en bereikbaarheid van Zuid-Limburg, wat inderdaad economisch belangrijk kan zijn, waarom subsidiëren we dan die luchtkilometers en waarom concentreren we ons niet op iets anders? Voor D66 zou dat de oplossing zijn.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Ik kijk voor de tweede termijn naar de heer Uringa. Geen tweede termijn? Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we zijn het vanuit de uitgangspunten van ons programma in de basis niet eens. Dat kunnen we vaststellen en dat is niet erg. Het is alleen jammer dat er geen meerderheid is voor onze basisuitgangspunten, maar dat is niet anders.

Wat ik wel nog kwijt wil, is dat ik van verschillende fracties en van de gedeputeerde hoor, dat het een zorgvuldig proces moet zijn. Er wordt ook gezegd: we zoeken naar zo veel mogelijk markt. Tegelijkertijd hoor ik: een halfjaar is te kort. De heer Pennings probeert zich nog met extrapolatie rijk te rekenen. In het Statenvoorstel staat dat we anderhalf jaar nodig hebben om de verschillende varianten goed uit te zoeken. Hoe dan ook komt u dadelijk terug om extra geld en

extra tijd te vragen. Ik denk dat ik geen andere conclusie kan trekken dan die conclusie.

Wat ik ook vaststel, is dat we zeggen: we mogen geen staatssteun geven. Dat is wetgeving en dat doen we dus ook niet. Daarom steunen we de niet-commerciële diensten. Dat gaan we dus doen. Ik hoor de gedeputeerde ook zeggen dat er steun voor exploitatie is. Dan vraag ik me dus af waar we het over hebben.

Tot slot modaliteiten en dat een breed scala aan modaliteiten goed is. Maar we wonen in Nederland en we moeten met die modaliteit ook kijken naar de schaal waarop we moeten opereren. Het spoor is een prima modaliteit op de Nederlandse schaal. Dat we dan een vliegveld extra moeten hebben, dat blijktbaar alleen een beetje status toevoegt, roept de vraag op of we voor dat beetje status dat sommige mensen daaraan onttrekken, inderdaad 4,5 miljoen euro en straks nog veel meer moeten uittrekken.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Tulder. Het woord is aan de heer De Beer.

De heer De Beer: Dank u wel, voorzitter. Op de eerste plaats was nog een vraag blijven liggen van de heer Uringa. Die schoot me op een gegeven moment weer te binnen en dat mag toch niet onvermeld blijven. Het was namelijk de vraag over: noem eens een bedrijf dat morgen weggaat als de luchthaven omvalt. We hebben een brief gekregen van de Stichting Maastricht Maintenance Boulevard en daarin staan heel veel bedrijven. Ik kan dan beginnen met SAMCO Aircraft Maintenance. Dat bedrijf is natuurlijk afhankelijk van de luchthaven, want anders krijgt het die vliegtuigen helemaal niet in de loods. Zo kunnen we nog wel even doorgaan, maar dat is bij dezen het antwoord op de vraag.

Dan de standpunten van D66. Die kwamen bij mij niet heel overtuigend over in de zin dat D66 de vorige keer wel de motie heeft ondersteund. Ik zal dadelijk ook nog de motivering daarbij aangeven.

De voorzitter: De heer Uringa.

De heer Uringa: Ik ga graag een uitdaging aan, natuurlijk. Daarvoor zijn we primair ook hier, denk ik. Uw antwoord is juist, dat heb ik ook

gelezen. U moet de schaal van de luchthaven niet vergelijken met wat ik heb vernomen van 's werelds grote logistieke bedrijf dat zegt: Wij zitten helemaal niet te wachten op die kleine vliegvelden, want wij werken alleen maar via internationale hubs. Met andere woorden: voor het merendeel van de bedrijven in Limburg komen de goederen aan in Amsterdam of in Düsseldorf. Maastricht heeft daarvoor helemaal geen faciliteiten. Alles wat van overzee komt, landt echt niet in Maastricht.

De heer De Beer: Dit ging om een bedrijf dat toestellen onderhoudt en die kunnen ze niet via de snelweg aanvoeren. Even terug naar D66. D66 heeft de vorige keer de motie ondersteund. Daarbij heeft D66 inderdaad gezegd dat het niet helemaal de wens was als de Provincie Maastricht Aachen Airport financieel zou ondersteunen, maar – werd opgemerkt – het kan zijn dat het goed is om te investeren in Maastricht Aachen Airport als daardoor een goede duurzame toekomst mogelijk wordt. Die duurzame toekomst wordt nu onderzocht door het college en daarvoor is tijd nodig. Dat kunnen we niet binnen een paar weken afhandelen, dat heb ik zojuist ook al aangegeven. D66 heeft de vorige keer ook haar vertrouwen uitgesproken in het college om daarmee aan de slag te gaan: D66 vindt het goed dat het college de ruimte heeft om hierin een oplossing te vinden. Deze oplossing wordt nu gezocht, voorzitter, aan de hand van dit voorstel en nu trekt D66 ineens de spreekwoordelijke ... in.

De voorzitter: Ik lette al even op wat u zou gaan zeggen. De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Ik vind deze discussie prettig en zelfs prima. Om te beginnen nog wel even de constatering dat de heer De Beer nog steeds bezig is met de tegenaanval en niet geantwoord heeft op de vraag die ik hem gesteld heb. Natuurlijk, dit college begint met vertrouwen en komt met een plan. We hebben ook loyaal meegewerkt aan de vertrouwelijke voorbereiding van dit besluit, maar vervolgens kunnen we natuurlijk wel nog steeds onze conclusie trekken. Over die conclusies hebben we het, mijnheer De Beer.

De heer De Beer: Voorzitter, dit vind ik het ultieme gedraai. Je steunt een motie om een oplossing te zoeken. Dan wordt gevraagd om tijd

om die oplossing te zoeken en dan wordt gezegd: nee dat steunen we niet, maar als u straks met een oplossing komt, dan kijken we er naar en dan gaan we die wellicht wel steunen. Dat is toch raar?

De voorzitter: Daar wordt u het samen waarschijnlijk niet over eens. Mevrouw Van Tulder.

Mevrouw Van Tulder: Voorzitter, ultiem gedraai is om van tevoren een aantal voorwaarden te stellen en te zeggen: niet ten koste van alles, maar vooral met een partner. Tot nu toe is er nog geen partner opgedoken en steken we dus 4,5 miljoen euro in een project dat een bodemloze put lijkt te zijn. Als dat niet ultiem gedraai is?

De heer De Beer: Volgens mij vraagt het college om te zoeken naar een partner. Ik heb de gedeputeerde ook gevraagd of zich inmiddels partners gemeld hebben, althans potentiële partners. Hij heeft daar positief op geantwoord. Dat stelt ons gerust. We zijn ook positief over de uitwerking van de oplossingen. De standpunten van GroenLinks zijn heel helder en daar heb ik verder ook niets op af te dingen. Zij zegt: sluiten die tijd, want het is slecht voor het milieu. Dat is uw goed recht. Dat is een principiële keuze. Maar bij D66 mis ik die principiële keuze nog een beetje.

De voorzitter: Eerst de heer Prevoo.

De heer Prevoo: Ik was ook enigszins verrast, want de heer De Beer, of beter gezegd de VVD, maakt schijnbaar een ideologische pirouette zelfs, want u bent toch echt voor de vrije markteconomie waarbij de vrije markt vooral moet doen wat ze normaal doet. Bent u dan niet van mening dat u zelf een grote draai maakt door nu staatssteun te verlenen aan een bedrijf?

De heer De Beer: Nee, want die staatssteun is niet aan de orde, voorzitter. Dat is ook uitgezocht. Het gaat om een tijdelijke steun in de vorm van het subsidiëren van niet-economische diensten. Voorzitter, de heer Prevoo weet ook dat er eigenlijk helemaal geen vrij concurrentieveld is tussen luchthavens en dat heel veel luchthavens geholpen worden door regionale overheden en nationale overheden en dat bijvoorbeeld die niet-economische diensten worden ondersteund door de overheid. Dat is wat dit

college ook wil doen, en het gaat zoeken naar marktpartners om die rol van de markt zo maximaal mogelijk te houden, wat ons betreft.

De voorzitter: De heer Prevoo nog kort.

De heer Prevoo: Voorzitter, het klopt natuurlijk wat de heer De Beer nu zegt, maar zijn verhaal is niet compleet. U vergeet namelijk te vertellen dat voor de toekomst van de luchthavens op Europees niveau waarschijnlijk nog voor het einde van het jaar nieuwe Europese wetgeving komt die letterlijk staatssteun verbiedt. Dat hebben we tijdens bijeenkomsten te horen gekregen. Uw hoopt er eigenlijk op dat dan ook heel veel andere luchthavens in de problemen komen en dat Maastricht dan opeens als een dolfijn naar boven springt en alle vliegers vangt of zo? Ik heb geen idee. Neemt u dat ook mee in uw overweging hoe dat precies zit?

De heer De Beer: Zeker, want de constatering was dat, als andere overheden ongeoorloofde staatssteun niet mogen voortzetten, dit een verbetering zou kunnen betekenen voor de positie van Maastricht Aachen Airport. Dat kan eerder een positief element zijn dan dat dit zich tegen ons gaat keren.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Om mijn vraag van zojuist iets simpeler te stellen: wat zegt de VVD tegen de vele ondernemers – ik neem aan dat ze ook nog steeds naar de VVD bellen en niet alleen maar naar de SP en naar D66 – die vragen: Waarom Maastricht Aachen Airport wel en wij niet?

De heer De Beer: Omdat Maastricht Aachen Airport een systeemrelevante infrastructuur biedt voor vele bedrijven in de regio. We hebben de brief gekregen over de Maastricht Maintenance Boulevard. Er zijn veel bedrijven daaromheen die gebruikmaken van de basisinfrastructuur. Wat ons betreft is een luchthaven daar onderdeel van, voorzitter.

De voorzitter: U mag uw betoog vervolgen.

De heer De Beer: Ik kan dan heel snel afsluiten, want de meeste aspecten heb ik genoemd in de interrupties. Het betreft namelijk de concurrentiepositie die ongelijk is en dat het belangrijk is

dat dit wel een gelijk speelveld gaat worden tussen de regionale luchthavens. We hopen ook dat Europa daarbij de vinger aan de pols gaat houden en dat Maastricht Aachen Airport daarvan de vruchten kan plukken. Dat neemt niet weg dat we wel steun geven aan de hulp die de Provincie op dit moment wil bieden in de richting van Maastricht Aachen Airport.

Er was nog een vergelijking die mij enorm prikkelde en die kwam ook weer van de heer Van Wageningen. Ik kan er niets aan doen dat hij mij vandaag zo prikkelde. Het had te maken met NedCar. Het zou een droomscenario zijn, als Maastricht Aachen Airport een oplossing zou krijgen á la NedCar. Daarvoor is tijd nodig en die tijd gunnen we dit college in de uitwerking en de zoektocht naar vele succesvolle marktpartijen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer.

De heer De Beer: De heer Beurskens maakt een foto, dus ik moet hier even blijven staan.

De voorzitter: Daarvoor was natuurlijk die glimlach op uw gezicht. Dat had ik al in de gaten. Dan gaan we naar de heer Prevoo.

De heer Prevoo: Voorzitter, ik denk niet dat de heer Beurskens een foto van mij wil maken.

De voorzitter: Dat gaat hij nu doen.

De heer Prevoo: Als hij dat wil, dan kan dat nu. Ik ben in ieder geval wel blij. Gedeputeerde Beurskens heeft iets belangrijks gezegd, namelijk dat we dit dossier serieus hebben opgepikt. Ik ben blij dat u in ieder geval in de richting van de SP hebt gemeld dat wij heel serieus met de gehele materie omgaan, want het gaat natuurlijk ergens om. Dat heeft het voor ons in ieder geval heel duidelijk kunnen maken dat het ons vooral gaat om de werkgelegenheid. In een eerder tijdsgewricht hadden we hier misschien niet mee ingestemd, maar deze tijd noodzaakt gewoon tot een aantal maatregelen dat het voor de SP in ieder geval rechtvaardigt om vooral voor de werkgelegenheid te gaan.

Met betrekking tot de oplossingen die geboden zijn, heb ik nog een vraag aan de gedeputeerde en dat is een vraag in relatie tot die werkgelegenheid. Wilt u ook voldoende rekening houden

met een van de aangedragen oplossingen in het nieuwe businessmodel en dat betreft de flexibilisering van de loonkosten? Het mag niet zo zijn dat je een exploitatiemodel gaat optuigen dat niet alleen ten koste gaat van de werkgelegenheid maar ook van wat de mensen gaan verdienen. In dat kader denk ik dat ook het kritisch omgaan met het salaris van het nieuwe management wel op zijn plaats is, want je kunt niet van de mensen op de werkvloer verwachten dat ze loon inleveren terwijl de mensen die puin moeten komen ruimen daarvoor riant worden beloond.

Een andere vraag die ik nu al wil stellen aan de gedeputeerde is de volgende. Stel dat – ongeacht op welke termijn, drie maanden, een halfjaar of voor mijn part een jaar – blijkt dat het niet haalbaar is en dat er mogelijk sprake zou zijn van een faillissement. Of u komt tot de conclusie: we hebben alles onderzocht, maar het wordt een harde noot om te kraken. Bent u dan bereid om, indien het nodig mocht zijn, als Provincie mee te investeren in het financieren van een sociaal plan zodat – mochten er mensen op straat komen te staan en het bedrijf daarin niet kan bijdragen – de Provincie daarin haar verantwoordelijkheid neemt? Ik noemde al het idee van de heer Pennings en misschien kunnen we ook nog wel andere dingen bedenken. Misschien kunt u daar nog antwoord op geven?

Dan is er nog een vraag die u niet hebt beantwoord. Dat betreft mijn suggestie om de heer Eurlings uit te nodigen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Prevoo. De heer Pennings voor de tweede termijn. Geen tweede termijn? De heer Janssen voor de tweede termijn. Geen tweede termijn? Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Beurskens voor zijn tweede termijn.

Gedeputeerde Beurskens: Dank u wel, voorzitter. Als fanatiek toerist van het heuvelland zal ik er eens op letten. Ik moet eerlijk zeggen dat ik meer last heb van de motoren die daar langs de terrassen vliegen, hoewel ik dat ook niet zo erg vind. Van een vliegtuig heb ik in elk geval nog nooit last gehad. Ik zal er eens op letten.

De heer Bosman sprak over grootstedelijk. Ik denk dat, zeker als je naar Zuid-Limburg kijkt, maar ook Limburg als geheel, dit soort functies

cruciaal zijn. Als morgen Zuyd Hogeschool of de universiteit in de problemen zouden komen, dan zeg ik niet dat we ze gaan redden, maar als we ze zouden verliezen, dan zou dat een stukje identiteit en profiel van onze mooie provincie tenietdoen. Dat is bij de luchthaven zeker ook het geval.

Ik weet niet wat mevrouw Van Tulder anderhalf jaar geleden heeft gelezen, maar ik heb nog eens naar de slimme ambtenaren hier gekeken en ernaar gevraagd. In mijn ogen staat er over een jaar, maar misschien kunt u mij morgen even e-mailen waar het staat en dan ga ik op zoek.

Hoe zit het? Dat staat allemaal in de onderbouwing en in de bijlagen en in de informatie die we naar aanleiding van de vragen van de SP hebben toegestuurd. Het gaat natuurlijk om de totale exploitatie op dit moment, waarbij voor de niet-commerciële diensten – zo noem ik het maar even – een subsidie wordt gegeven. Dat is straks ook een deel van de totale exploitatie maar als je subsidie krijgt, dan heb je uiteindelijk per saldo minder kosten.

De SP had het nog over de flexibele loonkosten en vroeg ook kritisch naar het toekomstige loongebouw te kijken. Ja, voor zover mogelijk. Ik hoop natuurlijk dat er uiteindelijk een marktpartij is die alles overneemt. Wij als overheid zullen altijd proberen om daarin de balans te zoeken.

Dan nog over wat als het niet haalbaar is? Ik mag het niet hopen. De standaard aanpak is: als het kan. Zo hebben we laatst bijvoorbeeld met Sabic meteen geschakeld met Sittard-Geleen. Wij proberen dan meteen om samen iets in gang te zetten met alle voorzieningen die we kunnen inrichten. De heer Kersten zit daar ook altijd achteraan ten aanzien van de arbeidsmobiliteit. Dat is al een paar keer succesvol gelukt in Limburg. Ik denk dat daarbij in het bijzonder de gemeenten klaarstaan die daarin een primaire taak hebben. Hoewel ik ook kan vertellen dat de heer Krewinkel, de burgemeester die dit in zijn portefeuille heeft, hoopt dat de luchthaven blijft bestaan. Formeel valt dit binnen zijn grondgebied. Het is voor Beek een heel belangrijke zaak en ik denk dat Beek de mensen liever niet in de uitkeringsbak heeft.

Voorzitter, dat in tweede instantie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Beurskens. Daarmee constateer ik dat de beraadslagingen in twee termijnen hebben plaatsgevonden. Zoals gezegd, vindt morgen direct na agendapunt 9 de stemming plaats over het Statenvoorstel.

Daarmee kom ik aan het einde van dit agendapunt.

8. Schorsing tot 21 juni 2013

De voorzitter: Ik deel u mede dat in de Grote Staat zoals gebruikelijk nog een borrel is geregeld. Ik wijs de leden van het presidium er nog op dat er morgen om 09.00 uur een presidiumvergadering is.

Daarmee wil ik de vergadering schorsen tot morgen 10.00 uur. Ik wens u allen goed thuis en tot morgen.

(Schorsing van de vergadering op 20 juni 2013 om 21.45 uur.)

PROVINCIALE STATEN VAN LIMBURG VERGADERING VAN 21 JUNI 2013

9. Heropening

De voorzitter heropent de vergadering om 10.00 uur.

De voorzitter: Ik heropen deze vergadering. Zoals u al hebt kunnen vaststellen, vervang ik op dit moment de voorzitter van Provinciale Staten. Hij is vandaag verhinderd. Zo meteen bij agendapunt 11.1.1 G-13-021 Statenvoorstel Natuurbeleid zal ik van plaats ruilen met mevrouw Aasted-Madsen.

De volgende afmeldingen zijn ontvangen voor vandaag:

De heren Heemels en Van Soest van de PVV, de heer Bosman van de Partij voor Leefbaarheid en Democratie en de heer Bosch van de Partij van de Arbeid. De heer Van den Akker komt iets later.

Alvorens we overgaan tot het eerste agendapunt van vandaag breng ik, zoals we gisteren hebben besloten, de volgende Statenvoorstellen in stemming.

9.1 Stemmingen

9.1.1 Stemming met betrekking tot I-13-004 Gewijzigd initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta'

De voorzitter: Gisteren is hierover een motie ingediend. Ik heb begrepen dat op dit moment onder het kopieerapparaat een gewijzigde versie ligt. Misschien kan ik de tijd gebruiken om de heer De Beer te laten uitleggen wat er gewijzigd is in de motie.

De heer De Beer: Daar zijn we weer. Ik zal me vandaag niet tot de heer Van Wageningen richten. De motie is iets aangepast. Er staat nu in het dictum dat het college wordt opgeroepen om met het bedrijfsleven te komen tot de afbakening van de doelgroep met de nadruk op 40+. Laten we zeggen dat de nadruk van 40+ in het initiatiefvoorstel ligt, maar voor onze fractie is het belangrijk dat er iets meer ruimte is om bijvoorbeeld ook een 38-jarige of een 39-jarige die goed in dat programma past, te laten instromen in een dergelijk omscholingsprogramma. De motie wordt dadelijk uitgedeeld en de aanpassing is het feit dat er staat: met nadruk op 40+. Dat geeft het college iets meer ruimte, iets meer flexibiliteit met de keuze van de invulling van het initiatiefvoorstel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer. Dan begin ik met het in stemming brengen van het Statenvoorstel I-13-004 het gewijzigd initiatiefvoorstel Pennings 'Een stapje terug om twee vooruit te zetten: werk van alfa naar bèta'. Ik open de stemming.
De heer Janssen.

De heer Janssen: Mag ik nog even een stemverklaring afleggen?

De voorzitter: Dat kan.

De heer Janssen: We behouden onze bedingen, voorzitter. We pleiten nog steeds voor wat de heer Krabbendam ook heeft gezegd, namelijk die extra ronde. Maar het gaat hier om banen, banen en daarom stemmen we uiteindelijk in.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Janssen. Ik heropen de stemming. Ik sluit de stemming. We kunnen constateren dat er 34 voorstemmers zijn en 6 tegenstemmers. De 6 tegenstemmers zijn de leden van de PVV-fractie. Ik kan de initiatiefvoorstel daarmee van harte feliciteren en ik zie dat mevrouw Roefs dat onderstreept met een bloemetje.

Ik ga dan naar de motie. Motie omscholingsprogramma ten behoeve van de chemische sector, ingediend door de VVD, het CDA, de PvdA en 50PLUS. Ik open de stemming over deze motie. Ik sluit de stemming.

We kunnen constateren dat er 28 voorstemmers zijn en 12 tegenstemmers. De tegenstemmers zijn 6 leden van de PVV en 6 leden van de SP. Daarmee is motie 369 aangenomen.

9.1.2 Stemming met betrekking tot G-13-017 Statenvoorstel Een duurzaam perspectief voor Maastricht Aachen Airport

De voorzitter: Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. We kunnen constateren dat er 36 voorstemmers zijn en 4 tegenstemmers. De tegenstemmers zijn 2 leden van GroenLinks en 2 leden van D66. Daarmee is het voorstel aangenomen.

10. Spreekrecht externen (conform artikel 18 reglement van orde)

De voorzitter: Er hebben zich voor vandaag geen insprekers gemeld.

11 Statenvoorstellen

11.1 Behandelstukken

11.1.1 G-13-012 Statenvoorstel Natuurbeleid: Natuurlijk eenvoudig, programma Natuur- en landschapsbeleid 2013-2020

11.1.1.1 Uitvoering toezeggingen aan de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën bij de behandeling van de nota van Provinciale

Staten 'Natuurbeleid: Natuurlijk eenvoudig, programma Natuur- en landschapsbeleid 2013-2020

De voorzitter: Mevrouw Aasted-Madsen neemt het voorzitterschap over.

De vicevoorzitter: We kunnen beginnen met de eerste termijn over het Statenvoorstel Natuurbeleid: Natuurlijk eenvoudig. Ik geef het eerste het woord aan de heer Bosch van de PVV met het verzoek om niet te herhalen wat in de commissie al is besproken.

De heer Bosch: Voorzitter, voor mij ligt het behandelingsvoorstel tot vaststelling van de Nota Actualisatie natuur- en landschapsbeleid: Natuurlijk eenvoudig. Hier ligt een robuust stuk met een verfrissende aanpak dat al eerder in de commissievergadering is besproken en waarbij met werkgroepen nieuwe doelstellingen zijn geformuleerd. Voorzitter, de PVV kan instemmen met deze nota zodat u verder kunt met het oppakken van de navolgende zaken.

- a. Het intrekken van de nota Natuur- en landschap
- b. Ten behoeve van realisatie van goudgroene natuur krijgt de Provincie de beschikking over BBL-gronden. Ten einde deze te kunnen inzetten, is het nodig deze in eigendom te verkrijgen. Dit is afhankelijk van de onderhandelingen met het Rijk. De uitkomst van deze onderhandelingen zullen in een aparte nota aan Provinciale Staten worden voorgelegd.
- c. Als gevolg van de actualisatie van het natuur- en landschapsbeleid zullen ook diverse subsidieregelingen en verordeningen moeten worden aangepast. Ook hierbij gaan we uit van een voortvarende aanpak zodat de doelstellingen worden behaald die zijn geformuleerd in planning, procedures en uitvoeringen.

Ik heb nog een vraag aan de heer Van der Broeck. Heeft de intrekking van subsidies voor de instandhouding van natuur- en landschap voor agrariërs die zijn aangekondigd door mevrouw Dijkema, geen invloed op dit beleid? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosch. Ik geef nu het woord aan mevrouw Brugman van GroenLinks.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, dank u wel. Natuurbeleid: Natuurlijk eenvoudig. We hebben dit uitgebreid besproken in de commissie. Daar werd ook al het concept-initiatiefvoorstel van de oude EHS naar de nieuwe natuur aan de orde gesteld. Ik wil Gedeputeerde Staten bedanken voor de in de bijlage opgestelde reactie op het Initiatiefvoorstel. In mijn voorstel voelde ik mij gesteund door de nota Onbeperkt houdbaar van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, maar dat voelen Gedeputeerde Staten zich ook. In die nota wordt gepleit voor de stip op de horizon. Alleen hanteert de gedeputeerde een andere horizon dan GroenLinks hanteert. In een reactie op de bijlage op die stip op de horizon zeggen Gedeputeerde Staten dat de doelen voor de lange termijn voldoende zijn vastgelegd. Voorzitter, ik stel voorop dat GroenLinks het voor 90% eens is met deze nota. In mijn beleid zijn Gedeputeerde Staten en GroenLinks het met elkaar erover eens dat we het voor een groot deel met elkaar eens zijn, maar dat we het voor een klein deel met elkaar oneens zijn. Echter, een niet onbelangrijk deel, voorzitter.

Gedeputeerde Staten gaan uit van de herijkte ecologische hoofdstructuur, gedateerd 2011. En deze herijkte EHS wordt ook als onderlegger gebruikt in de voorbereiding op het POL. Dat wordt ook als argument gehanteerd door de gedeputeerde. Maar voortschrijdend inzicht is nooit weg en zolang het POL nog niet is vastgesteld, kunnen wij daar dus nog wijzigingen en ideeën voor aanvoeren.

Ons voorstel gaat uit van de oorspronkelijke ecologische hoofdstructuur uit 2007. Daar zit nu precies dat verschil van 3500 ha. Waar gaat de Provincie nu die potloodstreep trekken? Er zijn al enige kaarten, dat hebben we gezien. Maar leidraad hierbij zijn de beschikbare financiële middelen geweest. De andere benadering, die dichterbij ons voorstel ligt, gaat uit van de oorspronkelijke EHS en dat de overheid beschikbare middelen moet inzetten om samen met de organisaties en het bedrijfsleven de realisatie op te pakken. Maar de gedeputeerde, pragmatisch als hij is, kijkt naar het geld dat hij heeft, dat vertaalt hij naar de hectares en dat schept snel duidelijkheid voor de agrariërs bijvoorbeeld. Dat lijkt mooi, maar het is in onze ogen een gemiste kans, ook voor die agrariërs. Door die EHS kleiner te maken, wordt namelijk in de praktijk ook

de kans op realisatie aanmerkelijk kleiner, ook voor de landbouw, eenvoudigweg omdat de mogelijkheden voor het betrekken van maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven, zorginstellingen en agrariërs bij de realisatie van het nieuwe natuurbeleid deels in het zilver, maar met name in het brons liggen. Deze keuze staat haaks op de wens om samen met die partijen de realisatie op te pakken. Verkleining van de huidige contouren betekent dat de mix van goud, zilver en brons wegvalt. Hierdoor bestaat er veel minder ruimte voor kavelruil die in veel gevallen noodzakelijk is om het beleid in de praktijk te laten slagen.

Met een puur financiële benadering van de EHS-begrenzing, voorzitter, wordt ook de maatschappelijke meerwaarde in veel gevallen beperkt tot enkel en alleen Europese natuurdoelen. Voor het draagvlak van het nieuwe natuurbeleid zijn mogelijkheden voor recreatie en behoud en versterking van de aanwezige natuurlijke en landschappelijke belevingswaarden in onderlinge samenhang met de daarin aanwezige cultuurhistorie ook van groot belang.

Dit vraagt om een samenhangende aanpak. Een kleinere EHS biedt dus minder ruimte voor recreatiemogelijkheden en daarmee verminderen de kansen om partners, zoals gemeenten bijvoorbeeld, mee te krijgen. We verkleinen dus niet alleen het gebied, maar ook onze kansen. Onze fractievoorzitter haalde het bij de behandeling van de voorjaarsnota ook al aan dat er van 250 miljoen euro extra impuls gelden veel geld gaat naar economie. Niet onbelangrijk, maar als het gaat om groen, ecologie, duurzaamheid, dan zit de hand stevig op de knip en dan hebben we het geld niet.

Nog even terug naar die stip op de horizon, voorzitter. Uit reacties van de gedeputeerde blijkt dat die horizon ophoudt bij de EHS van 2027. Regeren is vooruitzien, maar verder dan 2027 wil de gedeputeerde niet kijken. Als het om een stoomtreintje gaat, dan gaan we die behouden voor de komende vijftig jaar en dan ligt de horizon op 2063. Het gaat er duidelijk om waarvoor je de keuzes maakt.

Nogmaals, in grote lijnen zijn we blij met dit nieuwe natuurbeleid. Dat we ons zorgen maken over de geschrapte gebieden en daarmee gemiste kansen, mag duidelijk zijn. Omdat het nog niet voor alle Statenleden inzichtelijk was hoe

duidelijk het is, hebben we een motie met het verzoek om kaartmateriaal en om in september een conferentie te organiseren. Dat lijkt heel kort dag, maar de gedachte erachter is dat we het in oktober, naar ik meen, weer over het POL hebben en dan is het handig als we precies weten waar we het over hebben.

Voorzitter, het gaat er bij die conferentie niet om ons gelijk te bewijzen of iets dergelijks, maar het is puur vanuit interesse en bezorgdheid en om met ons allen precies te weten waarover we het hebben, want het is gebleken dat het best lastig is in een dergelijk veelomvattend verhaal.

Voorzitter, we willen ons laten informeren, van daar de motie die we samen met de Partij van de Arbeid hebben ingediend. Die motie is al rondgedeeld.

Tot zover onze bijdrage.

De vicevoorzitter: Keurig binnen de aangegeven tijd, mevrouw Brugman. Dank u. Mevrouw Brugman, er komt nog een interruptie van mevrouw Roefs. Mevrouw Roefs.

Mevrouw Roefs: Voorzitter, ik hoorde mevrouw Brugman zeggen dat er van al die impuls gelden maar weinig naar natuur gaat. Ik maak daar eigenlijk bezwaar tegen. Als ik even terugdenken aan 30 miljoen euro voor natuur, dan zitten daar heel veel projecten bij zoals de Amstelvallei, de beekonderdoorgangen enzovoorts. Daarbij is ook nog een keer een motie aangenomen bij de voorjaarsnota die ook over ongeveer 10 miljoen euro gaat. Ik vind het vreemd dat u dat niet bij uw overweging betreft om zo maar even kort door de bocht te zeggen dat er weinig aandacht is voor natuur.

Mevrouw Brugman: U hebt gelijk dat er veel geld gaat naar de natuur. Ik haalde de fractievoorzitter aan omdat zij, toen die 250 miljoen euro besproken werd bij de kadernota, heeft gezegd dat er toch wel heel veel keuzes gaan in de richting van economie. Ik ben me ervan bewust dat er ook heel veel geld – 7,5 miljoen euro naar de Maasgaard en noem maar op – naar natuur en naar groen gaat. Het is dus genuanceerder. U hebt gelijk.

Mevrouw Roefs: Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Wijnands van 50PLUS.

De heer Wijnands: Dank u, voorzitter. Voorzitter, als je de historie leest van het natuurbeleid, dan mag je constateren dat het weer terug is waar het thuishoort, bij de Provincie. Het Rijk heeft zich teruggetrokken en draagt het natuurbeleid inclusief middelen per 2014 over, maar zoals bijna altijd doet de rijksoverheid overdracht van middelen met een dichtgeknepen vuist. In het Engels hebben ze daar een mooie uitdrukking voor: tightfisted, een uitdrukking om de Schotse wijze van geld uitgeven te karakteriseren. Het betekent altijd hetzelfde: je krijgt minder dan waar het Rijk het mee deed.

Daarnaast is er ook een systeem ontstaan dat in de nota netjes te ingewikkeld wordt genoemd. Je zou het ook een gedrocht kunnen noemen dat meer energie vraagt voor de organisatie van projecten dan voor de realisatie daarvan. Als Provincie moeten we dus een dubbele doelstelling realiseren. Vereenvoudiging van het systeem en met minder middelen hetzelfde doen.

Voorzitter, wij geloven dat de voorliggende nota de oplossing kan bieden. Door de opdeling in drie natuurbeleidscategorieën goudgroen, zilvergroen en bronsgroen, de flexibelere wijze van financieren door met lumpsumbudgetten te gaan werken en het nadrukkelijk inschakelen van andere partijen zoals particulieren, bedrijven, gemeenten en de samenwerking met de agrarische sector moet het mogelijk zijn om natuurbeleid goed vorm te geven en tot uitvoering te brengen.

Deze manier van aanpak kent echter niet alleen kansen, maar ook bedreigingen. Lumpsumfinanciering heeft de verlokking van een ongelijke inzet van middelen over de diverse beleidsdoelen. Zo zou je – ik geef maar een fictief voorbeeld – kunnen eindigen met een ‘superfunctionele’ en prachtige visvijver inclusief hardhouten visvlonders, met als omliggende beplanting overgebleven kerstbomen en brandnetels want het geld was eerder op. O ja, de parkeerplaats is natuurlijk ook ‘toppie’ en vlakbij.

Zo kent de samenwerking met de commerciële sector en de agrarische sector ook haar valkuilen. Het voorbeeld in de nota van de hoogstamfruitbomen is verbazingwekkend en tenenkrommend. Het Werkatelier roept de Provincie op om een soepele, lenige en flexibele overheid te worden. Wij zijn het daarmee eens, maar voe-

gen er meteen aan toe dat de Provincie daarnaast ook een sterk controlerende, handhavende, harde voorwaarde stellende en zelflerende overheid moet zijn. Dat zal de opgave voor de komende jaren zijn, voorzitter. Daarom moet de Provincie vooraf duidelijk zijn over de eisen die aan natuurontwikkeling worden gesteld en moeten de contracten over de rechten en plichten van alle ondertekenaars glashelder zijn, zodat Provinciale Staten in de toekomst niet buiten spel komen te staan op basis van contractuele bepalingen. Alle belangen mogen gediend worden maar het hoofdbelang, namelijk goed en duurzaam natuur- en landschapsbeleid, moet het meeste gediend zijn.

Voorzitter, de natuur kan de mens alleen ten dienste staan als de mens eerst dienstbaar is aan de natuur. 50PLUS gelooft in de voorgestelde aanpak en kan dan ook instemmen met de nota Actualisatie natuur- en landschapsbeleid 2013-2020.

Tot zover, voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Wijnands. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Bilsen van de VVD.

De heer Van Bilsen: Dank u wel, voorzitter. De VVD hecht veel waarde aan onze natuur. Deze draagt bij aan ons welzijn en biedt mensen plekken om te recreëren. Grote aaneengesloten natuurgebieden bieden een duidelijk voordeel. Ze zijn betere voor de instandhouding van natuur, goedkoper om te beheren en ze bieden meer ruimte voor recreatief gebruik zodat mensen ervan kunnen genieten. Een duurzaam natuurbeleid is voor de VVD vooral een realistisch en haalbaar natuurbeleid waarbij overheid, natuurorganisaties en de landbouw samenwerken aan een aantrekkelijk landschap waar het goed wonen en werken is. Door de diverse Europese en Nederlandse natuurwetten, beschermingsregimes, natuurtypes met bijbehorende richtlijnen en subsidieregelingen is er een woud aan regels ontstaan en zien we door de bomen het bos niet meer. Het beleid moet worden vereenvoudigd. Deze nota Natuurbeleid is daartoe een prima aanzet.

De realisering van het netwerk van natuurgebieden in Nederland loopt achter op schema. Hierdoor zitten alle betrokkenen in die gebieden te lang in onzekerheid. De VVD is voorstander van

het aanpassen van de ecologische hoofdstructuur en het herzien van het tempo van de ontwikkeling. Het tempo waarin de EHS wordt gerealiseerd, kan realistischer zonder aan de uiteindelijke ambities in te boeten. Ook hiertoe is deze nota Natuurbeleid een prima aanzet. Bij het realiseren en beheren van de EHS moet de samenwerking worden gezocht met natuurorganisaties, particulieren en agrarisch natuurbeheer.

Over de hoofden van de Statenleden en de gedeputeerde heen, voorzitter, wil ik toch ook nog even stilstaan bij Natura 2000. Op 19 mei 2003 heeft de Nederlandse regering een lijst van 141 gebieden aangemeld als speciale beschermingszone oftewel habitatrichtlijngebieden. Gecombineerd met de al eerder aangewezen 21 vogelrichtlijngebieden leidt dit tot 162 Natura 2000-aanmeldingen. In 2009 zijn er nog eens 4 gebieden aangemeld. Nederland is doorgeschoten bij de omzetting van de Europese richtlijnen naar nationale wetgeving. In 2010 bepleitte de toenmalig premier Balkenende schriftelijk bij de Europese Commissie een betere balans tussen economische en ecologische waarde. De Europese Commissie benadrukte toen de autonome bevoegdheid van een lidstaat om invulling te geven aan de Europese richtlijnen. Doelstelling was om Natura 2000-gebieden in december 2010 voor definitieve aanwijzing in procedure te hebben gebracht. Dit is bij lange na niet gehaald. Onlangs, in mei 2013, zijn 33 gebieden aangewezen en in juni 2013, zeer onlangs aan begin van deze maand, nog eens 30 gebieden. Hierbij wil ik er nogmaals op wijzen dat de opgelegde natuurdoelen rechtstreeks dienen voort te vloeien uit de Europese regelgeving en dat er geen sprake mag zijn van extra toegevoegde doelen. Uit de antwoorden op de door mij gestelde schriftelijke vragen, is mij duidelijk geworden dat daar in onze provincie geen sprake van is, maar ik hecht eraan dit hier herhaald te hebben.

Zoals al eerder vermeld, is het natuurbeleid te ingewikkeld. In andere provincies is het voorkomen dat Natura 2000-gebieden zijn aangemeld die niet aan de Europese richtlijnen voldoen, maar die nu bij de aanwijzing gehandhaafd blijven omdat ze nu eenmaal op de lijst staan. Voorzitter, dat is de wereld op zijn kop. Als of je in de gevangenis zit, wordt vrijgespro-

ken, maar och je zit er nu toch, blijf er ook maar zitten.

Voorzitter, ik sluit af. De VVD steunt deze nota Natuurbeleid in het bijzonder omdat het – vooral door de driedeling in gebieden – een duidelijke vereenvoudiging van beleid betreft, ook wat de geldstroom betreft die aan de gebieden wordt gekoppeld. Ten tweede omdat we via dit beleid met twee benen op de grond blijven staan maar het einddoel nadrukkelijk niet uit het oog verliezen.

Er resteert voor mij een vraag aan de gedeputeerde. Kan de gedeputeerde de toezegging doen om geen extra financiële middelen in te zetten buiten de geoormerkte gelden, zonder daarvoor eerst vooraf goedkeuring te vragen aan Provinciale Staten?
Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Bilsen. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Rewinkel van de SP.

De heer Rewinkel: Voorzitter, in korte tijd zijn we van EHS naar robuuste EHS naar herijking gegaan. Nu gaan we temporiseren en prioriteren en gaan we dat brons, zilver en goud noemen. Wat de SP betreft, had de EHS zoals die was bedoeld nog prominent als uitgangspunt mogen blijven staan. In plaats hiervan is er een herijkte EHS gekomen, lees een verminderde EHS. Bijzonder positief is dat na een periode van voornamelijk praten er nu ook een aanzet is voor een uitvoeringsprogramma. Ook positief is dat het verhaal dat nu voorligt niet alleen uit de koker van het provinciehuis komt, maar in overleg met externe deskundigen tot stand is gekomen.

Voorzitter, langjarige erfpacht en eigen vermogen beleggen in natuurgrond zijn financieringsbronnen die we steunen. Minder gelukkig is de SP met de lumpsumbeschikkingen. Met alle logica voor het kiezen van goudgroen, zilvergroen en bronsgroen kun je in een gebied als bijvoorbeeld het Geleendal je doel voorbijschieten. Hier komen alle natuurwaarden in alle kwaliteiten bij elkaar. Voor een dergelijk gebied zou er een pilot moeten komen waarbij het een en ander ook integraal kan worden aangepakt. Ook op andere plekken waar verschillende natuurwaarden samenkomen – natuurwaarden in de

nieuwe terminologie van brons, zilver en goud – zou een integrale aanpak moeten kunnen komen.

Voorzitter, een gebiedsgewijze aanpak, ook met meerdere partners, kan in tijden van minder geld een meerwaarde creëren. Het Geleendal is een geschikte pilot. In dat gebied is tot de komst van toenmalig minister Bleker veel bereikt. Onder het nieuwe beleid bestaat er een mix uit goudgroene, zilvergroeene en bronsgroene natuur. Dat impliceert dat alle partijen die actief zijn in dat landelijk gebied hier ambities en wensen hebben. Ik noem er een paar. Het waterschap is met Corio Glana bezig met het herstel van de Geleenbeek. Landbouw is bezig met agrarisch beheer en hamstergronden. Er is natuurbehoud, het herstel en het robuuster maken van kleine natuurgebiedjes en het hellingbos, grachten en holle wegen. Ook is er een stuk plattelandseconomie, kijk naar de Biezenhof, die draait geweldig. Het Geleendal dreigt dus aan complexiteit ten onder te gaan. Het antwoord van de gedeputeerde in de commissie heb ik nog eens nagelezen en dat stemt niet tot gerustheid. We hopen wat dat betreft op een toezegging om dit gebied alsnog integraal aan te pakken.

De temporisering van de bouw van drie ecoducten in de verbindingzone Mook-Schinveld komt de biodiversiteit niet ten goede. Het voortvarend aanpakken in tijden van crisis is goed voor de werkgelegenheid en dus de economie. Temporisering is niet alleen slecht voor de EHS, maar ook voor de economie en de werkgelegenheid. Niet doen dus. Graag een toezegging in dezen. Als we terugkijken op het debat van gisteren over de Buitenring en het belang van het aanpakken daarvan en de snelheid waarmee dat gebeurt en ik zou dezelfde argumenten van de Buitenring gebruiken voor dit verhaal, dan zie ik u morgen al hiermee beginnen. Dus, gebruik die argumenten van de Buitenring, dan komen we hier tot resultaten.

Als SP hebben we ten aanzien van het onderwerp nog een aantal wensen. Deze wensen kunnen we voor een belangrijk deel binnen de scope van deze nota onderbrengen in de regelmatige evaluaties.

De SP gaat dus akkoord met de nota, maar we hopen wel nog op twee toezeggingen, namelijk over het Geleendal en over de ecoducten.
Dank u.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Rewinkel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Wageningen van D66.

De heer Van Wageningen: Voorzitter, D66 staat achter het hierbij voorgestelde natuurbeleid. We denken dat het duidelijker, eenvoudiger maar vooral ook praktischer is en dat het dus goed zal uitpakken voor de natuur in Limburg. Een van de middelen die daarvoor wordt ingezet is de ontschotting van de middelen die voor natuur beschikbaar zijn en het geconcentreerder inzetten daarvan.

Er zijn nu eigenlijk twee richtingen in de natuur. Je hebt natuurontwikkeling, dan maak je bijvoorbeeld de Brunssummerheide groter, of je verbindt die met parkachtige gebieden in Parkstad of je legt een verbinding aan met de Tegeleheide. Dat vinden we progressief natuurbeleid. Je hebt ook natuurbehoud. Dan wil je bijvoorbeeld waar heide is op de Brunssummerheide heide houden en waar bos is op de Brunssummerheide wil je bos houden. Dat vinden we eigenlijk conservatief natuurbeleid.

Deze nota spreekt zich er niet duidelijk over uit, maar we zien wel kansen in deze nota voor de nadruk op natuurontwikkeling vanwege die meer geconcentreerde inzet van middelen. Naar aanleiding van deze nota daag ik het college graag uit om zich hierover uit te spreken. Als er een kans is, gaat u dan inzetten op natuurontwikkeling of op natuurbehoud?

De vicevoorzitter: De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Ik wil het volgende vragen aan de heer Van Wageningen. Als er nu bestaand bos of bestaande heide is en er komen allerlei nieuwe soorten planten of dieren voort uit het niets of door een bijdrage, hoe noemt u dat dan? Is dat dan natuurontwikkeling of natuurbehoud?

De heer Van Wageningen: Ik kan daar technisch op antwoorden. Voor bijvoorbeeld de Brunssummerheide zijn natuurdoeltypen vastgesteld en als je in de richting van die natuurdoeltypen ontwikkelt, dan noem ik dat eigenlijk natuurbehoud. Dat is eerder conservatief. Is die vraag voldoende beantwoord? Zo noem ik dat. Ik zeg niet dat natuurbehoud altijd verkeerd is, maar ik denk wel dat Limburg er eerder beter

van wordt als we inzetten op natuurontwikkeling dan als we inzetten op natuurbehoud.

De heer Van der Linden: Voorzitter, dus als ik u samenvat, dan zegt u kort door de bocht: natuurbehoud kan alleen door ontwikkeling.

De heer Van Wageningen: Dat zeg ik niet. Ik heb me zojuist vrij duidelijk uitgedrukt. Het is wel zo dat, als er een keuze is, ik denk dat Limburg er sterker van wordt en de natuur in Limburg er sterker van wordt als we eerder inzetten op natuurontwikkeling dan op natuurbehoud.

De heer Van der Linden: In de uitleg van behoud hoor ik dat u misschien drie keer het woord ontwikkeling uitspreekt. Met andere woorden: in de bestaande natuur kan, zoals ik dat zie, met de bestaande omvang die aanwezig is wel degelijk een ontwikkeling plaatsvinden en dat staat eigenlijk los van de vraag of je nu grotere gebieden aan elkaar koppelt.

De heer Van Wageningen: Mijn bedoeling was om het eenvoudiger te maken en niet om het ingewikkelder te maken. Nu ...

De vicevoorzitter: Ik denk dat jullie dadelijk met een kop koffie nog maar een keer moeten kijken naar de betekenis van de woorden. Ik begrijp dat dit ook het einde was van uw termijn?

De heer Van Wageningen: Aan de hand van een concreet voorbeeld wil ik het college vragen hoe het in de praktijk kan uitpakken. We bereiden een randweg voor bij Baexem die gedeeltelijk door een beekdal gaat, afhankelijk van de variant. Maar stel dat dit gebeurt. Dan moet er gecompenseerd worden voor natuur. Is het nu bij dit beleid zo dat het voornamelijk in de zilvergroene natuur moet worden gecompenseerd of mag het overal worden gecompenseerd? Als het laatste het geval is, dan zetten we eigenlijk niet geconcentreerd in op het beleid dat nu geformuleerd wordt. We hopen eigenlijk dat wat we vanaf nu gaan doen, is dat we alle middelen, ook compensatiemiddelen – het is een voorbeeld, dat geldt dan voor alle middelen – gaan inzetten op de daadwerkelijke realisatie van natuurwaarden in die goudgroene, zilvergroene en bronsgroene zones.
Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Roefs van de PvdA.

Mevrouw Roefs: Dank u wel, voorzitter. Ik zei het al eerder. We hebben een nieuwe natuurnota en die streeft ernaar om natuurbeleid simpeler, slimmer, sneller en leuker te maken. En – dat heb ik niet van mijzelf – na het gele goud en na het bruine goud kwam het zwarte goud en we hebben in Noord-Limburg ook het witte goud en nu voegen we toe goudgroen, zilvergroen en bronsgroen. Ik denk dat dit een mooi plaatje is van Limburg en zijn ontwikkeling.

Wat we nastreven – slechts drie categorieën, vereenvoudiging van de monitoring, vereenvoudiging van subsidieregeling en de ontwikkeling van een projectboek – zijn allemaal nastrevenswaardige idealen denk ik. We hadden eerder de EHS, we hebben de herijkte EHS, we hebben het verschil daartussen, ongeveer 3700 ha waar geen onomkeerbare maatregelen mogen plaatsvinden, we hebben extensiveringsgebieden, we hebben verwevingsgebieden, we hebben POGS en kleine ecologische elementen. Het zijn heel veel termen waarvan ik eigenlijk had gehoopt dat ik een lijstje kon maken van: oké, voortaan is een extensiveringsgebied dus bronsgroen en een verwevingsgebied wit of ook bronsgroen. Navraag heeft mij geleerd dat het zo simpel niet kan. De oude EHS is goudgroen, maar de herijkte EHS of die 3700 ha kan bronsgroen, zilvergroen en wit zijn. Vandaar dat we dus wel heel erg behoefte hebben aan de kaarten en aan de vergelijkingen daartussen. Gewoon om te snappen hoe dat precies in elkaar zit. Het is dus nog iets minder simpel dan ik hoopte.

Ik heb de motie van mevrouw Brugman mede ondertekend juist omdat die oproept tot dat vergelijkbare kaartmateriaal en om een conferentie te organiseren waarbij we dan nog wat dieper in de materie kunnen duiken. Die motie, voorzitter, is ingegeven door het feit dat we het wensbeeld niet uit het oog mogen verliezen. Misschien gaat de nota wel te veel uit van louter het financieel haalbare. Op zich houd ik daar wel heel erg van, een pragmatische aanpak. We gaan meters natuur maken. We gaan snel aankopen. Kwantiteit, dus ontwikkeling, mijnheer Van Wageningen. We gaan het mensgericht doen en in eerste instantie is dat dus hectares verwerven. Het is wel heel goed – dat hebben anderen ook al

gezegd – dat we het uiteindelijke streefbeeld goed op het netvlies houden.

Voorzitter, over het agrarisch natuurbeheer. In het rapport van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, wordt er niet zo positief over gesproken. Er wordt eigenlijk aangeraden dat bij die agrarische collectieven ook natuurorganisaties aansluiten. Wat de PvdA betreft hoeft dat helemaal niet per se in één organisatie. Ik wil wel graag aan de gedeputeerde vragen of wij ook kwaliteitseisen stellen en gaan handhaven. De heer Wijnands sprak daar ook al over. Gaan we eisen stellen aan een boer of aan een groep boeren die subsidie ontvangen? Ik heb bijvoorbeeld gelezen, dat was in Groningen meen ik, dat een boer een subsidie krijgt omdat hij akkerranden mooi inzaait, maar dat nu blijkt dat die akkerranden eigenlijk veel te smal zijn om effect te sorteren. Dan moet je natuurlijk in feite zeggen dat een subsidie prima is, maar dat die wel effectief moet zijn en dat een akkerrand dus meer dan 6 m breed hoort te zijn, zoals ik begreep. Gaan we handhaven? Gaan we kwaliteitseisen stellen?

Voorzitter, ik heb in de commissie aan de gedeputeerde het plan overhandigd betreffende het Landschapspark Susteren. Eerder heeft de Partij van de Arbeid via de motie Natuur langs het spoor, ook al aandacht hiervoor gevraagd. Ik beschouwde dat plan als een soort testcase voor het nieuwe natuurbeleid. Kunnen we mensen met mooie plannen nu met deze nota in de hand, met dit beleid, beter faciliteren? Wat blijkt? Dat kan. Het gebied krijgt het predicaat zilvergroen en dat betekent ook dat er straks een beheerssubsidie mogelijk is. Susteren krijgt dus een park waar het voor jong en oud goed toeven is. De initiatiefnemers zijn zeer verguld. Ik wil ook namens hen de Provincie bedanken, maar ook verzoeken om hen morele steun te geven als zij gesprekken gaan voeren met ProRail en met de NS.

Voorzitter, in de vorige periode heeft mijn collega, mevrouw Medendorp, gesproken over een adoptieproject van dieren of planten van de rode lijst. Gemeenten zouden worden verzocht om één plant of één dier van de rode lijst te adopteren, een soort Foster Parentsplan voor plant en dier. Volgens mij is afgelopen week naar buiten gekomen dat Brunssum het vliegende hert gaat adopteren en ik zou eigenlijk graag willen weten

wat de stand van zaken is van dat project. Mevrouw Medendorp heeft er toen een toezegging over gekregen.

Voorzitter, nog twee onderwerpen. In Limburg zijn ook heel veel braakliggende gronden. Ze liggen braak in afwachting van economisch betere tijden. Nu hoor je veel over tijdelijke natuur en daarvoor is ook een ministeriële regeling. Mijn vraag is: maken wij gebruik van die ministeriële regeling? Ik heb een lijstje gezien met gebieden waarvoor dat is aangevraagd en daarop komt geen enkel Limburgs gebied voor. De vraag is of er op deze manier misschien van de nood een deugd gemaakt kan worden en of we op die braakliggende gronden in feite natuurwinst kunnen behalen.

Tot slot, voorzitter, wordt er veel gesproken over neonicotinoïden, over de achteruitgang van de bijenstand. Er worden veel initiatieven genomen. Ik denk dan even aan de gisteren geopende bijenschans in Reuver of het nieuwe bijenhotel in Molenhoek waar het IVN initiatiefnemer was. Nu gaan wij hier verbouwen. Dat kost 12 miljoen euro. De PvdA vraagt de gedeputeerde of hij voor een heel klein bedrag een huis wil bouwen voor de bijen. Wij willen graag een bijenhotel op het bestuurseiland. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Tot slot geef ik het woord in de eerste termijn aan de heer Van der Linden van het CDA.

De heer Van der Linden: Voorzitter, dank u wel. Om maar met het laatste te beginnen, waarmee de vorige spreker is geëindigd, een bijenhotel stelt natuurlijk wel een aantal voorwaarden. Ik ken het gebied rondom het bestuurseiland niet heel goed qua natuur en welke soorten bomen er staan, maar ik heb me laten vertellen dat bijen nogal veel houden van lindebomen. Als we dus een hotel plaatsen, dan moeten we ook een nieuwe lindelaan aanleggen waarlangs de bijen dan naar het hotel kunnen paraderen.

Voorzitter, het voorliggend akkoord is, gegeven de toenmalige omstandigheden, voor het CDA een realistisch verhaal. Dat we het uit die omstandigheden hebben gehaald, biedt kansen voor de betrokken partijen uit alle sectorlagen die met deze natuur van doen hebben. Het CDA is dus voor meer mensgerichte natuur in plaats

van voor meer hectares natuur. Meer in de sectorale beheersamenwerking. Want, voorzitter, laten we eerlijk zijn. De beleving wordt er niet groter op als je in een bos of een gebied van 10 ha loopt of van 15 ha of groter. Daarom zeggen wij dat je beter verschillende gebiedjes kunt hebben met verschillende natuur zodat je ook iedere keer weer opnieuw een andere beleving kunt krijgen.

Het resultaat van de voorliggende nota is zeer constructief en positief. Dat kwam ook terug in de commissie. We hebben de plannen meerdere keren gedeeld en die hebben we de laatste jaren in verschillende fases – zoals voorgaande sprekers ook aangaven – in verschillende bestuurslagen met verschillende visies zien passerend. Nu ligt er een Limburgs provinciaal gedragen plan. Ik sluit me wat dat betreft aan bij de woorden van de heer Wijnands. De natuur is in de provincie en wij gaan daar over.

Deze gedragenheid is van groot belang en kan op dit moment uniek worden genoemd. Het is nog nooit eerder gebeurd dat verschillende instanties, verschillende belangengroepen en verschillende organisaties zich konden vinden en samen tot één gedragen plan kwamen. Om een opsomming te maken van wat hier in het laatste uur gepasseerd is aan termen over de nota, denk ik dat we kunnen spreken over eenvoud, draagvlak, toekomstvast, beheersbaarheid en een realistisch verhaal, zoals ik eerder in de commissie ook aangaf.

Als CDA hebben we in deze nota veel terug kunnen zien van wat we destijds bij de decentralisatiebehandeling in 2012 hebben opgemerkt. Wij hebben als Provincie meer regie, er is een vereenvoudiging van verantwoordelijkheid opgetreden en de uitvoering is veel gemakkelijker geworden. De rode draad in dit plan blijft, net zoals we toen aangaven, economisch gewin en landschappelijk gewin. Daar kan uiteraard iedereen van genieten.

Voorzitter, er resten ons nog enkele vragen. De eerste vraag is een beetje in lijn met wat mevrouw Roefs aangaf richting de agrariërs, maar we moeten ons niet beperken tot de agrariërs, want er zijn meer terreinbeheerders. Kunnen Gedeputeerde Staten aan de overdracht van eigendomsgrond aan terreinbeheerorganisaties of eigenaren een pakket van eisen ten

grondslag leggen, in het bijzonder dat de mogelijkheid bestaat om ingerichte gronden en afgevalueerde gronden van de Provincie over te nemen omdat daar vaak een beheer wordt toegepast dat nog wel eens te wensen overlaat? Kunnen we als Provincie daarop invloed behouden door daar een soort paritieve verplichting onder te leggen richting de overnemende partij of een privaatrechtelijke overeenkomst te sluiten? Daarop hoor ik graag een antwoord van de gedeputeerde.

Verder vernemen wij nog uit het veld dat er onrust bestaat bij organisaties in de volle breedte die te maken hebben met de natuursector in Limburg. Kunnen Gedeputeerde Staten een zorgvuldige transitie nastreven aangaande de Limburgse organisaties, passend in het beleid uit de voorliggende nota?

Voorzitter, de motie van GroenLinks is nieuw voor ons ...

De vicevoorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Ik wil iets vragen. U zegt dat er onrust is. Kunt u dat nader toelichten?

De heer Van der Linden: Mensen in Limburg hebben te maken met een nieuwe nota. Ik kan me voorstellen dat er binnen organisaties naar wordt gekeken. We hebben allemaal moeten inleveren in Nederland. Dit is van het Rijk naar ons gekomen. Er zal binnen de operationele organisaties moeten worden bekeken hoe dat wordt gedaan. Dit is natuurlijk iets wat eraan zat te komen en daarom vroeg ik ook of we een zorgvuldige transitie kunnen bewerkstelligen waarmee dit in goede banen kan worden geleid.

Dan wat de motie betreft. In dit soort dossiers staan we vaak tegenover elkaar op het gebied van natuur. Deze keer staan we redelijk naast elkaar met de motie, omdat ik in de commissie heb gevraagd om nog eens duidelijkheid te verschaffen over het verloop van de gebeurtenissen met de EHS van de kaarten naar nu. Zeker in lijn met de gedragenheid van het plan is dat voor ons even wennen en in dat even wennen is, denk ik, een communicatiefoutje opgetreden tussen mevrouw Brugman en mij, maar wij dienen de motie van GroenLinks mede in. Tot zover, voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u, mijnheer Van der Linden. Indien mevrouw Brugman u natuurlijk toestaat om de motie mee in te dienen. Ik zie haar knikken, dus die toezegging is er, u mag mee ondertekenen.

Dat was het in eerste termijn. We lopen mooi voor op het schema. Ik stel voor dat we de vaart erin houden. Ik geef het woord aan gedeputeerde Van der Broeck.

Gedeputeerde Van der Broeck: Dat vind ik een goed voorstel, voorzitter. Dank u wel voor alle positieve en constructieve reacties. Er is sprake van natuur voor natuur of van natuur voor mensen. Naar mijn stellige overtuiging is dat een schijnbare tegenstelling, want het vult elkaar juist aan in plaats van dat het tegen elkaar wordt afgezet. Dat hoor ik ook hier vandaag in de statenzaal. Waar je in eerste aanleg denkt dat er heel grote verschillen in inzichten en meningen zijn, constateren we dat we het over 90% eens zijn. De 80-20-regel zegt dat, als je het voor 80% met elkaar eens bent en voor 20% niet, je aan die 20% dan 80% van de tijd besteedt om erover te praten. Gelukkig hoeven we nu nog maar 10% daaraan te besteden. Dat is ook winst. Fijn om die volle breedte van de gedragenheid van het stuk hier nog een keer te horen.

Ik loop de vragen die zijn gesteld nog even langs. Om nog een keer dat beleid op een rijtje te zetten en de plussen over de Bühne te brengen, heeft weinig zin. Dat hebben we al uitgebreid gedaan op meerdere plekken. Ik loop dus gewoon even de vragen langs.

De PVV vraagt naar het effect van het intrekken van subsidies. U hebt het dan vooral over het agrarisch natuurbeheer voor dit beleid. Het is een misvatting om te denken dat subsidies ingetrokken worden. Wat de Raad voor de leefomgeving heeft geconstateerd, is dat de manier waarop subsidie voor agrarisch natuurbeheer in het verleden werd toegekend – namelijk per perceel, per agrariër – niet effectief is en dat men daarvan af wil stappen. De staatssecretaris heeft dat advies overgenomen. Maar toch, in alle redelijkheid – hoe zeg je dat – het komt allemaal uit de oude doos want de provincies hebben al drie jaar geleden ervoor gekozen om af te stappen van die individuele contracten. Dat gebeurt collectief. Dus gebiedsgericht met meerdere agrariërs. Dan komen we op het punt

dat het ontzettend handig is als ook die agrariërs zich gezamenlijk verenigen, want dan is ook het maken van collectieve afspraken gemakkelijker. Het heeft dus geen effect op dit beleid. Sterker nog, wat wij hierin opschrijven, het inzicht dat wij als gezamenlijke provincies in IPO-verband al drie jaar geleden hebben afgesproken, tot dat inzicht is de Raad voor de leefomgeving nu ook gekomen. Let wel, drie jaar later. Ook deze staatssecretaris doet dat nu. De provincies doen het nog niet zo slecht, zou ik bijna zeggen.

Mevrouw Brugman geeft aan dat de EHS kleiner wordt en daarmee ook de kansen en na 2027 houden de horizon en de visie op. U maakte ook nog een vergelijking met een ander initiatief en u zegt: dit duurt veel langer. Als u dat zo zegt, dan krijgt u dat ook weer terug, mevrouw Brugman. De natuur die we hier gaan realiseren, is niet vastgelegd voor vijftig jaar, die is vastgelegd voor honderden jaren omdat het op alle manieren wordt vastgelegd. Dus in die zin trekt u de vergelijking terecht, maar is de conclusie die u trekt uit de vergelijking een compleet omgekeerde, want juist door hiervoor te kiezen leg je het echt voor de eeuwigheid vast. Hoe is die datum van 2027 tot stand gekomen? Doodeenvoudig omdat dit de datum is waarop om en nabij de helft van de Europese natuurdoelstelling gerealiseerd moet zijn. Dat is ook het vertrekpunt vanuit het Rijk en dat is ook wat het Rijk naar ons heeft aangegeven in de decentralisatie van het natuurbeleid. Dat is de datum en dan moeten we 45% tot 50% van onze natuurdoelen gerealiseerd hebben. Zo is het tot stand gekomen. Als dat het kader is waaraan we ons te houden hebben, dan pakken we dat pragmatisch op. Zoals u mij hebt leren kennen, ben ik daar ook een groot voorstander van. Als dat de opdracht is, dan staan we nu hier en moeten we daar komen en dan moeten we een marsroute uitzetten en tempo erop, gas erop zetten.

De heer Wijnands van 50PLUS maar ook andere partijen geven aan dat de lumpsumcontracten waarmee je nu gaat werken de nodige voordelen hebben, maar dat ook het risico aanwezig is dat de krenten eruit worden gehaald en dat de pap achterblijft. Ik ben ervan overtuigd dat je dat kunt voorkomen, maar u hoeft het niet te doen met mijn overtuiging. We zullen het ook inhoudelijk aantoonbaar maken door middel van de rapportages die wij naar u sturen over de voortgang van de natuurrealisatie en de doelen. Ik

ben ervan overtuigd dat je dit middels die lumpsumcontracten juist kunt voorkomen. We hebben in die nota ook een aantal voorbeelden gegeven waarvan je ziet dat, omdat er allerlei schotten tussen financieringen zitten, goede dingen niet van de grond komen. Lumpsum houdt in dat je heel veel van die schotten wegneemt. Daardoor krijg je flexibiliteit en is de kans aanzienlijk groter dat je ook daadwerkelijk je doelen realiseert. Dat is de redenering die erachter zit en wij zullen dat ook aantoonbaar maken met onze rapportages die wij aan u leveren.

De VVD, de heer Van Bilsen, zegt terecht nog een keer: Natura 2000, we stonden erbij en keken ernaar en droegen nota bene ook nog een keer de gebieden zelf aan. Het heeft ertoe geleid dat wij als Provincie veel kleine Natura 2000-gebiedjes hebben omdat de natuur bij ons heel gevarieerd is, omdat we geografisch anders in elkaar steken. We hebben het toen in speldeprikjes over Limburg verdeeld en nu worstelen we ermee in de praktijk. Een reden te meer om voor meer robuustheid te kiezen, want daarmee is iedereen meer geholpen. Geen extra financiële middelen. We houden ons aan de afspraken die er zijn ten aanzien van het budgetrecht en dergelijke, daar hebben we bij de voorjaarsnota ook expliciet bij stilgestaan. Ik schat in dat, als wij een budget nodig hebben voor dat bijenhotel, wij daarvoor wel draagvlak kunnen vinden hier of daar, maar ik kom dadelijk nog wel op dat bijenhotel.

De SP. Ook vanuit de SP dank voor dit beleid. U legt nog twee accenten ten aanzien van het Geleendal en het temporiseren van de ecoducten. Ik begin bij het laatste. Dat is nu wel uit financiële overwegingen geboren, want of je investeert 12 miljoen euro of 14 miljoen euro in ecoducten en verbindt daarmee natuurgebieden grensoverschrijdend of je kiest ervoor – daar is nu voor gekozen – om vooral in te zetten op de 3500 ha natuur die nog steeds gerealiseerd moet worden in dit verband. Ook bij die ecoducten nemen wij geen onomkeerbare beslissingen. Ten aanzien van de grondverwerving om die zaken daadwerkelijk te realiseren, blijven we daar gewoon mee doorgaan en daardoor wordt het niet onomkeerbaar. Het is straks aan u als Staten om aan te geven: u hebt die gronden en we vinden dat het nu zo belangrijk is geworden dat er aanvullend geld bij moet. Ik verwijst u naar

de opmerkingen die door de heer Van Bilsen zijn gemaakt over de budgetten.

Ten aanzien van het Geleenbeekdal geeft u terecht aan dat we daarin al veel investeren. Dat maakt deel uit van het groenfonds – zoals dat wordt genoemd – dus die 30 miljoen euro, waar additioneel geld naartoe gaat. Deze nota heeft juist tot doel om die verschillende deelgebiedjes, zoals het soortenbeleid ten aanzien van hamsters of de kaderrichtlijn Water of de culturele ontwikkeling of de commerciële ontwikkeling zoals de Biezenhof, met elkaar te laten communiceren. Ik kan het nu wel gaan toezeggen voor het Geleendal, maar dan kan ik nog tientallen andere toezeggingen doen, omdat het over heel Limburg verdeeld is. Het staat en valt voor een heel groot gedeelte met de betrokkenheid van de gemeenten en de betrokkenheid van de organisatie dat er plekken zijn om dat ook gezamenlijk te doen. Vanuit onze kant mag u er zeker van zijn dat we die dingen gaan combineren, want juist in de combinatie ligt de oplossing van een heleboel problemen.

D66 start nog even – dat zag ik ook wel gebeuren – een welhaast technische discussie over: wat is nu natuurontwikkeling en wat is natuurbehoud? Ik kan daar nog aan toevoegen: in Nederland hebben we geen natuur, het is allemaal cultuurlandschap. We schieten er op zich heel weinig mee op om dat soort ideologische discussies te gaan voeren. Of het nu behoud is, ontwikkeling of wat er ook allemaal in zit, natuurontwikkeling zijn wij gaan bedenken na de Oostvaardersplassen, toen we zagen dat, als je gaat graven, je binnen heel korte tijd heel veel natuurdoelen kunt realiseren. Zo is de term natuurontwikkeling ontstaan en die is daarmee een eigen leven gaan leiden. Ik houd me zelf altijd voor ogen: we hebben nog een opgave om 3500 ha EHS goudgroen te realiseren en daar gaan we mee aan de slag. Wat we hebben, dat behouden we. Dat is ook een eis die vanuit Europa wordt gesteld. Dat is ook de bodem die we leggen met deze natuurambitie. We gaan niet terug in kwaliteit. We gaan ervoor zorgen dat er verbreding en versterking komt en daar waar het kan, gaan we een stukje aan de kwaliteit werken. Hierna, als we die robuustheid gerealiseerd hebben – vooral via de grondverwerving – en die op de goede plek ligt, zetten we er het gas op om die natuurdoelen naar een hoger plan te brengen.

De PvdA staat stil bij agrarisch cultuurbeheer met de vraag: gaan we daar nu ook kwaliteitseisen aan stellen? Ja. Ik vond het trouwens ook ontzettend leuk dat Natuurrijk Limburg, de verzamelde club van agrariërs, een paar weken geleden een eigen opleiding is begonnen samen met De Bosgroep, een opleidingsinstituut, om dat agrarisch natuurbeheer goed in de vingers te krijgen. De agrariërs zelf betalen ook een aanzienlijk bedrag om die cursus, met een diploma en alles wat daarbij hoort, te volgen. Ik was er echt van onder de indruk hoe serieus ze dat oppakken. Het was ook fascinerend om te zien. Als je vijftien jaar geleden had gezegd dat agrariërs gaan meewerken aan de realisatie van de EHS, dan werd je in ieder geval in die sector geëxcommuniceerd. Nu is het de sector zelf die het oppakt. Het kan verkeren, dat zei een grote geest al eerder. Uiteraard stellen wij kwaliteitseisen eraan, maar dan vooral in de output. Uiteraard maakt het wel verschil hoe je het beheer gaat doen, maar het gaat vooral om het resultaat. Dat is de insteek die we hebben. Als je resultaat levert, dan moet je het doen.

U maakt een vergelijking met de akkerranden. Dan denk ik – als ik dat zo mag zeggen – wie is hieraan nu schuldig? Is het de opdrachtgever, de subsidieverstrekker die daaraan schuldig is? Had die moeten zeggen dat de subsidie alleen wordt verstrekt wanneer de akkerrand zoveel meter breed is? Of ligt dat bij de boer die in dit geval slim is geweest en denkt: ik heb daar nog 1 m of 2 m liggen, als daarvoor een subsidieregeling is waarom zou ik daar geen gebruik van maken? Datzelfde geldt – dan pak ik het even iets dichterbij huis – voor onze subsidieregeling voor hoogstamfruitbomen, waarbij we zeggen: zet die bomen maar om de 5 m. Je hoeft geen Middelbare Tuinbouwschool achter de hand te hebben zoals ik om te snappen dat 5 m echt veel te dicht bij elkaar is. Dat zijn wel zaken die we zelf hebben verzonnen. Het zou zomaar over kunnen komen alsof we die bal bij de boer neerleggen, terwijl ik zeg: laten we eerst maar eens naar onszelf kijken of wij zelf de goede voorwaarden stellen. Dan moet je er natuurlijk bovenop zitten dat het geld dat je eraan geeft goed besteed wordt.

De vicevoorzitter: Mevrouw Roefs.

Mevrouw Roefs: Dank u wel, voorzitter. Betekent dit in feite dat u ook zegt: wij gaan inderdaad kwaliteitseisen stellen aan het beheer? Het is niet aan de Provincie om te weten hoe breed een akkerrand moet zijn, maar ik ben zeer verheugd met die opleiding. Dat is natuurlijk de kennis die verspreid moet worden, de output zoals u al zei. Ik beschouw het als een toezegging.

De vicevoorzitter: Die geldt misschien ook meteen voor de vraag van de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Ik hoorde mevrouw Roefs de opmerking maken dat het niet aan de Provincie is om te bepalen hoe breed een akkerrand moet zijn. Ik denk dat het juist zeker aan ons is om te bepalen wat waar moet liggen en hoe breed het moet zijn. Mijn aansluitende vraag voor de gedeputeerde daarbij is: kijkt u dan ook naar de praktische uitvoerbaarheid? Ik kan me voorstellen dat, als boeren in dezen – want daar hebben we het over – akkerranden moeten aanleggen en dat met 1,5 m machinewerkbreedte moeten doen, het dan een beetje lastig wordt.

Gedeputeerde Van der Broeck: Het wordt nu wel heel praktisch en pragmatisch, dat zijn natuurlijk wel de dagelijkse uitwerkingen, en in die zin spreekt me dat wel aan, maar het kader dat we hier met elkaar als middenbestuur moeten vastleggen, moet wel in de praktijk uitvoerbaar en succesvol zijn. Dat is ook het leuke van deze nota. Ik kreeg hier een briefje waarin het nog explicieter wordt gemaakt: collectieven moeten allemaal gecertificeerd zijn. Dan hebben we het zelfs heel netjes formeel benoemd. Volgens mij heb ik in ieder geval zojuist in die geest gesproken. Zoals ik al zei, moet het wel allemaal uitvoerbaar zijn. In deze nota is juist op het gebied van agrarisch natuurbeheer aangegeven dat we daar anders mee omgaan. Dat alles hebben we morgen nog niet geregeld. We hebben met die hoogstamfruitboomgaarde aangegeven: zes jaar subsidie, daarna rooien en weer verkopen. Als je zegt dat je die hoogstammen dertig jaar wilt laten staan, dan moet je dat ook vastleggen. We gaan dus bekijken of dat kan, hoe dat kan en dat doen we in gezamenlijkheid, want we hebben daar dezelfde doelen in.

Er is geen subsidieregeling om van braakliggende terreinen natuur te maken. Waar het in de

kern om gaat, is dat, als er braakliggende terreinen zijn waar je natuur gaat ontwikkelen en je die braakliggende terreinen daarna gaat gebruiken waarvoor ze in eerste aanleg bedoeld waren bijvoorbeeld industrie, je dan ontheffing krijgt om die natuur daar weer om te spitten en daar bedrijfshallen te plaatsen. Het is dus geen subsidieregeling maar een ministeriële regeling om ontheffing te halen bij wettelijke kaders als je de natuur weer terugbrengt.

Qua volgorde was ik over uw vraag heengestapt over het adopteren van soorten bij gemeenten. De toenmalige portefeuillehouder was de heer Lebens. Ik heb hier een mooi boekje met de titel: Limburgse gemeenten adopteren soorten. Als u het boekje nog niet hebt, dan zal ik het u zo dadelijk overhandigen. Ik zie dat boekje nu ook pas voor de eerste keer trouwens. Als er bloemen overhandigd worden, kunnen er ook wat boekjes overhandigd worden. Er staat een voorwoord van de heer Lebens in. De teller staat inmiddels op acht gemeenten die soorten hebben geadopteerd. Wat dat betreft is dat een-op-een uitgevoerd zoals ook door u is aangegeven.

De bijenstand. Einstein zei het al – ik weet niet welke termijn hij daarbij noemde, maar ik meen drie maanden of zo – dat, als de bijen de pijp uitgaan, dan duurt het maar heel kort en dan gaan wij als mensheid ook de pijp uit. Daar staat en valt alles mee. Het zijn ook de kosten niet. Volgens mij kun je ze in iedere natuurwinkel, reformzaak en anders bij de bijenkorf ophalen. In feite zijn het kokertjes waar die bijtjes in kunnen kruipen en daar hun ding kunnen doen. Het lijkt me gewoon heel erg leuk om dat op te pakken. We maken daar geen stekelige kwestie van. We moeten trouwens ook nog iets leuks vinden voor de hazelmuis, want dat is ook een leuk beestje.

Dan kom ik bij het CDA. Het CDA en ook andere partijen hebben gevraagd: hoe gaan we nu om met gronden, bij wie zijn ze nu in eigendom? Ik meen dat het op pagina 50 staat van de nota die ook dit behandelt. Niets is natuurlijk zo frustrerend als je als overheid gronden overdraagt aan een terreinbeherende instantie en die terreinbeherende instantie gaat er vervolgens een andere invulling aan geven of gaat er andere eisen aan verbinden dan je zelf wilt. Ik geef maar even een voorbeeld van iets waaraan ik mezelf altijd heb

geërgerd. Ergens in de samenleving is een groepje dat zegt dat het een dorpsommetje wil realiseren en dat wil het door het natuurreserveaat laten lopen en vervolgens zegt de terreinbeherende instantie: dat gaan we niet doen, want ... Dan wordt een trits risico's genoemd waarvan je nooit had gedacht dat die zouden bestaan. Ik heb me daar zelf altijd aan geërgerd. Ik noem dat even als één voorbeeld. U kent zelf ook wel voorbeelden of vanuit de jacht of vanuit wat dan ook, waarbij je denkt: verdorie, wat jammer dat je niet meer kunt sturen omdat je geen eigenaar meer bent van die grond, want die terreinbeherende instantie voert niet het beleid uit dat we zelf als opdrachtgever, als overheid, zouden willen realiseren. Middels die lumpsumcontracten denken we daarin een behoorlijke slag te kunnen maken en op pagina 50 leest u ook dat we daarvoor het ei nog niet definitief hebben gelegd. We gaan dus bekijken hoe we daaraan vorm en inhoud kunnen geven en dan komen we daarop bij u terug. Het signaal dat u afgeeft, onderschrijf ik en daarmee gaan we ook aan de slag.

U vraagt ook om aandacht te besteden aan de onrust die er bij een aantal organisaties is bij de transitie. De ca. 35 organisaties die meegewerkt hebben aan deze nota zijn het er allemaal over eens dat dit de goede beleidskeuzes zijn, de goede richtingen. Ik ken een paar organisaties waar u op doelt. Het gaat er vooral om hoe je als Provincie daarmee omgaat bij de subsidieverstrekking. Ze worden ook genoemd in de nota. Het heeft onze aandacht. Het zijn primair Limburgse organisaties dus gaan we ervoor zorgen dat die transitie goed wordt geregeld. Dat laat onverlet dat we daarin zelf ook een verantwoordelijkheid hebben. We hebben al twee jaar geleden aangegeven dat het anders gaat lopen.

Tot slot want volgens mij heb ik daarmee de vragen volledig beantwoord. Dat was in ieder geval mijn intentie. Ik ben ook blij te constateren dat je wel eens tegenover elkaar staat bij natuur, maar dat je het in dit geval ook gezamenlijk oppakt en dat het een goede zaak is dat die motie in gezamenlijkheid wordt ingediend. De heer Van der Linden gaf dat zelf ook al aan. Ik hoop van harte dat de volledige Staten de motie kunnen overnemen, want ik zie het ook als een soort uitdieping van het POL. We moeten er nog verder invulling aan geven waar nu dat goudgroen, zilvergroen en bronsgroen ligt. Ik zie het

dus helemaal zitten om dat ook in het kader van het POL op te pakken. Dat moeten we ook doen.

De vicevoorzitter: Ik wilde zeggen: dank u wel, want alle vragen zijn beantwoord, maar mevrouw Roefs heeft nog een vraag.

Mevrouw Roefs: Ja, over de morele ondersteuning bij de ...

Gedeputeerde Van der Broeck: Jazeker, die krijgen ze. Ik heb er inderdaad een kruisje bijgezet om er nog iets over te zeggen. Van mij krijgen ze die. Ik vond het trouwens ook wel leuk dat dit werd gebruikt als testcase, want vaak maak je beleid zo veel mogelijk gebaseerd op de praktijk maar dan is het maar de vraag of het uiteindelijk in de praktijk ook zo uitwerkt. Leuk dat u dat eigenlijk zo al gedaan hebt. Ik wist niet dat dit uw doel was, maar het resultaat is prima. Die morele ondersteuning krijgen ze.

De vicevoorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Van der Broeck. Dan gaan we nu over tot de stemming. O nee. In de eerste termijn was iedereen zo positief dat ik er eigenlijk ... Excuus. Ik stel u de vraag of een tweede termijn nodig is. Ik zie dat er behoefte is aan een tweede termijn. Ik pak het lijstje er weer bij. Als u geen behoefte hebt aan de tweede termijn, dan is dat geen probleem en dan kunt u blijven zitten door aan te geven dat u geen gebruikmaakt van de tweede termijn. De heer Bosch? Hij maakt geen gebruik van de tweede termijn. Mevrouw Brugman van Groen-Links wel.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, het is inderdaad halleluja en in de gloria. Dan denk je: we zijn klaar met ons allen. We zijn ook zo lief voor elkaar als we het hebben over de bloemetjes en de bijtjes en over de hazelmuis. We zijn in ieder geval blij met de toezegging van de gedeputeerde met betrekking tot de kwaliteitseisen aan beheer. Het is ook uitgelegd wat dit dan kan betekenen, maar dan hoeven we het hier niet in detail te hebben over hoe breed de machines en de stroken langs de akkers zijn.

Ik werd even geprikkeld door de opmerking: de natuur doen we voor honderden jaren. Ik begrijp het. Dat argument gebruiken wij ook vaak. Als je natuur weggeeft aan asfalt, dan is dat ook voor

honderden jaren. In die zin herken ik het argument.

Voorzitter, er werd aan gerefereerd dat, als je tegen problemen aanloopt, we dat oppakken in collectieven of iets dergelijks. Mijn vraag aan de gedeputeerde is dan: hoe staat het in verhouding met de notitie Sturing en samenwerking die we straks behandelen? Moet dit niet daarin worden opgenomen? Het gaat over het publiek belang en daarover zijn ook al meerdere vragen gesteld. Hoe staat dat met elkaar in verhouding, voorzitter?

Tot zover.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mevrouw Brugman. Ik kijk naar de heer Wijnands en ik zie dat hij geen gebruik wenst te maken van de tweede termijn. De heer Van Bilsen? Wel. Ik geef het woord aan de heer Van Bilsen van de VVD.

De heer Van Bilsen: Dank u wel, voorzitter. Heel kort met betrekking tot de ingediende motie. In de commissievergadering heb ik al aangegeven dat de consequenties van de herindelings in drie gebiedscategorieën te beperkt in beeld zijn gebracht. Op de tweede plaats heb ik zulk een positieve ervaring opgedaan met werkbezoeken aan bijvoorbeeld Ooijen-Wanssum en CUMELA met betrekking tot het landbouwverkeer, dat ook het tweede punt van deze motie mij bijzonder aanspreekt. Wij ondersteunen deze motie. Naar aanleiding van de toevoeging van de heer Van der Linden kijk ik uit naar de pauze en ben ik benieuwd hoe de twee dames richting mij gaan reageren.

Dank u wel.

De vicevoorzitter: Ik begrijp dat dit een verzoek is aan de dames. De heer Rewinkel van de SP. Mevrouw Brugman, zegt u dat de heer Van Bilsen mede mag ondertekenen?

Mevrouw Brugman: Het wordt hier steeds gezelliger, ook de heer Van Bilsen mag er bij.

De vice-voorzitter: Dan krijgen we zo dadelijk de derde versie.

De heer Van Bilsen: Voorzitter, het was absoluut niet de bedoeling om de griffie nog meer werk te gaan bezorgen. Dat hoeft echt niet. Dank u wel.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, alstublieft niet nog een keer op papier, want de berg wordt alleen maar groter. Misschien is het een idee om even te vragen wie er nog meer wil mede-ondertekenen, want dan doen we het met de gehele Staten wat mij betreft.

De vicevoorzitter: Is er een partij die deze motie niet wenst mede te ondertekenen? Ik zie geen vingers. Mevrouw Brugman, is het – om ook de kracht aan de motie te geven – een idee om een laatste versie te maken met daaronder de namen van de woordvoerders van alle partijen vertegenwoordigd in deze Provinciale Staten? Dan wordt dat geregeld. Ik geef nu het woord aan de heer Rewinkel.

De heer Rewinkel: Mevrouw Brugman, proficiat. Ik denk dat het kleine boompje dit offertje wel waard is, dus proficiat, want wij willen dat natuurlijk ook van harte ondersteunen.

Voorzitter, we zijn blij dat de gedeputeerde het risico van de lumpsumbeschikkingen onderkent. We zijn daar tevreden mee en ik denk dat dit ook de eerste stap is om te voorkomen dat daarvan ongepast gebruik wordt gemaakt. We zijn er dus blij mee.

Met het antwoord over de EHS en de ecoducten zijn we niet tevreden. De EHS is namelijk de A2 van flora en fauna. We zien hier in Maastricht met de ondertunneling van de A2 hoe hard het nodig is om één aaneengesloten stuk te krijgen. Als je dat onderbreekt, dan heb je een probleem. Het bouwen van die ecoducten is goed voor de economie, het is goed voor werkgelegenheid – dat breng ik toch nog maar een keer-tje in – en ik denk dat het best een paar EHS- of Essent-duiten waard mag zijn om dat naar voren te trekken. Het komt in ieder geval de natuur enorm ten goede.

Wat het Geleenbeekdal betreft ben ik bij dat u zegt dat dit gecombineerd kan worden, dat die mogelijkheid bestaat.

Over de motie heb ik het gehad.

Als een zaterdag wordt gekozen om in het zomerreces hier op het bestuurseiland een bijschotel te bouwen, mevrouw Roefs, dan kunt u mij uitnodigen en dan zal ik van harte komen.

De vicevoorzitter: Dank u, mijnheer Rewinkel. Dan kijk ik naar de heer Van Wageningen, hij kijkt ook naar mij en hij geeft aan dat hij geen

gebruik wil maken van de tweede termijn. Mevrouw Roefs van de PvdA gaat daar wel gebruik van maken.

Mevrouw Roefs: Dank u wel, voorzitter. Nog een paar concrete punten. Ik krijg dadelijk een boekje over het adoptieproject, maar ik hoop dat het feit dat er al een boekje gemaakt is niet betekent dat het ook al gestopt is. Er zijn acht gemeenten die nu een plant of dier van de rode lijst hebben geadopteerd. Het lijkt misschien heel flauw, maar volgens mij werkt het wel. Vaals heeft de afgelopen weken de hazelmuis geadopteerd, daar hadden we het eerder al even over, maar Gulpener gaat nu ook een hazelmuisbier maken. Men ziet daar dus ook toeristische mogelijkheden in. Er wordt wel vaak gemopperd op de natuur, maar je kunt er volgens mij heel erg veel mee. Juist als je het probeert te concretiseren, gaat het veel meer leven. Dat kun je merken, want we hebben allemaal heel mooie woorden over deze prachtige nota, maar als het om een bijenhotel gaat, dan begint het blijkbaar opeens te leven. Je kunt inderdaad een bijenhotel voor 4 euro kopen, maar je kunt er ook een aanschaffen voor 7000 euro. Er zit dus nogal wat verschil in de prijs en we moeten maar eens bekijken wat hier past.

Ik wil nog even terugkomen op de ministeriële regeling. Ik meldde al dat er volgens mij geen Limburgse gebieden zijn aangemeld. Dat zou dus in theorie – maar vergeef me als ik het verkeerd heb – kunnen betekenen dat, als we nu eindelijk ergens een bedrijf kunnen vestigen op een gebied dat al heel lang leeg ligt, het dan niet kan omdat de rugstreeppad inmiddels is gesignaleerd. Ik dacht dat die ministeriële regeling juist bedoeld is voor: ik meld een terrein aan en als er dan een mooi beestje komt of een mooie plant ontstaat, mag dat bedrijf toch komen. Ik denk dat we daarvan gebruik moeten maken, want het is natuurlijk dit soort voorbeelden waardoor mensen juist een hekel krijgen aan alle natuurbeschermers. Daar hoort dan nog de vraag bij en daar wil ik graag een antwoord op: kunnen we die braakliggende gebieden nu op dit moment nog gaan gebruiken voor natuurwinst? Misschien tijdelijke natuurwinst, maar een gebied inzaaien met iets waardoor de kwaliteit van het naastliggende gebied wordt verbeterd. Ik zou het heel mooi vinden als we zouden proberen het om te zetten in natuurwinst, omdat we geen economische winst kunnen maken.

Het laatste punt gaat over de communicatie. Ik haal dan toch weer even landschapspark Susteren aan. Dat zijn initiatieven van bewoners die resultaat opleveren. Mijn vraag is: gaan we nog op de een of andere manier aan de bewoners van Limburg duidelijk maken dat, als je iets wilt met een gebied in jouw woonplaats, je een groep actieve mensen kunt verzamelen die een project willen starten, om een park te maken en dergelijke? Gaan we dat actief communiceren? Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Ik geef het woord aan de heer Van der Linden van het CDA.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan de gedeputeerde voor de toezeggingen op wat wij hebben gevraagd, in het bijzonder op de kwaliteit en de voorwaarden bij de overgang van grond. In aansluiting op wat mevrouw Roefs zojuist aangaf over die regeling wil ik de aanvullende vraag stellen of er nog eens gekeken kan worden naar de bestaande bedrijven die daar in het verleden tegenaan zijn gelopen – denk bijvoorbeeld aan Avantis – en wat we daarmee kunnen doen.

Het laatste voorbeeld van mevrouw Roefs over Susteren is een typerend voorbeeld dat prima werkt als je zegt: we gaan goud voor goud doen of zilver voor zilver of brons voor brons. Wat dat betreft biedt dat misschien ook nog perspectief voor de heer Rewinkel.

Bij het verhaal over het beter bekendmaken bij de burger, denk ik aan het verhaal van de gedeputeerde over het ommetje en alle problematiek waar je dan tegenaan loopt. Ik denk dat op de een of andere manier nogmaals onder de aandacht moet worden gebracht dat dit soort initiatieven nu wel kunnen.

Tot slot. Als we het hebben over initiatieven die Gulpener neemt met betrekking tot de hazelmuis, ben ik benieuwd op welk moment Nutella met Gulpener gaat praten.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Linden. De tijd die we voorliepen, zijn we bijna kwijt. Ik vraag de gedeputeerde om alleen antwoord te geven op de concrete vragen die zijn gesteld.

Gedeputeerde Van der Broeck: Dank u wel. Ik vraag me ook af wanneer Albert Heijn met zijn acties een link gaat leggen met het natuurbeheer. Het zijn natuurlijk wel voorbeelden van de mix die je kunt maken. Mevrouw Roefs geeft daar ook leuke voorbeelden van. We hadden al korenwolfbier en nu kunnen we ook hazelmuisbier maken. Je kunt dat dus veel meer vermarkten en dat moet vooral gebeuren.

Er zijn voor mij nog twee vragen over. Die waren vooral van de PvdA, als ik het goed heb. Groen-Links heeft ook nog stilgestaan bij de collectieven en hoe je sturing geeft aan die samenwerking. We gaan dat doen met de certificering. Het wordt echt gemakkelijker omdat het veel minder bureaucratisch is omdat je het met gebieden doet. Wij werken al zo en de eerste ervaringen daarmee zijn echt positief.

Dan met betrekking tot de braakliggende terreinen waarnaar meerdere Statenleden hebben gevraagd. Laat ik het zo zeggen: we gaan eraan kijken en ik kom er in de commissie op terug hoe we daaraan handen en voeten kunnen geven.

De opmerkingen van de PvdA over actief communiceren zijn me uit het hart gegrepen. We hebben daar bijvoorbeeld het IVN voor. We zijn daarover op dit moment met het IVN in gesprek, want nu heb je alleen die visie neergezet, dat is nog steeds papier en daarmee is het nog niet gerealiseerd. De uitvoering is het leukste gedeelte en dat komt er nu aan. Dit stuk bestaat al twee maanden en die twee maanden hebben we gebruikt om over de uitvoering na te denken en ook vooral over de communicatie. Het IVN kan daar een zeer belangrijke rol in vervullen, evenzeer als het iCal. We gaan dus met onze partners bekijken hoe we die communicatie goed tussen de oren gaan zetten. Ik heb daar al een paar leuke ideeën over, maar daar ga ik nu nog niets over vertellen, dat doen we dan wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan is hiermee de tweede termijn afgerond. We kunnen de tweede gewijzigde motie 368, die dadelijk wordt rondgedeeld, in stemming brengen nadat we eerst het Statenvoorstel in stemming hebben gebracht.

Ik vraag u of u in kunt stemmen met de nota Actualisatie natuur en landschapsbeleid 2013-

2020. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. 38 leden hebben gestemd. Er zijn 38 stemmen voor dit voorstel uitgebracht en daarmee is het unaniem aanvaard.

Vervolgens breng ik de motie in stemming die door de woordvoerders van alle partijen is ondertekend. Ik open de stemming.

De heer Fijnje: Wij hebben niets ondertekend, dus ik weet niet waar u die conclusie vandaan haalt.

De vicevoorzitter: Mijnheer Fijnje, ik weet niet of u op dat moment in de zaal was, maar op een suggestie die gedaan is vanuit de Staten, heb ik gevraagd of er een partij was die niet medeondertekenaar wilde worden van deze motie. Ik heb toen zelfs de heer Bosch aangekeken en er kwam geen reactie. Op het moment dat u zegt: wij ...

De heer Fijnje: Dan herstel ik het nu bij dezen. Wij tekenen dus niet en we zullen tegenstemmen. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Hiervan nemen wij akte. De naam van de heer Bosch van de PVV als medeindiener zal uit de motie worden verwijderd. Ik breng de motie nu in stemming omdat de motie tekstueel niet zal veranderen. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Er zijn 40 stemmen uitgebracht. Er zijn 34 stemmen voor en 6 stemmen tegen van de PVV. Daarmee is de motie aangenomen.

Dan is dit onderwerp gesloten en vraag ik de heer Van Bilsen of hij de voorzittershamer weer wil overnemen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Aasted-Madsen. Ik heb afgelopen week van de president van Amerika begrepen dat, als je onder vrienden bent, je jezelf kunt permitteren om het jasje uit te doen. Als zich ook maar een persoon hiertegen verzet, doe ik het niet.

We gaan verder met het volgende agendapunt.

11.1.2 G-13-011 Statenvoorstel verordening Wonen Zuid-Limburg

11.1.2.1 Mededelingen portefeuillehouder inzake de verordening Wonen Zuid-Limburg, brief van gedeputeerde Koppe d.d. 18 juni 2013

De voorzitter: Dit Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën op 24 mei 2013. Tijdens de behandeling in de Statencommissie is de vraag besproken of hierover een hoorzitting aan de orde zou zijn in de Statencommissie en in de vergadering van Provinciale Staten van 13 en 14 juni 2013. Er is toegezegd dat op 6 september 2013 een Statenbrede bijeenkomst wordt georganiseerd. Hierbij zal worden ingegaan op de transitie van de woningmarkt.

Ik stel voor om brief 36056, mededelingen portefeuillehouder inzake de verordening Wonen Zuid-Limburg van gedeputeerde Koppe van 18 juni 2013 te betrekken bij de behandeling.

Ik open de eerste termijn en geef het woord aan de heer Hermans van de PVV.

De heer Hermans: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we hebben het over een verordening die we moeten zien als een tijdelijke maatregel. In het POL 2014 worden hiervoor afspraken gemaakt. Als we het hebben over woningen in de sociale sector en/of woningen gebouwd door of op initiatief van gemeenten, projectontwikkelaars of woningbouwcorporaties, hebben we met deze verordening op zich geen probleem. Er zijn echter gemeenten die schijnbaar al op deze verordening vooruitlopen. Om dat te verduidelijken neem ik de verordening er even bij. In artikel 2 staat in de eerste zinsnede: 'Een bestemmingsplan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg voorziet niet in de toevoeging van nieuwe woningen aan de bestaande planvoorraad.' Dat is duidelijk. In lid 2 staat onder b: 'de toevoeging van maximaal een woning.' Voorzitter, wat blijkt nu in de praktijk zoals we recent hebben kunnen lezen? Een particulier wil een huis bouwen, heeft niets om te slopen en moet dan – zo wordt de regeling tenminste uitgelegd – van de vergunningverlenende instantie, in dit geval de gemeente dus, 40.000 euro storten in het potje 'sloopfonds' en vervolgens mag hij bouwen. Voorzitter, om uw eigen woorden te gebruiken, dat vinden wij de wereld op zijn kop. Hier help je de bouw dus echt niet mee. Als deze verordening erin voorziet dat alleen vermogenden nog kunnen en mogen bouwen, cre-

eren we ongelijkheid. Dat kan onzes inziens niet de bedoeling zijn van deze regeling.

Ik wil geen discussie voeren over het bedrag van 40.000 euro. Ik wil wel van de gedeputeerde weten of dit de opzet is van deze verordening en zo niet, hoe ver gemeenten mogen gaan in dezen. Waar komt die bijdrage dan vandaan? Of, dan ga ik een stapje verder, gaat de gemeente die dit aan een particulier oplegt haar boekje te buiten?

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hermans. Ik geef het woord aan de heer Uringa van de Onafhankelijke Statenfractie Limburg.

De heer Uringa: Voorzitter, ik heb in feite niet veel meer te zeggen dan ik al in de commissievergadering heb gedaan, maar maakt u zich geen zorgen, binnen een minuut ben ik hier weer weg.

De Onafhankelijke Statenfractie Limburg gaat akkoord met deze verordening en vooral met het doel van deze verordening, namelijk het tegengaan van de scheefgroei in de woningmarkt in Zuid-Limburg. Gemeenten zijn daar blijkbaar via gezamenlijk overleg niet toe in staat of bereid en daarom is het nodig dat de Provincie ingrijpt op basis van een integrale visie. Als het evenwicht van vraag en aanbod ernstig verstoord is of wordt, is het de taak van de overheid om corrigerend op te treden en dat is wat de Provincie nu doet en wat nu ook nodig is. Ten behoeve van een goed vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven heeft Zuid-Limburg woningen nodig waaraan ook werkelijk behoefte is en niet aan woningen waaraan geen behoefte is.

Tot slot wil ik het college het advies meegeven, als dat nog nodig zou zijn, om ervoor te zorgen dat de deur naar claims potdicht is.

Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uringa. Ik geef het woord aan mevrouw Brugman van GroenLinks.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, ik heb mijn vijf minuten ook niet nodig. Ik kan hier kort over zijn. Wij waren in de commissie al duidelijk. Wij zijn akkoord en we zijn blij met een middel als een verordening want die verordening kun je gebruiken op het moment dat je vindt dat je haar nodig

hebt. En we zijn ook blij, dat hebben we ook aangegeven, met het voortschrijdend inzicht van de VVD en dat zij de verordening ook omarmt. We hebben aangegeven dat we hierover maar eens met elkaar in discussie moeten gaan bij de behandeling van het POL.

Voorzitter, bij het stuk is een bijlage waarin het gaat over duurzaamheid en energieprestatie. Ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om te vragen hoe het zit met onze motie over de zon-neatlas, want daarover hebben we niets meer vernomen.

Er zijn toezeggingen gedaan door de gedeputeerde en ook daarmee zijn we verheugd. We willen aangegeven dat we de rapportages die snel zullen komen met belangstelling tegemoet zien. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Brugman. Ik geef het woord aan de heer Wijnands van 50PLUS.

De heer Wijnands: Dank u, voorzitter. Voorzitter, over deze verordening kunnen we kort zijn. 50PLUS is een voorstander van deze verordening, mede omdat wij tegenstander zijn van concurrentie tussen gemeenten. We worden geconfronteerd met omstandigheden die we nog nooit hebben gekend. Een sterk wijzigende demografische ontwikkeling, krimp en vergrijzing. Wij zijn opgegroeid en getraind in het denken in kwantitatieve groei. Daar moest alle welvaart vandaan komen. Dat was ook zo, voorzitter. Zeker in het begin was kwantiteit belangrijker dan kwaliteit. Duurzaamheid en milieu waren al helemaal niet in beeld. Vanuit dat denken en dat handelen, gebeurde het dan ook dat de ene gemeente de andere overbood bij hun pogingen de projectontwikkelaar over te halen om in hun gemeente te bouwen. Terwijl de omstandigheden rigoureus zijn gewijzigd, loopt ons denken en handelen fors hierop achter. We zullen moeten leren denken in kwalitatieve en duurzame groei. De andere samenstelling van de bevolking vraagt om andere woningen en woonvormen. De schaarser wordende grondstoffen en de noodzakelijk wordende andere wijze van energieopwekking vragen om een andere houding en inzet op kwaliteit en duurzaamheid. Economisch gezien biedt dat trouwens ook kansen.

Als je dit zo tegen iemand vertelt, dan kom je maar weinig mensen tegen – en al helemaal geen bestuurders – die het hier niet mee eens zijn of niet ten minste de redelijkheid ervan inzien. Maar slim als we denken te zijn, wachten we eerst totdat de ander de eerste stap zet. Dan zijn we slimmer en handiger geweest dan die ander en dan hebben we de buit toch maar lekker binnen. Dat is niet de juiste houding. We zijn inmiddels opgezaagd met leegstaande kantoorgebouwen en onbewoonde huizen. Wat voor de massa gebouwd is, is door kleinere en anders samengestelde groepen niet meer te bevolken. We moeten beseffen dat elkaar wat gunnen, leidt tot een sterkere regio en dat een sterkere regio weer leidt tot een beter leefklimaat in sociaal maar ook in economisch opzicht en dat dit uiteindelijk goed is voor ons allemaal.

Nu dat niet op een natuurlijke wijze tot stand komt, is het bij uitstek de taak van de Provincie om dit besef te bevorderen. Wel vragen we aandacht voor de sociale woningbouw. Wij voorzien door allerlei maatschappelijke ontwikkelingen dat daarnaar een stijgende vraag zal komen en deze verordening mag niet remmend werken op de bouw van sociale woningen. Hoewel we dat effect niet hebben kunnen ontdekken in deze verordening, vragen wij zekerheidshalve aan de gedeputeerde of hij kan toelichten hoe de door ons voorziene vraag naar sociale woningen met deze verordening in de hand kan worden gewaarborgd.

Een nieuwe tijd is aangebroken en daarom deze verordening, voorzitter. Niet bouwen om te bouwen, maar bouwen om een kwaliteitssprong te maken, voor de mens, de economie en het milieu.

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wijnands. Ik geef het woord aan de heer Rewinkel van de SP.

De heer Rewinkel: Dank u, voorzitter. Het is prima dat de verantwoordelijke gedeputeerde op dit gebied een probleem ziet en dat ook wil aanpakken. Het doel van de verordening is, ik citeer: “dat wordt voorkomen dat de mismatch tussen vraag en aanbod in kwaliteit en kwantiteit toeneemt.” Dat is een uitstekend uitgangspunt dat we graag onderschrijven.

Voorzitter, onzes inziens wordt hier echter een clusterbom afgeworpen waar een precisieschutter meer op zijn plaats zou zijn. Wat is het probleem? We zien een groot aantal middenklasse koopwoningen leegstaan. Ook zien we ook grote aantallen duurdere appartementen leegstaan. Hier is duidelijk sprake van een mismatch. Gelijktijdig zien we jarenlange wachtlijsten bij goedkopere huurwoningen. Ik bedoel dan niet de woningen direct onder de huursubsidiiegrens, maar ook woningen met een huur tussen de 300 euro en 350 euro. Goedkope koopwoningen, net onder of net boven de 100.000 euro hebben een heel lange doorlooptijd bij de verkoop. Daar is amper frictieleegstand. Als je kijkt naar wat gesloopt wordt, dan zie je dat dit vaak juist de woningen zijn waaraan behoefte is. Er worden woningen en appartementen gebouwd waarvan al sprake is van veel leegstand. Er zijn woningcorporaties, niet allemaal, die aansturen op sloop door jarenlang alleen maar calamiteitenonderhoud te plegen. Onze vraag is dan: lost deze verordening iets op aan dat probleem? We denken dat niet. Een regio als Parkstad heeft al sinds 2006 een goed uitgeschreven visie op de woningmarkt en een helder beleid in dezen. Voor deze regio – de helft van het werkingsgebied van deze verordening – is deze verordening dan ook overbodig. Deze verordening heeft ook geen aandacht voor een ander punt, namelijk het grensoverschrijdende effect dat je bijvoorbeeld hebt met de regio Aken, waar in sommige gebieden straks heel veel extra woningen moeten worden toegevoegd.

Het woord kwaliteit domineert zowat iedere alinea. Voorzitter, waaraan mensen behoefte hebben, zijn betaalbare woningen. Als ongeveer 40% van de bewoners een laag inkomen heeft, dan moet je dat bekijken. In die categorie woningen is geen frictieleegstand en daar liggen nog heel veel on vervulde behoeftes.

Op pagina 2 van de verordening wordt een mismatch beschreven als iets tussen vraag en aanbod in kwaliteit en ligging. Voorzitter, met dergelijke uitgangspunten schiet je het probleem ver voorbij. Er wordt gesproken over 'geen ongewenste woningen' en dat van dergelijke woningen niet meer mogen komen. Als deze term niet beter wordt beschreven, kan dit leiden tot ernstige onduidelijkheden en rechtsongelijkheid.

Voorzitter, de goede luisteraar heeft in het verhaal dat ik nu verteld heb, geen vragen aan het college gehoord. Die hebben we ook niet. We vinden het goed dat het college de problemen op de woningmarkt wil aanpakken. We juichen dat oprecht doen, maar het voorstel dat er nu ligt, is niet specifiek genoeg en is daarom een blindganger. Kom alstublieft met een specifiek plan en dan zullen wij dat van harte steunen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rewinkel. Ik geef het woord aan de heer Van Wageningen van D66.

De heer Van Wageningen: Voorzitter, D66 vindt het een goede zaak dat we de nieuwbouw in Zuid-Limburg beheersen en beperken. Dat is goed voor de leefbaarheid want het bevordert het opknappen van bestaande woningen. Daar moeten we op termijn ook naartoe, een woningvoorraad die stabiel is of licht meekrimpend met de bevolking, maar wel telkens toenemend in kwaliteit. Deze verordening is daarvoor een eerste noodzakelijke stap. We constateren dat deze kwesties in het heuvelland soms juridisch op het scherpst van de snede worden uitgevochten, bijvoorbeeld in Voerendaal bij de legalisering van vakantiewoningen. We betreuren het aan de ene kant dat de gemeente een dergelijk middel hanteert waardoor geen inspraak meer mogelijk is en aan de andere kant dat de Provincie daarop reageert door dat besluit – dat toch democratisch genomen is in de gemeente – te gaan voordragen voor vernietiging bij het Rijk. We zien ook dat deze gehele procedure onbedoelde en voor Limburg eigenlijk kwalijke neveneffecten heeft. Ik spreek mijn treurnis erover uit. De vraag is dan: wat kunnen we nu doen om dat in de toekomst te voorkomen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Ik geef het woord aan mevrouw Roefs van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Roefs: Voorzitter, de Partij van de Arbeid was blij dat het middel Woonverordening in beeld kwam in het coalitieakkoord, in dit geval voor Zuid-Limburg. Trouwens, ook de Volkskrant was het opgevallen, dat heeft de gedeputeerde vast gezien. De behandeling van dit voorstel in de commissie Ruimte, Infrastructuur en Financien heeft duidelijk gemaakt dat er een heel breed

draagvlak is voor het voorliggende voorstel. De voorgestelde verordening en de beleidsregel geven aan Gedeputeerde Staten de mogelijkheid om met onmiddellijke ingang nieuwe bouwplannen in de woningbouw aan de beleidsregel te toetsen. Daarmee kan kwalitatief en kwantitatief worden gestuurd op herstructurering van de woningmarkt. In feite lopen we dan vooruit op het nieuwe POL. De PvdA staat achter de gedachte dat sturing op herstructurering meer dan noodzakelijk is. Wij maken ons echter wel ernstige zorgen, die zijn ook al door andere partijen geuit, over de bereikbaarheid van betaalbare woningen voor grote groepen in onze samenleving die zijn aangewezen op de sociale huursector. Die groepen dreigen in hoge mate slachtoffer te worden van het proces en wij vragen het college daarop voldoende monitoring toe te laten. Naar onze overtuiging wordt het kernprobleem van de Limburgse woningmarkt in toenemende mate de leegstand van vaak verouderd particulier bezit, dat soms zeer lange verkooptijden kent. Wat ons betreft zal het college juist in dit segment moeten zoeken naar nieuwe wegen en mogelijkheden.

We konden met deze verordening blijkbaar niet wachten op de vaststelling van het POL, want Gedeputeerde Staten schrijven: de omstandigheden zijn drastisch gewijzigd. Er zijn in de nota nog niet zo heel veel cijfers bij ons bekend. Ik denk dat Gedeputeerde Staten meer cijfers hebben dan daarin staan. Die cijfers willen wij graag zien en bovendien willen wij graag dezelfde cijfers ontvangen over Noord- en Midden-Limburg zodat we straks, als we verdergaan met het POL, de noodzaak kunnen afwegen of ook in die regio's een verordening nodig is. Het valt namelijk heel erg op dat in de notitie nadrukkelijk erop wordt gewezen dat we geen conclusie mogen trekken uit het feit dat de keuze voor regels in plaats van bestuurlijke afspraken is heroverwogen, maar dat het tijdelijk is en dat het incidenteel is heel specifiek voor dit gebied. Ik wil graag cijfers ontvangen over de stand van zaken in Noord- en Midden-Limburg, zodat we kunnen afwegen of we ook in die gebieden afmoeten van bestuurlijke afspraken en naar regels moeten gaan. Ik was nogal verrast over deze tekst in de notitie en ik denk dat ik dat nog een keer naar voren ga halen, want er staat namelijk: 'Vrijwel alle provincies hebben verordeningen waarin een verbod is opgenomen voor woningen die niet aan bepaalde eisen voldoen. Het voeren

van kwalitatief en kwantitatief woningbouwbeleid via de verordening is een volstrekt normale gang van zaken.' Die tekst sla ik ergens op en die haal ik vast nog een keer tevoorschijn.

Nog twee opmerkingen, voorzitter. Het heeft de PvdA bevreemd dat de verordening en de beleidsregel niet tegelijkertijd ter inzage lagen. Dat is nu hersteld, begrijp ik. Dat heeft in feite voor een veel groter draagvlak bij de gemeenten gezorgd. Ik vind dat heel goed, maar ik vraag me wel af hoe het komt dat we dat niet tegelijkertijd ter inzage hebben gelegd en in feite nogal wat onrust hebben veroorzaakt.

Er wordt een uitzondering gemaakt voor plannen voor één woning. Er staat dat het te maken heeft met de belangen van de agrariërs. Mijn vraag is: geldt dat dan voor elk plan van één woning, of het nu wel of niet iets met agrarische belangen te maken heeft? Ik kan me voorstellen dat we één woning ergens zomaar in een buitengebied niet willen.

Het beleidskader biedt ook de mogelijkheid om de natuurwaarde en groen aan de randen van steden en dorpen te beschermen en in stand te houden, en nog her en der accenten te leggen bijvoorbeeld op duurzaamheidsaspecten. Dat vinden wij heel mooie woorden en we hopen dat dit ook heel mooi in de beleidsregel komt te staan.

Voorzitter, wij kunnen instemmen met het gebruik van dit instrument totdat het nieuwe POL deze mogelijkheden structureel verankert. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Ik geef het woord aan mevrouw Van den Beuken van het CDA.

Mevrouw Van den Beuken: Voorzitter, het CDA was en is kritisch over deze verordening Wonen Zuid-Limburg. We vinden het ook jammer dat de gedeputeerde en de overige fracties niet zijn meegegaan met ons voorstel voor een overgangsregiem. Het CDA wil blijven meewerken aan goede oplossingen. Een van deze goede oplossingen is naar ons inzien een sloopfonds – niet zoals de PVV zegt alleen te vullen met mensen die een woning willen bouwen – maar met andere partners en overheden. We dienen daarom ook een motie in, samen met de

coalitiepartijen om het college op te roepen nog dit jaar een sloopfonds in te stellen.

De voorzitter: De heer Hermans.

De heer Hermans: Dank u, voorzitter. Ik hoorde u zojuist zeggen dat de PVV voorstander van een sloopfonds zou zijn.

Mevrouw Van den Beuken: Nee, niet van een sloopfonds. Het invullen van het sloopfonds zien wij anders dan wat de PVV zojuist heeft gezegd.

De heer Hermans: Dat is duidelijk.

Mevrouw Van den Beuken: Niet misschien, niet eventueel – zoals in het voorstel staat – niet ooit, maar dit jaar komt er nog een sloopfonds. Op deze wijze kunnen ook private leegstaande en ontsierende woningen gesloopt worden. Als we eventueel via een tender proberen of we ook de markt hiervoor warm kunnen krijgen, dan is dat dubbele winst.

Naast het instellen van dit sloopfonds wil het CDA aangeven dat we deze verordening duidelijk interpreteren als een verordening voor Zuid-Limburg. In Noord- en in Midden-Limburg is dit nog niet nodig. Daar kunnen gemeenten prima uit de voeten met hun eigen regionale woonvisies. Het CDA wil van u de toezegging dat u niet met deze verordening in Noord- en Midden-Limburg gaat zwaaien.

Tot slot vernemen wij graag nogmaals uw toezegging om ook in Den Haag een stevige lobby in te zetten om cofinanciering voor het sloopfonds te krijgen, zeker ook omdat vele Kamerleden zo dikwijls de mond vol hadden van extra aandacht voor de krimpregio's.

De voorzitter: De heer Rewinkel.

De heer Rewinkel: Een vraag ter verheldering. U zegt dat Noord- en Midden-Limburg goede woonvisies hebben. De regio Parkstad heeft, voor zo ver ik dat kan beoordelen, op dat gebied ook een heel goede visie. Hoe ziet u dan dit verhaal ten opzichte van de regio Parkstad waar al sinds 2006 een dergelijke visie bestaat die daar ook wordt uitgevoerd?

Mevrouw Van den Beuken: Dan meteen een tegenvraag: hoe ziet u dan nu de cijfers waaruit

blijkt dat er toch nog minder wordt gesloopt, dan er wordt gebouwd?

De heer Rewinkel: Een vraag met een tegenvraag beantwoorden is altijd een heel goede actie, maar ik ken een aantal cijfers en ik zie dat aan een behoorlijk deel van de taakopdracht wordt voldaan. Mijn vraag is dus: voor een gebied van grofweg 500.000 mensen is er voor 240.000, 245.000 mensen een visie die er staat, en die wordt uitgevoerd. Misschien kan die nog hier en daar verbeterd worden, maar die visie is er. U zegt dat Noord- en Midden-Limburg die visie hebben en voor hen is die verordening dus niet nodig. Vindt u dan ook dat die verordening voor Parkstad niet nodig is?

Mevrouw Van den Beuken: Deze verordening is voor geheel Zuid-Limburg en die is er echt niet voor niets. U bent zelf voorstander van deze verordening. Ik snap niet waarom u nu Parkstad uit deze verordening wilt tillen.

De heer Rewinkel: Nee, ik til Parkstad er niet uit, u tilt Midden- en Noord-Limburg eruit op basis van het hebben van een verordening. Mijn vraag is dan: geldt ditzelfde dan voor Zuid-Limburg?

Mevrouw Van den Beuken: Nee, want deze verordening is voor Zuid-Limburg. Wij willen dat ook zo houden voor Zuid-Limburg omdat dit nu de krimpregio is en in Noord- en Midden-Limburg willen we proberen dat deze verordening niet nodig is.

De heer Rewinkel: Voorzitter, ik ben niet in staat om mijn vraag helder te krijgen, dus ik stop ermee.

De voorzitter: Mevrouw Brugman gaat een poging daartoe ondernemen.

Mevrouw Brugman: Ik ga een poging ondernemen. U bent het toch met mij eens dat de hoeveelheid leegstand en de achteruitgang van woningen niet afhankelijk is alleen van een woonvisie? U zegt dat er goede woonvisies zijn in Noord- en Midden-Limburg en daarom hebben we deze verordening daar nog niet nodig. Het is toch niet afhankelijk van die woonvisies, maar het is toch op basis van andere argumenten?

Mevrouw Van den Beuken: Niet alleen van de woonvisies, dat klopt. Maar het gaat om de afspraken en de afspraken die je in de regio maakt.

Ik had het zojuist over de Kamerleden en dat zij vaak de mond vol hadden van de krimpregio's. Zij kunnen nu laten zien dat ze het ook menen.

Wij verwachten u spoedig terug in de Staten met een voorstel met mooie resultaten.
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Beuken. Nog heel even, mevrouw Van den Beuken, want mevrouw Roefs wil u nog een vraag stellen.

Mevrouw Roefs: Sorry, dat ik te laat was. Nog even over het sloopfonds. Dat wordt inderdaad als een suggestie gedaan, maar er wordt ook bij gezegd dat een sloopfonds zou kunnen dienen als een pot waar geld in kan in plaats van sloop. Dus als iemand niet in staat is om fysiek te slopen, dat die dan bij wijze van spreken een boete betaalt en dat die boete in een pot komt. Dat sloopfonds dat we graag willen, is dat daar ook voor bedoeld?

Mevrouw Van den Beuken: Ik denk dat de uitwerking aan Gedeputeerde Staten is. Natuurlijk hebben wij gezamenlijk in de motie al punten aangedragen en wij zien dan ook heel graag het voorstel terug van de gedeputeerde.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Kirkels van de VVD.

De heer Kirkels: Voorzitter, de verordening Wonen Zuid-Limburg. U mag het best van ons weten: de VVD-fractie heeft er lang over nagedacht of een verordening vanuit liberale optiek überhaupt gewenst was. Een hogere overheid die zo het een en ander oplegt aan lagere overheden en daarmee ook aan andere partijen. Gedeputeerde Koppe deed dat kennelijk ook en gaf daar kennis van in het interview in Trouw laatst en zei: "Is het gewenst? Het is echt nodig!" De VVD-fractie heeft in de commissie veel vragen gesteld en komt tot de conclusie dat het inderdaad echt nodig is. De VVD is er ook van overtuigd, dat het nodig is om maatwerk te leveren en dit is maatwerk. Maatwerk in de juiste vorm en ook maatwerk in de juiste dimensie.

Daarmee moet het dus ook niet de opzet zijn om hiervan een verordening eerste fase te maken en het daarmee uit te laten rollen als generiek beleid om de verordening voor geheel Limburg toe te passen. Daarvoor zijn de verschillen te groot en daarom is maatwerk zo belangrijk.

Voorzitter, de verordening sluit ook goed aan bij de motie bij de voorjaarsnota, ik noem die maar even stimulerend in de bouw, deel 2. Ook die motie verfijnt in haar accenten elementen als kwaliteitsverbetering en stads- en dorpsvernieuwing in plaats van enkel op groot of gewenst bouwvolume. Er zijn in het verlengde van deze verordening en in de uitwerking ervan goede voorbeelden denkbaar. Goede voorbeelden op het gebied van verduurzaming. Veel woningen wachten nog op een energetische verbeteringsimpuls. Veel woningen in Limburg, ook in corporatief bezit bijvoorbeeld, zijn toe aan zeer groot onderhoud. Wat dacht u van de vele duizenden, tienduizenden wellicht meer dan honderdduizend daken in Limburg die niet in een slechte conditie zijn, maar die ook niet zo zijn opgebouwd dat ze de kwaliteitstoets voor deze of de volgende eeuw kunnen doorstaan? Wat dat betreft zou het op dit soort elementen goed zijn om op grote en gewenste schaal stevige kwaliteitsslagen te maken door daken te vernieuwen, asbest te verwijderen en een energetisch grote slag te maken. Ook hier is dus maatwerk de insteek van een goed woonbeleid en dat in deze jaren van crisis en verandering. Dat is de reden dat de VVD met overtuiging voor deze verordening zal stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kirkels. Dan gaan we naar de beantwoording in eerste termijn door gedeputeerde Koppe.

Gedeputeerde Koppe: Dank u wel, voorzitter. Ik ga eerst naar de PVV over het sloopfonds. Het sloopfonds waaraan u refereert, is een initiatief van de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek en geldt ook alleen voor de Westelijke Mijnstreek. Wat dat betreft staat het compleet los van de verordening Wonen die nu voorligt. U stelt daarbij een paar vragen van: mag dit zomaar en gaat men zich niet te buiten? Ja, dit mag. De gemeenten hebben dit onderling zo afgestemd. Wat ik in ieder geval weet van die 40.000 euro is dat dit bedrag tot stand is gekomen na onderzoek van professor Eichholtz. Hij heeft gekeken naar woningen die de afgelopen

jaren zijn gesloopt, vooral door corporaties, en de kosten die de corporaties daarvoor van hun balans hebben moeten afboeken. Je praat dan over 37.500 euro per woning. Dat is volgens mij waarom die gemeenten dit als uitgangspunt hebben genomen. Tegen mij is in het begin al vaker gezegd dat sloopfonds misschien wel een verkeerd woord is en dat we zouden moeten praten over een transitiefonds. Je praat namelijk niet alleen over geld erin stoppen, maar je praat ook over geld eruit halen. Dat betekent dat, als je een woning sloopt, je een uitname mag doen en dat je op het moment dat je een woning bouwt zonder te slopen, daar geld in moet stoppen. Dat werkt eigenlijk net zoals met een parkefonds. Als je in een centrum woont en je kunt geen parkeervoorziening realiseren onder je huis ter plaatse via een bouwplan, dan kun je dat vaak afkopen door geld in een parkefonds te doen en als er genoeg geld in zit, dan bouwt de gemeente daarvan bijvoorbeeld een parkeergarage in de buurt. Op die manier lever je toch een bijdrage aan die voorzieningen. Dat is volgens mij wat de Westelijke Mijnstreek bedoelt met het sloopfonds, dus het stimuleren maar ook het ontkoppelen van sloop en bouw.

Dan in de richting van GroenLinks. Ik denk dat mijn collega Kersten straks graag op die motie Zonneatlas terugkomt, want hij heeft dat in portefeuille en hij kan daar meer over vertellen. Over de belangstelling voor de rapportages. We gaan in ieder geval op 6 september, die afspraak is gemaakt, uitgebreid over de gehele woningmarkt spreken. We zullen ervoor zorgen dat tijdig op het portaal, goed gerubriceerd, alle informatie voor u ter beschikking is. Op dit moment vindt u al heel veel informatie terug onder het kopje 'Volkshuisvesting'. Ik praat dan over de woonvisies, maar ook over de woonmonitor en alle onderzoeken die worden gedaan en worden geactualiseerd.

In de richting van 50PLUS, de heer Wijnands, over de inzet van kwaliteit. Wat hier eigenlijk gebeurt, is dat – daarin zit ook het verschil in de manier waarop dit in procedure is gebracht – we praten over een verordening, een bevoegdheid van Provinciale Staten en we praten over een beleidsregel die daaraan gekoppeld wordt en dat is een uitvoeringsbevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Het een legt de nadruk op kwantiteit, terwijl het ander de nadruk legt op kwaliteit. Dat is nu precies wat wij met ons allen in dit

gebied proberen te bewerkstelligen, namelijk minder en tegelijkertijd beter. Minder woningen omdat er steeds minder woningen nodig zijn en kwalitatief een transitie, kwalitatief betere woningen, omdat de snel vergrijzende bevolking compleet andere eisen stelt aan de woningen dan de oude portiekwoningen uit de jaren vijftig die we collectief in grote aantallen hebben gebouwd. Daar ligt dus een heel grote opgave. Een opgave die op dit moment eigenlijk alleen door de woningcorporaties wordt volbracht.

Ik was vanmorgen voor de vergadering nog even in Brunssum waar nu rijen van dit soort portiekwoningen worden afgebroken voor rekening en risico van de corporatie en waar minder dan de helft aan grondgebonden levensbestendige woningen wordt teruggebracht. Dat is toch nog binnen de doelgroep waarvoor sommigen zich hard maken, namelijk de doelgroep tot 33.000 euro, die sociale doelgroep, waar de corebusiness ligt van de corporaties. Als het aan deze minister ligt, minister Blok, dan zullen corporaties nog minder buiten die sociale grens mogen opereren. De vraag is, en die hebben wij daar ook neergelegd, of dat nu wel zo handig is omdat het in het bijzonder de corporaties zijn die nog iets doen in Limburg. Volgens mij ben ik dan voldoende ingegaan op de opmerkingen van 50PLUS.

Dan kom ik bij de SP, de heer Rewinkel. Ik heb met verbazing geluisterd, maar dat komt wellicht omdat de SP-bijdrage in de commissie zo heel anders was. Ik kan mij herinneren – maar misschien heb ik het fout – dat er aan het eind nog even de discussie ontstond of het nu een hamerstuk wordt of niet. Als ik me goed herinner, dan stond alleen het CDA erop dat het geen hamerstuk was. Dat betekent dat dit zelfs voor de SP in de commissievergadering een hamerstuk was. Dan vraag ik u om in uw tweede termijn, als u wilt, nog eens precies aan te geven waar de draai wordt gemaakt door de SP, waarom het voor u een hamerstuk was in de commissie en u nu zelfs de steun niet kunt geven omdat u het niet specifiek genoeg vindt. U begint uw betoog met de stelling waarin u zegt dat gesloopt wordt waaraan juist behoefte is versus gebouwd waarvan een teveel is. Het tegendeel is waar en daar waar het wel gebeurt, proberen we dat juist met deze verordening en beleidsregel te voorkomen. De kwaliteitszeef waarmee we gaan werken, dat je minimaal aan

vijf van die zeven kwaliteitscriteria moet voldoen, gaat er juist voor zorgen dat we alleen nog maar bouwen waar de woonconsument op dit moment op zit te wachten. Dat we stoppen met het bouwen op uitbreidingsgebieden – waar nog honderden bouwtitels liggen of in zachte planvoorraad aanwezig zijn – waar ouderwetse gezinswoningen zijn gepland waarvan we er nu al te veel hebben en waarin nu al leegstand is. Daar moet de knop om. Blijkbaar is de woningmarkt niet in staat om zelf die knop om te zetten. Daarom is deze verordening ook echt nodig.

U geeft aan dat er geen aandacht is voor grensoverschrijdendheid. Dat bestrijd ik ten zeerste. Er is heel veel aandacht voor. Ik weet dat Parkstad, ik dacht komende week, een behoorlijk grote pilot gaat goedkeuren om in te spelen op de vraag in Aken naar studentenwoningen. Daarmee kan de leegstand in Parkstad in ieder geval voor een aantal jaren gedempt worden, zodat tegen de tijd dat Aken klaar is met zijn bouwprogramma's voor al die nieuwe studenten, Parkstad tijd heeft om de transitie verder te vervolmaken zonder dat er onnodig veel leegstand is.

Dan zegt u, en dat is een belangrijk punt: er is veel minder behoefte aan kwaliteit dan aan betaalbaarheid. Ik onderschrijf dat natuurlijk. Betaalbaarheid zit ook in je maandelijkse lasten, niet zijnde de huur, zoals je elektriciteitslasten. We hebben collectief – en de heer Kirkels duidde er ook al op – in de jaren vijftig en de jaren zestig grote hoeveelheden woningen gebouwd waar op dit moment zeer veel energieverlies optreedt. Er zijn daken met asbest, zonder isolatie, daken met dakpannen die op dit moment al zodanig verouderd zijn, dat ze eigenlijk aan vervanging toe zijn. Het kan toch niet zo zijn dat u er voorstander van bent dat mensen in huizen blijven wonen met torenhoge elektriciteit- en gasrekeningen? Dat kan ik mij niet voorstellen. Dat hoeft ook niet, want woningcorporaties werken op dit moment – ik meen dat daarover de komende dagen veel publiciteit komt in Limburg – aan een nationaal programma om huurwoningen betaalbaar te houden en toch energiezuinig te maken. Dat betekent dat het mes voor de huurder aan twee kanten snijdt. Voor ons allemaal als het gaat om het milieu – om te voldoen aan de nationale en internationale afspraken die we hebben gemaakt – en tegelijkertijd voor de maandelijkse uitgaven van de huurder die zijn

huur nauwelijks ziet stijgen, maar die wel zijn energielasten ziet dalen. Volgens mij zou de SP een gat in de lucht moeten springen met die ontwikkeling.

Ik hoop dat ik u zo overtuigend heb geantwoord dat u bereid bent om uw mening te herzien en terug wilt gaan naar het hamerstuk van de vorige commissievergadering.

Dan ben ik bij D66. D66 memoreert vooral op dit moment – en refereert daarbij aan – de Hellebeuk, aan de toenemende spanningen tussen verschillende overheden, terwijl we als overheden elkaar eigenlijk zouden moeten versterken en vooral niet tegen elkaar moeten willen procederen. Daar heeft de heer Van Wageningen gelijk in. Zo zou het moeten zijn. Daarbij is dan ook inderdaad – wat u zegt – de reden aanwezig dat wij als Provincie hier ingrijpen. Hoe wij hiermee verdergaan, zullen wij afwachten. Voorlopig heeft het Rijk de besluitvorming van de gemeenteraad opgeschort tot 1 oktober. De komende maanden zullen uitwijzen wie het gelijk aan zijn zijnde heeft. Laat er geen misverstand over bestaan. De plannen in Voerendaal worden vooral bestreden vanuit het feit dat ze weinig democratisch zijn, dat men een instrument kiest waartegen geen bezwaar en beroep mogelijk is. Dat is iets er doorheen drukken. Tegelijkertijd zorgt het voor problemen en spanningen binnen Parkstad, want binnen Parkstad zijn er nu eenmaal klinkklare afspraken gemaakt, namelijk: een bouwen, twee slopen. Je voegt tweehonderd woningen toe. Dat even inhoudelijk over het onderwerp, maar nogmaals, ik begrijp uw standpunt.

U vraagt ons om de komende maanden in Limburg eens goed te kijken naar alle recreatieparken en het permanent versus semipermanent wonen daar, naar de drie grote doelgroepen die daar zijn, senioren, arbeidsmigranten en recreanten en alle problemen die dat met zich meebrengt. U vraagt hoe we dat, misschien op een Limburgse schaal, kunnen aanpakken. Een ding is zeker. Dit staat volstrekt los van het onderwerp waarvoor we hier bij elkaar zijn. Want, mijnheer Van Wageningen, de woningen waarover u het hebt, de recreatiewoningen, worden niet geraakt door deze verordening. Als u dat wel wilt, dan moet u nu eigenlijk een amendement schrijven en dan moet u daar ook nog die recreatiewoning in stoppen, want die zitten er nu niet in. Dat wil ik toch even gezegd hebben.

Dan in de richting ...

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Dat is een goed idee, maar dat kunnen we nu niet op stel en sprong regelen met een amendement. Het was natuurlijk een oplossing geweest als Voerendaal deze woningen toevoegt, dat het dan ook of ten koste van een woningbouwprogramma zou gaan of bij een sloopopgave wordt opgeteld. Dat was een oplossing geweest.

U doet nog een andere suggestie. Dit probleem bestaat ook op andere plekken in Limburg en laten we samen met de gemeenten naar een structurele oplossing daarvoor streven. Een oplossing, dus niet een juridische procedure. Als u kunt toezeggen dat u dat gaat doen, dan zou dat heel mooi zijn. Het is namelijk belangrijk dat we deze toestanden in de toekomst voorkomen.

Gedeputeerde Koppe: Mijn buurman, de heer Van der Broeck, zegt al volmondig ja en hij fluistert mij in: zeg dat maar toe. We zijn het er samen over eens. Collega Van der Broeck doet dat vanuit zijn rol bij de Ruimtelijke Ordening en ik doe dan vooral vanuit de rol van Volkshuisvesting, we doen het samen.

Dan de PvdA, mevrouw Roefs. U vraagt om monitoring. Volgens mij zitten wij volop in de fase van monitoring, maar zoals ik altijd zeg: we moeten ervoor waken dat we het geld opmaken aan nulmetingen, aan monitoring, effectmetingen en weet ik wat allemaal nog meer, maar proberen om daarin de gulden middenweg te vinden om met zo weinig mogelijk geld zo veel mogelijk effect te sorteren. We komen daar op 6 september uitgebreid bij u op terug. Dan hebt u ook alle informatie voorhanden en tot u kunnen nemen. Dan weet u ook wat er op dit moment aan monitoring is en in hoeverre dat aansluit bij uw wensen.

U geeft aan, dat is wel interessant, dat wij extra aandacht moeten hebben voor de particuliere woningmarkt. Je ziet inderdaad op dit moment, maar dat is een bepaalde trend, dat de wachtlijsten voor huurwoningen oplopen en dat particulier bezit in toenemende mate te koop staat. Dat is om verschillende redenen, bijvoorbeeld omdat de mensen de lasten niet meer kunnen opbrengen, omdat ze in problemen zijn gekomen en anderszins ook omdat jonge mensen vaak geen

arbeidscontract krijgen voor onbepaalde tijd en daardoor niet de financiering voor een huis rond kunnen krijgen. Door allerlei factoren zie je dat de druk op de huurmarkt toeneemt en voornamelijk op de koopmarkt afneemt. Op een van die voorbeelden komen wij echt nog terug later dit jaar, in september. Een van de onderwerpen die we daarvoor hebben uitgekozen, is een hoogbouwflat waarin alleen maar particulieren zitten, dus geen corporatie. Wat we zien, is dat waar hoogbouwflats die geamoveerd moeten worden in corporatiebezit zijn en één eigenaar kennen, de corporatie iedereen op een verantwoorde manier uitplaatst en vervolgens de flat kan amoveren. Bij flats die in particulier bezit zijn, waar allemaal verschillende eigenaren in zitten samen verenigd in een VvE, is dat een stuk lastiger. Iedereen zit in verschillende fases van zijn leven en men wil echt niet allemaal op hetzelfde moment afstand doen van die flat of meewerken aan het slopen daarvan. Daar ligt dus een gigantische opgave. Wij bekijken op dit moment of pilots kunnen worden ontwikkeld om daar een antwoord op te geven, ook voor de toekomst. Ook daar komen we graag op 6 september op terug. U kunt dat noteren als toezegging, dan wordt die lijst wel lang, of u kunt bekijken of 6 september u biedt wat u mag verwachten.

U vraagt om meer cijfers voor Noord- en Midden-Limburg. Ik moet u eerlijk zeggen dat u die cijfers al hebt gekregen. Ik kan me voorstellen dat u – in de gehele brij aan informatie die u maandelijks krijgt en de stukken die u in de loop van de tijd zijn toegezonden – af en toe niet meer weet wat u wel of niet hebt ontvangen. Ik praat dan bijvoorbeeld over de hoofdlijnschets van het POL, daarin staan ook die cijfers van Midden- en Noord-Limburg. Wij zullen er in ieder geval voor zorgen dat u al het cijfermateriaal op het portaal kunt vinden en we zullen er een leesinstructie bij geven wat u waarvoor kunt gebruiken.

U hebt gevraagd waarom niet tegelijkertijd de verordening én de beleidsregel van Gedeputeerde Staten in procedure zijn gebracht. Het was eigenlijk een natuurlijk verloop. Men is begonnen met het bestuderen van de elf andere provincies, die hebben al een verordening. De verordening van Limburg is wel de meest vergaande van alle provincies moet ik daarbij zeggen, dat is mij tenminste meegedeeld. Die ver-

ordering liep dus voorop. Vervolgens is men met de beleidsregel, een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten, aan de slag gegaan. Heel veel mensen hebben toch zoiets van: als je die kwaliteitszeef er niet bij hebt, dan is het niet compleet. Het is maar net hoe je ertegenaan kijkt. Ik ben in ieder geval blij dat we ze toch nog op het goede moment hebben kunnen samenbrengen zodat wij, als alles goed gaat, op 4 juli van start kunnen gaan.

De uitzondering voor die ene woning. Ik weet het niet meer zeker, maar ik dacht dat er meer mensen aan gerefereerd hebben. Je moet er eens een grens trekken. We hebben ons afgevraagd: hoeveel bureaucratie roep je over jezelf af, als je een enkele woningtoevoeging ook nog als afzonderlijke casus gaat zien? Het signaal dat we willen afgeven, heeft vooral te maken met de echte woningtoevoegingen die worden gedaan.

Woningtoevoegingen in 'ooit', op de kaart getekende uitbreidingsgebieden waarvoor men wel de gronden heeft verworven maar de bestemmingsplanprocedures nog niet heeft doorlopen en waar ooit grote aantallen woningen – vierhonderd tot zeshonderd woningen – zijn bedacht, zijn woningtoevoegingen die er nooit meer zullen komen of beter gezegd daar nooit meer moeten komen. Er moeten andere woningen komen, woningen waaraan nu veel meer behoefte is en als het kan ook op de goede plek. Dat is de reden dat we die ene enkele woning hebben uitgezonderd.

De voorzitter: De heer Hermans.

De heer Hermans: Dank u, voorzitter. U houdt dus vast aan die ene woning?

Gedeputeerde Koppe: Nee, voor die ene woning geldt het niet.

De heer Hermans: Nee, daarvoor geldt het niet, maar ga dan ook een stapje verder. Ik bedoel, die ene woning is prima, maar leg die woningbouwer dan niet als extra claim op: betaal eerst die 40.000 euro ...

Gedeputeerde Koppe: Dat snap ik. Ik heb zojuist geprobeerd om duidelijk te maken dat dit niet onze bevoegdheid is, maar dat het een afspraak is die de gemeenten in de Westelijke

Mijnstreek met elkaar hebben gemaakt. Daar is men juist verder dan wie dan ook in deze provincie. Los ervan of die 40.000 euro het bedrag is dat je zou moeten willen, is het in ieder geval wel onderbouwd. Als Provincie kunnen we daar maar op één gepaste manier antwoord op geven en dat is – en dan kom ik terug bij mevrouw Van den Beuken – zoals ik eerder heb gezegd: door de instelling van een transitierегeling met daaronder een sloopfonds, zoals we dat noemen, een transitiefonds. Je kunt dat op verschillende niveaus doen, op Limburgse schaal of Zuid-Limburgse schaal of in Parkstad of in de Westelijke Mijnstreek, als je maar overeenstemming hebt met elkaar. Dat zou het goede antwoord zijn. Dat is iets wat wij vanuit deze Staten kunnen doen. Daar kunnen wij vanuit deze Staten geld instoppen en daarmee ook richting aangeven voor iedereen. Ook daarover zou ik graag op 6 september verder met u willen praten.

De heer Hermans: Oké, maar ik blijf het toch zo zien dat die ene particulier die daar per se wil bouwen, 40.000 euro op tafel moet leggen en daarmee schep je ongelijkheid. Er zijn mensen die dat kunnen en er zijn mensen die dat niet kunnen.

Gedeputeerde Koppe: Dat klopt, maar daar staat ook tegenover dat die ene particulier die sloopt en niet bouwt, om het zomaar te zeggen, die amoveert, daarvoor wordt beloond.

Duurzaamheidsaspecten. Daarover hebben we natuurlijk wel enkele klachten gekregen. Er wordt gesteld dat we hoge eisen stellen als het gaat om duurzaamheid en dat het daarmee ook kostenverhogend zou werken. Volgens mij hebben we heel goede intenties. We gaan ermee aan de slag en over een jaar, als het nieuwe POL in werking treedt, gaan we het evalueren. We hebben dan in ieder geval een jaar de tijd gehad om te bekijken hoe het werkt en of het nog aanpassingen behoeft, zodat ook het nieuwe POL van de juiste verordening kan worden voorzien.

Dan kom ik bij het CDA. Ik heb er al iets over gezegd. Dat overheidsregiem is buitengewoon af te raden. Ik snap wat erachter zit, want overheden zijn fatsoenlijk en we werken in Nederland eigenlijk altijd met overgangsregimes. Maar het overgangsregiem is bijna dodelijk voor de pijplijnprojecten. Het gaat in het bijzonder om de

zachte planvoorraad en de harde planvoorraad waarvan je niet wilt dat die nog verder worden uitgebreid. Dit betekent dat er heel veel plannen zijn die daartussenin zitten. Die zijn soms iets zachter en soms iets harder, soms is er een bouwvergunning, soms ligt er alleen nog maar een bouwtitel en soms is de bestemmingsplanwijziging nog niet doorgevoerd. Op het moment dat je gaat proberen om hiervoor een overheidsregiem te bedenken, denk ik dat je er helemaal nooit meer uitkomt. Het is niet anders.

De motie over het sloopfonds. Ik heb er nog geen kennis van genomen, behalve vanuit de bijdrage. Ik zal erop reageren als ik er inhoudelijk echt goed kennis van heb genomen. Ik kan wel zeggen dat we al langer bezig zijn om een transitieregeling te ontwerpen. U moet dan denken aan het instrumentarium dat vanmiddag aan de orde komt. Een dergelijke regeling, net zoals de startersregeling, moet passen. Daar zit een financieringsinstrumentarium onder voor hoe je dingen regelt. Er wordt al aan gewerkt. Ik hoop van harte dat wij dit op 6 september ook samen met u kunnen delen en dat we kunnen bespreken welke kant we op willen en dat we dan ook de handen in elkaar kunnen slaan.

U zegt heel expliciet: het meest van alle anderen. Anderen zeggen weer het tegenovergestelde en dan kijk ik naar mevrouw Roefs: het kan toch niet zo zijn dat ik met deze verordening ook in Noord- en Midden-Limburg ga zwaaien? Ik moet u eerlijk zeggen dat ik het wel al heb gedaan, maar ik heb het gedaan met de beste bedoelingen. Ik heb namelijk gezegd: het is aan u of hier in de toekomst ook een verordening moet komen of niet. Het is aan u, regio, als u bindende afspraken maakt met elkaar en voorkomt dat u in die situatie terechtkomt waarin Zuid-Limburg terecht is gekomen. U kunt naar mijn tweets kijken. Ik heb een tweet gesteund van een wethouder in Noord-Limburg na de Regionale Woontafel van deze week en die heb ik niet voor niets geretweet. Die tweet eindigt namelijk met: we hebben dus geen verordening nodig. Die tweet gaat in op die samenwerking en op de bereidheid van de gemeenten om daarover bindende afspraken te maken. Als u die tweet goed bewaart, dan kunt u mij daar later altijd op aanspreken.

U vraagt ook om cofinanciering en om dat te bepleiten. Ik zal het graag bepleiten. We probe-

ren een fantastisch instrumentarium in elkaar te sleutelen dat lijnrecht ingaat tegen mijn liberale gedachte. We weten ook dat het kabinet geen cent te makken heeft. Het geeft per dag meer geld uit dan wij per jaar overhouden, ongeveer 70 miljoen euro. Dit betekent dat – hoezeer ik ook mijn best ga doen – we de verwachtingen bij u niet te hoog willen maken dat daaraan ook echt invulling wordt gegeven.

Dan kom ik bij de VVD, de heer Kirkels. Ik denk dat we precies hetzelfde voelen wat dat betreft. Het druist in tegen je liberale gevoelens dat de markt dit niet zelf kan oppakken en zelf kan regelen. Er is sprake van een falende markt en als we niets doen, dan gaat het van kwaad tot erger. Als je nu ziet wat wij nu met ons allen in branding en op andere manieren in Zuid-Limburg investeren als het gaat om onze aantrekkelijkheid, het toerisme dat we hiernaartoe proberen te halen, dan is een van de voorwaarden daarvoor dat Zuid-Limburg mooi en aantrekkelijk blijft. Dit betekent dat we er allemaal niet gebaat bij zijn dat woningen verkrotten en dat de leegstand groeit. Een ding is zeker, daar zitten toeristen niet op te wachten.

Nog een keer naar de heer Kirkels. Het honderdduizenddakenplan spreekt me natuurlijk aan. Wat je in ieder geval in Zuid-Limburg ziet, is dat er op dit moment weinig gebouwd wordt. Er wordt een-op-een gesloopt en gebouwd. Als er weinig nieuwbouw is, dan betekent dit dat bestaande woningen veel langer moeten meegaan. Ik heb al vaker gezegd – ik weet niet of u daarbij was – dat, als we 500.000 woningen hebben en we per jaar 1000 woningen slopen en bouwen – dus we vervangen er 1000 – we er op deze manier 500 jaar over doen om onze woningvoorraad te vervangen. Uitgezonderd onze monumenten, want die koesteren we en dan kijk ik even naar collega Lebens die ze graag een andere bestemming geeft als ze leeg komen te staan.

Het honderdduizenddakenplan zou wel iets zijn wat Limburg zou helpen om in ieder geval de levensduur van de woningen aanzienlijk te verlengen en dat zou tegelijkertijd invulling kunnen geven aan duurzaamheid, omdat vooral door de daken – die vaak niet geïsoleerd zijn – heel veel energie ontsnapt.

Dat even als reactie, voorzitter. Volgens mij ben ik helemaal klaar en hoop ik dat ik het zo goed

gedaan heb dat we geen tweede termijn nodig hebben.

De voorzitter: Ik mag concluderen dat u niet alleen alle vragen hebt beantwoord, maar dat u zelfs vragen van de SP-fractie hebt beantwoord die niet gesteld waren. Het was wel een warm pleidooi en een oproep aan de SP-fractie. Ik open de tweede termijn.

Gedeputeerde Kersten: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kersten.

Gedeputeerde Kersten: Ik wil nog iets zeggen over de zonatlas. Toevallig ligt a.s. dinsdag in het college een stuk voor over de stand van zaken. Dat stuk is openbaar. We hebben een aantal dingen gedaan. We hebben geïnformeerd welke aanbieders er zijn en die hebben we in beeld. We hebben met de provincie Gelderland overleg gevoerd en we hebben met de Limburgse gemeenten overleg gevoerd. Een aantal was al bezig. Bijvoorbeeld Sittard-Geleen heeft al een keuze gemaakt. Brunssum is bezig. Andere gemeenten hebben aangegeven dat ze willen meedoen. Als je dan naar de kosten kijkt, dan is het heel voordelig om het zo veel mogelijk gemeenschappelijk te doen, anders is het onevenredig duur. We zijn er dus nog mee bezig.

Waarom hebben we het nog niet afgerond? U weet dat landelijk het SER-akkoord loopt, het energieakkoord, waarin wordt gezegd dat ook gemeenten aan de slag moeten. Er komt dus een voorstel vanuit dat SER-akkoord hoe en op welke wijze dat het beste kan gebeuren. Dat kan op allerlei manieren, zoals met energieloketten, energiewinkels maar ook met zonneatlassen. Wat wij vooral interessant vinden nu we die atlas hebben, is hoe je dat dan vertaalt naar de uitvoering. Dat bekijken we ook. Het voorstel is om de nota die de komende weken komt af te wachten en dan in het najaar met een voorstel te komen. We hebben het dus wel in beeld en we volgen het. We vinden het zeker nuttig, laten we dat ook nog een keer zeggen. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kersten. Ik kijk naar de heer Hermans en hij wil gebruikmaken van de tweede termijn.

De heer Hermans: Voorzitter, heel kort. Ik hoorde de gedeputeerde zeggen dat er in september nog iets komt. De heer Kersten heeft het erover dat er in het najaar nog iets komt. In de motie wordt ook gesproken over het najaar 2013. Kunnen we niet alles in het najaar in een keer behandelen? Of wordt dit voorstel nu aangehouden?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hermans. De heer Uringa? Neen. Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, even reagerend naar de heer Hermans. Het antwoord van gedeputeerde Kersten was een antwoord op mijn vraag over een motie, maar dat staat hier eigenlijk los van. Ik dacht: ik fiets die vraag er even stiekem in om informatie te krijgen. Het betreft dus een andere zaak.

We praten nu al weer bijna een uur over een onderwerp waarover we in de commissie uitgebreid hebben gesproken en dat bijna een hamerstuk was. Ik ga dus alleen even op de motie in.

Er zijn een paar vragen aan de indieners. Wat de woningcorporaties betreft, geeft u aan dat die toch wel met de financiering zitten als het gaat om sloop, dus die hebben het best lastig en aan de andere kant bent u van mening dat de corporatiesector eveneens substantieel moet bijdragen. Ik denk dan: waar moeten ze dat dan vandaan halen?

Er staat ook iets in over uw mening omtrent wellicht onverkoopbare particuliere woningen. Mijn vraag is: gaat dat fonds die woningen dan opkopen? Dan moet er toch ook behoorlijk veel geld in dat fonds komen. Ik wil eigenlijk graag van de indieners nog een toelichting op de motie, voorzitter. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Brugman. De heer Wijnands? Neen. De heer Rewinkel.

De heer Rewinkel: Voorzitter, als je door de gedeputeerde wordt uitgedaagd om in de tweede termijn nog iets te vinden, dan moet je dat natuurlijk zeker niet nalaten. Waarom geen hamerstuk? In de commissievergadering, mijnheer Koppe, maakte het CDA een voorbehoud. Het is dan een goed gebruik, dat, als één fractie dat doet, het vervolgens een be-

sprekstuk wordt. Je kunt er dan over twijfelen of alle fracties dat moeten aangeven, maar dat is niet gebruikelijk. De manier waarop u de SP nu aansprak, zou u ook bij de PVV, de OSL, GroenLinks, de VVD, D66 en bij de PvdA moeten doen want die hebben ook geen voorbehoud gemaakt en toch van hun spreekrecht hier gebruikgemaakt. Uw verwijt op dat punt is dus onterecht en het past niet binnen de vergaderorde om zich dan tot één partij te richten. U moet zich er eens op beraden dat te doen.

U benoemt het draaien van de SP als een vorm van verwijt. Ik kan u andere partijen noemen die dat over het algemeen voortschrijdend inzicht noemen. Ik wil het daar verder helemaal niet over hebben, want ik heb niet de indruk dat de SP niet consequent is geweest in haar verhaal. Dat is ook meteen het derde punt uit uw kritiek op de SP. Als u de band werkelijk goed had beluisterd, dan had u begrepen wat de essentie van ons verhaal was, namelijk dat het een te generiek verhaal is zonder specifiek te zijn terwijl wij problemen zien, namelijk het aantal goedkope huur- en goedkope koopwoningen. Dat verhaal is de essentie van het verhaal van vandaag en dat was ook de essentie van het verhaal in de commissievergadering. Het is jammer dat u het in de commissievergadering kennelijk niet hebt gehoord en het is goed dat we het hier nog een keer te berde hebben gebracht, want nu hebt u het in ieder geval wel gehoord. Dat in zoverre.

Ik heb naar de heer Kirkels gekeken tijdens zijn verhaal en ik zag hem inderdaad stoeien en vechten met het liberale probleem met een verordening. Ik kan u vertellen dat dit voor de SP veel minder een probleem is. Wij zijn er eigenlijk wel voorstander van dat wordt ingegrepen waar wordt gefaald. De gedeputeerde heeft gelijk met dit stuk en de essentie daarvan. Er is falen op de woningmarkt en ja, dan moet ingegrepen worden. Daar zijn we voor. U hebt dat waarschijnlijk ook niet goed gehoord. Wij zijn voor ingrijpen, maar dan wel op een manier die recht doet aan de problemen die er zijn. We denken dat het voorstel dat er nu ligt te weinig specifiek is. Een verzoek, ook van onze kant: maak het specifiek, dan zult u waarschijnlijk onze steun daarin krijgen. Dat specifiekere, dat noemde u zelf ook al, betreft vooral betaalbaarheid. U gebruikt wel het woord kwaliteit – ik heb het niet geteld, maar het komt zeker twintig keer in het

stuk voor – maar de term betaalbaarheid komt in het stuk niet voor. U bedoelt het waarschijnlijk wel, maar zet het er dan ook in.

We hebben het ook over de wachttijden. U kunt dat afmeten aan de wachttijden voor goedkope woningen. Als daarbij wachttijden zijn van vijf tot tien jaar, dan weet u waar de behoeften zijn. U bent gewend om te denken in marktdenken, daar ligt uw markt, dus zorg ervoor dat u daarop ook het antwoord hebt.

U had een goed verhaal over energiekosten. Ik zal daar een ander kort verhaal tegenoverstellen. In de plaats waar ik woon was een wijk en de bewoners vroegen mijn partij om ondersteuning omdat een groot deel van die woningen zou worden afgebroken. Dat leek een terechte vraag. We zijn met die bewoners in gesprek gegaan en vervolgens zijn we met een bouwkundige die veel verstand van zaken heeft huis na huis, voordeur na voordeur langs die woningen gegaan. We zijn op heel veel plaatsen binnengekomen en hebben de onderhoudstoestand bekeken, de problemen bekeken en we zijn asbest tegengekomen. We hebben daarover een rapportage gemaakt en daarmee zijn we, samen met de bewoners, naar de woningvereniging gegaan. Wat wij meemaakten was eigenlijk met geen pen te beschrijven. Kozijnen van voorramen die niet geankerd waren maar met wat siliconenkit waren vastgeplakt, soms wel tot 2 cm tot 3 cm dik. Scheuren tussen de voordeur en de stenen muur van centimeters breed. Tochtende kieren aan alle kanten. Daar ging dus gigantisch veel energie verloren. Wat is nu gebleken? Die woningvereniging daar heeft jarenlang aangestuurd op sloop. Het onderhoud dat ze daar heeft gedaan was beneden alle peil. Onder druk van wat wij met de bewoners daar samen hebben gerapporteerd, was het resultaat dat de portiekwoningen die daar stonden en die volstrekt uit de tijd waren inderdaad werden gesloopt, maar dat de andere eengezinswoningen, ondanks dat ze in eerdere rapportages niet meer geschikt werden geacht voor renovatie, toch gerenoveerd zijn. De bewoners betalen daar nu een beetje meer huur, zeker, maar mét nieuwe energieregelingen en mét een aantal zaken op dat gebied wonen ze wel nog in betaalbare woningen. Zo kan het ook, gedeputeerde. Dat is een aanpak waarvan wij voorstander zijn. Dus eerst langs die slooplat leggen en bepalen of het echt

nodig is. Is het echt nodig? Dan moet het gebeuren. We zijn niet tegen slopen, maar je moet wel bekijken wanneer en waar.
Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rewinkel. De heer Van Wageningen? Neen. Mevrouw Roefs.

Mevrouw Roefs: Dank u wel, voorzitter. De reden dat ik naar cijfers vroeg van Noord- en Midden-Limburg is juist dat ik ook een heel eerlijke afweging wil maken of het nodig is. De PvdA zit daar dus niet star in. Ik heb al een keer van de heer Kirkels gehoord dat het daar allemaal heel erg goed verloopt in Noord- en Midden-Limburg met die woningbouw. Ik ga het opzoeken, want u zegt terecht dat ik blijkbaar informatie heb gemist en die ga ik dus zoeken op de website.

U zei dat we niet al te veel tijd moeten besteden aan de monitoring, maar ik heb gevraagd om monitoring op een specifiek onderwerp. Van alle partijen hier, zijn er denk ik zeker vijf geweest die uitdrukkelijk – de SP deed dat zojuist ook heel duidelijk – uitgesproken hebben dat ze een beetje bezorgd zijn over de bereikbaarheid van betaalbare woningen voor grote groepen in onze samenleving die aangewezen zijn op de sociale huursector. Wij zijn voor deze verordening, maar het is mogelijk dat het misschien ongewenste effecten heeft voor de bereikbaarheid van woningen voor mensen die van de huursector afhankelijk zijn en dan vooral de groep onder die 33.00 euro. Ik wil daarvoor toch graag extra aandacht vragen.

U noemde als voorbeeld de kleine particuliere woningen die leegstaan. In de motie staat: kleine particuliere woningen. Ik herinner me dat ik op werkbezoek was in Kerkrade – ik kom niet zo heel vaak in Zuid-Limburg – en daar werd heel duidelijk geschetst dat daar heel veel kleine woningen leegstaan omdat de ouders zijn overleden en de kinderen in de Randstad wonen. Inmiddels zijn die woningen dichtgetimmerd, en eigenlijk onverkoopbaar, omdat de kinderen die huizen aan de straatstenen niet kwijt kunnen. Dan ook richting mevrouw Brugman. Ik weet niet hoe we dit probleem moeten aanpakken, maar ik verwacht dat wij een scala aan mogelijke oplossingen rondom dat transitievraagstuk krijgen en ik wil dus heel graag dat ook dit probleem

daarmee wordt aangepakt. Hoe dat precies moet? Wij kunnen niet zeggen dat wij dan dat huis kopen, het slopen en dat de eigenaar dan 100.000 euro krijgt of zo. Dat lijkt me niet. Maar misschien kan er heel creatief mee worden omgegaan.

Volgens mij was het dat, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Mevrouw Van den Beuken. Wellicht kan zij namens de indieners ingaan op de vragen van GroenLinks.

Mevrouw Van den Beuken: Dat klopt, voorzitter. Allereerst op de vraag van mevrouw Brugman. Het staat er inderdaad zo in. De woningbouwcorporaties hebben het heel moeilijk met de landelijke regelingen. We willen dat alle partners, dus ook overheden, marktpartijen en corporaties, samen gaan bekijken hoe ze dat slooppfonds kunnen vullen. We geven de gedeputeerde graag de ruimte om dat in te vullen. Ik zie dat er nog een tegenvraag komt.

De voorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Geen tegenvraag, maar een aanvullende vraag. Ik heb ook een opmerking gemaakt over 'substantieel'. Dat kan heel veel betekenen.

Mevrouw Van den Beuken: Samen met de partners betekent niet dat een partner zich kan terugtrekken. Zo moet u het zien. We hebben enkele voorbeelden gegeven aan de gedeputeerde en de gedeputeerde komt graag met een voorstel in de commissie en in deze Staten en dan zullen we samen bekijken wat we daarvan vinden.

Voorzitter, de gedeputeerde heeft geantwoord, waarvoor dank. Ik sta hier niet vanuit een liberaal gedachtegoed – gelukkig zeg ik dan maar – maar wij voeren natuurlijk het coalitieakkoord mee uit en daar staat het ook in. Wij kunnen instemmen met deze verordening, zeker na de antwoorden van de gedeputeerde. We zijn kritisch, we blijven kritisch, maar we kunnen ook tellen. Het staat ook in het coalitieakkoord, dus een en een is twee.

We zijn ook heel blij dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat dit niet geldt voor Noord- en Mid-

den-Limburg en we weten inderdaad dat u al ermee hebt staan zwaaien en daarom benoemen we dat ook even.

Verder schrijft u in de mededelingen dat u zich hard gaat maken in Den Haag. We willen even benadrukken dat het niet alleen gaat om jezelf hard maken, maar dat u ook daadwerkelijk euro's naar Limburg moet halen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Beuken. De heer Kirkels.

De heer Kirkels: Voorzitter, er resteren nog twee punten om even op in te gaan. Het genoemde sloopfonds, waarvan gedeputeerde Koppe zegt dat het wellicht beter is om te spreken van een transitiefonds en dat spreekt ons wel aan. Het gaat namelijk om meer dan alleen maar sloop. Dat kan een eigen leven gaan leiden en dan dreigt het beeld het verkeerde accent te krijgen. Het gaat om transitie. Je moet meer functies veranderen. Voor het aspect sloop willen we graag een schot voor de boeg geven. We zien een fonds ontstaan en dan ontstaan er impulsmiddelen en die impulsmiddelen moeten wel terechtkomen waar dat echt nodig is. Er zijn voldoende gevallen bekend van gemeenten waar particulieren, op een meestal zeer populaire plek, een pand of pandje of een woonhuis kopen en dat voor een aanzienlijk deel slopen voor nieuwbouw – zo heet dat dan – en soms slopen ze het helemaal en zetten daar een nieuw woonhuis neer. Voor dat soort gevallen moeten die middelen natuurlijk niet ingezet kunnen worden. Een slooppremie mag geen bonus worden in de geest van: leuk meegenomen. Van dit soort effecten zijn er meerdere te noemen. Dat is nu niet aan de orde en wij gaan ervan uit dat Gedeputeerde Staten het geheel zorgvuldig uitwerken.

Dan kondigt de gedeputeerde een pilot aan over sloop- of vernieuwingsopgaven voor samengestelde wooncomplexen. Hoe doe je zaken met een VvE, wat lastiger is dan met een corporatie? Dat is een zeer waardevolle pilot en we willen u daartoe zeker aanmoedigen. Dat is een punt waarmee alle regio's hun voordeel kunnen doen omdat dit probleem echt overal opdoemt aangezien de naoorlogse wooncomplexen aan het eind van hun levensduur komen. Daarover worden we graag geïnformeerd.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kirkels. De heer Koppe.

Gedeputeerde Koppe: Voorzitter, laat ik beginnen met de motie die is aangekondigd door mevrouw Van den Beuken. Ik kijk dan vooral naar het dictum. Er staat hier: uitwerken van het sloopfonds. Ik begin me nu ook af te vragen of we daarvan niet 'transitiefonds' hadden moeten maken. Maar als wij dezelfde intentie hebben, dan zullen we straks in het najaar wel bepalen hoe we het gaan noemen.

Het tweede punt. Ik ben het in ieder geval ermee eens om een punt te zetten achter het pilotproject. Of dat dan vervolgens met een tender moet, dat kan ik nu even niet beoordelen. Als u me de ruimte daarvoor geeft, dan zullen we u dat zo snel mogelijk laten weten. We zullen dat even op een rijtje zetten. Zo gaat dat met een motie. Het is iets minder hard dan een amendement, maar ik wil toch de verwachting aangeven. Met punt 1 kan ik akkoord gaan. Bij punt 2 moet ik nog een vraagteken zetten achter de tender vanwege de vorm. Voor het overige kan ik die motie overnemen als de Staten hier die motie breed willen ondersteunen.

De heer Hermans en niet alleen hij maar ook de heer Rewinkel van de SP, zeggen eigenlijk – beide om andere redenen – hou het nu even aan en doe het in het najaar. Dan kom je bij de urgentie. Ik zie dat er nee wordt geschud, maar ik heb beluisterd dat het specifiek moet en minder generiek. Daarom kan ik dat nu niet even in een oogwenk veranderen en dat pleit er dus voor dat ik het terug zou moeten nemen en dat ik het specifiek zou moeten maken voor de SP en er dan mee terug zou moeten komen. Het komt in feite op hetzelfde neer als wat de heer Hermans aangeeft. Ik kan daar in ieder geval niet in meegaan. Ik kan me voorstellen dat, als wij over een jaar een evaluatie doen, we dan kunnen bekijken wat de effecten zijn en of het nog specifiek moet. Dan kunnen we dat met een koppelen aan het nieuwe POL 2014 waar collega Van der Broeck heel hard mee bezig is. Ik zou dat in ieder geval nu nog niet willen adviseren. We kunnen met deze verordening echt niet langer wachten. Het gaat al langer de verkeerde kant op en de problematiek wordt alleen maar groter, iedere dag dat we wachten. 4 juli is de geplande datum waarop deze verordening

ingaat en vervolgens gaan we er ook echt mee aan de slag.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Voorzitter, mag ik nog even terugkomen op het antwoord op de motie? Het zou ons van het probleem afhelpen als het college deze motie zou overnemen met de verandering die u zojuist hebt aangegeven, dus een punt achter pilot. Het zou ons uit de brand helpen omdat we anders misschien tegen deze motie moeten stemmen omdat we niet weten wat er uitkomt. D66 wil echt middelen op een efficiënte manier inzetten om de transitie op gang te brengen, maar we weten niet zeker of een sloopfonds daarvoor de beste mogelijkheid is. We willen wel het college de kans geven om te zoeken naar een efficiënte inzet van die middelen. Ik heb gisteren een slechte ervaring opgedaan met het steunen van een motie. Anderen veronderstellen dan dat je dan ook meteen erachter staat wat het college met die motie gaat doen. In dit geval is dat bij D66 niet zeker.

De voorzitter: Ik ga eerst de gedeputeerde in de gelegenheid stellen om zijn termijn af te ronden. Daarna kijk ik in de richting van de indieners hoe zij reageren op de oproep, want het is aan de indieners of zij de motie al dan niet aanpassen. De heer Koppe.

Gedeputeerde Koppe: Voorzitter, een motie is in eerste instantie aan de Staten. Ik kan het niet anders verwoorden dan hoe ik het zojuist heb gezegd. Het is aan de Staten zelf of zij de motie in stemming willen brengen, dat laat ik aan de initiatiefnemers over. Ik ben in ieder geval bereid om de woorden die ik zojuist heb uitgesproken te herhalen.

Terug naar de SP, naar de heer Rewinkel. Hij zegt dat het verwijt in de richting van de SP onterecht is. Daar denk ik toch heel anders over. Het verschil is namelijk dat alle andere fracties, de fracties die u voorgingen en de fracties die na u kwamen, hebben aangegeven dat ze akkoord konden gaan. U zei als enige in de eerste termijn dat u het niet specifiek genoeg vond en dat u het daarom geen steun kon verlenen. Daarmee neemt u een compleet afwijkende positie in ten opzichte van de rest. Het is dan toch logisch dat ik de rest niet aanspreek? Die gaan allemaal akkoord en dat was u de vorige keer ook, tot nu

toe. Daarom is het verwijt in mijn ogen wel degelijk terecht.

Op de betaalbaarheid ben ik, denk ik, voldoende teruggekomen. Dat heeft de aandacht, maar daar gaan wij natuurlijk niet over.

De voorzitter: De heer Rewinkel.

De heer Rewinkel: Voorzitter, ik denk dat de gedeputeerde nergens in het verslag van de commissievergadering kan terugvinden dat de SP akkoord was met dit stuk. Hij verbindt nu een conclusie aan een stuk gedrag dat er niet was.

Gedeputeerde Koppe: Ik denk dat vele woordvoerders die daar toen aanwezig waren, kunnen beaamen dat u bereid was om er een hamerstuk van te maken en dat het alleen het CDA was dat gevraagd heeft om er een bespreekstuk van te maken. Ik laat het graag aan uw collega's over om met een knik in uw richting aan te geven dat dit zo is.

De voorzitter: Ik stel voor dat we geen kwartier gaan praten over of er al of niet ...

De heer Rewinkel: Voorzitter, u bent goed in geschiedenis, maar dat betekent dat je goed kunt controleren dat, als je ergens een hamerstuk van maakt, niet altijd wil zeggen dat je daarmee akkoord bent. Ook dit is weer een foutieve conclusie van de gedeputeerde.

De voorzitter: Waarvan akte en ik verzoek de gedeputeerde verder te gaan met de overige beantwoording.

Gedeputeerde Koppe: Dat doe ik, voorzitter en ik zal dat graag doen. Verder noemt u een aantal uitwassen waar u zelf tegenaan bent gelopen. Ik hoor ook wel eens wat en overall worden er fouten gemaakt, ik denk bij iedere corporatie en bij iedere ontwikkelaar. Ik hoop dat mensen van fouten leren en dat daardoor anderen niet opnieuw in die fout hoeven te vervallen.

Dan in de richting van de PvdA over de cijfers. Ik neem dat graag mee om te bekijken hoe dat precies past in de cijfers die we nu ter beschikking hebben en anders hoe gemakkelijk we dat kunnen verzorgen. De oproep voor meer differentiatie is in ieder geval groot en u wilt meer specifiek weten hoe het zit met die verschillende

doelgroepen als het gaat om de sociale ondergrens van 33.000 euro, zo noem ik dat maar even. Ik begrijp overigens dat daaraan al wordt gewerkt, ook in de regionale woningbouwprogramma's.

Over de dichtgetimmerde woningen die u aan wilt pakken. Dat is mij ook ter ore gekomen. Er zijn inderdaad mensen die uit een erfenis een woning krijgen en die zelf ergens anders wonen en de woning aan de straatstenen niet verkocht krijgen. Wij zullen dat meenemen als onderdeel van de problematiek rondom het leegstaand particulier woningbezit.

Ik begrijp dat ik mevrouw Van den Beuken in de eerste termijn voldoende heb beantwoord en dat we er samen uit zijn.

In de richting van de VVD. Ik onderschrijf het dat je breder zou moeten denken dan slopen alleen. Ik maak zelf vaak gebruik van de benaming sloopfonds en niet van transitiefonds omdat het aanspreekt en mensen meteen begrijpen wat je bedoelt. Het is duidelijk dat de opgave groter is dan slopen alleen.

Dan over de impulsmiddelen. De impulsmiddelen moeten volgens de heer Kirkels daar terecht komen waarvoor ze zijn bedoeld. Slooppremies mogen geen bonus worden. Ik heb dat goed begrepen en we zullen dat meenemen in de verdere uitwerking.

Dan over de woningcomplexen. Ik ben blij dat u dat ook als waardevol ziet en ziet dat het een problematiek is die hand over hand zal toemen en dan in het bijzonder voor de grote complexen die net na de oorlog zijn gebouwd en die inmiddels in handen zijn van particulieren. Die complexen komen aan het eind van hun levensduur of moeten ingrijpend worden gerenoveerd en soms is dat niet meer mogelijk met het asbest en alles wat er verder in zit. Dat heeft weer alles te maken met de goedkope bouwmaterialen waarvoor men na de oorlog gekozen heeft en waarmee men heel grote woningbouwprogramma's heeft uitgevoerd. Al die complexen plaatsen je na die veroudering nu ook nog eens collectief voor de keuze wat je ermee moet doen. Het is inderdaad een problematiek die je op dit moment misschien nog niet zo ervaart, maar die de komende twee decennia heel preg-

nant naar voren zal komen. We zullen dat meenemen, voorzitter. Volgens mij ben ik zo in voldoende mate op alle vragen ingegaan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we in twee termijnen gediscussieerd. Ik stel voor dat we eerst het Statenvoorstel in stemming brengen en vervolgens de ingediende motie. Mevrouw Van den Beuken wil denk ik nog reageren op de ingediende motie.

Mevrouw Van den Beuken: Inderdaad, voorzitter. Ik heb het antwoord van de gedeputeerde gehoord. Het is al een compromis van de indieners. Daarom zou ik niet zeggen 'een punt', maar 'een komma' erachter zetten. We zien graag het voorstel van u tegemoet. Zeker met uw politieke achtergrond moet het u aanspreken dat we juist een tender met die marktpartijen willen. Dus: onderzoek het. Als u met gedegen argumenten kunt komen waarom het niet werkt, dan zien we dat ook graag. We willen dus graag de motie zo indienen.

De voorzitter: Dank u wel. U wilt nog reageren op de motie, mijnheer Rewinkel?

De heer Rewinkel: Mevrouw Van den Beuken deed dat ook. Wij willen het Statenvoorstel niet steunen – het zal duidelijk zijn waarom niet – maar die motie wel. Waarom? Omdat dit een instrument is om heel specifiek naar de problemen te kijken en die aan te pakken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan komt ook de heer Hermans nog met een stemverklaring.

De heer Hermans: Ook wij zullen die motie steunen. Ik feite is de motie een oproep aan Gedeputeerde Staten om met een Statenvoorstel te komen. Bevalt dat voorstel niet, dan kunnen we alsnog nee zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik breng dan allereerst het Statenvoorstel G-013-011, verordening Wonen Zuid-Limburg in stemming. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Er zijn 34 stemmen voor het Statenvoorstel en 5 stemmen tegen het Statenvoorstel. De tegenstemmen zijn van de SP-fractie.

Ik breng vervolgens motie 369 in stemming. Motie Verordening Wonen Zuid-Limburg, waarbij

de indieners hebben aangegeven dat de motie gehandhaafd blijft zoals deze is ingediend. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. 39 Statenleden hebben hun stem uitgebracht. Er zijn 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen. De tegenstemmen zijn van D66. Daarmee is de motie aangenomen.

Het is 13.05 uur. Ik stel voor dat we de lunch-pauze iets korter maken en dat we tot 13.45 uur pauzeren. Dan zijn we een kwartier later dan gepland, want volgens de oorspronkelijke planning zouden we om 13.30 uur doorgaan. Ik schors de vergadering tot 13.45 uur.

(Schorsing van 13.10 uur tot 13.50 uur.)

11.1.3 G-13-013 Statenvoorstel strategische kadernotitie Arbeidsmigratie

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Een punt van orde.

De voorzitter: Een punt van orde.

Mevrouw Brugman: Het agendapunt dat nu wordt behandeld, arbeidsmigratie, was in mijn beleving een hamerstuk, maar er was een partij, het CDA, die daarover graag iets wilde zeggen. Het CDA staat nu onderaan op de lijst van sprekers. Ik zou het eigenlijk veel handiger hebben gevonden als het CDA bovenaan de lijst was gekomen.

De voorzitter: U doet een voorstel van orde. Ik had willen aangeven dat we nu behandelen G-13-013 het Statenvoorstel strategische kadernotitie Arbeidsmigratie, behandeld in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën op 24 mei 2013. Ik heb begrepen dat in eerste instantie, zoals zojuist ook al door u verwoord het Statenvoorstel als hamerstuk werd gezien. Vandaar dat ik al een oproep wilde doen dat woordvoerders maximaal twee minuten zouden gebruiken. De volgorde van sprekers is gedaan op volgorde van binnenkomst, maar ik kijk in de richting van het CDA in de persoon van de heer Verhoijzen, of hij er bezwaar tegen heeft om als eerste te beginnen. Hij heeft daar geen bezwaar tegen. Ik geef dan als eerste het woord aan de heer Verhoijzen van het CDA.

De heer Verhoijzen: Dank u wel, voorzitter. De strategische kadernotitie Arbeidsmigratie. Wij zijn als CDA verheugd dat het college het politiek lastige onderwerp arbeidsmigratie, dat we allemaal kennen met vooroordelen en angstbeelden, op de agenda heeft gezet. Er ligt nu voor een beleidskader Arbeidsmigratie met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda. We weten allemaal dat de arbeidsmigratie in de media vaak een negatieve lading heeft, zeker als je kijkt naar de huidige economische ontwikkeling waardoor velen vrezen dat onze eigen mensen worden verdrongen op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd, daarom vond ik het toch belangrijk om het op de agenda te zetten, voorzitter, is er toch een stevige bijdrage die arbeidsmigranten en expats leveren aan de economie. Dat is eigenlijk opvallend, want Limburg heeft goede redenen om hieraan bijzondere aandacht te besteden. Nu werken hier al vele duizenden arbeidsmigranten. Zij verhogen het bruto regionaal product en daarmee ook de welvaart. Tegelijkertijd zien we dat onze eigen bevolking de komende jaren sterk gaat dalen. We zien ook dat arbeidsmigratie een blijvend verschijnsel is dat hoort bij Europa en de wereld van nu. Tegelijkertijd staan we toch ook voor stevige maatschappelijke opgaven die van ons als Provincie een voortvarende aanpak vereisen. Ik grijp maar even terug naar de voorjaarsnota van vorige week waar we toch stevige aanzetten hebben gegeven.

Ondanks de toenemende werkloosheid, voorzitter, zal onder invloed van de demografische ontwikkeling al over enkele jaren een tekort zijn van tienduizenden werknemers. De verwachtingen van de tekorten op de arbeidsmarkt lopen in diverse sectoren dusdanig op dat alle inspanningen erop gericht moeten zijn mensen naar deze sectoren te leiden. Dat betekent wat ons betreft in eerste instantie het eigen arbeidspotentieel, dat nu aan de kant staat, geschikt maken voor de arbeidsmarkt. Zoals we weten, gebeurt dat niet vanzelf. Hier ligt vooral een taak voor de gemeenten, maar wij als CDA-Statenfractie vinden het van groot belang. Het activeren en het geschikt maken van het onbenut arbeidspotentieel doet natuurlijk verder ook niets af aan de kwantitatieve en kwalitatieve mismatch die er bestaat op onze arbeidsmarkt. Dat betekent dat arbeidsmigranten en expats aanvullend nodig zijn.

Tegelijkertijd, voorzitter, worstelt onze samenleving met integratie en voor Limburg is dat niet anders. Ik denk dat het goed is dat we de negatieve effecten van arbeidsmigratie beter aanpakken, waaronder een betere informatievoorziening aan arbeidsmigranten over rechten en plichten. Een gezamenlijk regionaal huisvestingsbeleid en het versterken van de mogelijkheid van tijdelijke huisvesting zijn zaken die daaraan kunnen bijdragen.

Integratie, voorzitter, heeft alles te maken met attitude. Het is enerzijds aan de immigranten, maar anderzijds ook aan de bewoners om nieuwkomers te laten integreren. Als er een negatieve houding is ten opzichte van deze mensen, dan wordt integratie een loodzware opgave. Is er echter een positieve houding, dan kan men snel integreren. Dat geldt niet alleen voor buitenlanders in Nederland, maar net zo goed voor stedelingen die naar het platteland verhuizen of Zeeuwen die vanuit Zeeland naar Brabant verhuizen.

Voorzitter, wij denken als CDA dat wij onze economische positie en ambities kunnen versterken door ons te verbinden aan die arbeidsmigratie. De accenten die het college heeft geplaatst om verder op te focussen – huisvesting arbeidsmigranten, integratie en taal, kennis en beeldvorming van de arbeidsmarkt – steunen wij van harte.

Toch nog even over de kennis en de beeldvorming om daarop nog een nader accent te plaatsen, voorzitter. Ik gaf al aan dat er veel onterechte negatieve beeldvorming bestaat over arbeidsmigranten. Overtuigend feitenmateriaal om die beelden te weerleggen, ontbreekt vaak. Tegelijkertijd beseffen we dat het besef over de noodzaak en de toegevoegde waarde van arbeidsmigranten bij de Limburgers nauwelijks aanwezig is.

Wat verwachten wij van het college, voorzitter? Er ligt een strategische nota met een stevige uitvoeringsagenda, daarop hebben we ook sterk aangedrongen. Er zijn goede aanzetten gegeven. Wat verwachten we los daarvan ook van het college? We verwachten in ieder geval een bijdrage aan het vergaren van data over aspecten van arbeidsmigratie, onder meer over de grensoverschrijdende ontwikkelingen, het stimuleren van regionale netwerkvorming ten behoeve van kennisuitwisseling, het leren van elkaars

ervaringen onder andere tussen verschillende delen van Limburg en het delen van ervaringen met pilots over onder meer integratie, huisvesting en arbeidsmarkt.

Een ander punt is het uitvoeren van strategisch onderzoek, bijvoorbeeld naar de inzetbaarheid van arbeidsmigranten en expats voor de Limburgse topsectoren.

Een punt is ook het benutten van de kennis van monitoring enerzijds maar ook van beleidsontwikkeling en lobby naar Den Haag en Brussel. Het voorlaatste punt wat ons betreft, is het uitdragen van de kennis ten behoeve van de beeldvorming in de regio zelf en het imago en branding als gastvrije regio.

Als laatste punt, voorzitter, daar waar mogelijk entameren van het gesprek over de samenhang tussen de werkloosheid en arbeidsmigranten. We hebben bijvoorbeeld regionale overlegstructuren. Ik kan dan refereren aan Kompas Zuid-Limburg en het Kerkeböske overleg.

Voorzitter, ik kom langzamerhand tot een afsluiting.

De nota biedt een goede analyse en een aanpak. Ik ben blij dat arbeidsmigranten in de volle breedte aandacht krijgen. Arbeidsmigranten zijn immers onlosmakelijk verbonden met onze Limburgse economie. Meer kennis en beeldvorming moeten hierbij inderdaad aandacht krijgen.

Vooroordelen en angstbeelden duiken nog te vaak op. Waaraan we behoefte hebben, is een kwantitatieve en kwalitatieve analyse. Kort gezegd: hoeveel bedden hebben we nodig, welk type accommodatie? Ik ben blij met de intentie van de Provincie om te participeren in businesscases om risico's af te dekken van projecten die niet doorgaan omdat er een restpost overblijft waardoor het gehele project wordt gefrustreerd. Denk bijvoorbeeld aan een huurgarantie die een ontwikkelaar nodig heeft om een midstayvoorziening te realiseren. Tot op heden gebeurt er in het veld namelijk niets. Dat is waaraan aandacht moet worden besteed.

Tot slot, voorzitter, wil het CDA graag instemmen met de drie beslispunten. Instemmen met de visie, de rolkeuze en de prioriteiten en de invulling daarvan en ook instemmen met de terugkoppeling via de planning- en controlcyclus en de jaarlijkse rapportage.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verhoijzen. Ik geef het woord aan de heer Hermans van de PVV.

De heer Hermans: Dank u wel, voorzitter. Allereerst een tekstuele opmerking naar aanleiding van het deelverslag dat hier wordt vastgesteld. In het verslag staat dat de heer Van Soest meedeelt dat de SP niet met dit voorstel zal instemmen. Het mag duidelijk zijn dat dit de PVV moet zijn. Ik weet niet of het letterlijk zo gezegd is, maar bij dezen.

Ik heb dan meteen mijn statement gemaakt. Wij zullen dus tegen dit voorstel stemmen omdat we nog steeds vinden dat de Provincie geen directe wettelijke of integrale verantwoordelijkheid heeft op het gebied van arbeidsmigratie. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Uringa van de Onafhankelijke Statenfractie Limburg.

De heer Uringa: Voorzitter, de Onafhankelijke Statenfractie Limburg stemt in met de strategische kadernotitie Arbeidsmigratie vanuit het college van Gedeputeerde Staten. Gezien enerzijds de ontwikkelingen op de Limburgse arbeidsmarkt en in het bijzonder de grote tekorten in de toekomst aan vele soorten arbeidskrachten die wij niet allemaal zelf kunnen invullen en anderzijds de noodzakelijke regulering van de arbeidsmigratie, is het een prima initiatief van het college om na te denken over deze uitdagingen en daarvoor kaders te definiëren. Of wij het nu willen of niet, Limburg heeft – zeker in de toekomst – buitenlandse handen en hoofden nodig om hier de zaak draaiende te houden. Dit laat onverlet dat wij de arbeidsreserve in Limburg maximaal c.q. optimaal moeten benutten, maar wij worden ook geconfronteerd met een gedeeltelijke mismatch tussen deze Limburgse arbeidsreserve en de vraag naar specifieke arbeidskrachten. Gegeven deze situatie is het dus belangrijk dat wij de juiste migranten aantrekken en vervolgens voor deze mensen een beschaaft leef- en werkomgeving creëren. Als deze migranten zich voor langere tijd in Limburg willen vestigen, dan moeten we hen tevens de mogelijkheid bieden en ook van hen verlangen dat zij zich goed integreren in de Nederlandse maatschappij.

Verder moeten wij de arbeidsmigratie zodanig regelen en doseren dat er geen maatschappelijke of economische ontwrichting in de exportlanden ontstaat. Het acquireren van bijvoorbeeld medisch personeel uit landen waar aids een groot probleem is, is mijns inziens immoreel en dus verwerpelijk.

Ook in de exportlanden zelf ben ik consistent in mijn mening, want dit verhaal vertel ik ook aan de medici en het verplegend personeel in Zuid-Afrika die op weg zijn naar het grote geld in Dubai.

Samengevat. De Onafhankelijke Statenfractie Limburg stemt in met deze kadernotitie. Benut de arbeidsreserve in Limburg maximaal c.q. optimaal. Trek de juiste arbeidsmigranten aan op basis van vraagsturing. Zorg voor een beschaaft leef- en werkomgeving. Stel eisen aan de integratie van de arbeidsmigranten en maak daar ook voorzieningen voor, in het bijzonder als arbeidsmigranten voor langere termijn in Limburg willen blijven. Regel de arbeidsmigratie zodanig dat er geen maatschappelijke of economische ontwrichting in de exportlanden ontstaat.

Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uringa. Ik geef het woord aan mevrouw Brugman van GroenLinks.

Mevrouw Brugman: Dank u wel, voorzitter. Er zijn al enkele sonderende besprekingen geweest in de commissie en ook daaraan voorafgaand. Nu hebben we een bijlage gekregen met concrete voorstellen en is daar een agenda onder gelegd. Vooral de ondersteuning naar de regio is een belangrijke taak. Dat is mede gevoed door het feit dat er regelmatige verzoeken voor ondersteuning zijn gedaan vanuit gemeenten of vanuit de regio. GroenLinks heeft van begin af aan aangedrongen op taalontwikkeling want wij zijn ervan overtuigd dat de beheersing van de Nederlandse taal mede leidt tot integratie. Met het huidige budget van 250.000 euro hoopt de Provincie vijfhonderd migranten te bereiken. Dat is een goed begin.

Een ander belangrijk punt vinden wij die beeldvorming, voorzitter, want veel Limburgers maken zich zorgen over de verdringing op de arbeidsmarkt. Of dat nu terecht is of niet, het is een beeld. Het kunnen weerleggen daarvan vraagt

vooral een goede communicatie en onderbouwing en onderzoek zoals u gaat doen. Wij zien dan ook de rapportage hierover in het najaar met belangstelling tegemoet, voorzitter.

Het is eigenlijk geen provinciale taak, dat zijn we met elkaar wel eens, maar dat komt vooral omdat er behoefte aan is in die regio. Er zijn inderdaad gezamenlijke bijeenkomsten, daaraan is al gerefereerd met het Kerkeböske bijvoorbeeld, maar gemeenten denken over een aantal zaken verschillend en zeker op het gebied van huisvesting. Op dat gebied zijn inderdaad de nodige wantoestanden en daarbij is de hulp van de Provincie ingeroepen. Die wantoestanden, voorzitter, zijn vaak ontstaan door de koppeling van werkgever en werknemer. GroenLinks vindt dat een ongewenste situatie en dat willen we graag aan de gedeputeerde meegeven. Het bevordert in onze ogen de integratie niet. Graag een reactie hierop.

In de commissie werd een opmerking gemaakt over een meldpunt voor discriminatie bij sollicitaties van Limburgers. Een apart meldpunt voor Limburgers vinden wij een heel slecht idee. Gelukkig heb ik in de uitwerking gezien dat ervoor gekozen is om informatie in te winnen bij de Antidiscriminatievoorziening Limburg, de ADV. Genoeg gepraat, voorzitter, aan de slag.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Brugman. Ik geef het woord aan de heer Wijnands van 50PLUS.

De heer Wijnands: Dank u, voorzitter. Voorzitter, het college constateert terecht dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in aantallen en in beroepscategorieën niet in evenwicht zijn. Deze onbalans wordt in de toekomst alleen maar erger. Limburg zal niet in staat blijken om zonder arbeidskrachten van buiten de vacatures in te vullen. Wij hebben op dat vlak trouwens al een oude traditie. De mijnindustrie en de maakindustrieën hebben in het verleden al veelvuldig gebruikgemaakt van arbeidskrachten uit Europese landen en uit Afrika. Toch is het een heel gevoelig thema. Die gevoeligheid zit hem vooral in de angst voor het wegnemen van werkgelegenheid voor de arbeidzoekende inwoner van Limburg en de beeldvorming rondom arbeidsmigranten.

Voor alle duidelijkheid, voorzitter. 50PLUS is van mening dat arbeidzoekende inwoners van Limburg maximaal ondersteund moeten worden in het zoeken naar en het verkrijgen van een baan. Het wegwerken van de zogeheten kaartenbak heeft om humane en om financiële redenen prioriteit boven het aantrekken van arbeidsmigranten. Ook is 50PLUS van mening dat er geen concurrentie mag plaatsvinden op arbeidsvoorwaarden. Wie hier werkt, heeft recht op gelijke beloning en gelijke secundaire arbeidsvoorwaarden die – al dan niet in cao's vastgesteld – algemeen geldend zijn. Dat geldt evenzo voor huisvesting en andere leefomstandigheden. Met andere woorden: wij maken geen onderscheid tussen arbeidsmigranten en mensen die uit Limburg afkomstig zijn. Misstanden moeten streng worden aangepakt, maar beter is nog om ze te voorkomen. De realiteit laat echter zien dat zelfs als we iedere werkzoekende aan de slag krijgen, er nog een tekort op de arbeidsmarkt zal zijn. Het kan dus niet anders dan dat we de tekorten aanvullen met arbeidsmigranten.

Voorzitter, deze notitie constateert terecht dat veel van de geuite kritiek berust op beeldvorming. Beeldvorming die niet overeenkomt met de werkelijkheid. De Provincie heeft op dit beleidsveld weinig bevoegdheden, maar ook zonder bevoegdheden kun je problemen aanpakken en meehelpen om oplossingen te bieden voor de problematiek. Dat kun je doen door concrete acties te ondernemen, maar ook door te laten zien waar je voor staat, welke opvattingen je hebt, het afgeven van signalen. Daarnaast kun je – nee, moet je – als gerespecteerde overheid stimuleren, initiëren en faciliteren. Het bevorderen van de integratie en de kennis van de Nederlandse taal is een dergelijke actie. De Universiteit van Maastricht doet dat overigens al jaren. Zij geeft lessen Nederlands aan buitenlandse studenten en probeert op die manier buitenlandse studenten te betrekken bij de Nederlandse samenleving. Wij attenderen u daarop, omdat we beter gebruik kunnen maken van de expertise die er al is, wellicht met inzet van de al aanwezige instituten en faciliteiten, dan dat we alles opnieuw gaan optuigen. Zo kan er ook een win-winsituatie ontstaan door voor de huisvesting van arbeidsmigranten die kort en middellang hier blijven, leegstaande woningen en gebouwen in te zetten.

Ook het meehelpen om de verkeerde beeldvorming weg te werken, zien wij als een taak van de Provincie. Communicatie en voorbeeldgedrag zijn daar middelen voor. Zo kan de Provincie op haar eigen website aandacht besteden aan arbeidsmigranten door cijfers en rapporten te publiceren die een juist beeld geven van de gevolgen en de noodzaak van de komst van arbeidsmigranten. Ook verwijzingen naar instanties en overheden en het beantwoorden van veel gestelde vragen, de zogeheten FAQ's zou een item kunnen zijn op die website. Zo zou de Provincie bijvoorbeeld ook jaarlijks een ontvangst kunnen organiseren voor nieuwe arbeidsmigranten. Allemaal zaken waarmee de Provincie laat zien dat arbeidsmigranten welkom zijn en dat zij er ook voor hen is.

Voorzitter, wij stemmen dan ook in met de voorstellen van deze kadernotitie.
Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wijnands. Ik geef het woord aan de heer De Beer van de VVD.

De heer De Beer: Voorzitter, we hebben in de commissie meermaals over het voorstel gesproken. Op de eerste plaats dank voor het verwerken van de vele opmerkingen in het voorstel. Een van de belangrijkste opmerkingen die de VVD heeft gemaakt, dat is door andere sprekers zojuist ook gezegd, is dat we vooral moeten kijken naar de mensen die in de kaartenbakken zitten. Hoe je die eventueel zou kunnen omscholen en dat je zou kunnen kijken naar het potentieel in de omliggende regio's. Op de alleraatste plaats kijk je dan naar arbeidsmigratie. Dat staat nu ook min of meer in het voorstel en daar zijn we bij mee.

Ook heel belangrijk in het voorstel is het aanhaken bij de humancapitalagenda's. We doen dit allemaal natuurlijk vanwege het economisch potentieel dat wij zien in de arbeidsmigratie. Het gaat dan om handjes, maar het gaat ook om kenniswerkers. Dat onderscheid moeten we niet uit het oog verliezen, vandaar dat het belangrijk is om aan te haken bij die humancapitalagenda's.

Voorzitter, in dit voorstel staan heel veel actieplannen van het college. Aan de ene kant zijn daar goede plannen bij, maar aan de andere

kant zijn daar ook plannen bij waarbij wij soms een beetje onze wenkbrauwen fronsen. Bijvoorbeeld de taal van de arbeidsmigranten vinden wij ook een verantwoordelijkheid van de migranten zelf en ook een verantwoordelijkheid van de bedrijven. De vraag aan het college is dan ook wat de rol van het bedrijfsleven is onder andere bij de taal, maar ook bij het belevingsonderzoek en het communicatieplan.

Er zijn ook heel goede plannen bij als het bijvoorbeeld gaat om huisvesting. Problematiek op bedrijven waar mensen worden gehuisvest, is toch een doorn in het oog van de VVD. Uitwassen moet je zien te bestrijden.

Voorzitter, we zullen het voorstel steunen, maar de vraag aan de gedeputeerde blijft: wat is de rol van het bedrijfsleven in dezen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer. Ik geef het woord aan de heer Voncken van de SP.

De heer Voncken: Dank u wel, voorzitter. Met arbeidsmigratie is niets mis als er een tekort is op de arbeidsmarkt. De SP is wel van mening dat eerst in de Limburgse kaartenbakken gezocht moet worden voordat wordt gezocht naar buitenlandse arbeiders. Gezien de hoge werkloosheid onder de laag- en middelbaar geschoolde arbeiders, is hier vrijwel zeker een potentieel dat geschikt is of door middel van opleidingen geschikt kan worden gemaakt voor de arbeidsmarkt. Sterker nog, de overheid – ook de Provincie – moet werkgevers overtuigen van het werkelijke probleem en de wantoestanden. Zeker onder de laag- en middelbaar geschoolde arbeiders in Nederland c.q. Limburg is de werkloosheid schrijnend. Als het aanbod dan nog niet voldoet aan de vraag van de arbeidsmarkt en er gezocht moet worden naar arbeidsmigranten, is het een goede zaak dat de Provincie in haar eigen rol hierin verantwoordelijkheid neemt. Daarbij moet misbruik door uitbuiting met kracht worden bestreden. Waar de Provincie een rol of een taak heeft, moet die worden opgepakt.

De SP stelt dan ook een aantal voorwaarden bij arbeidsmigratie, namelijk een goede en menswaardige huisvesting, taalcursussen voor midden longstayers en een regulier salaris conform de in Nederland geldende cao. Alleen gelijke regels bieden gelijke kansen. De SP verzet zich al jaren tegen de wantoestanden en de uitbuiting van buitenlandse werknemers en de slechte

huisvesting. De SP is dan ook verheugd dat dit nu onder de aandacht is van de Provincie.

Buitenlandse werknemers worden nu gezien als oneerlijke concurrenten van de Nederlandse en Limburgse werknemers omdat ze voor lagere lonen werken. Dat zet kwaad bloed bij de Nederlandse en Limburgse werknemers die aan de kant lijdzzaam moeten toezien dat de banen worden ingevuld door werknemers die voor salarissen werken waarvan zij niet eens hun gezin kunnen onderhouden. Indien aan gelijke salariering en arbeidsvoorwaarden wordt voldaan, zijn er ook gelijke kansen. Dat zal zeker ertoe bijdragen het negatieve beeld om te buigen en begrip te kweken onder de Nederlandse en Limburgse arbeiders.

De SP vraagt zich af of dit allemaal te controleren en te handhaven is, zeker als het niet gaat om een opdracht of aanbesteding vanuit de overheid of de Provincie maar dat het werk wordt aanbesteed door een reguliere opdrachtgever.

Tot slot. De SP is tevreden met de voorstellen, de aanbevelingen etc. en kan dit Statenvoorstel dan ook steunen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Voncken. Ik geef het woord aan mevrouw Roefs van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Roefs: Voorzitter, het is goed dat in dit Statenvoorstel duidelijk wordt gemaakt dat de Provincie toch een rol voor zichzelf ziet weggelegd bij het onderwerp arbeidsmigratie. Het is een heel beperkte rol, maar er is wel behoefte aan. Ik las in de laatste nieuwsbrief van de LLTB bijvoorbeeld de oproep of de Provincie alstublieft wilde helpen om het beleid van de gemeenten in de regio te stroomlijnen als het gaat over de woonaangelegenheden van de arbeidsmigranten. Blijkbaar is het toch heel moeilijk om zelf op een lijn te komen.

Een heel belangrijke taak van de Provincie is de informatie, het vergaren van kennis. Daarom heb ik nog een verzoek. Ik heb begrepen dat binnenkort heel veel mensen uit de praktijk bij elkaar komen en dat er een conferentie komt over arbeidsmigratie waar gesproken wordt over de behoefte aan arbeidskrachten uit Oost-Europa nu en in de toekomst, over de verdrin-

ging door arbeidsmigranten uit Oost-Europa op de arbeidsmarkt hier in Limburg en of dat al of niet plaatsvindt, en over welke acties we kunnen ondernemen om ervoor te zorgen dat ook de WW'ers en de mensen uit de kaartenbak van de gemeenten werk kunnen krijgen, bijvoorbeeld bij de distributiecentra. Ik heb al eens eerder gemeld dat het zo is dat, als er een distributiecentrum gebouwd wordt, er een contract met een uitzendbureau voor Oost-Europeanen wordt meegeleverd en dat is volgens mij eigenlijk niet de bedoeling.

Wij willen dus heel graag op de hoogte worden gehouden van de kennis die daar wordt opgedaan.

Ik heb ook al eerder gemeld dat we – zeker in het kader van het POL bijvoorbeeld – een standpunt moeten innemen of we bijvoorbeeld op industrieterreinen heel veel ruimte gaan vrijmaken voor ruimte-intensieve bedrijven. Als die in feite alleen maar werk opleveren voor inwoners van Limburg die we niet hebben, dan is het de vraag of je dat na moet streven.

Ik denk dat we heel erg veel behoefte hebben aan kennis en informatie om de juiste keuzes te kunnen maken en ook om objectieve informatie te kunnen verstrekken.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Ik geef het woord aan de gedeputeerde, de heer Van der Broeck.

Gedeputeerde Van der Broeck: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de ruime steun voor deze nota. Ik heb een aantal woordvoerders van de Statenfracties horen zeggen: accenten die het college zet of voorstellen van het college. In het proces dat wordt gevolgd zijn het inderdaad voorstellen van het college, maar ik wil toch nog een keer benadrukken dat we de nota samen hebben opgesteld. We zijn eerst met het veld gaan praten over wat de problemen zijn en wat er nu speelt. We hebben er acht, negen thema's uitgehaald en we hebben daarover samen met u, de Staten, aan tafel gezeten en er ook een prioritering in aangebracht. Dat heeft geleid tot de vier prioritaire velden, huisvesting, integratie en taal, kennis en beeldvorming en arbeidsmarkt. Daarmee zijn we aan de slag gegaan. Ik ben blij te horen dat u kunt herkennen dat we daarin ook de juiste toon hebben aangeslagen en ook een goede keuze hebben gemaakt.

Het CDA zet nog een keer heel stevig neer wat het nut en de noodzaak is van arbeidsmigranten.

Als je kijkt naar de cijfers van het aantal niet-werkenden in Limburg, de werkzoekenden, dan nam dat aantal in april met 1,3% af en in mei nog een keer met 2%. Als je nagaat dat ieder jaar tweeduizend mensen met pensioen gaan – dat aantal gaat er dus van af, los van de vergrijzing die optreedt – en als je ook nog een keer nagaat dat je een bijna vergelijkbaar percentage nodig hebt wil je alleen maar de economie in Limburg overeind houden, dan wordt het echt manifest dat we hier een probleem te pakken hebben waarin je als Provincie ook je verantwoordelijkheid moet nemen.

Een verantwoordelijkheid nemen is iets anders dan een wettelijke rol of een wettelijke taak daarin hebben. In die zin ben ik ook oprecht blij verrast met de inbreng van de PVV, want het gaat ook vaak om de argumentatie waarom je ergens voor of tegen bent. Ik hoor de PVV eigenlijk zeggen: wij stemmen tegen het voorstel omdat wij hierin geen wettelijke rol voor de Provincie zien. Als je die redenering dus consequent doorzet, dan kun je daaruit concluderen dat men het met de inhoud wel eens is – daarover ben ik blij verrast – maar dat de argumentatie is: het is geen wettelijke rol. Wat dat betreft streep ik in ieder geval voor mijzelf af dat hier een Statenbreed voorstel ligt, behalve op het punt van de wettelijke rol en of dat nu per definitie een verantwoordelijkheid is of dat je een verantwoordelijkheid neemt ook al is het geen wettelijke taak. Dat is winst, voorzitter, zou ik zo zeggen.

Nog even op het CDA terugkomend dat we nu ook gaan participeren bij risicoafdekking. We maken er juist een pilot voor bij de transitierегeling. In die zin wordt u op uw wenken bediend en gaan we er ook ervaring mee opdoen. Daarnaast zie je natuurlijk ook dat de nodige partijen hun eigen accenten zetten. Je ziet ook verschillen. Je ziet dat GroenLinks vooral zegt: taalontwikkeling, beeldvorming en natuurlijk ook de relatie tussen huisvesting en werkgeverschap. Laat er geen misverstand over bestaan, daar-tussen zal een scheiding moeten komen. Als je daarover met de bedrijven praat, dan vinden zij dat ook. Neem OTTO dat overal zegt: ik wil helemaal niet aan huisvesting doen, ik wil een

uitzendorganisatie zijn die goed gekwalificeerd personeel levert; ik doe die huisvesting nu eenmaal omdat dit zo nodig moet.

Waar de discussie natuurlijk vaak over gaat, des poedels kern, is huisvesting op de erven van agrarische bedrijven. Daarbij denk ik bij mezelf dat daar dezelfde regel geldt en dat je daar dezelfde redenering moet volgen dat je het werkgeverschap en het huisvesterschap feitelijk moet scheiden. We praten over een situatie die de afgelopen vijftien jaar is gegroeid. Ik vind het niet meer dan redelijk dat je ruimschoots de tijd neemt – je zou bijna zeggen een vergelijkbare termijn – om dat terug te brengen naar hoe je het graag wil hebben.

Dit is even generaliserend gesproken. In de commissie hebben we er al vaker specifieker over gepraat. Je moet verschil maken tussen shortstay, midstay en longstay. Als men hier shortstay is, dan is er niets mee aan de hand als je werkgever en huisvester bent. Het gaat juist om de lange contracten waar die structurele afhankelijkheid eigenlijk wordt ingebouwd waarin je die scheidingen moet maken. Daar moeten we de tijd voor nemen. We hebben er ook de tijd voor genomen – dat zeg ik een beetje cynisch – om de situatie zoals die nu is te laten ontstaan.

50PLUS zegt, maar eigenlijk zegt iedereen dat, eerst de mensen uit de kaartenbakken halen en pas daarna anderen, de arbeidsmigranten. Ook op het punt van de woonomstandigheden gaan we nu hulp bieden. Vanuit de regio, Kerkeböske voorop, zal ook na de zomer het verzoek komen om op het punt van de woonomstandigheden met een interventieaanpak te komen. Er is al voorgesorteerd en die hulpvraag komt er. Door middel van deze kadernota kunnen we daar ook invulling aan geven.

De heer De Beer geeft aan dat een aantal actieplannen hem aanspreken en een aantal niet. Het zal u niet verbazen dat dit bij andere partijen weer anders ligt.

Het thema taal biedt een bijna duivels dilemma. Primair is het natuurlijk zo dat, als je naar een ander land gaat om te werken, het ook aan jou is om de taal te leren spreken van dat land. Eigenlijk zou je dan kunnen zeggen dat er dus geen rol is voor het bedrijfsleven, geen rol voor de overheid of wie dan ook, maar dat er alleen een rol is voor het individu want die gaat naar een ander land om te werken. Een onderzoek

geeft aan dat die arbeidsmigrant dat ook wil. Het is geen kwestie van onwil, maar het is vaak ook een kwestie van kunnen. Ik weet even niet precies wat het percentage is, maar tussen de 70% en 90%, in die orde van grootte, van die arbeidsmigranten zegt: we willen graag die taal leren. Ze komen hier naartoe om te werken, om geld te verdienen. Dat is hun primaire doel. Daarmee hoef je niet aan te komen bij de shortstayers. Bij de midstayers kun je wel een helpende hand bieden, want die hebben ze ook nodig. Ook die midstayers willen nog steeds geld verdienen. Als ze dan een gehele dag gewerkt hebben en ze moeten dan ook nog tientallen kilometers reizen om dat onderwijs te krijgen om die taal te beheersen, dan zijn dat drempels waarvan je jezelf kunt afvragen of je daaraan als overheid niet een bijdrage kunt leveren. We gaan ermee aan de slag. We bekijken wat het oplevert. Er ligt dus primair een verantwoordelijkheid bij de arbeidsmigrant en ik ben het hartgrondig met u erover eens dat er ook een verantwoordelijkheid ligt voor het bedrijfsleven, laat daar geen misverstand over bestaan.

De voorzitter: De heer De Beer.

De heer De Beer: Ik ben blij dat we het eens zijn. Nog even een aanvullende vraag. U zei over het taalonderwijs dat je barrières moet slechten, want mensen moeten reizen. Dat is nog vrij vaag. We hebben ook openbaar vervoer, zeg ik dan maar even. Ik neem aan dat we in de uitwerking nog iets zullen zien van wat de gedeputeerde ter hand heeft genomen om dat concreet te maken. Of wellicht heeft hij daar nu al ideeën over?

Gedeputeerde Van der Broeck: Wij zullen u daar zeer zeker over informeren. Bij dezen is dat alvast een toezegging. Het wordt ook gevoed vanuit de regio zelf. Wij kunnen hier vanuit dit gebouw wel zeggen wat goed is voor gemeente A, B of C of voor arbeidsmigrant X, Y of F, maar de regio heeft dat het beste voor ogen en de initiatieven vanuit de regio willen wij ondersteunen. We zullen u daarover informeren.

Ik ben blij dat u zegt dat u rondom het belevingsonderzoek en het communicatieplan kan zien.

De SP zet nog eens een keer het beeld neer dat de arbeidsmigranten tegen een lager loon wer-

ken dan de Nederlanders. Dat hoor je vaak, maar een heleboel van die arbeidsmigranten werken onder normale cao-condities in Nederland. Feit is wel dat die cao's dusdanig weinig uitbetalen dat er maar heel weinig Nederlanders zijn die tegen dat salaris willen gaan werken. Daarmee heb je natuurlijk wel des poedels kern te pakken. Dat doet er niets aan af dat ik het met u erover eens ben dat je hier niet met werknemers kunt gaan werken die tegen een tweederangs loon hetzelfde werk doen als de Nederlanders zouden doen, als ik dat zo mag zeggen.

De voorzitter: De heer Voncken.

De heer Voncken: Voorzitter, de gedeputeerde zegt 'een heleboel buitenlandse medewerkers' werken tegen dat reguliere salaris. Dat is niet voldoende. Iedereen moet een regulier salaris krijgen zodat je ook geen concurrentiestrijd meer hebt.

Gedeputeerde Van der Broeck: Ik ben dat helemaal met u eens. Daarover is geen verschil van inzicht. Het gaat er mij alleen maar om, daarover hebben we vaker met elkaar gesproken, welk beeld je hier neerzet met de inbreng die je hebt. Dat is eigenlijk de enige reden dat ik mijn opmerking maak zoals ik die maakte.

Dan kom ik bij de PvdA. We gaan inderdaad, dat heb ik in de commissie al aangegeven, na de zomer een conferentie organiseren rondom de thema's die u noemt. U wordt er ook voor uitgenodigd. Het is ook juist goed om daarin te participeren. Wat daar uitkomt, gaan we weer gebruiken en die kennis zullen we met u delen. Daar is geen discussie over.

Dan de vraag welke acties worden ondernomen om mensen uit de kaartenbak te halen en aan het werk te zetten. U maakt ook de vergelijking richting distributiecentra. Neem nu Action waarbij we als Provincie steun verlenen. Steun omdat dit wettelijk verplicht is, want je mag niet zomaar geld geven, in de geest van: kom maar bij ons. Dan geef je namelijk staatssteun. Die steun is erop gericht om lokale werkgelegenheid te steunen. Daar zit juist die link in. Waar een overheid een bedrijf uitnodigt om zich vooral hier te vestigen, worden die verbanden gelegd. Dat geldt dus ook voor ons als Provincie. Dat neemt niet weg dat er eigenlijk nog maar heel weinig informatie beschikbaar is. Dus moeten eerst feiten

worden verzameld en moet worden bekeken of het beeld klopt of niet. Dan moet daarnaar worden gehandeld.

Voorzitter, er waren niet heel veel vragen en ik ben hier en daar uitgebreid op de inhoud ingegaan omdat ik dat wel relevant vond. Ik heb naar eer en geweten die paar vragen die er waren toch zeer zeker beantwoord.

De voorzitter: Volgens mijn lijst hebt u de drie vragen die gesteld waren, beantwoord. De tweede termijn. De heer Verhoijzen.

De heer Verhoijzen: Dank u wel, voorzitter. Heel kort. In de commissie was ik eigenlijk de enige die aangaf dat het belangrijk genoeg is om er toch een bespreekstuk van te maken. Ik ben blij dat het op deze manier is besproken. Arbeidsmigratie is toch, nogmaals, een onderwerp waar we allemaal een beetje mee worstelen, waar we dubbel in zitten, en ik heb de vooroordelen en de angstbeelden aangeduid. Juist daarom is het belangrijk om dat juist hier, plenair, nog eens goed met elkaar door te nemen. We hebben dat op een goede manier gedaan, voorzitter, met een goede voorbereiding. Een compliment daarvoor aan de gedeputeerde en de beleidsmedewerkers. Er is goed inhoudelijk gediscussieerd en het belang van de arbeidsmigratie is onderstreept, maar daarbij is ook de kanttekening geplaatst dat er nog stappen moeten worden gezet. Er ligt inderdaad geen wettelijke verantwoordelijkheid voor ons als Provincie. Tegelijkertijd is het belangrijk dat, als we bekijken waar we naartoe willen met onze provincie, we bekijken of arbeidsmigratie daarin past, of die daarin noodzakelijk is. Je moet daar dan ook iets van vinden met elkaar. Zeker in de ondersteuning, je hoeft de dingen niet zelf te doen, van de regio's en de gemeenten. Daarvoor geeft deze nota met haar uitwerking, haar plan van aanpak, toch een aantal goede aanzetten. Het is goed om te horen dat alle partijen dit straks ondersteunen, begreep ik van de gedeputeerde. Inhoudelijk ook door de PVV, maar zij zal natuurlijk alleen een stemverklaring geven wat het wettelijk kader betreft. Dat is helemaal helder.

Er blijft een tweetal punten bestaan, namelijk de koppeling ...

De voorzitter: De heer Hermans.

De heer Hermans: Voorzitter, hier worden woorden overgenomen van de gedeputeerde. Jullie doen de PVV te kort. Er zijn diverse commissievergaderingen geweest. We zijn daar met voorstellen gekomen en daarvan hebben we niets teruggevonden in de nota. Wij hebben ook oplossingen aangedragen. Om nu te zeggen dat wij ons verstoppen achter het wettelijk kader, vind ik een beetje kort door de bocht. Sorry, heren.

De heer Verhoijzen: Zo heb ik het wel beluisterd.

De heer Hermans: Die verklaring heb ik inderdaad al gegeven.

De heer Verhoijzen: Dank u wel. Er zijn nog twee punten waarover ik nog iets wil zeggen. Overigens heeft de gedeputeerde er ook iets over gezegd. De binding tussen werkgever-schap en huisvesting. Ook wij zijn principieel tegen een verplichte binding. Wat ons betreft functioneren goede huisvesting, kwaliteit, brandveiligheid, normale huurbijdrage en geen verplichte binding wat de shortstay betreft goed in de praktijk. Helaas hebben we natuurlijk ook slechte voorbeelden, maar daarop wordt stevig ingezet, mede vanuit deze aanpak.

De voorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Ik wil daar heel even op ingaan. U gaat in op wat de gedeputeerde zegt in het kader van de shortstayers, mensen die kort hier blijven, en dat je bijna niet anders kunt. Die mensen zitten bij die werkgever. Bent u het dan ook met mij eens dat er eigenlijk gecontroleerd zou moeten worden – hoe weet ik niet – dat die shortstayers niet stiekem ook midstayers of longstayers zijn? Die situatie zie je natuurlijk ook heel vaak.

De heer Verhoijzen: Dat hoort er dan ook bij. Tegelijkertijd kom je dan heel snel in een grijs vlak. Het goede toezicht erop is heel erg belangrijk. Ik hoop dat u het belang van de shortstayers inzielt voor onze agrarische bedrijven, met een goede kwaliteit, met een goede huisvesting en brandveiligheid en dat daar niets mis mee is. We hebben die arbeidsmigranten daar voorlopig ook heel hard nodig en dan moeten we ze op een goede manier huisvesten. Ik gaf in de eerste termijn ook al aan dat het op dit moment hele-

maal niet lukt om een goede midstayhuisvesting te realiseren. Ik denk dat dit – met een beetje hulp van de gedeputeerde – binnenkort wel gaat lukken met pilots. Dat moet dan ook het voorbeeld vormen voor de toekomst.

Als laatste, voorzitter. Mevrouw Roefs van de Partij van de Arbeid legt een link tussen ruimte-intensieve werkgelegenheid en de noodzaak daarvan. Ik vind dat we, zeker in deze lastige economische omstandigheden, blij moeten zijn met alle werkgelegenheid. Natuurlijk moet die voldoen aan allerlei wettelijke kaders, maar ik denk dat we ervoor moeten oppassen dat we vanuit de geleide economie gaan bepalen wat wij belangrijk vinden voor onze economie. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verhoijzen. De heer Hermans? Geen tweede termijn. De heer Uringa? Geen tweede termijn. Mevrouw Brugman? Ook niet. De heer Wijnands? Ook niet. De heer De Beer? Ook niet. De heer Voncken? Ook niet. Mevrouw Roefs? Ook niet. Het laatste woord is aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Van der Broeck: Ook niet.

De voorzitter: Dan ga ik over tot het in stemming brengen van voorstel G13-013, Statenvoorstel Strategische kadernotitie Arbeidsmigratie. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Enkele Statenleden zijn niet aanwezig. Er zijn 36 stemmen uitgebracht. Er zijn 31 stemmen voor en 5 stemmen tegen van de PVV-fractie. Daarmee is het Statenvoorstel aangenomen.

11.1.4 G-13-007 Tweede gewijzigd Statenvoorstel uitvoeringskader Sturing in samenwerking

De voorzitter: Dit Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën op 24 mei 2013.

Gedeputeerde Koppe heeft in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Financiën van 24 mei jl. toegezegd om twee passages toe te voegen aan het uitvoeringskader. Deze twee passages zijn opgenomen in het tweede gewijzigde Statenvoorstel en betreffen de volgende toevoegingen:

- Aan paragraaf 2.1 'door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders/keuzes.'

- In zijn algemeenheid is sprake van een publiek belang als een taak gunstig is voor het welzijn van een groep inwoners waar deze groep niet in staat is de taak zelf uit te (laten) voeren. Zonder overheidsingrijpen zou het belang dus niet goed tot zijn recht komen. Indien geen sprake is van een publiek belang, is er ook geen noodzaak tot het ingrijpen van overheidswege.

Waarvan akte.

Ik open de eerste termijn en geef hiervoor het woord aan de heer Sturtz van de PVV.

De heer Sturtz: Voorzitter, volgens ons dit eigenlijk een hamerstuk. Wij zien dit als een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sturtz. Ik ga dan verder naar de heer Uringa van de Onafhankelijke Statenfractie Limburg.

De heer Uringa: Voorzitter, de Onafhankelijke Statenfractie Limburg is voorstander van duidelijke en zakelijke kaders ten behoeve van de borging van publieke belangen, de wijze van uitvoering van provinciale doelstellingen en de afweging bij de inzet van diverse instrumenten die daarvoor tot de beschikking van de Provincie staan, in het bijzonder als het gaat om het uitgeven van belastinggeld en om samenwerking met anderen. Als deze kaders er niet zouden zijn, is ad-hoc- en inconsistent beleid het resultaat. Zeker in deze moeilijke tijden waarin vele slachtoffers zich bij de rijke Provincie melden voor hulp. Ondanks onze nog goed gevulde kas is de Provincie niet in staat om alle problemen in Limburg op te lossen en dat is mijns inziens ook niet haar taak. Als de Provincie dat wel zou proberen, dan valt de Provincie zelf op korte termijn in de categorie hulpbehoevenden en is haar rol snel uitgespeeld.

De Provincie zal dus keuzes moeten maken en heeft daarvoor uitgangspunten, kaders en procedures nodig. Deze kaders zijn nodig om juiste en consistente keuzes te maken. De Provincie zal de Limburgse burgers moeten kunnen uitleggen waarom de Provincie wel NedCar en Maastricht Aachen Airport te hulp schiet en niet H-tax in Landgraaf, niet ITH-techniek in Heerlen en niet Ithaka in Tegelen om maar enkele organisaties te noemen die deze week zijn omgevalen of dreigen om te vallen. Als de Provincie dat

niet kan of wil op basis van vastgestelde uitgangspunten, kaders en procedures, is er mijns inziens sprake van rechtsongelijkheid en van discriminatie van duizenden werknemers in het bijzonder in het MKB die ook hun baan verliezen. Primair reageren op grote aantallen werknemers in één bedrijf die hun baan dreigen te verliezen, is mijns inziens niet de weg die de Provincie moet bewandelen. Vooral zakelijke argumenten zoals toekomstperspectief moeten zwaar wegen, want anders wekken wij illusies die er niet blijvend zijn en dweilen wij met de kraan open.

Het uitvoeringskader Sturing in samenwerking, geeft ons voldoende kaders om zakelijk en consistent met de publieke belangen en met onze doelstellingen om te kunnen gaan en om ons instrumentarium zo efficiënt en effectief mogelijk te kunnen inzetten. Wel moeten wij altijd voor ogen houden dat iedere casus verschillend is en nooit voor 100% te vangen is in definities en in daarvan afgeleide procedures. We hebben dan nog altijd – althans dat hoop ik – ons gezond boerenverstand en vooral ook moed. Moed om ook nee te verkopen als het nodig is. Daarmee kom je in het leven een heel eind.

De OSL stemt in met het uitvoeringskader Sturing in samenwerking, en wenst het college veel wijsheid en veel moedige momenten toe. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uringa. Ik geef het woord aan mevrouw Van Tulder van GroenLinks.

Mevrouw Van Tulder: Dank u wel, voorzitter. Er is in het kader van het uitvoeringskader Sturing en samenwerking een goede en fundamentele discussie gevoerd, denk ik. Het is een belangrijk stuk over welke financiële instrumenten we hebben en wanneer we die inzetten. De menukaart, een van de resultaten die uit de evaluatie en analyse is gekomen, is denk ik een handig communicatiemiddel. Bovendien is het een stuk dat Provinciale Staten wat meer begrip geeft van situaties in deelnemingen en dergelijke. Wat dat betreft, denk ik dat het een goed proces is geweest. En zijn enkele fundamentele discussies gevoerd over zaken zoals wat het publiek belang is, wanneer je als Provincie een rol moet hebben in de partners waarmee je een verbin-

ding aangaat en hoe het zit met die bestuurlijke vertegenwoordiging.

Op de vraag of we met het besluit dat voorligt het plafond van 32 miljoen euro in dezen loslaten, heeft GroenLinks in de commissie gezegd dat we dat eigenlijk al lang hadden losgelaten, dat we het onszelf aandoen dat we daarover iedere keer opnieuw een besluit moeten nemen en dat het van belang is dat goed te blijven controleren binnen de kaders van de planning- en controlcyclus. Dat plafond had natuurlijk wel een soort alarmeringsfunctie van: hé, we gaan er weer een keer overheen. Zolang het weerstandsvermogen op peil is, denken wij dat we daar met ons allen verstandig mee kunnen omgaan.

Heel belangrijk was natuurlijk de discussie over wat publiek belang is. Niet zozeer om dat in een mooie volzin te formuleren, hoewel die er uiteindelijk wel uit is gekomen, maar vooral als basis voor de politieke discussie. De vraag wat het publiek belang is en hoeveel het ons waard is, moet natuurlijk altijd de basis zijn van die discussie. Op een aantal momenten moeten we vaststellen dat er heel andere zaken dan het publiek belang een rol spelen in de besluitvorming. Het is winst dat we dat hiermee weer een keer gezien hebben. Ik denk dat we elkaar daarop moeten blijven wijzen als we hier besluiten nemen over grote investeringen en over samenwerkingsverbanden die we aangaan.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Tulder. Ik geef het woord aan de heer De Beer van de VVD.

De heer De Beer: Dat infrastructuur een publiek belang is, voorzitter, is weer bewezen want de heer Van den Akker stond ergens in de file, dus was hij niet op tijd terug. We hebben gisterenavond uitgebreid gediscussieerd over Maastricht Aachen Airport en eigenlijk speelt dit min of meer ook op de achtergrond. We hebben de afgelopen maanden heel vaak de portemonnee getrokken als Provincie en we hebben als VVD ook meermaals in de commissie aangedrongen op een helder kader daarvoor. Aan de ene kant hadden we het project, of dat nu Chemelot was of Maastricht Aachen Airport of anderszins, en aan de andere kant had je het instrument, bij-

voorbeeld subsidie. Daartussenin zat nog de positie van de Provincie, namelijk de rol die je wilt vervullen. We hebben ook wel eens gezegd dat het niet de bedoeling is dat je met een subsidie de ramen gaat lappen op het Chemelotterrein, ondanks het feit dat Chemelot het project is en de subsidie het instrument. Dat is niet de aangewezen rol die je als Provincie zou moeten kiezen. Dus hebben we gevraagd naar een menukaart en die is min of meer in die terminologie overgenomen in dit kader – dat is dus zeer naar de zin van de VVD – en we hebben gediscussieerd over de definitie van het publiek belang. Daarbij speelde onder andere de afweging dat een publiek belang datgene is dat mensen niet zelf vanuit hun individuele mogelijkheden kunnen ontplooiën, dus in de steigers kunnen zetten. Ook speelt daarbij – dat zeg ik er maar weer even bij – het feit van uitstralingseffecten. We zijn dus content met de definitie, we zijn content met de menukaart en wat ons betreft kunnen we nu aan de slag met een helder kader en een betere definiëring van wat we gaan doen als Provincie in deze roerige economische tijden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Beer. Ik heb vanmorgen aangekondigd dat de heer Van den Akker later zou komen, maar een file van 10.00 uur tot 15.00 uur is wel een heel lange file. Ik geef het woord aan de heer Rewinkel van de SP.

De heer Rewinkel: Dank u, voorzitter. Het valt de SP op dat, als de marktwerking faalt, telkens weer gevraagd wordt om overheidssteun. Die marktwerking is dus heel beperkt en ondermijnt hierbij het liberale gedachtegoed. Ik zie dat bij de heer Kirkels de nekharen alweer overeind gaan staan. Nu over het voorstel. Het standpunt van de SP is inderdaad dat, als de marktwerking daalt en de overheidssteun in de vorm van een financiële bijdrage wordt gevraagd, het niet vreemd moet zijn als diezelfde overheid daarbij enige vorm van toezicht of medezeggenschap of sturing eist en dat vervolgens Provinciale Staten daarin een controlerende taak hebben. Dat is in het voorstel vrij aardig uitgewerkt, dat ziet er goed uit. Het kan dus niet zo zijn dat er gesnoept wordt van twee walletjes, wel de lusten van de financiële bijdrage van de Provincie en niet de lasten als het gaat om het beheer, het toezicht en de verantwoording over gemeenschapsgeld. Maas-

tricht Aachen Airport is een goed voorbeeld ervan hoe het goed mis kan lopen en hoe nodig het is dat de overheid, in dit geval de Provincie, ingrijpt.

De SP is van mening dat het loslaten van het huidige leningsplafond alleen verantwoord is indien er toezicht en controle is op het verstrekken van die lening en dat er een veiligheidsklep wordt ingebouwd. Bijvoorbeeld de leningen per aanvraag niet in een keer toekennen, maar in fasen toekennen zodat niet het gehele bedrag weg is op het moment dat het fout gaat of dreigt te gaan en dat er mogelijkheden zijn om uit het project te stappen. In het programma is daarin voorzien doordat bij de specifieke toetsingen – dat is heel goed – een aantal punten wordt genoemd en dat ook wordt aangegeven dat er een exitstrategie moet zijn. Dat is heel verstandig en ik denk dat die exitstrategie bij aanvang van een project meteen moet worden benoemd. Een ding missen we daarbij en misschien wilt u daar toch nog eens serieus over nadenken. Dat is dat een organisatie die geld krijgt van een overheid, zich ook aan een aantal basisoverheidsregels moet houden, zoals de aanbestedingsregels.

De SP kan instemmen met het Statenvoorstel en is ook tevreden over de menukaart en de corporate governance die duidelijke regels en criteria stelt alvorens een akkoord voor een lening te verstrekken, maar wel met de opmerking dat de SP van mening blijft dat de Provincie toezicht en zeggenschap moet hebben. Niet alleen bij aandeelhouderschap maar ook bij medefinanciering in vennootschappen, stichtingen of welke vorm dan ook.

Dan nog een paar andere punten. Die exitstrategie is dus prima. Wij zien graag een aparte boekhouding. U hebt het in het verhaal over BBL. Het zou goed zijn, dat is ons idee erover, dat in analogie van het grondbedrijf, ook over dit hoofdstuk op die manier rekening en verantwoording wordt afgelegd. Het voorbeeld is er. Het actief informeren wordt op meerdere plekken in het stuk genoemd. Dat is een goede zaak en wat ons betreft ook een waardevolle toevoeging. Evenzo dat de evaluatie niet over vier jaar maar over twee jaar plaatsvindt.

Ik wil nog even citeren uit de notulen van de commissie en dan heb ik het vooral richting de

heer Uringa en over de discussie die we hebben gevoerd over Maastricht Aachen Airport. Het is een opmerking van de gedeputeerde waar wij tevreden mee zijn en die antwoord geeft op een aantal vragen dat wij en ook andere fracties hebben gesteld. Ik citeer: "Alle bedrijven hebben aandacht, ook het MKB." Wij danken u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rewinkel. Ik geef het woord aan de heer Van Wageningen van D66. Inmiddels, heb ik gezien, is de heer Van den Akker binnengekomen. Welkom. In het Belgische systeem zou ik zeggen: u bent voor de presentiegelden nog gekomen. Nu is het misschien voor de barbecue.

De heer Van Wageningen: Misschien was de heer Van den Akker eerder op de dag wel ergens anders present en dan telt dat weer dubbel. Over het Statenvoorstel uitvoeringskader Sturing en samenwerking. Het is een uitstekend kader. D66 staat daar 100% achter. Er zijn een paar belangrijke aspecten, die nog belangrijker geworden zijn nu we vorige week bij de voorjaarsnota hebben besloten dat Limburg zijn eigen vermogen in Limburg kan investeren. Dat betekent dat dit kader op heel veel situaties van toepassing zal zijn als het college dat inderdaad gaat doen, wat wij hopen.

Anderen hebben de formulering van het publiek belang al naar voren gehaald. We hebben daar nu terecht aan toegevoegd – het college heeft dat op het verzoek van D66 gedaan – dat, als Provinciale Staten een kader aangeven, dit de reden kan zijn om het als publiek belang te laten gelden. Mijn vraag is: is het college bereid om in voorkomende gevallen, vooral in die gevallen waarbij het omvangrijke bedragen betreft, in een zo vroeg mogelijk stadium Provinciale Staten daarbij te betrekken? Het kader geeft een vroegtijdig stadium aan en stap 1 is de belangenafweging.

Een tweede belangrijk punt betreft paragraaf 9.6, achterin de nota, dat ook van extra groot belang wordt, want dit verduidelijkt naar welk rendement de Provincie moet streven als wij leningen verstrekken. Daar is een formule voor en op dit moment komt dat neer op 4,9%. Historisch gezien is dat nog meer. Het geeft ook aan welke uitzonderingen daarop mogelijk zijn.

Dan moet heel duidelijk aangegeven worden dat er een groot maatschappelijk belang is dat een laag rendement rechtvaardigt. Ik wijs iedereen op het belang daarvan. Ik vraag het college specifiek naar de toepassing van de plannen waar toe we in de voorjaarsnota al hebben besloten, met name over de Kennis-As. Als dat deelnemen in commerciële activiteiten betreft, gaan we dan ook bijvoorbeeld bij Chemelot streven naar dat rendement van 4,9%? Ik vraag daar ook naar omdat we in het verleden met lagere rendementen en slechtere voorwaarden genoeg hebben genomen bij Chemelot en eigenlijk bij alle commerciële activiteiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Ik geef het woord aan de heer Pennings van de Partij van de Arbeid.

De heer Pennings: Dank u wel, voorzitter. Mijn collega, de heer Bosch, heeft in de commissie aangegeven dat wat ons betreft in een democratie de meerderheid uiteindelijk bepaalt wat het algemeen belang is en wat niet. Uiteraard houdt je dan ook rekening met minderheden, maar primair is dat het uitgangspunt van onze democratie. Dat betekent dus ook dat daardoor uiteindelijk bepaald wordt waarmee de overheid zich wel of niet bemoeit. Wat je dan ziet, is dat in de loop van de tijd de rol van die overheid kan veranderen. We doen dat in Limburg misschien nog wat sneller dan in enkele andere provincies, maar dat is natuurlijk een gegeven. Het heeft er ook mee te maken dat de politieke omstandigheden natuurlijk veranderen, maar ook door de hoeveelheid geld die beschikbaar is. Laten we daarover eerlijk zijn. Wat dat betreft, als we kijken naar het geld, heb ik begrepen van mijn collega dat de heer Uringa op enig moment heeft gezegd: 'Dat geld is eigenlijk een vloek voor deze Provincie.' Wij zien dat dan toch wel iets anders. Het roept natuurlijk wel de vraag op, wetende dat je zoveel geld hebt, wanneer je die middelen gaat inzetten en onder welke omstandigheden je die middelen gaat inzetten op het moment dat je bezig bent met een onderwerp dat niet primair tot de kerntaak van de Provincie behoort. In dat opzicht is het voorstel natuurlijk een heel goede eerste verkenning om die vraag te beantwoorden. Wanneer is er sprake van een algemeen belang? Als wij als Partij van de Arbeid als uitgangspunt nemen dat de overheid er is om een samenleving te dienen en ertoe bij te

dragen dat mensen een goed bestaan hebben, dan zijn voor ons die financiële instrumenten een hulpmiddel.

We zijn er dus groot voorstander van dat wij op basis van gezond verstand omgaan met de middelen die we hebben en het publiek belang dat we daarmee willen dienen. Om die reden zijn we het eens met het voorstel dat op dit moment voorligt.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Pennings. Ik geef het woord aan de heer Titulaer van het CDA.

De heer Titulaer: Voorzitter, dank u wel. We moeten oppassen dat we niet te snel naar de barbecue gaan, dus ik denk: ik ga eens een oratie houden.

De voorzitter: Nu ga ik de tijd noteren.

De heer Titulaer: Doet u dat maar. Om te beginnen vinden wij dat het Rijnlands model kenmerken in zich heeft die van belang zijn voor de sturing van de economie. Waar marktwerking faalt, zal de overheid moeten bijspringen, maar anderzijds moet de overheid niet alles doen, want dan gaat het ook niet goed.

In dit voorstel is het instrumentarium duidelijk op een rij gezet, ik heb dat ook in de commissie al gememoreerd, waarbij de keuzes naargelang de volgorde langs de lat worden gelegd om te komen tot een verantwoorde afweging. Wel moet erbij gezegd worden dat het niet meer dan een theoretisch kader is, want uiteindelijk zal elke casus op zich bepalend zijn voor de manier waarop de aanvulling daadwerkelijk plaatsvindt. Dat neemt niet weg dat het een belangrijk kader is en dat wij daarmee kunnen instemmen.

Wij hebben slechts één opmerking die in feite al is getackeld bij de behandeling van de jaarrekening. Daarin hebben Gedeputeerde Staten de toezegging gedaan om de verantwoording en de verslaglegging van de deelnemingen, de financieringen en de garanties – want daarom gaat het hier specifiek, dus leningen, achtergestelde leningen en garantstellingen dan wel participaties van de Provincie bij stichtingen of vennootschappen – verantwoord moeten worden in een bedrijfseconomische vorm. Dat betekent met een balans en een winst- en exploitatierekening

zoals de verantwoording van het Meerjarenperspectief grondbedrijf die wij steeds als voorbeeld hebben gesteld.

We willen dat hier graag nog een keer herhalen omdat wij het erg belangrijk vinden en wij verwachten ook niet meer dan een bevestiging van de gedeputeerde op dit punt.

Dat was het wat ons betreft, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Titulaer. Ik kijk dan naar de gedeputeerde, de heer Koppe.

Gedeputeerde Koppe: Voorzitter, ik ben helemaal perplex van de brede instemming en de complimenten. We hebben er ook hard aan gewerkt, ook onze ambtenaren. We proberen ook leidend te zijn in Nederland en daarin vernieuwend en tegelijk degelijk te zijn met dit zeer integrale stuk.

Er zijn een paar opmerkingen gemaakt. Daar kan ik natuurlijk wel weer op ingaan, maar dat zijn in feite herhalingen. Er zijn eigenlijk maar enkele vragen gesteld.

De heer Rewinkel van de SP had het over een aparte boekhouding, initieel een voorstel van het CDA. Ik heb in de commissie al de toezegging gedaan en gezegd dat wij daarover met concrete voorstellen terugkomen. Dat is volgens mij al toegezegd.

Dat geldt ook voor de veiligheidsklep. Ook dat is al toegezegd en ook daar komen wij eind dit jaar op terug.

Wat volgens mij dan nog overblijft, is in de richting van D66 die twee punten heeft genoemd. Ook die zijn in de commissie aan de orde geweest. Er is meermaals een beroep gedaan op ons als Gedeputeerde Staten om vooral Provinciale Staten in een zo vroeg mogelijk stadium bij zaken te betrekken. Soms zitten wij in een spanningsveld – dat heb ik ook al eerder aangegeven – omdat je een onderwerp niet publiekelijk kunt bespreken op het moment dat het zich aandient, maar wel vaak al heel kort daarna. Als het gaat om wensen en bedenkingen bijvoorbeeld, is dat het moment om over het publiek belang te spreken als je het nog niet eerder erover hebt gehad of dat het publiek belang dient of niet. Uiteraard is het ook in ons belang om wat je structureel als publiek belang ziet – dus niet wat incidenteel of ad hoc over je heen komt, maar wat een meer structureel karakter heeft – vroegtijdig in ons beleid te verwerken en

op die manier ook de Staten aan de voorkant erbij te betrekken.

Een zaak die ik niet helemaal kan plaatsen is de 4,9% rendement. Ik moet ook heel eerlijk zeggen dat collega Lebens de treasuryportefeuille prima beheert en dat we bij Chemelot zelfs iets meer rente krijgen dan wij zelf ontvangen op onze obligatieportefeuille. Als je kijkt naar de 3,85% versus de 4% waartegen we geleend hebben, dan krijgen we in de Chemelotcasus waar u aan refereert eigenlijk al meer. Inderdaad is het risicoprofiel daar ook hoger. Als u vraagt naar het rendement en hoe daarmee om te gaan, kan ik dat het beste bij de portefeuillehouder, de heer Lebens, leggen, maar volgens mij wordt dat heel verstandig gedaan. Voorzitter, dan ben ik eigenlijk klaar met de beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Koppe. Ik kijk rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Voordat ik daaraan kan beginnen, komt de heer Van Wageningen naar voren.

De heer Van Wageningen: De heer Koppe kan het niet plaatsen, maar dat staat in het voorstel. In het voorstel staat dat, als we deelnemen, we naar rendement moeten streven. Dat rendement betreft een formule waarmee ook het rendement op tienjarige staatsleningen wordt bepaald en op dit moment – dat is uitgerekend met de formule – komt dat neer op 4,9%. Het staat in de nota. Wij vinden het heel goed dat dit er staat en we hopen ook dat het college, als het gaat verken- nen waar we ons vermogen in Limburg kunnen beleggen, als richtsnoer neemt dat het streven is dat percentage als rendement te behalen.

Gedeputeerde Koppe: Het streven is mooi, maar het moet natuurlijk ook haalbaar zijn. Daarbij komt dat het rendement altijd gekoppeld is aan je risicoprofiel. Hoe meer risico, hoe meer rente.

De voorzitter: Dank u wel. Ik bekijk of iemand gebruik wil maken van de tweede termijn. De heer Sturtz? Niet. De heer Uringa? Niet. Mevrouw Van Tulder? Niet. De heer Van den Akker.

Gedeputeerde Koppe: Voorzitter, met uw instemming, want u haalde eerder aan dat de heer Van den Akker veel later aanwezig was dan om

10.00 uur, maar hij heeft aan de voorkant van dit voorstel natuurlijk wel heel veel werk verzet en dat wil ik ook wel even gezegd hebben.

De heer Van den Akker: Voorzitter, dank aan Gedeputeerde Staten en de ambtelijke ondersteuning voor alle voorbereidingen van dit voorstel. We hebben daar intussen in drie termijnen, als ik de eerste termijn meereken met dank aan de heer De Beer, al veel over gesproken. Het is goed dat het kader geactualiseerd is. Ik denk dat het goed is dat het stuk met de definitie van publiek belang een stukje liberaler is geworden. Dat wil ik hier wel stellen. Ik stond inderdaad in de file, niet voor Maastricht Aachen Airport, maar ik ben wel de Belgische weg gegaan want ik ben via België gereden. Als het gaat om de vraag wanneer er sprake is van een publiek belang, dan denk ik dat juist de casus van Maastricht Aachen Airport antwoord geeft op die vraag. In het algemeen is sprake van een publiek belang als het taakgunstig is voor het welzijn van een groep inwoners als die groep niet in staat is de taak zelf uit te voeren – dat is precies de discussie die we gisteren hebben gevoerd over de luchthaven – en het publiek belang zonder overheidsingrijpen niet goed tot zijn recht zou zijn gekomen. Die vraag moeten wij ons steeds stellen. Als dat niet het geval is, dan zou er dus ook geen directe noodzaak zijn tot overheidsingrijpen.

De voorzitter: Mevrouw Medendorp.

Mevrouw Medendorp: Dank u, voorzitter. Voorzitter, kunnen we deze woorden printen en hier ergens ophangen in de zaal?

De voorzitter: Ik dacht dat u iets anders wilde zeggen, want formeel is het natuurlijk niet toegestaan dat we twee verschillende woordvoerders hebben. Ik wist niet dat de heer Van den Akker een betoog ging houden. Daarom heb ik daar niets van gezegd. Omdat het toch op het einde van de middag is, dacht ik: ach, laat maar gaan. Maakt u uw verhaal dus maar even af.

De heer Van den Akker: Wij vergaderen papierloos, dus printen hoeft voor mij niet per se. In ieder geval dank voor het meedenken door de verschillende Statenleden en het college. Ik denk dat er een heel goed document ligt en daar kan de VVD-fractie van harte mee instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Rewinkel voor de tweede termijn? Neen. De heer Van Wageningen? Neen. De heer Pennings? Neen. De heer Titulaer? Neen. De heer Koppe nog? Neen.

Dan breng ik het voorstel G013-007, tweede gewijzigde Statenvoorstel uitvoeringskader Sturing in samenwerking in stemming. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Er hebben 31 Statenleden gestemd. Er zijn 31 stemmen voor en 0 stemmen tegen. Daarmee is dit Statenvoorstel aangenomen.

12. Voorraadagenda

De voorzitter: Zijn hierover vragen of opmerkingen? Zo nee, dan stel ik voor de voorraadagenda vast te stellen. Aldus vastgesteld.

13. Moties vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: Er is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend door mevrouw Brugman van GroenLinks over laagfrequent geluid. Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, ik twijfelde vanochtend of ik de motie kon verdedigen, want ik was bang dat de agenda zo zijn dat we om 17.00 uur nog niet klaar waren en dan moet ik echt weg. Ik doe dus niet mee aan de barbecue. Om nu twee uur uit te trekken voor mijn motie, wordt misschien ook wel heel erg lang. U kijkt nu naar me alsof u zich afvraagt: wat zegt ze nu? Maar ik kan het niet twee uur gaan rekken.

De voorzitter: Dat verwacht ik ook helemaal niet van u. Op het oorspronkelijke tijdschema stond als einde van deze vergadering 15.25 uur. Voordat we dadelijk aan de barbecue gaan, is er nog een borrel en dan is het 15.30 uur en kunnen we lekker eten.

Mevrouw Brugman: Goed. Voorzitter, ik ben al eerder met deze motie gekomen en die is ook al uitgebreid besproken in de commissie. Ik heb daarna de commissievergadering nog een keer teruggeluisterd. Iedereen maakt er zich wel zorgen over en iedereen had er oren naar, maar

hoe los je dat dan op en wat is dan de wens van de politiek?

Voorzitter, het laagfrequent geluid is eigenlijk iets waarvoor de laatste jaren aandacht is gevraagd. Vanaf de jaren negentig in de Randstad – daar ontstond het eigenlijk – en in de loop der tijd in Groningen en ook Limburg ontkomt er niet aan. Laagfrequent geluid, infrason, ligt onder de 20 Hz. Dat hoor je niet, dat voel je. Het kan dus zo zijn dat mensen het horen via het gehoor, maar het kan ook een gevoel van druk geven op de borst en op de gehoorgang en trillingen in de buik, borst, armen en benen. Het kan zelfs in je organen overgaan en ik heb mensen gezien die er heel erg ziek van waren.

Er zijn experimenten gedaan waarbij het ene muziekstuk die lage tonen had – en dan moet je denken aan heel grote orgels met heel lange pijpen, dan voel je dat soms ook in je buik – en een ander muziekstuk dat die lage tonen niet had. Die experimenten met infrason trillingen hebben laten zien dat de mensen die hadden geluisterd naar muziekstukken met dat laagfrequent geluid, achteraf een beduidend nerveus gevoel, een ongemakkelijk gevoel, extreme droefheid en zelfs rillingen hadden. Er is dus wel degelijk aangetoond dat het ook effect heeft op je gevoel. Dat maakt het nu juist zo ingewikkeld. Het is een echt ingewikkeld verhaal.

Je hoort ook heel vaak dat mensen het gevoel hebben van: die is een beetje gek of zo. Er zijn heel veel mensen die er niet van slapen omdat er apparaten zijn die een dergelijk geluid voortbrengen.

Voorzitter, toen ik binnenkwam, kreeg ik de opmerking: als ik GroenLinks binnen zie komen, dan krijg ik het idee dat ik aan dit geluid moet denken. Ik vind het prima als wij daarmee geassocieerd worden, want het gaat mij aan.

Voorzitter, ik heb de motie aangepast voor vandaag. Ik heb dat gedaan omdat ik nog een keer goed heb bekeken wat hier in huis nu wel gebeurt en wat niet. De oproep is om ook landelijk – en dat is wat de politiek heel duidelijk aangaf – aan te dringen op een norm. Wat het Rijk ermee gaat doen, moeten we dan maar afwachten. Misschien gaat het Rijk wel voor een integrale aanpak, maar dat weet ik niet. In ieder geval kunnen wij vanuit Limburg dit geluid – en wat mij

betreft een hard geluid – laten horen richting Den Haag.

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Brugman. Zijn er fracties die willen reageren? De PVV, de heer Fijnje.

De heer Fijnje: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de vorige keer ook goed geluisterd naar mevrouw Brugman. Ik heb toen ook gezegd dat het voorstel heel sympathiek is en als je er last van hebt, dan zul je er zeker wat aan moeten doen. Alleen weten we niet goed hoe we dat moeten meten en zo. Ik denk niet dat we zoiets kunnen ondersteunen in de zin van hoe je iets moet proberen te regelen als er verder geen mogelijkheden toe zijn. Ik denk niet dat de PVV dit kan ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman: Voorzitter, even reagerend. Ik kom niet met de oplossing. Het kan in het algemeen wel worden gemeten, maar het probleem is vaak dat je de bron niet goed kunt vinden. Nogmaals, ik zeg niet dat ik hier een oplossing wil aandragen. Ik wil aandacht ervoor en ik wil graag dat er actief naar buiten toe gecommuniceerd wordt over dit probleem. Ik die zin vraag ik niet heel erg veel. Ik heb de oplossing nog niet. Dat moeten ze hogerop maar gaan uitzoeken.

De heer Fijnje: Het blijft voor de PVV nog steeds onduidelijk en we zullen dit dus niet ondersteunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fijnje. Ik ga de rij verder af. Bij de VVD iemand? Neen. Bij het CDA? Neen. De heer Uringa.

De heer Uringa: Voorzitter, mevrouw Brugman heeft mij helemaal overtuigd. Zij heeft een aantal symptomen beschreven die ik kan plaatsen. Daar heb ik altijd last van als ik in deze zaal ben. Met andere woorden, dit moet dringend onderzocht worden.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen: Laagfrequent geluid is problematisch. Het is lastig om een goede relatie te leggen tussen de bron en degene die

last heeft van die bron. Het kan zelfs voorkomen dat er wel een bron is aan te wijzen, maar dat dit juist niet is waar degene die er ziek van wordt, last van heeft. Dit maakt het echt heel erg lastig.

D66 kan deze motie steunen omdat die de bal legt waar die hoort te liggen, namelijk op landelijk niveau. Daar moet worden nagedacht over een oplossing hiervoor. In de tussentijd staan we wel achter de oplossing waarvoor het college kiest, namelijk wel aandacht hieraan besteden en in individuele gevallen wel naar een individuele oplossing zoeken.

Ik vind het jammer dat de PVV deze motie niet kan steunen omdat het onduidelijk is. Het is wel een echt probleem en dit roept wel op tot een concrete actie van het Rijk. Ik denk dat daar ook de bal ligt. Ik roep de PVV eigenlijk op om deze motie te ondersteunen omdat het echt een probleem is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Ik kijk naar de SP, de heer Janssen.

De heer Janssen: Voorzitter, voor alle duidelijkheid, deze motie roept op, die dringt aan, die wil ervaringen delen, die wil communiceren. Niet meer en niet minder. Hoe dit dan uiteindelijk straks eruit komt te zien, dat zien we dan wel weer. Maar dat aandringen op, oproepen op, ervaringen delen en communiceren, hoe kun je daar nu eigenlijk iets op tegen hebben? Daarom zijn wij voor.

De voorzitter: Dank u wel. De Partij van de Arbeid? Neen. 50PLUS? Neen. Dan kijk ik naar de heer Kersten.

Gedeputeerde Kersten: Voorzitter, de clou is dat je iets wilt meten wat je soms niet kunt meten. Dat neemt niet weg dat het wel degelijk een probleem is en ik denk dat we het daarover allemaal eens zijn. Ik denk dat we daarmee in Limburg, laat ik daarmee beginnen, heel zorgvuldig omgaan. Wat doen wij? Als er een klacht binnenkomt, dan sturen we onze mensen eraan toe. Die gaan ook meten. Soms vinden ze de bron ook, zoals bij Nuon in het verleden. Soms vinden ze die bron niet. Als je de bron vindt, dan probeer je bronmaatregelen te nemen. U moet daar niet om lachen, want er werd in de commissie in eerste instantie een beetje lacherig over gedaan, want er is een ziekte die

tonen in je oren veroorzaakt. In ons team – we hebben er echt een team voor, samen met de GGD – is ook een audioloog en ook die schaken we dan in om te proberen mensen te helpen. We doen zeker in Limburg ons best om dat probleem serieus te nemen. Het aantal klachten ligt de laatste jaren tussen de drie en vijf. Dat valt gelukkig nog mee, maar dat is geen reden om het dan te bagatelliseren.

Ik heb er geen moeite mee om die motie nog een keer onder de aandacht van Den Haag te brengen, zoals hier is geformuleerd. Je kunt je voorstellen dat je weer het antwoord krijgt: wat u nu vraagt, is weer dezelfde vraag, we willen wel maar het is ook moeilijk voor ons.

Wat ik meer concreet vind, is voornamelijk het laatste punt in de motie. Dat we weer eens een actie houden op onze website of anderszins – daar moet ik nog eens over nadenken – om nog eens het meldpunt, de werkgroep, onder de aandacht te brengen. Zodat de mensen die daar last van hebben en die vanuit een soort moedeloosheid niet weten wat ze ermee moeten doen, misschien – en dat is in die geval een toepasselijke term – gehoor vinden en zich in ieder geval serieus genomen voelen. Misschien kunnen ze ook worden geholpen.

Als college hebben wij er geen moeite mee om deze motie uit te voeren en over te nemen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kersten. We zaten zojuist even in dubio wie van de beide gedeputeerden dit moest beantwoorden. Dit is blijkbaar voldoende.

Dan stel ik voor om deze motie in stemming te brengen. De motie vreemd aan de orde van de dag, laagfrequent geluid.

Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Er zijn 37 stemmen uitgebracht. Er zijn 32 stemmen voor en 5 stemmen tegen, waarvan 4 bij de PVV en 1 bij de VVD. Daarmee is de motie aangenomen.

14. Sluiting

De voorzitter: Hiermee zijn we aan het einde gekomen van weer een tweedaagse vergadering. Zoals gebruikelijk vindt er aansluitend aan de laatste reguliere vergadering voor het zomer-

reces een barbecue plaats in de feestzaal en op het aangrenzende terras. Ik nodig u en de medewerkers van harte uit om hieraan deel te nemen. Wij zien elkaar nog een keer terug op donderdag 27 juni a.s. voor een extra Statenvergadering over het vervolgproces Buitenring. U kunt eerst nog gebruikmaken van de borrel en ik wijs u erop dat in de feestzaal ook een proefopstelling staat van het nieuwe meubilair van de nieuwe Veldekezaal en dan kunt u daar ook even een blik op werpen, figuurlijk. De vergadering is gesloten.

(Einde van de vergadering op 21 juni 2013 om 15.20 uur.)

De notulen van de vergadering van 20 en 21 juni 2013 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van

Mevr. drs. J.J. Braam, griffier

Dhr. drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter

BIJLAGEN